

Notulen raadsvergadering 1 en 2 november 2023

Presentielijst

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
1 en 2 november 2023

Tijdstip vergadering:
14.00 uur

Aanwezig:

Leden:

K. Adema, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, J.P. Bertholet, M.T. Bosch, S. Bottenberg-Brylka, F.W.S. Daamen, A. Damen, T. Dragstra, J.L.M. Ermers, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, J.T.M. Hendriks, A.M.G. Hendriks-Berg, P.E.J. Hoogers, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, M. van Oosterhout, A. Oulad Lmaroudia, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, I.J. Vermeulen-Klamerek, H.M.A.M. Verreck en P.M.A. van Zutphen

Wethouders:

M.E.E. De Beer, J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, M.P.G.M. Peters en A.E.H.T. Vrusch

Voorzitter:

R. Wever

Griffier:

T.W. Zwemmer

Verslaglegging:

O.H.M.H. Toirkens-Geurts

Afwezig:

Leden:

M.T.A. Butink en D.C. IJzerman

Agenda

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering pag. 04

2. Begroting 2024

2a Bijdragen fracties eerste termijn

- SP	pag. 04
- OPH	pag. 07
- CDA	pag. 13
- Jongerenpartij	pag. 17
- Partij Hoensbroeks Belang	pag. 20
- PVV	pag. 25
- VVD	pag. 27
- Forum voor Democratie	pag. 31
- D66	pag. 35
- Hart Leers	pag. 38
- Partij voor de Dieren	pag. 41
- Groen Links	pag. 44
- PvdA	pag. 47
- Fractie Damen	pag. 50
- Wethouder De Beer	pag. 52
- Wethouder Clemens	pag. 60
- Wethouder Peters	pag. 67
- Wethouder Vrusch	pag. 77
- Wethouder Gelderblom	pag. 82
- Burgemeester Wever	pag. 89

2b. Bijdragen fracties tweede termijn

- SP	pag. 97
- OPH	pag. 100
- CDA	pag. 103
- Jongerenpartij	pag. 105
- Partij Hoensbroeks Belang	pag. 107
- PVV	pag. 110
- VVD	pag. 110
- Forum voor Democratie	pag. 111
- D66	pag. 113
- Hart Leers	pag. 114
- Partij voor de Dieren	pag. 115
- Groen Links	pag. 116
- PvdA	pag. 116
- Fractie Damen	pag. 117
- Burgemeester Wever	pag. 118
- Wethouder Gelderblom	pag. 120
- Wethouder Vrusch	pag. 123
- Wethouder Peters	pag. 126
- Wethouder Clemens	pag. 130
- Wethouder De Beer	pag. 133

3. Moties en amendementen eerste en tweede termijn

4. Belastingverordeningen 2024

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering

De voorzitter

Dames en heren, ik open de vergadering. Van harte welkom allemaal, ook de mensen op de publieke tribune, bij de Algemene Beschouwingen. We gaan twee lange dagen in. Dat roept ook de plicht op ons allen om het zorgvuldig, secuur en vooral ook inhoudelijk te doen en elkaar tijd te gunnen en te kijken of we ons aan tijden kunnen houden. Daarom hebben we het er in het presidium over gehad. Bij de eerste termijn van de fracties interrumpen we elkaar niet tussendoor, maar pas aan het eind van de betogen. Ik denk dat dit helpt om in de tijd te blijven. We zitten met 14 fracties. Als je continu tussendoor blijft interrumpen, weet je één ding zeker: we gaan de tijden niet halen. Ik roep u ook op om straks na het eten bij de beantwoording van de vragen door de collegeleden niet meteen bij de eerste paar zinnen die interruptiemicrofoon te pakken, maar te wachten tot het einde. Doe het dan een beetje gegroepeerd. Daar wordt die vergadering een stuk gestructureerder door. U zult vaak zien dat de antwoorden van de wethouder niet in de eerste drie zinnen zitten, maar vaak in de laatste zinnen. We proberen echt alle antwoorden op de vragen die u stelt te geven.

Als we op die manier met elkaar omgaan in de komende twee dagen, dan zullen we het vanavond waarschijnlijk ergens redden rond 20.15 uur. Dat is ook goed voor iedereen, want u moet zich ook weer voorbereiden op morgen. U hebt ook even die rust met elkaar nodig. Dan hoef ik de Inspectie voor de Gezondheid niet op u los te laten. Dat zou al mooi zijn.

Laten we vooral lekker gaan beginnen en er twee leuke dagen van maken.

Afwezig zijn mevrouw Butink en de heer IJzerman. Wat later zijn de heer Bertholet, de heer Oulad en mevrouw Vaessen. Dan weet u dat. Voor de stemming zal er een aantal van 35 zijn als dat morgen ook zo is.

Ik ga beginnen. De eerste die ik het woord mag geven, is de heer Reijnders van de SP.

2. Begroting 2024

2a Bijdragen fracties eerste termijn

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. Goedemiddag allemaal. 23 september stonden meer dan 3.000 Parkstedelingen op voor het behoud van ons 24-uursziekenhuis. Een indrukwekkend vertoon van eendracht en saamhorigheid. Wat kunnen deze stad en deze regio knokken voor hun belangen als het echt nodig is. Ons geluid werd in heel het land gehoord en zeker ook in Den Haag, waar vorige week twee bemoedigende moties werden aangenomen. Ik ben ongelooflijk trots op wat wij – wij, dat zijn wij hier ook allemaal – hebben neergezet samen met de gemeenschap waar we onderdeel van zijn. De strijd is nog lang niet gestreden. Waar we maar kunnen, moeten we invloed blijven uitoefenen om dit absurde plan, 24-uurs ziekenhuiszorg weghalen uit 's lands vijfde stedelijke regio die het meeste ongezond het armst en het meest vergrijzend is, van tafel te krijgen. Lobbyen richting Den Haag, de eenheid binnen de gemeenten van de ziekenhuisalliantie versterken, Zuyderland en CZ het vuur aan de schenen blijven leggen om tot betere plannen te komen en voorstellen uitwerken om Zuyderland te helpen bij het aanpakken van het personeelstekort. Vasthouden, knokken en niet opgeven dus.

Hoe gaat het college in de komende tijd schouder aan schouder staan met alle alliantiepartners en die duizenden mensen die deze strijd voor behoud van ons ziekenhuis voeren?

Want voorzitter, Heerlen krijgt het nu eenmaal zelden cadeau, en dus zullen we moeten knokken voor de belangen van onze inwoners. Maar gelukkig heeft deze stad ook al vaak bewezen hier goed in te zijn. Knokken voor betere mijnwerkerspensioenen. Knokken om met operatie Hartslag de enorme drugs- en veiligheidsproblemen in onze binnenstad op te lossen. Knokken om dakloosheid tegen te gaan. Knokken om in Heerlen samenwerking boven marktwerking te laten gaan in de Wmo en de jeugdzorg. Maar ook op dit moment, knokken voor het behoud van ons 24-uurs ziekenhuis.

Want Heerlen wil vooruit. Ook als dat tegen de stroom in roeien betekent. Die wil om deze stad morgen beter te maken dan vandaag spreekt ook uit dit college en deze begroting. Tal van goede plannen worden momenteel in de praktijk gebracht. Er wordt lef en daadkracht getoond bij de verschillende initiatieven om

het centrum te transformeren tot een plek waar het de komende decennia bruist van de levendigheid en waar het goed toevoegen is. Een stadscentrum met scholen en studenten, meer groen, meer wonen, meer cultuur en een centrumbad. Het centrum als motor voor vooruitgang.

We blijven ons onverminderd inzetten op armoedebestrijding, waar het college de nek uitstak om de absurde energiekosten voor mensen met een kleine beurs te ondersteunen met een extra toeslag. Bovendien gaat dit college de strijd aan met de veel te lage lonen door bij externe opdrachten een uurloon van minimaal 14 euro te eisen. Met het nationaal programma Heerlen-Noord proberen we in 25 jaar achterstanden in te halen. Het college blijft volop investeren in het sociaal domein. Dat moet ook, omdat een sociaal vangnet en goede zorg cruciaal zijn. Er is net gestart met een pilot met buurtconciërges, want we willen dat die buurten netter en beter verzorgd zijn. En met onder meer de rijke schooldag en de familieschool wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de kansen van onze kinderen. Tot slot mag zeker niet onvermeld blijven dat recent een regeling is gesloten voor de vergoeding van mijnschade. Dat is echt knap werk van het college.

Complimenten aan dit college voor al deze resultaten en de plannen waaraan wordt gewerkt. Want ze zijn nodig voor deze stad en haar inwoners. Juist ook in onzekere tijden zijn lef, daadkracht en de wil om vooruitgang te boeken essentieel. En dat is wat dit college doet. Maar weet ook dat als ook maar op één van deze punten verslapping optreedt, de SP jullie als eerste een schop onder de bips zal geven.

Maar de SP heeft tegelijkertijd grote zorgen over de leefbaarheid en leefomstandigheden van Heerlenaren in de volksbuurten van onze stad. Ik neem jullie graag mee naar Hoensbroekse wijk de Dem.

“Kijk die kozijnen en die dakgoten, jarenlang niks aan gedaan”, vertelt Ron Patelski me, terwijl we samen door zijn buurt de Dem wandelen. Ron is een indrukwekkende kerel, groot, sterk, tattoos op zijn armen, type ruwe bolster, blanke pit, maar ook open, eerlijk en heel erg betrokken bij zijn wijk. Jarenlang werken in de bouw en bij de RD4 hebben zijn rug zo beschadigd dat hij sinds kort volledig arbeidsongeschikt is. “10 jaar geleden zijn er inzetramen vervangen, maar verder is onze woning in de 17 jaar dat ik we er wonen opgeknapt”, weet Ron me te vertellen. Een even herkenbaar als pijnlijk beeld helaas als het gaat om de staat van de corporatiewoningen in onze stad. Ook de leefbaarheid staat onder druk in de wijk. De buurtsuper, een goed bezochte ALDI, sloot in oktober de deuren. Een aanslag op de zelfstandigheid van de vele ouderen die er wonen, maar ook het einde van een levendige ontmoetingsplek voor buurtbewoners. Ook het onderhoud van het openbaar groen, zoals de vijver op het terrein van de voormalige basisschool Hoensbroek laat ernstig te wensen over. Het voedt allemaal de zorgen van buurtbewoners, zoals Ron Patelski. De SP vindt dat in wijken waar de leefbaarheid onder druk staat, de gemeente te allen tijde het goede voorbeeld moet geven. Dit moet echt beter, actie is nodig om de leefbaarheid van buurten ook in de toekomst te garanderen. Wat gaat het college concreet doen aan de leefbaarheid in die volksbuurten?

Het verhaal van de Dem is namelijk ook het verhaal van veel mensen en buurten in Heerlen. Gemeenschappen die hun beste beentje voorzetten, maar die te maken krijgen met problemen waar ze simpelweg niet tegen op kunnen boksen. Slecht onderhouden woningen, verdwijnende buurtvoorzieningen, sociale samenhang die steeds meer onder druk staat door een te hoge concentratie van mensen in een kwetsbare positie. Want als ik naar de staat van de woningen kijk in de Dem, dan denk ik onwillekeurig ook aan Jackie uit Meezenbroek die in een woning van Vincio letterlijk voor de vogeltjes stookt, en die ondertussen terecht ten einde raad is na de zoveelste uitleg van Vincio waarom de woningen toch nog niet gerenoveerd gaan worden. Of ik denk aan Marion in Versiliënbosch, die zich ontzettend zorgen maakt over de aanstaande sloop van haar geliefde woning.

De Heerlense volksbuurten staan aan de vooravond van een grootschalige renovatie en nieuwbouwoperatie, om ervoor te zorgen dat alle huurwoningen tegen 2030 verduurzaamd zijn conform de wettelijke eis. Eindelijk, zou je kunnen denken, want de staat van veel sociale huurwoningen is ronduit slecht. Maar de impact op mensen, buurten en gemeenschappen zal groot zijn. In totaal moeten er namelijk ongeveer 3.100 woningen onder handen genomen worden. De SP beschouwt het echter ook als een grote kans voor Heerlen die we moeten grijpen. Als we behouden wat we kunnen, goed nieuwbouwen waar we moeten en vanuit een sterke visie sturen op kwaliteit in samenwerking met woningcorporaties, dan kunnen we zorgen dat buurten en bewoners hier sterker en beter uit komen. Hoe gaan we ervoor zorgen dat de identiteit en

samenhang van onze oude buurten behouden blijft, maar de soms absurde energierekeningen wel omlaag gaan? Hoe gaat het college ervoor zorgen dat alle goede ideeën uit ondermeer de Woonvisie bij de grootschalige renovatie, nieuwbouw van sociale huurwoningen in de praktijk worden gebracht? Welke afspraken worden hierover gemaakt met de woningcorporaties en hoe zorgen we dat afspraken worden nagekomen?

Laat de transformatie van de Oude Egge in Brunssum door Weller een inspirerend voorbeeld zijn. Nieuwbouw met respect voor het historische karakter van de wijk, invulling gegeven aan verschillende woonbehoeftes, en in drie fases aangepakt, zodat er altijd een aanzienlijke deel van de mensen in de wijk woont tijdens de bouwwerkzaamheden. De Heerlense volksbuurten verdienen dezelfde kwaliteit. Ik verneem graag van het college hoe zij kijkt naar de transformatie van de Oude Egge.

In juni van dit jaar deed het college een heldere uitspraak rond het ontzien van 16 volkswijken bij de vestiging van kwetsbare mensen. Wijken met de smalste schouders die te vaak de zwaarste lasten moeten dragen, waardoor de leefbaarheid te veel onder druk is komen te staan. In de raadsinformatiebrief en de bijlage "grip op wonen" van de wethouder, kunnen we lezen dat er instrumenten in de maak zijn om grip te krijgen op de samenstelling van buurten, zoals verhuurverordeningen en spreidingskaarten. Recent is het voorbereidingsbesluit om de bestemming "maatschappelijk" strakker te definiëren, aangenomen. De SP gelooft dat dit goede stappen zijn. Maar hoe krijgt Heerlen grip op de instroom van mensen van buiten onze stad zonder sociaaleconomische binding met onze regio? Welk samenhangend pakket aan maatregelen heeft het college tot zijn beschikking om onze zestien armste wijken te ontzien? Wat is er afgesproken met woningcorporaties, die met hun plaatsingsbeleid een belangrijke bijdrage zullen moeten leveren? Doen ze dat niet, dan is het in feite zo lek als een mandje. De SP dringt aan om de plannen tot uitvoer te brengen, want de leefbaarheid en druk op onze armste buurten is echt veel en veel te groot. College, ga door met de verwezenlijking van de vele goede plannen, en schakel een versnelling hoger als het gaat om de leefbaarheid en de leefomstandigheden in onze volksbuurten. Heerlen gaat vooruit, de buurten willen vooruit, de inwoners verdienen het. Uit liefde voor onze stad.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Reijnders. Heeft u interrupties? Meneer Leers, gaat uw gang.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Meneer de voorzitter, ik heb eigenlijk een vraag aan u. Ik hoorde de heer Reijnders net praten over een voorbereidingsbesluit bestemming maatschappelijk. In hoeverre is zoiets wel of niet openbaar? Wat is de status daarvan?

De heer Reijnders, SP

Volgens mij is die gepubliceerd. Er is gevraagd om te wachten tot die gepubliceerd zou worden. Dat is gebeurd. We kunnen het er dus hier met elkaar over hebben.

De voorzitter

Nog iemand anders? De heer Ermers.

De heer Ermers, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik begrijp van de heer Reijnders dat de wijk de Dem zeer veel aandacht nodig heeft. Ik wil daar toch ook nog even bij plaatsen dat er een complex woningen is voor met name ouderen waar het heel goed wonen is. Ik wil dat even benoemd hebben, omdat dit een belangrijk punt is dat in de toespraak van onze fractievoorzitter ter sprake komt. Dat wil ik ook nog even benoemd hebben.

De voorzitter

Dank u wel. Dat is een benoeming. Nog iemand? Dat is niet het geval. Dan wordt u bedankt, meneer Reijnders. Meneer De Groot van de OPH is nu aan het woord.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Geachte raad, college, Heerlenaren. Laat ik beginnen met het uitdelen van een compliment. Namelijk dat ik trots ben op hoe wij met z'n allen, inclusief het ambtenarencorps, Heerlen vorm aan het geven zijn.

Laten we de komende jaren daarom kritisch blijven op inhoud, scherp zijn op financiële verantwoording van beleid en elkaar fatsoenlijk en respectvol te bevragen hierop. Dat mag verwacht worden van oppositiepartijen, maar ook van de zittende coalitiepartijen. Dualiteit mag wel wat meer vorm krijgen in Heerlen. Af en toe worden er links en rechts aanzetten gedaan, maar uiteindelijk wordt dan niet doorgepakt op de eerder ingezette argumentatie. En dat is jammer, want onze inwoners verdienen vertegenwoordigers in de raad die zich durven te positioneren op inhoud, ook al is dat niet altijd primair in het belang van de eigen partij.

Dan nu de inhoud. Allereerst, het zal u niet verbazen, het Ouderenbeleid in Heerlen. Ook dit jaar houdt het budget voor ouderen niet over. Steeds wordt minder besteed aan het ondersteunen van onze kwetsbare ouderen. Net zij hebben een steuntje in de rug nodig van onze gemeente om prettig te kunnen blijven meedoen in hun leefomgeving. Maar waarom wordt dan bijvoorbeeld de subsidie gestopt die de KBO Hoensbroek al jaren ontvangt om wekelijks een lunch te organiseren voor ouderen met een kleine beurs? En waarom stoppen de workshops om ouderen digitaal vaardig te maken? Dat zijn immers beproefde instrumenten om eenzaamheid onder ouderen te bestrijden. Ten aanzien van eenzaamheid willen wij nog een voorzet doen die een wezenlijke bijdrage kan leveren. De OPH pleit ervoor om het college op te roepen er werk van te maken om aanzienlijk meer vrijwilligers te werven in wijken en buurten om zodoende meer handen vrij te maken voor verenigingen en maatschappelijke support. Uit onze contacten blijkt dat er een latente behoefte is om de dagen meer zinvol te besteden voor en met mensen. Het is zaak om die behoefte om te zetten in daden. De diverse buurtorganisaties zouden daar ook een belangrijke rol in kunnen spelen. Start dan ook met het formeren van een denktank, hoe een en ander aan te vliegen. Wij hebben hier een motie voor klaarliggen, voorzitter.

Via het Gezond en actief leven akkoord (GALA) zijn meerjarig middelen ter beschikking gesteld die bijdragen aan thema's die het ouderenbeleid raken, zoals mantelzorg, leefomgeving, eenzaamheid en valpreventie. Op welke manier gaat u deze GALA-middelen hier ook daadwerkelijk voor inzetten? Kunt u een overzicht geven van de meerjareninzet van deze middelen?

Tot onze stomme verbazing wordt in deze begroting bij het hoofdstuk Wonen geen enkel woord geschreven over de woonbehoefte van oudere Heerlenaren. Per slot van rekening toch echt wel de grootste doelgroep nu en in de komende jaren in deze stad. Door onze vele contacten in de diverse stadsdelen weten we dat de meeste oudere inwoners graag passend in hun eigen omgeving willen blijven wonen.

Naast voldoende gelijkvloerse woningen zijn er onzes inziens meer dan voldoende leegstaande objecten in diverse wijken beschikbaar, zoals bijvoorbeeld de marechausseekazerne in Welten, Het Loma-huis in Hoensbroek of het DSM-complex in het Eikenderveld. Wij roepen het college dan ook op toe te zeggen om contact op te zoeken met projectontwikkelaars/zorgaanbieders en de regie te nemen om dit soort complexen om te toveren naar geschikte woonruimtes voor ouderen in hun wijk. Zie hiervoor ook het project dat gestart wordt in Amstenrade, waarbij ook nog eens de mix tussen oud en jong wordt gemaakt en de zogenaamde Knarrenhofjes.

Een ander belangrijk thema dat iedere inwoner raakt, is veiligheid, eveneens een topprioriteit voor de OPH. Onze partij heeft, samen met andere partijen, verleden jaar middels een motie het college opgedragen om tien nieuwe boa's aan te nemen. Onze vraag nu is: hoeveel van de toegezegde fte's zijn nu ook daadwerkelijk geworven en wat is de netto groei van het boa-bestand?

De burgemeester loopt bij de centrale overheid tegen muren aan, tot grote frustratie van eenieder en niet in de laatste plaats van die van onze hardwerkende agenten. Maar wat is de werkelijkheid? De wijkagent is weg. Politiebureaus zijn nauwelijks nog open. Aangifte doen is een crime. Het ziet er niet naar uit dat de

ationale politie nog in staat zal zijn terug te keren naar de Heerlense wijken. Het is landelijk gezien een zootje. Vandaag stond daar weer een artikel over in de krant.

Maar ondertussen schreeuwen buurten en wijken in Heerlen om een zichtbare handhavingscapaciteit.

Dat Heerlen zijn verantwoordelijkheid neemt, zijn we aan onze burgers verplicht. Derhalve dient de stad verder te investeren in zijn eigen handhavingskracht in het kader van de veiligheid. Boa-capaciteit is schaars, alle omringende gemeentes vissen in dezelfde vijver. Maar er zijn meer wateren waaruit gevist kan worden. Wij dienen dan ook een motie in om het college op te dragen een boa/politie-lobby te starten. Met als uiteindelijk doel om in deze regio bij wijze van proef een significante groep te werven uit de randstad en/of buitenland.

Maar ook de voorziening die we allemaal nodig hebben met betrekking tot ziekenzorg is essentieel. Juist omdat het belangrijkste argument van Zuyderland inzake het overhevelen van de SEH naar Sittard vooral ligt aan het personeelstekort, stellen wij het volgende voor. Koppel aan de motie om boa-personeel te gaan werven in het buitenland, tevens het werven van noodzakelijk personeel voor de ziekenhuiszorg. Nu hiermee van start gaan, kan wezenlijk bijdragen aan het behoud van de huidige ziekenhuisfuncties in Heerlen. Uiteraard moeten we dan ook voorzien in zaken die deze mensen nodig hebben om hier fatsoenlijk te kunnen leven. Het zijn bijzondere tijden die vragen om bijzondere en innovatieve maatregelen. We kunnen niet anders.

Een andere voorziening waar wij aandacht voor vragen is het openbaar vervoer. Duurder en minder, dat staat ons mogelijk te wachten nu Arriva het regionale vervoer overdraagt aan een Amerikaanse investeringsmaatschappij. Wat gaat dit college eraan doen, al dan niet in regionaal overleg, om het huidige openbare vervoer als voorziening voor mensen die daarvan afhankelijk zijn, betaalbaar en bereikbaar te houden? Immers, het doen van boodschappen in de buurt wordt steeds lastiger voor mensen met beperkte vervoersopties door het wegvallen van buurtsupers. Wat is het beleid van het college hiervoor?

Natuurlijk staan wij als OPH achter de steun die kwetsbare mensen in onze stad nodig hebben. Maar wij missen wel meer balans in enerzijds preventie en anderzijds curatief optreden. Wij moeten meer streven naar vitale gemeenschappen die goed voor zichzelf en elkaar zorgen. De vraag is dan ook aan de nieuwe wethouder Sociaal Domein: wat is hierop uw beleid?

Voorzitter. Economisch gaat het zeker niet slecht in onze regio, maar dat moet wel zo blijven. Belangrijk in dat kader zou moeten zijn dat we anticiperen op de uitgangspunten van het rapport "Elke Regio telt". Spreiding van overheidsdiensten heeft ons na het sluiten van de mijnen, veel werkgelegenheid opgeleverd. Daar is het nu opnieuw tijd voor. Overheidsdiensten gerelateerd aan grensoverschrijdend werk is nu voornamelijk georganiseerd in de Randstad. Dat is alleen al om geografische redenen een vreemde zaak. Wij roepen onze burgemeester dan ook in een motie op om samen met andere regionale collega's en instanties te starten met de lobby om deze diensten naar de regio te verplaatsen.

Last but not least een duidelijk kritische noot met betrekking tot het financieel beleid van dit college. Wij missen in deze begroting de verleden jaar toegezegde Klimaatbegroting. Waar vinden we die? Wanneer krijgen we die? Tevens is er, ondanks diverse keren naar gevraagd door de OPH, nog steeds geen instrument om de financiële verantwoording te volgen van het programma Heerlen-Noord. Wij vragen er daarom maar naar middels een motie.

De Begroting 2024 is een kloppend geheel. Bravo voor het komend jaar. Maar we moeten ook vooruit kijken. Vanaf 2026 moeten we het waarschijnlijk met beduidend minder middelen doen.

Heerlen loopt over van ambitie om ons centrum om te vormen tot onze regionale trots. Dat onderschrijven we uiteraard. Maar die ambitie kent wel grenzen. En het is, wat de OPH betreft, verstandig om de juiste keuzes te maken waaraan we onze centen besteden, zeker gezien wat in 2026 op ons afkomt.

Als we dan kijken naar de mega centrum projecten die op stapel staan, zoals daar zijn het Romeins museum, Royal/fimhub, Hogeschool Zuyd, Landsfort Herle en het Centrumbad, weten we dat de financiering van deze projecten nog lang niet gedekt is. We hebben het dan over tientallen miljoenen, voorzitter. En als we dan ook van plan zijn om de komende jaren fors te gaan investeren in centrumplan Hoensbroek en Willemskwartier, dan lijkt het een utopie om dit allemaal te verantwoorden zonder dat de gemeente daarmee zijn huidige, gezonde financiële positie verkwanselt.

Onze vraag is dan ook aan het college om ons net als verleden jaar een update te geven van de stand van zaken van genoemde centrumprojecten en wat hiervan de actuele stand van zaken is met betrekking tot de dekking.

Voorzitter, ik ga afronden. Maar niet voordat ik een toetje aankondig in de vorm van een motie. Deze heeft te maken met het anticiperen op de mogelijke komst van de Einsteintelecoop. De OPH kan zich zomaar voorstellen dat, indien deze daadwerkelijk er gaat komen in de regio, velen in deze provincie en misschien ook wel in het land, er gemakshalve van uitgaan dat het hoofdkwartier vanzelfsprekend gaat komen in Maastricht. Laten we daarop inspelen, voorzitter, door in overleg met de regionale gemeentes en met Aken de lobby te starten om dit hoofdkwartier nu eens niet in Maastricht te vestigen, maar in de regio Heerlen/Aken. Een motie hiervoor komt uw kant op.

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen? De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

De heer De Groot zei iets over de balans tussen curatieve en preventieve zorg. Kan de heer De Groot verder toelichten wat hij bedoelt en naar welke kant die balans dan verkeerd zou doorslaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Meneer Reijnders, ik bedoel daarmee met name de balans in ons sociaal beleid. Het is heel belangrijk dat de pleisters worden geplakt en de verbanden worden gelegd bij degenen die het nodig hebben. Je kunt niet anders op zo'n moment. Maar wat minstens zo belangrijk is, is dat we ook kijken naar de voorkant hoe we mensen in moeilijke situaties dusdanig kunnen ontwikkelen en ondersteunen dat ze robuuster worden en beter tegen een stootje kunnen, zodat ze uiteindelijk niet meer in dat soort kwetsbare posities terechtkomen.

Ik geef even een voorbeeld ten aanzien van ondersteuning met betrekking tot energie. We hebben hier, en gelukkig in veel gemeenten, afgesproken dat mensen die dat echt nodig hebben een eenmalige bijlage krijgen in de winterperiode om de energierekening te verzachten. Dat is op zich goed. Maar wat ons verbaast, is dat in de afgelopen periode - ik hoop dat het anders wordt in de komende periode - mensen die weliswaar onder een bepaalde inkomensgrens zitten maar een vast contract hebben en dus heel concreet op dat moment geen probleem hebben met specifiek hun energierekening, even losstaand van alle andere problemen die ze hebben, dan is het heel erg raar dat je zomaar een toelage krijgt op je energierekening. Dat is heel erg vreemd. Ik weet dat in andere gemeenten een kopie van het contract van de energieleverancier wordt gevraagd en dat aspect wordt meegewogen.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

Een tijd geleden heb ik deze vraag ook gesteld aan de wethouder. Toen heeft de wethouder heel duidelijk aangegeven dat het niet zozeer alleen voor de energie is, maar doordat de kosten van alles duurder zijn geworden. Op zich is het toch goed dat je de vergoeding die mensen gaan krijgen breder trekt? Dat was eigenlijk mijn opmerking daarover.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik snap het nu wel, maar ik begrijp het nog minder. Ik had eigenlijk een vraag over preventieve en curatieve zorg. Dat wordt vervolgens geduid met een voorbeeld over energietoeslagen. Laat ik dat voorbeeld maar even aan de kant schuiven. Ik begrijp niet goed dat de OPH kennelijk tot de conclusie komt dat wij preventief te weinig doen. Het coalitieakkoord staat volgens mij bol van allerlei preventieve maatregelen, van de Fit en fun-regeling tot aan de kansrijke start. Er zijn legio voorbeelden. Wat mist u dan qua preventie in de zorg in Heerlen? Ik zou het graag beter begrijpen, want dan kunnen we er misschien iets mee doen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik zal proberen om op beide interrupties in te gaan. Als eerste ten aanzien van de heer Reijnders. U noemt de Fit en funregeling. Dat is inderdaad op zich een heel goede regeling die bedoeld is voor mensen om met het geld dat zij daarvoor krijgen naar het theater te gaan of een proefabonnement bij een sportschool te nemen. Het is bedoeld om fitter te worden of om eens een keer wat leuks te doen, dingen die ze normaal gesproken niet zouden doen. Waarom doe je dat? Dat geldt zet je in om mensen robuuster te maken in hun dagelijkse bestaan en om ze met andere zaken in aanraking te laten komen. Maar wat doen wij? Wij keren dat gewoon als een bedrag in één keer uit. Wat de mensen daar verder mee doen, is aan hen. Het maakt niet uit of ze daar hondenvoer, sigaretten of bier voor kopen, maar daar is het eigenlijk niet voor bedoeld. Ik kom ook even terug op de interruptie van mevrouw Santegoeds. Datzelfde geldt ook voor de energietoeslag. Die is bedoeld om de energierekening omlaag te brengen. Als je zegt 'we geven € 1300 uit en kijk maar waar je het aan besteedt, want je hebt het al zo moeilijk', dan kun je dat doen. Benoem het dan ook zo. Maar je doet het nou net heel specifiek om mensen te ondersteunen om uiteindelijk zelf krachtiger en robuuster te worden.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik schrik een beetje van het mensbeeld dat achter deze uitspraken schuilgaat. Net alsof mensen met moeilijkheden snel een krat bier kopen en chips halen als ze wat geld hebben. Ik denk dat u de mensen echt ontzettend onderschat. Deze mensen kunnen de financiële hulp goed gebruiken. Zij zullen dat inzetten om hun financiële situatie te verbeteren. Ik zou echt iets meer vertrouwen hebben en iets minder neerbuigend kijken naar mensen die in een moeilijke situatie zitten.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Mag ik daar even op reageren? Ik heb alle respect voor alle mensen. Het doet er niet toe of je een grote of een kleine beurs hebt. Maar laten we er niet omheen draaien. We weten allemaal dat mensen met een gering inkomen en waar armoede een rol speelt over het algemeen ongezonder leven. Dat weten we allemaal. Daar willen we net vanaf door middel van bijvoorbeeld een fit en funregeling. Dat is nou net de bedoeling van zo'n regeling. Doe het dan ook conform de bedoeling. Laat mensen voelen en merken dat dit de bedoeling is.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Bij mij gaat het even over de motie die er gaat komen voor werving boa's en ziekenhuispersoneel. Die hebben wij natuurlijk heel hard nodig, dus dat steunen wij. Ik vraag me alleen af waarom u niet in eerste instantie komt met de analyse van ons zittende bestand. De re-integratie-inspanningen laten gezien het resultaat nogal te wensen over. Moeten we niet eerst kijken wie van deze mensen omschoonbaar is naar deze beroepen toe? Als de motie daarmee zou kunnen starten, zou die wat meer steun kunnen krijgen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Mevrouw Schreurs heeft volledig gelijk. Uiteraard ga je eerst kijken naar wat je in eigen huis nog maximaal kan doen om dat probleem op te lossen. Voor ons was het al iets vanzelfsprekends, maar als dat duidelijker is, dan voegen we die zin gewoon toe aan de motie. Dat is geen enkel probleem.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Eerder benoemde de OPH de Einsteintelecoop. De vraag is natuurlijk eerst of deze überhaupt naar het zuiden zal komen of naar een ander land zal gaan. Een van de belangrijkste overwegingen daarbij is het aanstaande windmolenpark dat er al dan niet zal komen. Mijn vraag aan de OPH is: welke van de twee initiatieven zou de OPH prioriteren als het op een keuze zou aankomen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Meneer Nefjodov, daar kan ik heel duidelijk in zijn. Dat is in ieder geval de komst van de Einsteintelecoop. Ik denk dat die primair voorop moet staan, omdat de komst van de Einsteintelecoop een dusdanige impact heeft op de economie in onze regio. Kijk bijvoorbeeld naar wat het teweeg heeft gebracht in Genève rondom het CERN-project. Dat is een min of meer vergelijkbaar project. U weet wat dit die regio heeft gebracht in positieve zin. Natuurlijk staan wij ook open voor windmolenparken en andere groene vormen van het opwekken van elektriciteit. Dat staat voorop. Daar waar we dat kunnen combineren, is dat geen enkel probleem. Ik weet zelfs dat onlangs een onderzoek heeft uitgewezen dat de komst van de Einsteintelecoop de windparken in de regio niet in de weg zal staan. Het is dus perfect als dat samen kan gaan. Maar als u mij vraagt om een keuze te maken, dan denk ik dat er op een heleboel andere plekken nog voldoende ruimte is voor windmolenparken.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Als je het windmolenpark niet zou prioriteren, zou, uit mijn hoofd, iets van 15% van de regionale energiedoelstelling wegvallen, waardoor onze ambities jegens het Klimaatakkoord dreigen te vervallen. Ik heb daar de volgende vraag bij aan de OPH. Als je niet kiest voor het windmolenpark, welk alternatief stel je dan voor die gelijkwaardig is aan het windmolenpark?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dat is wat ik net zeg. We weten allemaal dat plannen steeds meer in de richting gaan van dat meer windmolenparken op zee worden gebouwd. Dat is al heel belangrijk. Daar waar het nog aanvullend nodig zal zijn op land, denk ik dat er nog voldoende alternatieven beschikbaar zijn iets verder van huis.

De voorzitter

Derde en laatste van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

U benoemt de windmolens op zee, maar de regionale energiestrategie benoemt de regio. Naar mijn weten, hebben we geen zee in de omgeving van Heerlen. Naar aanleiding van die vraag dus ook: wat zouden we in Heerlen kunnen doen zonder andere gemeenten of het Rijk aan te kijken? Wat zouden wij als dat stad Heerlen kunnen doen om een leefbare plek te creëren voor niet alleen de ouderen, maar ook de jongeren en alle generaties daarna?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik neem aan dat u bedoelt: in relatie tot alternatieve energievormen. Ik denk dat er in Heerlen echt nog wel een weg te gaan is om bijvoorbeeld al die daken van die kantoren en bedrijven hier in het centrum en de omgeving vol te leggen met zonnepanelen. Dat is volgens mij al een heel belangrijke zet is die richting. Wij hebben hier inderdaad geen zee. En daarnaast het antwoord dat ik net ook al heb gegeven.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

U noemt het gebrek aan dualiteit tussen coalitie en oppositie. Kunt u een klein voorbeeld geven?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Een recent voorbeeld is uit de laatste raadsvergadering rondom de realisatie van een fietsenstalling. Diverse raadsleden zetten zwaar aan op: kan dit wel allemaal, wat kost dit wel niet allemaal en zijn er geen alternatieven? Uiteindelijk zag je bij de stemming toch schamper wat handjes omhooggaan van diverse collegepartijen die dan toch meegaan. Dan denk ik bij mezelf: zijn er zo veel overtuigende argumenten van de kant van het college gekomen die ertoe leiden dat je van mening verandert? Die conclusie kon ik niet trekken.

De voorzitter

Nog twee korte interrupties van de heer Janssen en de heer Jacobs, en dan sluiten we het af. We zitten ver over de afgesproken drie minuten heen. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

In relatie tot de afweging Einsteintelecoop of duurzame energie. Ik weet helemaal niet of dat een afweging hoeft te zijn. Ik zou graag willen vragen hoe het college hier tegenaan kijkt. Staat het een het ander in de weg? Wat is dan volgens hun prioritair? Hebben zij daarnaast rekening gehouden met de lobby om de waterstofleiding die richting Chemelot zou gaan, door te trekken zodat dit wellicht een alternatief zou zijn voor hetgeen men beoogt met windmolenparken? Zou dat qua oplossing niet veel relevanter zijn?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Misschien kan ik daar even op reageren. Voor de duidelijkheid: de motie die wij indienen, heeft betrekking op het lobbyen om het hoofdkwartier van de Einsteintelecoop naar Heerlen te halen. Daar ging het eigenlijk over. We zijn een beetje op een zijspoor beland. Dat is niet erg, want daar hebben we ook een mening over.

De voorzitter

Tot slot, de heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Meneer De Groot, ik ken de motie die u vorig jaar hebt ingediend inzake de klimaatbegroting, om duidelijk te maken wat de totale klimaatmaatregelen kosten. Als ik dan hier de coalitie hoor die de mond vol heeft van de hele energietransitie, windturbines, noem maar op, vindt u het dan niet vreemd dat die begroting er niet in zit, terwijl u er expliciet om hebt gevraagd en de motie unaniem is aangenomen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Daar kan ik heel duidelijk in zijn. Natuurlijk vinden we dat vreemd. Daarom kaarten we het nu nog eens expliciet aan. U hebt volledig gelijk. Het is nogal een kostenpost en het gaat de komende jaren nog veel en veel duurder worden. Ook daar moeten we keuzes maken voor een gezonde financiële begroting. Het is dus heel belangrijk dat we daar inzicht in krijgen. Ik ben dat volledig met u eens.

De voorzitter

Dank u wel, meneer De Groot. Ik ga naar mevrouw Heine van het CDA.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

Ik had net al mijn hand opgestoken, maar u keek niet deze kant uit.

De voorzitter

U had al een interruptie gehad.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

Ik heb een heel korte vraag.

De voorzitter

Een korte vraag.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

Net werd een opmerking gemaakt over de subsidie die werd ingetrokken voor de KBO. Ik heb de volgende vraag aan de heer De Groot. Is het u bekend dat de deelnemers aan de wekelijkse lunch een eigen bijdrage betalen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ja, dat is mij bekend. Maar de subsidie, de bijdrage van de gemeente, maakt het nu net mogelijk voor de mensen met een behoorlijk kleine beurs om wekelijks bij elkaar te komen en onder het genot van een broodje en een kopje koffie in contact met elkaar te komen. Dat is een hartstikke mooi verbindingsmiddel. Het zou doodzonde zijn als dat niet zou doorgaan doordat de gemeente zegt: we trekken de subsidie in. Dat is heel apart.

De voorzitter

Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Heine voor de bijdrage van het CDA.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Voorzitter, collega's en al het publiek. Het CDA Heerlen zet zich al jaren in om onze buurten en wijken beter, mooier en sterker te maken, overall in onze stad, en vragen hier nu tijdens de Algemene Beschouwingen ook speciale aandacht voor. De directe leefomgeving van onze inwoners moet leefbaar en veilig zijn, plekken met gemeenschapszin en saamhorigheid waar mensen betrokken zijn. Op veel plekken in onze stad staan deze waarden onder druk. Als gemeente moeten wij nog harder ons best doen om het tij te keren.

Onze inzet als het gaat om veiligheid en leefbaarheid speelt hierin een belangrijke rol. Op het gebied van veiligheid zijn er het afgelopen jaar veel goede dingen gebeurd. Zo is de Aanpak Sociaal Veilig doorontwikkeld en gaat nu ook in stadsdeel Heerlerheide van start en komt er een veiligheidscentrum in het voormalige politiebureau van Hoensbroek waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen. Ook is het interventieteam van start gegaan en zijn er boa's aangenomen.

De begrotingstekst voor komend jaar daarentegen was verontrustend. Geen extra boa's en het is onzeker of de Aanpak Sociaal Veilig wel door kan gaan. Wij zeggen: Nu doorpakken! Vorig jaar stelden wij een uitbreiding naar 35 boa's als eerste stap voor, om vervolgens verder door te groeien en te professionaliseren. Hoeveel boa's zijn er nu daadwerkelijk actief? Wij dienen daarom een motie in waarmee we u vragen te onderzoeken welke capaciteit aan boa's nodig is om de uitdagingen en problemen in onze stad adequaat aan te kunnen pakken en een uitvoeringsplan op te stellen om tot de verdere noodzakelijke uitbreiding en doorontwikkeling te komen. Dat laat niet weg dat de lobby voor meer politie moet blijven doorgaan.

Dan de Aanpak Sociaal Veilig. Deze moet wat ons betreft koste wat kost doorgang vinden. Ook als er vanuit de Regiodeal niet genoeg geld komt. Voorzitter, bent u bereid om er alles aan te doen om de voortgang van de Aanpak Sociaal Veilig te garanderen? Ook op het moment dat het noodzakelijk blijkt dat er extra middelen nodig zijn?

Ten slotte, voorzitter, op dit punt, het volgende. In bijna elke buurt of wijk zijn er plekken die de leefbaarheid enorm aantasten. Panden waarin vaak veel mensen bij elkaar wonen met ruimtes waar letterlijk matrassen naast elkaar liggen. Dit vanuit het perspectief van winstoptimalisatie bij de eigenaar en vaak met verkrotting tot gevolg. Ongewenste ontwikkelingen waar hele buurten onder te lijden hebben, en ondanks meldingen en klachten er vaak jarenlang niets aan de situatie lijkt te veranderen. Mensen voelen zich niet gehoord en zien dat anderen zonder consequenties afbreuk doen aan hun buurt. De aanwezigheid hiervan alleen al rechtvaardigt een stevige aanpak, de uitbreiding van onze boa-capaciteit en de voortgang van Aanpak Sociaal Veilig. Voorzitter, wat wij van u willen weten: hoe gaat u deze excessen die er nu al zijn daadwerkelijk aanpakken, op zo'n manier dat ook de buurt zich gehoord voelt? Wat gaat u verbeteren ten opzichte van nu?

Voorzitter. Het is verder goed te lezen dat ook de inrichting en het onderhoud van de buurten de warme aandacht heeft van dit college. Volgend jaar wordt een plan gemaakt met wijkvergroeningsplannen in Eikenderveld en Mariarade, wordt er meer ingezet op kwaliteitsverbetering van het groen in onze wijken en bent u bezig met het verbeteren van het onderhoud. Wij vragen dan van u ook een kwaliteitsslag in verband met het groen. Misschien wat meer geld voor groen. Niet boompjes en planten, maar eigenlijk

gewoon leuke bloemenperkjes en bloemenhangers, zodat iedereen die Heerlen binnenkomt daar gewoon vrolijk en blij van wordt.

Ook wordt het Willemskwartier aangepakt en zijn er middelen gereserveerd voor de herstructurering van Hoensbroek-Centrum. Met betrekking tot de wijkvergroeningsplannen: kan het college voor de twee wijken hier scholen of verzorgingshuizen bij betrekken om zowel educatie, sociaal en maatschappelijke betrokkenheid te bevorderen voor zowel jong als oud in de wijk?

Dan voorzitter, saamhorigheid, gemeenschapszin en betrokkenheid. Heel belangrijk als het gaat om sterke buurten en wijken, maar ook dit staat onder druk. Twee thema's die wij in dit kader willen benoemen zijn:

1. Mantelzorg. De gemeente Heerlen kent het mantelzorgcompliment. Dat wil zeggen dat je na drie maanden van zorg een bedrag van € 200 kunt aanvragen. In de afgelopen week hebben we in de media veel kunnen lezen over mantelzorg. Mantelzorger zijn is niet niks. Vaak komt het erop neer 24 uur per dag klaar te staan voor je naaste. Daarom zijn veel mantelzorgers overbelast. Volgens onze informatie zijn in Heerlen zo'n 2.400 mantelzorgers actief. Naar verwachting zal het aantal in de komende tijd alleen nog maar groeien. De CDA-fractie vraagt zich af of de gemeente het beleid rond mantelzorg goed uitvoert. Wat doen we aan actief informeren van onze inwoners? Hoeveel mensen maken gebruik van de bovengenoemde regeling? Welk budget staat hiervoor ter beschikking? Wordt dit ook onvoldoende benut of blijft er geld liggen? Kan het college ons hierover informeren?

De CDA-fractie pleit dan ook voor een sterker beleid voor mantelzorgers.

2. Ouderenbeleid. De ambitie "gelukkig en gezond ouder worden in een veilige omgeving" dragen wij van het CDA Heerlen een warm hart toe. In 2024 wordt het ouderenbeleid opnieuw vastgesteld voor een langere periode waarin continuïteit in de projecten is gewaarborgd. Vanuit innovatie bekijkt men welke mogelijkheden passen binnen het ouderenbeleid. Graag willen we aan het college vragen om te onderzoeken naar de mogelijkheden om samen vitale projecten voor ouderen op te zetten waarbij gebruik wordt gemaakt van digitale verbindingen. Hierdoor kan men interactief zowel thuis of in een gezamenlijke ruimte deelnemen aan een vitaal programma.

Verder lezen we dat plannen voor meer nieuw sportieve openbare ruimtes verder worden uitgewerkt. Kan het onderzocht worden door dit breed op te pakken, niet alleen voor jongeren, maar ook voor ouderen en tevens dat deze sportieve openbare ruimtes inclusief zijn? Voor iedereen, met iedereen. Samen bewegen, samen beleven. Hoe denkt het college dit op te pakken?

Ten slotte staat in de begroting dat we cultuureducatie en cultuurparticipatie versterken en verstevigen. We streven ernaar om alle Heerlense kinderen kennis te laten maken met de vier regionale musea en met verschillende disciplines van kunst en cultuur. Uit onderzoek is gebleken dat actieve cultuurparticipatie een positief effect heeft op het welzijn van ouderen. Actief deelnemen aan cultuur kan problemen verzachten die vaak met ouderdom gepaard gaan, zoals eenzaamheid, niet meer meedoen en dementie. Het aantal ouderen in Nederland groeit, idem in Heerlen. Momenteel is meer dan een kwart ouder dan 65 en het aantal ouderen zal nog meer gaan stijgen. Is het college bereid om ook voor ouderen cultuureducatie, of in bredere zin educatie te organiseren?

Een tweede onderwerp dat het CDA Heerlen heel belangrijk vindt, is de gemeente als betrouwbare overheid. En dat onderwerp is actueler dan ooit. Dat wij als gemeente keihard werken aan onze inhoudelijke ambities draagt hier enorm aan bij, maar waar wij meer vooruitgang willen zien, is de kwaliteit van onze dienstverlening en specifiek de communicatie met onze inwoners. Want ook dat is van groot belang voor de relatie die de gemeente met haar inwoners heeft, en het beeld dat men heeft van onze gemeente. Het is positief dat het meldingssysteem voor de openbare ruimte zo goed werkt, dat er komend jaar een nieuwe betere website komt, en dat er in 2025 gestart wordt met een proef door de publieksbalies ook op zaterdag open te stellen. Echter, waar vele partijen, inclusief onze fractie, het al jaren over hebben, is dat het nog altijd voorkomt dat inwoners niet worden teruggebeld, brieven en e-mails kwijtraken of niet of na maanden worden beantwoord. Deze signalen blijven hardnekkig. Voorzitter, dit is een belangrijk punt waarvan wij vinden dat u mee aan de slag moet. Door hier meters in te maken, kunnen we als gemeente bouwen aan meer vertrouwen. Dus, voorzitter, hoe gaat u dit aanpakken? Om te bezien hoe groot het probleem precies is, stellen wij voor om als eerste stap door ons systeem van hulpverlening en specifiek

communicatie met onze inwoners onder de loep te laten nemen. In de volste breedte. Om vervolgens op basis daarvan verdere actie te ondernemen. Om te komen tot die eerste stap dient het CDA Heerlen een motie in.

Ten slotte, voorzitter, staat er in het coalitieakkoord dat "Dienstverlening zo dicht mogelijk bij de mensen in de stadsdelen moet plaatsvinden en persoonlijk moet zijn. We gaan onderzoeken hoe we dat het beste kunnen doen." Hoe en wanneer gaat dit onderzoek plaatsvinden? Het CDA Heerlen denkt ook dat het op deze manier naar de mensen brengen van onze gemeente kan bijdragen in meer vertrouwen.

Voorzitter, ik rond af met dankzegging aan de griffie, bodes en het hele ambtelijke apparaat voor de ondersteuning. Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen? De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Mevrouw Heine, dank u wel. Het is een duidelijk verhaal dat goed te volgen is. Wij vinden met name sociaal veilig belangrijk. U stipt dat ook aan. We weten dat de burgemeester keihard heeft gewerkt om voor een relatief korte periode nog wat centen binnen te halen. We zijn het met u eens dat dit echt langjarig voor elkaar moet zijn. Ik wil u graag het volgende vragen. U bent ook lid van een landelijke partij. De verkiezingen staan voor de deur. Ook andere raadsleden hier zijn lid van een landelijke partij. Bent u het met mij eens dat het misschien wel handig zou zijn om naar die landelijke politiek uit te stralen: Hier in Heerlen moet echt langjarig iets gebeuren, onder andere voor het stukje veiligheid. We hebben hier in de regio nog veel meer langjarige middelen nodig. Dat geluid moeten we in de komende periode ook heel krachtig laten horen. Er gaat natuurlijk komende maand het een en ander gebeuren. Onder andere uw partij kan daarin een hartstikke mooie bijdrage leveren. Wij als lokale Jongerenpartij zouden u daar heel erg dankbaar voor zijn.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Dat willen we ook graag doen. Dat hebben we ook met de politie en de ziekenhuisalliantie zo gedaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

We zijn heel blij dat het CDA duidelijk een lans breekt voor de ouderenzorg. Dat is hartstikke goed, mevrouw Heine. En ook heel specifiek dat u aangeeft dat u openstaat voor dat digitalisering onder ouderen een heel belangrijk instrument is. Prima.

Maar ik heb ook een vraag rondom het project Sociaal Veilig. Natuurlijk staan wij daar volledig achter. Ik hoorde u in uw betoog opteren voor het vrijmaken van meer middelen bij het college. Maar mijn vraag in dat kader is: waar denkt u dan aan? Denkt u dan aan het middel geld? Gaat het daarom? Ik zie u knikken. Zo ja, waar zou dat dan met name aan besteed moeten worden?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Natuurlijk aan meer boa's. Ik denk dat dat het belangrijkste is. Dat zijn de mensen die het kunnen controleren. Die hebben we hard nodig in de buurten.

De voorzitter

Meneer De Groot, wilt u een vervolg? Ik wijs iedereen er nog even formeel op dat we een paar minuten hebben afgesproken voor vervolgvragen. Ik zie mensen weer betogen houden bij de vervolgvragen. Dat deed zowel de heer Janssen als u. Houd de vragen kort.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik houd het heel kort. Ik begrijp uit het antwoord van mevrouw Heine dat mevrouw Heine ons ook steunt om extra inzet op boa-capaciteit in te zetten. Zoveel als we intern kunnen halen, doen we dat natuurlijk, maar daar waar nodig doen we dat ook op een andere manier. Toch?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Ja.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik sluit even aan bij mijn collega. Het is inderdaad fijn dat mevrouw Heine aangeeft dat gemeenschapszin, saamhorigheid en leefbaarheid onder druk staan en dat we die steeds meer proberen te ondersteunen. Wat vindt u er dan van dat er nu vanuit de eenzaamheidspot geen subsidie meer wordt gegeven aan bijvoorbeeld de KBO in Hoensbroek en dat de digitale trainingen zijn gestopt in de wijken? U geeft aan dat de digitale verbindingen belangrijk zijn voor ouderen. Wij hebben dat net ook in ons betoog aangegeven.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Ik denk dat dit niet goed is en dat de wethouder en het college daar misschien naar moeten kijken. Volgens mij doet de KBO inderdaad belangrijke dingen. Misschien kunnen mensen die dat wel kunnen, een kleine bijdrage leveren. Misschien kan ernaar worden gekeken dat de mensen die dat niet kunnen, daar toch gebruik van kunnen maken.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen

Alle mensen betalen sowieso een eigen bijdrage. Die bijdrage kan niet te groot worden. Fijn dat u dat ook een warm hart toedraagt. Die digitale verbindingen zijn inderdaad heel belangrijk, dus vandaar dat wij heel erg pleiten voor digitalisering, maar dan buurtgericht. Ongeveer drie jaar geleden is er een onderzoek geweest. Daaruit kwam duidelijk naar voren, ook vanuit de OU, dat het goed kunnen gebruiken van digitale middelen eraan bijdraagt dat de eenzaamheidsgevoelens verminderen.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Er is dit jaar € 50.000 meer beschikbaar voor ouderenbeleid, dus misschien kan het daarvoor worden gebruikt.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ja, dat kan hiervoor worden gebruikt.

De voorzitter

Mevrouw Keulen, via de voorzitter graag. Dat was een betoog. Dan ga ik naar de heer Reijnders en de heer Bayraktar. Dan stop ik weer, want dan zit ik weer aan die minuten.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb een korte vraag. Het doet mij deugd om in het betoog van het CDA veel terug te horen over de buurten en het belang van de leefbaarheid van de buurten. Ik hoor vooral ook veel over handhaving. Hoe kijkt mevrouw Heine naar het ontzien van de 16 armste buurten? Wat verwacht zij daarvan voor wat betreft die leefbaarheid als wij daar goed werk van maken?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Wij verwachten dat er veel meer boa's gaan komen juist voor de leefbaarheid in die buurten en dat er veel meer milieuambtenaren komen die dat gaan controleren. Zoals ik al zei, wij verwachten er voornamelijk van dat er boa's komen voor die buurten en wijken waar matrassen liggen, waar uitgeleefde woningen zijn, zodat dit goed kan worden gecontroleerd.

De heer Bayraktar, SP (interruptie)

Ik heb ook een boa-vraag. Wat bedoelt het CDA met het professionaliseren van boa's? Wat is er nodig om boa's te professionaliseren?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Ik denk voor sommige boa's nog meer opleiding. Niet elke boa kan goed omgaan met agressiviteit, maar dat is wel heel belangrijk.

De voorzitter

Dank u wel. Ik ga naar de heer Hendriks van de Jongerenpartij.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Voor wat betreft de voorliggende begroting willen we allereerst onze dank uitspreken aan alle ambtenaren en het college die hard hebben gewerkt aan de begroting zelf. Op hoofdlijnen zijn wij enthousiast over een groot deel van de plannen voor komend jaar. Daarnaast willen we een oprechte dank betuigen aan de griffie, die ons de afgelopen weken weer met raad en daad heeft bijgestaan.

We zien dat Heerlen gestaag werkt aan een nieuw verhaal voor onze stad. We willen niet langer in de slachtofferrol blijven hangen van het verleden, maar vooruitkijken naar het ontwikkelingspotentieel van de stad en de regio.

We willen inzetten op het aantrekken en behouden van talent, waarbij de focus verschuift van krimp naar groei. Heerlen moet niet langer gezien worden als het afvoerputje van de randstad en de provincie, maar als de poort naar de Euregio met zijn prachtige Limburgse achterland. Bovendien zien we op sommige punten de positieve invloed van de Jongerenpartij terugkomen in de begroting, wat ons zeer optimistisch stemt.

Een concreet voorbeeld hiervan is de motie van de Jongerenpartij Heerlen, die heeft geleid tot de opname van een bescheiden bedrag voor het urban skate park in de begroting. Op basis van onze herhaalde oproepen geldt dit ook voor het Willemskwartier en het centrum van Hoensbroek. Daarnaast zijn we verheugd dat het thema verkeersveiligheid rondom scholen, zowel bij ons als het college hoog in het vaandel staat en nu duidelijker is opgenomen in de beleidsplannen.

We zijn verheugd te zien dat er stappen worden gezet om het centrum van Heerlen aantrekkelijker en veiliger te maken. Uit de reacties op de enquête rondom de omgevingsvisie blijkt dat leegstand, armoede en veiligheid belangrijke thema's zijn die aangepakt moeten worden. Tegelijkertijd gelooft een groot deel van de ondervraagden dat Heerlen een stad vol kansen is, en daarop moeten we ons richten.

We juichen initiatieven toe zoals onderwijs in de binnenstad, investeringen in veiligheid, het aanmoedigen van nieuw ondernemerschap, vergroening en verduurzaming van de openbare ruimte, de lobby voor goede treinverbindingen naar de Euregio en meer woningen te realiseren, waarbij ook steeds meer starters en studenten een plek krijgen in het centrum. Laten we hier vooral op blijven doorpakken, want hoewel er al een begin is gemaakt, zoals de nieuwe studentencampus, de komst van de RWTH en de nieuwbouw op de Promenade, zijn we er nog lang niet.

Complimenten voor de inzet van het programmabureau Alliantie Noord: het begint serieuze vruchten af te werpen, zowel financieel als immaterieel. Voorbeelden hiervan zijn het opgerichte leerorkest, de jeugdkrant van de buurvrouw, de bewonerskrachten in Meezenbroek en Eijkenderveld, en het verkrijgen van forse subsidies vanuit het rijk voor onder andere een verlengde schooldag. Bovendien is de stadsregio Parkstad erin geslaagd miljoenen binnen te halen voor de Regiodeal 2.0, die onder andere zal worden ingezet voor sociaal-economische structuurversterking. Een recent hoogtepunt is de komst van een kantoor in Heerlen voor mijnschade waardoor we vanaf komend jaar op een eenvoudige manier voor talloze miljoenen aan schadeherstel voor de woningen die daardoor getroffen zijn kunnen inzetten. Dit zijn mooie voorbeelden die bijdragen aan het gezamenlijke doel: een nieuw en positief perspectief voor alle Heerlenaren.

De drijfveer voor nieuw perspectief is onze vastgestelde woonvisie en de ambitieuze woondeal. Hiermee tonen we de moed om flink te bouwen en ons te richten op het versneld toevoegen van energiezuinige

woningen die voldoen aan moderne woonbehoeften. We streven ernaar in wijken met momenteel vooral sociale huurwoningen, een betere mix te creëren met ruimte voor middenhuur en betaalbare koopwoningen naast sociale huurwoningen. Kortom, we willen ervoor zorgen dat talenten die we nodig hebben in onze krappe arbeidsmarkt in de toekomst geschikte woningen kunnen vinden. Dit is helaas nog niet het geval en daar moet verandering in komen.

Wat we ook zeker willen benoemen, is het opgestelde beleid om ongewenste vormen van huisvesting van problematische doelgroepen in onze gemeente tegen te gaan. Wij zijn hier blij mee en ook burgers geven aan niet langer te willen leven met overlast en zijn blij met deze ontwikkelingen.

Ook onze woningcorporaties dragen hun steentje bij door stevige herstructurering op basis van prestatieafspraken. De oververtegenwoordiging van geclusterde, onduurzame, verouderde sociale huurwoningen kan daardoor in de toekomst juist onze kracht worden. Stel u eens voor dat al deze woningen ruim voor 2030 worden aangepakt. Dit zal een hele andere aanblik geven aan wijken die nu nog als achterstandswijken worden bestempeld. En wat als we op het gebied van nieuwbouw nog meer ambitie tonen, zodat we dingen mogelijk maken die elders niet lukken?

Dit omvat ook het vernieuwen van de openbare ruimtes. We willen dan ook een geweldig initiatief genaamd "MIJNplek" als de Jongerenpartij Heerlen introduceren. "MIJNplek" is bedoeld als een openbare beweegvriendelijke omgeving voor alle leeftijden, waar mensen veelzijdig kunnen sporten, spelen en bewegen.

Dit initiatief in de openbare ruimte is niet alleen gezond, maar ook verbindend. Helaas zijn de huidige generaties minder fit en motorisch vaardig dan eerdere generaties. Als we mensen weer naar buiten willen krijgen om alleen of met anderen veelzijdig te bewegen, moeten we een omgeving creëren die uitnodigend en uitdagend is. We willen dan ook een motie indienen om "MIJNplekken" te realiseren, en we rekenen op uw steun.

Uiteraard is het belangrijk dat ons ambtenarenapparaat zowel qua capaciteit als ambitie wel op dit alles is voorbereid. Als raad hebben we de verantwoordelijkheid om deze transitie te stimuleren en te ondersteunen, zonder onnodige complicaties.

Investerings in stadsdelen en wijken, niet alleen in het centrum. We realiseren veel mooie projecten in het centrum van onze stad. Wel zouden we meer aandacht willen vragen om in deze niet de stadsdelen en wijken te vergeten, zodat ook de mensen in de stadsdelen zich Heerlenaar willen en kunnen noemen.

Specifiek willen we de huidige ontwikkelingen in Hoensbroek benoemen. We zijn positief gestemd over de ontwikkelingen en investeringen op de al gerealiseerde en lopende projecten. Desondanks willen we benadrukken dat de ernst van de huidige situatie in Hoensbroek centrum een onmiddellijke en daadkrachtige aanpak vereist. De genoemde tijdslijn in de startnotitie Centrum Hoensbroek is veel te lang, gezien de problemen waarmee Hoensbroek-Centrum al jarenlang geconfronteerd wordt.

Het is van cruciaal belang dat we niet alleen lange termijnplannen maken, maar ook directe, kortetermijnoplossingen overwegen. Door een tweeledige aanpak te hanteren, kunnen we zowel aan de toekomst van Hoensbroek centrum bouwen, als direct inspelen op de acute uitdagingen. Het vertrouwen van de inwoners en de vitaliteit van het centrum staan op het spel, en wij vertrouwen erop dat we met gezamenlijke inspanningen een evenwichtig en snel antwoord kunnen formuleren op de huidige problematiek en hierin al snel stappen kunnen en moeten laten zien.

Wij verzoeken het college dringend om de urgentie van de situatie te onderkennen en om naast het traject van de startnotitie nu ook een tweede spoor op te starten met een directe aanpak van de heersende problematiek.

De ambitie om culturele hoofdstad van Europa te worden in de toekomst vinden wij goed. We willen wel vragen een paar zaken eens te bekijken. We vragen ons namelijk af of we wel altijd goed zitten bij cultuur tussen vraag en aanbod. Is het huidige aanbod aan cultuur wel altijd de cultuur die gewenst is door de Heerlenaar? We zouden willen vragen te kijken naar de balans tussen cultuur en sport & bewegen en dan te kijken of deze balans niet meer in evenwicht gebracht kan worden. Onze verenigingen staan onder druk en de gezondheid is een groot aandachtspunt. Kunnen we niet wat meer in sport en bewegen investeren?

Over jeugdzorg en zorg is het afgelopen jaar heel veel gezegd. Niet altijd waren we het eens met het huidige beleid, maar uiteindelijk zien we dat we allemaal hetzelfde doel nastreven: Alle goeds voor onze zorg. We moesten een besluit nemen waar eigenlijk geen keuze was, maar zagen wel een wethouder die zichtbaar niet gelukkig was met de situatie en er toch vol voor wou gaan. We hopen dat we geen spijt gaan krijgen van onze gemaakte keuze en blijven graag geïnformeerd over de voortgang. We zullen altijd kritisch blijven op de zorg en met extra aandacht naar de jeugdzorg in onze stad kijken.

We constateren ook dat ondanks diverse wereldwijde economische uitdagingen er nog steeds veel werkgelegenheid is. Iedereen die wil en kan werken, heeft in principe voldoende mogelijkheden om dat te doen. We moeten dus kritisch kijken naar manieren om werken aantrekkelijker te maken zonder dat de kosten voor ondernemer en burger dusdanig stijgen zodat ze over de grens gaan ondernemen en winkelen. Het komende jaar zal niet gemakkelijk worden voor veel ondernemers en medewerkers in onder andere de retail, groothandel, horeca en dienstverlening vanwege oplopende kosten, coronaschulden, netcongestie, stikstofregels, verminderd consumentenvertrouwen en personeelstekorten.

Dan de cijfers. De inkomsten en uitgaven nemen aanzienlijk toe ten opzichte van 2023. De financiële situatie van de stad is de afgelopen jaren vooral verbeterd vanwege de lage rentestanden. Het college presenteert nu weliswaar een begroting die sluitend is, maar het zorgwekkende aspect is wellicht dat de schuld van de gemeente Heerlen stijgt en mogelijk blijft stijgen door de oplopende rente. Bovendien dreigt de omslagrente (de gemiddelde rente die de gemeente Heerlen betaalt op al haar lang- en kortlopende schulden) de komende jaren extra sterk te stijgen bij iedere nieuwe investering. Dit terwijl deze begroting nog geen rekening houdt met de impact van middelen voor onder andere diverse scholen naar de binnenstad, het centrum van Hoensbroek, het Willemskwartier en het skatepark. Het is duidelijk dat men zeer creatief moet zijn om dit alles de komende jaren financieel dekkend te houden.

De Jongerenpartij Heerlen ziet dus toch nog ruimte voor wat verbetering en aanvulling in deze begroting. Daarom willen we graag naast alle al gestelde vragen en input van zojuist nog enkele vragen en moties onder de aandacht brengen, omdat we van mening zijn dat er accentverschuivingen mogelijk zijn, zodat we nog enthousiaster worden voor het komende jaar om verder mee te bouwen aan de toekomst van Heerlen. Onze vragen en moties spreken verder voor zich.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het ging net over wonen en over de woningen van de corporaties. Ik hoorde de heer Hendriks zeggen: "De corporatie draagt ook een steentje bij. Daar maken we afspraken mee en dat doen ze allemaal hartstikke goed." Ik was daar een beetje verbaasd over, want wij kijken daar heel anders naar. We zien juist dat er een woningvoorraad is ontstaan die er uiterst beroerd bij ligt. Het gaat zeker niet over alles, maar de slechte voorbeelden zijn wel zo slecht dat het echt schrikken is. Vanwaar het grote vertrouwen en de positieve toon over de woningcorporaties, terwijl wij denken dat er echt nog wel wat te verbeteren valt?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Ze laten wel zien dat ze mee willen werken. We onderschrijven dat ook daar niet altijd de neuzen dezelfde kant uit staan. Maar zoals wij het ervaren, zien we dat ze wel welwillend zijn en mee willen praten. Wij denken dat ze wel mee willen werken aan de toekomst. Als je sec kijkt naar wat geweest is, zijn er natuurlijk dingen waar je tegenaan loopt en waar we regelmatig zeggen dat het niet kan. Maar als je naar de toekomst kijkt, hebben wij het idee dat ze mee willen werken. Dan hebben we echt naar de toekomst gekeken.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Laat ik dan de hoop uitspreken dat dit klopt. We zullen ze hard nodig hebben, want er moet een hoop gebeuren.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Meneer Hendriks, u hebt net uw betoog gehouden. Het was een duidelijk betoog dat de hele stad omvat. U bent van de Jongerenpartij. Net als vorig jaar vroeg ik mij af hoe jongeren zich gekend voelen in dit betoog. Het is redelijk taaie kost. Het is vrij weinig jongeren en heel veel algemeen. Ik neem aan dat u in uw achterban met deze en gene hebt gepraat over wat u wil gaan zeggen. Hoe valt zoiets in uw doelgroep? Als taaie kost of zo van, nee dat begrijpen wij en zo moet dat. Dat benieuwt mij gewoon in het algemeen.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

In de afgelopen weken zijn wij begonnen met een citaat van mijzelf. Ik was hier vorig jaar niet aanwezig, omdat ik corona had. Ik hoorde u inderdaad zeggen: hoe zien de jongeren dit nu? Wij hebben daarvan geleerd. Wij hebben dit hele verhaal juist geschreven met jongeren. Uw opmerking is in de laatste weken regelmatig voorbij gekomen. Ik zei inderdaad: denken we aan de opmerking van de heer Leers over wat onze jongeren willen, dus laten we het bij de jongeren neerleggen. We hebben die vorig jaar echt ter harte genomen.

De voorzitter

Meneer Leers, kijk eens, u hebt op allerlei plekken invloed! Dat smaakt dus best lekker. Meneer Bayraktar nog en dan gaan we naar de volgende.

De heer Bayraktar, SP (interruptie)

De Jongerenpartij roept het college op om te investeren in veiligheid. Ik ben benieuwd naar hun eigen voorstellen. Heeft de Jongerenpartij voorstellen in die richting? Kan de fractievoorzitter van de Jongerenpartij de highlights van hun programma inzake veiligheid opnoemen?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Kunt u dit uitleggen?

De heer Bayraktar, SP (interruptie)

U vraagt het college om te investeren in veiligheid. Ik vraag aan u of u zelf als partij voorstellen in die richting heeft inzake veiligheid. Wat zijn de highlights daarvan? Kunt u die opnoemen?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Volgens mij vraag ik het college niet specifiek om te investeren in veiligheid. Wij onderstrepen natuurlijk wel dat veiligheid voorop staat, maar volgens mij vraag ik nergens specifiek naar veiligheid. Dat zal dan verweven zitten in de totale dingen die wij doen. Ik wil best een keer uitleggen hoe wij veiligheid zien, maar volgens mij heb ik dat hier niet in meegenomen en ben ik al redelijk door mijn tijd heen.

De heer Bayraktar, SP (interruptie)

Ik had liever dat u dat nu deed. Over een week kunnen we wel een keer samen zitten. Dan zie ik het wel. Tot dan.

De voorzitter

Volgens mij is het antwoord gegeven. Ik had gezegd dat dit de laatste interruptie was, dus ik ga naar de heer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang. Dank u wel, meneer Hendriks.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voorzitter. Voor ons ligt de Begroting 2024. Het zal niemand verbazen dat wij als Partij Hoensbroeks Belang het uitgebreid gaan hebben over centrumplan Hoensbroek.

Wij zijn trots te concluderen dat sinds PHB deelneemt aan de politiek in Heerlen, de investeringen in Hoensbroek flink zijn toegenomen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het voormalig gemeentehuis,

de BMV's Auvermoer en Aldenhof, het Aldenhofpark, de renovatie van Zwembad Hoensbroek, de aanpak van het St. Janscollege en dadelijk ook nog het Veiligheidshuis in het voormalige politiebureau.

Maar Partij Hoensbroeks Belang heeft nog een streven, een droom: een mooi plan voor Hoensbroek centrum, zodat we dit stadsdeel, gelegen in het noordelijkste puntje van Heerlen-Noord, de aandacht geven die het verdient. Het moet een voorbeeld zijn dat als basis kan dienen voor een uitrol over heel Hoensbroek. Ook een Hoensbroekenaar moet trots kunnen zeggen: "Wij zijn een inwoner van gemeente Heerlen", en niet het gevoel hebben een stiefkindje te zijn. Als je door Hoensbroek loopt, moet het een sfeer van trots uitstralen. Je moet als het ware de historie en de verbondenheid voelen van mensen van en met deze plek. Tijdens de algemene beschouwingen van vorig jaar riepen we daarom op om voor 2024 een bedrag te oormerken ter voorbereiding van de aanpak van Hoensbroek Centrum. Wij zijn zeer content dat hier nu een voorstel van € 300.000 voorligt. Het investeringskrediet om te komen tot een visie is een heel mooie start, maar wat gaat het college precies doen? Een visie en ontwikkelplannen zijn de eerste stapjes. Belangrijk echter is dat het niet bij een visie blijft.

Er zijn concrete uitvoeringsplannen nodig. Laten we niet weer een kwartiermaker van buitenaf benoemen, die veel geld verdient met allerlei ideeën die niet passen bij het Hoensbroeks DNA. Wij dringen aan op een aanpak met en door inwoners van Hoensbroek. Een aanpak met aandacht voor "het kastelendorp Hoensbroek". Een aanpak met betrokkenheid van de eigen inwoners en ondernemers. Aandacht die verdergaat dan alleen een vernislaagje, maar die ook kijkt naar alle aspecten, zoals wat er moet gebeuren om in de komende jaren plezierig te kunnen wonen en wat de woningvoorraad moet zijn. Wat moet de beeldkwaliteit van Hoensbroek zijn? Aandacht met betrekking tot cultuur, erfgoed, sport en onderwijs.

Wat doen we met kasteel Hoensbroek? Aandacht voor de verbinding naar de oude st. Jan, de verbinding met het Romeinse bungalow onder de Schuureikenweg. De verbinding met het mijnverleden over de parkstadroute naar staatsmijn Emma. De verbinding van de parkstadroute met het centrum.

Hoe gaan we levendigheid vergroten? Hoe nodigen we passanten uit om te verblijven? Met welke evenementen wordt het dorp in Hoensbroek een dorp waar altijd iets te doen is voor jong en oud? Allemaal vragen die beantwoord moeten worden.

We hebben veel problemen met het tijdsplan dat het college voorstelt. Tussentijds dienen financiële middelen te worden weggezet in de komende begrotingen. We willen voorstellen om direct te starten met visievorming en het opstellen van een concreet plan van aanpak met begrotingsvoorstellen in 2024, zodat in 2025 de middelen voorhanden zijn om echt aan de slag te gaan. We roepen het college op om hierin mee te gaan. We kunnen niet wachten tot 2025 met de aanpak van een aantal grote problemen, met het excuus: "dat wordt later opgepakt". Wat gaat het college nu al doen om meer aandacht te geven aan stadsdeel Hoensbroek?

Overigens willen wij een dankjewel uiten naar de andere partijen in de raad, die ook steeds vaker oog hebben voor de problematieken in Hoensbroek. Wij vertrouwen er dan ook op dat zij ons zullen blijven steunen en samen het college blijven porren om acties te laten zien in dit mooie stadsdeel.

Economie en Lokale heffingen. Ondanks het feit dat er voor 2024 een economische groei van 1.9% verwacht wordt, is de verwachting dat de armoede zal stijgen. Het is daarom goed om te zien dat het college ervoor kiest om de lokale heffingen alleen te verhogen met een 3,1% inflatiecorrectie en de hondenbelasting verder af te bouwen voor de eerste hond. Feitelijk stijgen de gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens echter met €34,22 oftewel een stijging van 3,8%. Dit wordt veroorzaakt doordat de OZB-belasting 12,7% stijgt en niet 3,1% zoals in de tekst van blz. 147 staat. Graag uitleg hierover.

Heerlen – Noord. Een belangrijke reden voor ons om in de coalitie zitting te nemen, is het Nationaal Programma Heerlen-Noord. Voortdurende investering hierin, door onze gemeente, is en blijft wat ons betreft een must. De eerste piketpalen zijn inmiddels uitgezet en het fundament voor de weg naar verbetering wordt gestort. Het programma is een aanpak van lange adem, maar wij zijn het aan al onze inwoners verplicht. We blijven ons hiervoor maximaal inzetten.

Buurtgericht werken. De begroting vermeldt dat we in 2024 de positie van buurtgericht werken gaan versterken. De ambities zijn mooi en juichen wij ook van harte toe. Wij staan er 100% achter dat het vereenvoudigen van subsidieaanvragen en evenementenvergunningen in gang wordt gezet. Veel besturen

bestaan uit oudere personen en nieuwe aanwas is moeilijk te vinden. Zo is onlangs het bestuur van Broich gestopt. Hoe gaat dit nu verder en hoe waarborgen we het buurtgericht werken voor de toekomst?

Buurtconciërges. We lezen dat in 2024 uitvoering wordt gegeven aan de unaniem aangenomen motie. Er wordt gestart in twee buurten en inmiddels is duidelijk dat de wijken de Dem en Vrieheide de primeur hebben. Deze buurtconciërges zijn het directe aanspreekpunt voor bewoners op het terrein van fysieke leefbaarheid van de openbare ruimte. Welke eisen worden gesteld bij de selectie van deze functionarissen? Onderhoud. Het is belangrijk om een schone, leefbare en veilige woonomgeving te hebben. Als participant aan het project Heerlen Schoon zien we verbetering met betrekking tot de hoeveelheid zwerfvuil. Ook wat betreft afvaldumping zien wij verbetering, maar we zijn er nog lang niet. Het besluit om matrassen gratis te kunnen aanbieden, is een goede stap. Wat gaan we nog meer doen om afvaldumpingen verder terug te brengen? Opvallend is de hoeveelheid afval bij onder andere de op- en afritten van de snelwegen en toegangswegen.

Bij buurtgemeenten zien we zogenaamde afvalvangers in de berm staan. We verzoeken deze mogelijkheid serieus in overweging te nemen en dienen hiervoor een motie in.

Vorig jaar hebben we een motie "buurtplan groenonderhoud" ingediend deze werd unaniem aangenomen. We stelden voor om een groenonderhoudoverzicht aan te bieden aan de burgers en deze te publiceren in de stadskrant en om bij onderhoud van groen direct de rommel op te ruimen. Wat is met deze motie gebeurd?

Veiligheid. Wij willen allemaal meer blauw op straat zien. Feit is echter dat we hierin niet echt gesteund worden door de landelijke overheid. In 2021 hebben wij een motie ingediend om het oude politiebureau van Hoensbroek nieuw leven in te blazen. Deze motie werd unaniem aangenomen. Recentelijk is de financiering toegekend om er een sociaal veiligheidscentrum te realiseren en wordt het gebouw begin 2025 operatief. Uiteraard zijn wij hier heel blij mee. Wij maken ons wel veel zorgen over de veiligheid in Hoensbroek-Centrum en vragen de burgemeester wat hij concreet gaat doen om deze te verbeteren. Wordt bijvoorbeeld de pilot om beveiligers in Hoensbroek Centrum te patrouilleren voortgezet?

Wonen. PHB heeft in het verleden al vaker aangegeven zich ernstig zorgen te maken over de overlast in onder andere de Hoofdstraat, de Harmoniestraat en de Hommerterweg. Recentelijk waren er nog insprekers met betrekking tot de overlast in de Mgr. Lebouillestraat. Veel woningen in Hoensbroek zijn gekocht door huisjesmelkers en nog steeds worden deze veelal volgestopt met arbeidsmigranten of andere personen met problemen, zoals drugs-/alcoholverslaving of psychische problemen. De woonomstandigheden zijn vaak slecht en de overlast is groot. Recentelijk heeft u een update gegeven met betrekking tot de controles. Wat zijn nu de vervolgstappen?

In 2021 en 2022 hebben wij een motie ingediend over zelfbewoningsplicht. Hierin werd gevraagd naar een onderzoek om samen met andere gemeentes op te trekken. Recentelijk heeft de wethouder een update gegeven. We blijven de voortgang met belangstelling volgen.

Een ander punt van zorg blijft het Loma-huis in Hoensbroek. Het monumentaal gebouw verloedert met de dag meer. Graag een reactie van de wethouder met betrekking tot de huidige stand van zaken.

In het verleden hebben wij het al vaker gehad over de bijenpoepoverlast in Nieuw-Lotbroek. Wij dienen nu een motie in om de APV met betrekking tot bijen aan te passen, zodat gehandhaafd kan worden en de problematiek kan worden aangepakt.

Basisvoorzieningen in de wijken. Al jaren hameren we erop om zo veel mogelijk basisvoorzieningen in de wijk te behouden. Vorig jaar hebben wij een motie ingediend om te onderzoeken welke basisvoorzieningen in een wijk minimaal aanwezig moeten zijn. Het is goed om te lezen dat het college uiterlijk in 2024 komt met een kader inzake een versterking van het totaalaanbod en dan met name waar het gaat om pinnen, post en basisboodschappen. Er wordt onderzocht aan welke voorzieningen behoefte is en er worden experimenten gefaciliteerd. Zo wordt er onder andere gekeken naar vaste en mobiele (SRV-achtige) oplossingen. Aan de wethouder de vraag: 2024 is een ruim begrip, kan de wethouder wat concreter zijn? We lezen dat er voorbereidingen getroffen worden voor zaterdagopenstelling van publieksbalies in het gemeentehuis. PHB maakt zich al jaren sterk voor een volwaardig gemeentelijk steunpunt in Hoensbroek-

Centrum. In het coalitieakkoord is de passage opgenomen: De dienstverlening moet zo dicht mogelijk bij mensen in de stadsdelen plaatsvinden Dit zou onderzocht worden. Wat is de status hiervan?

In het Meerjarig Bestuurlijk Programma stond: "We creëren in elke buurt een buurtpunt/gemeenschapshuis". De gevraagde analyse is gemaakt, maar hoe nu verder of blijft het bij alleen een analyse?

Voorzitter, ik ga afronden. Helaas is het gevoel van mensen in de stadsdelen nog steeds een van afstand. De vele projecten in het centrum krijgen veel aandacht, maar er gebeurt ook veel in de overige stadsdelen. Als wij de kloof willen dichten, zullen wij meer aandacht moeten besteden aan de communicatie met de inwoners in de overige stadsdelen. Blijf hier aub aandacht aan schenken.

Afsluitend enkele woorden met betrekking tot de Griffie. Wij hebben een kleine griffie die veel werk verzet. Wij hopen dat zij binnenkort versterkt worden met een extra raadsadviseur die momenteel geworven wordt. Via deze weg willen wij het zittende team wederom bedanken voor hun inzet en ondersteuning. Tot zover voor deze eerste termijn.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er nog vragen? De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een aantal vragen. Zal ik ze allemaal achter elkaar stellen? De heer Daamen heeft het over het belang van het buurtgericht werk. Wij onderschrijven dat uiteraard. U geeft het voorbeeld van het bestuur dat weggaat bij Broich. U stelt ook meteen de vraag: hoe nu verder? Die vraag begrijp ik natuurlijk. Mijn vraag is dan ook: hoe denkt hij zelf over hoe nu verder? Ik neem aan dat hij dan ook wel een bepaald gevoel heeft voor de motie die wij hebben ingediend om toch in de breedte, dat geldt ook voor buurtorganisaties, meer mensen op de been te krijgen om een steentje bij te dragen aan de wijken en de buurten. Dus ook in die buurtorganisaties. Dat is vraag 1.

Vraag 2. U zegt dat u achter de plannen van Heerlen-Noord staat. Vooral doorgaan. Maar ik ga er toch ook van uit dat dit niet betekent dat u een carte blanche geeft. U zult toch ook graag willen weten hoe de centen worden besteed. Worden ze op een goede manier besteed? Hebben ze ook effect? Ik neem aan dat u daar ook een mening over heeft, meneer Daamen.

Een andere vraag heeft betrekking op het Lomahuis. U zegt dat dit verloedert. Ik heb het net ook als voorbeeld genoemd in mijn betoog. Kunt u zich ook voorstellen dat dit bijvoorbeeld omgetoverd zou worden tot een krasse knarrenhofje?

Als laatste. U noemt het politiebureau Hoensbroek en het belang daarvan. Dat snappen wij natuurlijk qua locatie. Heeft u ook nog meer ideeën over hoe u meer blauw op straat zou kunnen krijgen? Dat waren de vragen. Ik wil ze dadelijk wel even herhalen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik ga mijn best doen. Als eerste buurtgericht werken. De voorgenoemde besluiten om in ieder geval de vergunningen voor evenementen makkelijker te maken, zodat het laagdrempeliger wordt, zijn een goede stap. Als ik een advies mag geven richting het college: maak eens promotie voor buurtgericht werken op de scholen om ook de jongeren te betrekken bij het buurtgericht werken. Zoals al aangegeven in ons betoog zijn er voornamelijk veel oudere bestuursleden, terwijl wij ook jongere aanwas nodig hebben. Dat even met betrekking tot buurtgericht werken.

Dan had u een vraag over het politiebureau. Ik pak maar even de omgekeerde volgorde. We hebben van het begin af aan geijverd dat het politiebureau weer een functie krijgt om toezicht en blauwbewegingen in het centrum te krijgen. Dat is daar hard nodig met de huidige problematiek. De oproep voor de motie voor de boa's en dergelijke, daar staan we natuurlijk 100% achter.

Dan had u nog een vraag over.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik had nog een vraag over Heerlen-Noord. U staat achter de plannen, maar hoe kijkt u aan tegen de financiële verantwoording daarvan?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

U stelde die vraag vorig jaar ook tijdens de Algemene Beschouwingen. Ik gaf toen aan dat wij het initiatief Heerlen-Noord van harte steunen. We hebben vorig jaar ook aangegeven dat het een vliegwieltje is dat wij nodig hebben om verdere subsidies los te krijgen. Je ziet nu al positieve effecten. Het begint heel klein. Het begint ook bij de scholen om de generatie lange aanpak vlot te trekken tot die situatie verbetert. Wat was uw laatste vraag?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Dat was mijn laatste vraag. U hebt het al gehad over het Lomahuis.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Volgens mij had u er vier. Ik heb er nu drie beantwoord.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Buurtgericht werk, Heerlen-Noord, politiebureau en Lomahuis.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Lomahuis, die hadden we nog niet gehad. U stelt voor om daar krasse knarren - dat zijn uw woorden - te plaatsen. Heel graag. Sterker nog, ik denk dat de buurt daar minder problemen mee heeft dan met een opvang voor verslavingsproblematiek in die buurt. Dat willen we sowieso absoluut niet in die buurt erbij hebben. U bent bekend met de populatie daar. Er is pas een school gebouwd. Er wordt binnenkort gebouwd waar Stichting Radar plaats gaat nemen. Op de Heisterberg is de nodige problematiek. Dat zal elkaar alleen maar versterken. Als er een maatschappelijke opvang komt, dan svp goed kijken naar de invulling daarvan.

De voorzitter

De heer Reijnders nog en dan ga ik naar de volgende spreker.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb een heel praktische vraag aan de heer Daamen. Ik ben het vergeten om mijn glas water mee te brengen. Zou u dat dadelijk mee kunnen nemen?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik ga mijn best doen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het tweede is wat serieuzer van aard. Ik ben blij met de reactie van de heer Daamen, maar ik hoor net voor de tweede keer de vraag of wij vinden dat het nationaal programma zich financieel zou moeten verantwoorden. Volgens mij is het niet het Heerlens programma Heerlen-Noord, maar het nationaal programma Heerlen-Noord. Gelden komen ook vandaar. Wij zijn niet de opdrachtgever, noch de baas over dat programma. Ik ben blij dat u in ieder geval op de inhoud focust en dat steunt en aanjaagt. Volgens mij zegt u daarmee impliciet dat zij zich niet financieel hoeven te verantwoorden aan ons. Dat zullen zij doen aan de geldverstrekkers die vanuit Den Haag de middelen verstrekken.

De voorzitter

Dan ga ik naar de heer Bosch van de PVV. Ik ga echt door.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Mag ik niet meer interrumpen?

De voorzitter

Ja, mag interrumpen, Maar we hebben afgesproken maximaal 3 minuten. Ik probeer ons aan de tijd te houden, meneer De Groot.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

U mag de vraag aan mij doorsturen.

De heer Bosch, PVV

Voorzitter. Uit liefde voor onze stad met hetzelfde lef die ons jaren verder hebben gebracht. Dat lezen wij ook nu weer in het meerjarig bestuurlijk programma 2024-2027. Over de visie 'hetzelfde lef en daadkracht van de afgelopen jaren dat ons ver heeft gebracht' hebben wij als PVV natuurlijk een andere mening.

Wat de PVV betreft is 2023 een zeer onrustig jaar geweest. Het besturen van de stad heeft veel invloeden gehad die van tevoren niet te bepalen waren, zoals de hoge inflatie, de stijging van de prijzen van de eerste levensbehoeften en niet te vergeten, de energiecrisis die door de Oekraïense oorlog verder aangewakkerd is. Dit alles heeft geleid dat wij als stad onze reserves hebben aangesproken. Waar, zoals het nu eruitziet, in 2024 niks meer van over is. De PVV concludeert uit de begroting dat het college de doorwerking hiervan niet heeft voorzien.

Voorzitter. Volgens de PVV betekent besturen ook vooruitzien en gezien het huidige economisch klimaat zal de PVV zich beperken tot 2024. De PVV gaf het net al aan, ook nu is er nog steeds een slecht economisch klimaat. De prijzen in de supermarkten zijn duur, rekeningen worden duurder en mensen kunnen hun huizen niet goed verwarmen. De PVV heeft al gewaarschuwd dat onze burgers in de kou komen te staan, vooral nu er geen energieplafond of compensatie van de overheid meer is.

De PVV waarschuwt dat dit een ramp zal worden voor de meeste inwoners van Heerlen, maar vooral voor de inwoners die een modaal inkomen hebben of onder de armoedegrens leven. De oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten en de aanhoudende recessie hebben invloed op onze economie. De PVV verneemt uit deze begroting dat de coalitie hier en in hun vooruitblik geen rekening mee houdt.

Voorzitter. En toch voert het college het akkoord uit zonder enige aanpassing, want ook nu hebben wij een sluitende begroting voor 2024 en is ook afgesproken met de provincie deze in 2025 ook sluitend moet zijn. De PVV leest ook dat er zelfs een bedrag van 1,64 miljoen incidenteel heeft kunnen vrijmaken voor nieuwe impulsen, maar ook nu moeten wij als gemeente rekening houden met de bezuinigingen van het Rijk van in totaal 3,4 miljard in 2026. Dit betekent dat het een resultaat geeft in 2026 van een verlies van ongeveer 20 miljoen voor de gemeente Heerlen als het misgaat. De PVV mist wederom de vooruitziende blik en de slag om de arm.

Voorzitter. In deze begroting is de PVV iets opgevallen. De VNG heeft dit jaar de cijfers beoordeeld en geeft aan dat de schuldpositie, het vreemd vermogen, maar liefst 88,2% bedraagt. Dit is kwetsbaar, wij zijn kwetsbaar. De gemiddelde nettoschuld per inwoner in Nederland bedraagt 1.970 euro. De gemeente Heerlen heeft een schuld van 4.826 euro per inwoner. Hiermee scoort de gemeente Heerlen wederom het niveau 'kwetsbaar'. Hoe gaat de gemeente Heerlen zich inzetten om de schuld per inwoner te verbeteren?

Voorzitter. Dan komen wij weer terug op Heerlen-Noord. De PVV betreurt het dat na herhaaldelijke geluiden uit de raad er weinig tot geen terugkoppelingen zijn vanuit het Nationaal Programma Heerlen-Noord. Wij hebben nu pas, na een te lange periode radiostilte, over een week een terugkoppeling over Nationaal Programma Heerlen-Noord. Is er in het afgelopen jaar niks tot stand gekomen wat het mededelen aan de raad waard is? Welke meetbare resultaten zijn er nu beschikbaar na de start in 2021 in Heerlen-Noord? Graag vernemen wij hierop antwoord van de wethouder.

Het doel in Heerlen-Noord is de borging en uitrol van de aanpak van de verbetering van de sociale veiligheid van onze inwoners. Hierbij wordt een verbinding gemaakt tussen zorg, veiligheid, preventie en repressie.

In de begroting van 2023 is de inzet van deze aanpak voor de drie focuswijken, Vrieheide, GMS en de kasteel/Hoofdstraat-West-Hoensbroek structureel geworden.

Men heeft de ambitie om deze intensieve aanpak uit te rollen over alle wijken in Heerlen-Noord en uiteindelijk over heel Heerlen. De PVV omarmt elke verbetering van sociale veiligheid voor onze inwoners, maar stelt wel de volgende vraag: wat als na 2024 de toekenning uit de regiodeal tegenvalt, dan komt de aanpak in de aanvullende buurten in Heerlen-Noord te vervallen. Dan is de uitrol van deze succesvolle methodiek over heel Heerlen niet mogelijk. Wij vragen ons dan ook af: wat is dan wel mogelijk?

Veiligheid in onze buurten staat of valt door de inzet van onze gewaardeerde boa's. De PVV vraagt bij deze aan het college of de boa's nu eindelijk op sterkte zijn. Zijn er inmiddels 35 fte ingevuld? Heeft het college zicht op het verloop bij deze dienst? Is er onderzoek gedaan naar de tevredenheid van onze boa's die zich inzetten voor de gemeente Heerlen?

Voorzitter. De PVV is het niet ontgaan dat ook onze jeugdzorg in zwaar weer verkeerd. Onlangs hebben wij nog de klappen gevoeld van Xonar, maar ook in de begroting van 2024 springt die 4,3 miljoen extra kosten ten opzichte van 2023 eruit. Via deze weg voorzitter, de PVV verneemt dat er een streven is om preventief en zo kortdurend mogelijk jeugdzorg aan te bieden. Welke daling in aantallen hebben nu plaatsgevonden in de residentiële jeugdhulp van 2022 naar 2023? Wat is de verwachting van de ingezette daling voor 2024?

Voorzitter. Ook het vervoer in onze regio blijft in beweging. Wij hebben allen kunnen vernemen dat Arriva verkocht is. Heeft de verkoop van Arriva nog consequenties voor de samenwerking met de gemeente Heerlen? De PVV is van mening dat wij als gemeente staan voor een betrouwbaar en toegankelijk vervoerssysteem voor onze burgers. Is dit nog gegarandeerd in de toekomst?

Voorzitter. Wij zijn als stad de verplichting aangegaan om 7.500 woningen te bouwen vóór 2030. Is dit nog altijd een realistisch doel? Moet het beeld bijgesteld worden, of ziet het college genoeg speelveld om het doel te behalen?

Tot slot, voorzitter. Wij hebben van verschillende verbonden partijen niet de jaarcijfers ontvangen. Waarom hebben wij deze cijfers niet ontvangen? Hoe kunnen wij de samenwerking met de verbonden partijen voortzetten als de cijfers niet aan ons bekend worden gemaakt? Open en transparant, dat zijn toch de termen van samenwerken en besturen? Hebben de nog ontbrekende cijfers invloed op de begroting?

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

De heer Bosch begon zijn betoog met zorgen over de kosten van mensen met een modaal inkomen of lager. Hij noemde daarbij ook terecht de energiekosten en de energietoeslag. Is de heer Bosch het met mij eens dat de grootschalige renovatie van de sociale huurwoningen die eraan zit te komen enorm belangrijk is dat we daar de kansen pakken om te zorgen dat die woningen heel goed worden zodat de energierekening uiteindelijk omlaag gaat en mensen dat direct in de beurs gaan voelen.

De heer Bosch, PVV

Meneer Reijnders, daar ben ik het gelijk mee eens. Daar hebben we ook geen discussie over. Daar lossen we nu op dit moment het probleem niet mee op. Het is dadelijk 2024. Nu begint het kouder te worden en nu hebben we helaas denk ik geen alternatief voor die mensen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dat zou mijn volgende vraag zijn. Wat stelt de PVV voor? Ik snap uw punt. Tegelijkertijd doet u een soort oproep, maar u maakt het niet concreet. Wat zou u willen doen om de mensen op dit moment de verlichten?

De heer Bosch, PVV

Die leg ik even terug bij de wethouder. Ons gaat het erom, wat kunnen we doen? Hebben we ruimte in de begroting? Kunnen we daar nog iets vrijmaken voor die mensen of gaan we keuzes maken wat in de begroting staat. Als we niets hebben of als we niet meer genoeg hebben, dan zullen we iets moeten doen. Wij vinden het belangrijk dat we die mensen niet in de kou laten zitten. Zeer belangrijk zelfs.

De voorzitter

De heer Pauwels en dan ga ik door naar de volgende spreker.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

De heer Bosch begint zijn betoog met de zorgen die hij heeft over de rijksbegroting en wat de rijksbezuinigingen straks voor ons gaan betekenen. Wie het VNG-blad leest, weet al over welke bedragen het gaat. Ikzelf heb gelezen 3 miljard.

De heer Bosch, PVV

3,4 miljard.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

U noemt zelf 3,4 miljard. U weet dus schijnbaar meer dan ik. Als laatste stelt u dan: de PVV mist wederom de vooruitziende blik en houdt een slag om de arm. Is dat een vraag aan het college of een constatering? Als dat een vraag is, dan deel ik die met u.

De heer Bosch, PVV

Nee, dat is een vraag aan het college. Wij kunnen niet inschatten of die 3,4 miljard wordt doorgezet. De VNG en de gemeenten zijn het niet eens met de overheid over wat met die 3,4 miljard moet gebeuren. Het kan dus nog veranderen, maar dat weet ik niet. Die vooruitziende blik heb ik niet.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Bosch. Ik geef het woord aan de heer Van den Berg van de VVD.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Ode aan de gewone Heerlenaar. De gewone Heerlenaar die betrokken is bij zijn stad. De gewone Heerlenaar die keurig zijn gemeentelijke belastingen betaalt. De gewone Heerlenaar die een prima baan heeft, van net, tot ruim boven 120% van het minimum. De gewone Heerlenaar die een mening heeft, maar wars is van doorgeslagen polariserende discussies over onder andere arm en zogenaamd rijk. De Heerlenaar die misschien niet met zijn neus vooraan staat bij Cultura Nova, maar wel betrokken is bij zijn lokale cluppie. De Heerlenaar die niet droomt van een zwembad in een kerk, maar wel wakker ligt van de overlast in de buurt. De Heerlenaar die vanuit een huurhuis naar een koopwoning wil kunnen verhuizen.

Voorzitter. De focus in ons beleid ligt sterk op de mensen die een probleem hebben. Die het zelfstandig maar moeilijk redden. Daar gaat veel aandacht naar uit. Terecht. Maar ook de gewone Heerlenaar verdient meer aandacht.

Voorzitter. Onze stad staat gelukkig niet stil. Of het nu gaat om het Rijksprogramma Heerlen-Noord of het versterken van het medisch logistieke cluster. Of het investeren in de onderwijshuisvesting in onze binnenstad. Heerlen is in beweging. De vestiging van Zuyd Hogeschool naar het centrum van onze stad is een cruciaal project. Het gaat zorgen voor nog meer levendigheid en ook de vervanging van de niet allermooiste panden. Als Heerlen investeren we met het opleggen van een publiekrechtelijke beperking door de vestiging van een Wet voorkeursrecht gemeenten. Hiermee investeren we substantieel en nemen we een serieus risico. Wat ons tot op heden niet duidelijk is, is hoe u dat risico gaat afdekken. Behoudens een intentie zijn er geen harde garanties dat Zuyd Hogeschool naar de binnenstad komt. Of is de wens de vader van de gedachte? Hierover hebben wij de volgende vraag. Kennelijk is er wel al besloten om een

budget vrij te maken van 12 miljoen euro ter verwerving van panden aan de Promenade. Mogen we hieruit concluderen dat het in kannen en kruiken is met Zuyl Hogeschool?

Voorzitter. In maart van dit jaar is de Woondeal Limburg gesloten en in mei van dit jaar stonden we stil bij de regionale en lokale woonvisie met als subkop "kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst". Graag geef ik u het volgende mee: In onze gemeente worden op dit moment circa 360 bestaande woningen te koop aangeboden, 8 bouwkvavels, 6 nieuwbouwprojecten waarvan 27 nieuwbouwwoningen startend vanaf €465.000,-- en 16 nieuwbouwappartementen waarvan de goedkoopste €216.000,-- voor slechts 60m². Het thema wonen heeft in deze stad altijd een sterke focus op huur in het sociale domein. Begrijp me niet verkeerd, dat is ook belangrijk. Maar wat ook belangrijk is, zijn woningen, en wat ons betreft betaalbare koopwoningen, voor de gewone Heerlenaar. Simpelweg traditionele betaalbare grondgebonden koop-nieuwbouwwoningen, al dan niet levensloopbestendig, in de categorie starters en doorstromers.

Daarnaast geef ik ook graag het volgende mee. We hebben een gezonde ambitie om de MEDTECH met 12.000 arbeidsplaatsen te laten groeien. Naast de arbeidsplaatsen komt ook wonen om de hoek kijken. En als je dan in de begroting onder de paragraaf wonen kijkt, dan zien we een reservering van €200.000,—. Dat lijkt ons erg mager. Hierover hebben wij een paar vragen. Kan het college aangeven of zij op koers ligt met betrekking tot de opgave in de Woondeal? Kan het college aangeven of zij nog gronden gaat uitgeven voor woningbouw? Zo ja, wanneer? Kan het college aangeven hoeveel nieuwbouw-eigendoms-koopwoningen er op de markt komen in 2024? En kan het college aangeven hoe u op koers bent met de nieuwe huisvesting van arbeidsmigranten?

Voorzitter. Los van de antwoorden willen wij alvast een motie inbrengen waar we ons college aansporen om tot gronduitgifte over te gaan om het eigenwoningbezit te bevorderen.

Voorzitter. Het thema duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Sterker nog, ieder weldenkend mens, onderneming, instantie of organisatie is hier inmiddels mee bezig. Er is ook geen weg meer terug. Het belang dat op spel staat kan niet groter zijn dan het is, namelijk de toekomst van de volgende generaties. We zien dat steeds meer partijen meedoen. Sommigen maken kleine stapjes, anderen weer grote. We lopen echter ook tegen muren aan. En een belangrijke belemmering is dat het bestaande stroomnet in Nederland vol begint te raken. Het gaat hier om afname, maar ook om terugleveringen op het net. Maar hoe zit dat in Heerlen? We lezen dat bedrijven geen stroom kunnen krijgen. Maar om hoeveel bedrijven gaat het? En welke gevolgen brengt dat met zich mee? Zijn er alternatieven? Zo is een van de gevolgen dat bedrijven jarenlang moeten wachten op stroom, terwijl ze wel al bijvoorbeeld substantiële kosten hebben moeten maken, ook aan de gemeente. Hierover heeft de VVD een motie: betalen van leges op het moment dat ze aangesloten worden op de nutsvoorzieningen.

Voorzitter. Ten aanzien van de verduurzamingsopgave zien we -helaas- dat sommige groepen achterblijven. Soms geremd door beperkte financiële middelen, soms omdat de woningcorporatie er voorlopig geen prioriteit aan geeft, soms omdat men het nut en noodzaak (nog) niet inziet en soms ook omdat het gebouwendijk niet kan. Hierover een paar vragen: Hebt u in beeld waar we verder kunnen opschakelen als het om verduurzaming gaat? Staan er naast de renovatieplannen van bijvoorbeeld Slakhorst, Versiliënbosch en Meezenbroek nog in andere wijken verduurzamingsprojecten op het programma? En welke inspanningen heeft u inmiddels verricht op de bedrijventerreinen? Bent u met ondernemers in gesprek? En hoe is het gesteld met de plaatsing van openbare laadpalen? Gaat uw ambitie slagen om in 2023-2024 66 openbare laadpalen te plaatsen of heeft u een grotere ambitie?

Voorzitter. In Heerlen zijn we sterk als het gaat om mensen van een uitkering naar werk te begeleiden, bijvoorbeeld via de Bovengrondse Vakschool. Een initiatief dat wat ons betreft niet bij de grenzen van Heerlen eindigt. Om onze regio op de kaart te houden, moeten we alle zeilen bijzetten om mensen te laten deelnemen aan het arbeidsproces. Dat doen we op de eerste plaats voor de mensen zelf, maar kort daarachter doen we dat ook om werkgelegenheid te waarborgen voor onze regio. Werkgevers zitten hier én vestigen zich hier ook omdat er mogelijkheden zijn, ook voor arbeidspotentieel. Arbeidspotentieel uit de regio en de Euregio. Het vestigingsklimaat wordt dus mede bepaald door de beschikbaarheid van arbeidspotentieel. Daarbij is ook de huisvesting van bijvoorbeeld internationale werknemers van belang.

Vraag: in hoeverre ligt er in deze een ambitie van het college om internationale werknemers, bijvoorbeeld kenniswerkers, aan te trekken en te huisvesten?

Voorzitter. Nu we kort stilstaan bij ambities graag ook aandacht voor zeer recent gepresenteerde Contourennotitie Nota Ruimte. In Den Haag ziet men -eindelijk- in dat er een absolute noodzaak is om alle regio's beter te benutten. Zuid-Limburg wordt expliciet benoemd als regio met kansen, onder andere gebaseerd op de al aanwezige krachten voor economische ontwikkelmogelijkheden voor grootschalige woningbouw en gebiedsontwikkeling en daarbij behorende voorzieningen.

Voorzitter. Dit is een kans voor een groeiagenda voor onze regio, onze stad. De VVD roept dit college dan ook op actief in te zetten op deze groeistrategie. En om dat aan te sporen, brengen wij een motie in.

Voorzitter. Als er iets is waar gewone Heerlenaren wel een mening over hebben, is het hun leefklimaat. De één heeft het over de verloedering, de ander over de leegstand en weer een ander over de criminaliteit. Agressie en intimidatie van overlastgevendende groepen in de diverse stadsdelen is een doorn in het oog van de gewone Heerlenaar. De VVD is voorstander van een strakke hand, want ook dat zegt iets over het veiligheidsgevoel: wetende dat het gezag waar nodig uitgeoefend wordt. Dat is ook een belangrijk uitgangspunt in ons coalitieakkoord. De VVD heeft hierover een aantal vragen. Waar staan we met betrekking tot de veiligheidsaanpak? Hoe staat het met het veiligheidsgevoel, uitgedrukt in een cijfer? En waar wilt u volgend jaar staan? Niet onbelangrijk hierbij ook de relatie met zorg. We betalen behoorlijk aan Xonar, JENS en andere jeugdzorginstellingen. Wat zegt ons de beleidsevaluatie over onze aanpak, ook in termen van preventie?

Voorzitter. Het laatste thema, maar zeker niet het minst belangrijk is onze financiën. Die ogen nog redelijk, en gelukkig heeft u de lastenverhoging tot een minimum weten te beperken. De hondenbelasting gaat zelfs weer een stapje naar beneden. Maar er komen donkere wolken aan de horizon. Vanaf 2026 gaat het regenen boven het ravijn. Hoe kunnen we hierop anticiperen? Betekent dat de hand op de knip? Moeten we niet nu al gaan prioriteren? Gaan we voor een zwembad in een kerk of gaan we echt op zoek naar een normaal, functioneel doelgroepenbad in het centrum van onze stad?

Voorzitter. Het lijkt erop dat Heerlen in de toekomst scherpere keuzes moet gaan maken. Wij weten waar voor ons de prioriteit ligt. Namelijk bij de gewone Heerlenaar. Die gewone Heerlenaar die geen abnormale lastenverhoging wil. Geen gekkigheid, maar een schone, veilige buurt. Ode aan die gewone Heerlenaar.

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Er zijn drie interrupties. We houden het ook bij deze drie, want we zitten aardig krap in de tijd. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Wij hadden hier al de partij voor ouderen, de partij voor jongeren en nu hebben we kennelijk ook de partij voor de gewone Heerlenaar. Mocht u zich afvragen wie die gewone Heerlenaar is, die woont in een huurwoning, die wil een koopwoning, die staat niet vooraan bij Cultura Nova en die houdt van rommel. Is de VVD zich ervan bewust dat heel veel gewone Heerlenaar, ook door de afgelopen 20 jaar aan liberaal beleid, in een slecht geïsoleerde huurwoning woont, wel werkt, maar toch moeilijk rondkomt door de absurde prijzen en dat die gewone Heerlenaar echt wel andere noden of, zoals u dat noemt, problemen heeft dan u hier net te berde brengt?

De heer Van den Berg, VVD

Meneer Reijnders, hier staat iemand van de VVD, de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie en niet van de Partij voor de gewone Heerlenaar. Maar ik voel me wel een met de gewone Heerlenaar. Ik begrijp zeker wat u zegt. Er is veel meer dan hetgeen u schetst. Maar we zijn wel kampioen als het gaat om het vergaren van sociale middelen uit Den Haag. Van onze begroting van 506 miljoen komt 399 miljoen van de rijksmiddelen ten behoeve van de zorg van mensen in onze stad. Dat is ook goed. Het is belangrijk dat we daar waar nodig onze steen bijdragen.

Het is ook maar de vraag of het expliciet en uitsluitend alleen komt als gevolg van het beleid van de VVD uit Den Haag. Dat waag ik te betwijfelen. Het gaat om alle Heerlenaren in onze stad. Daar zitten mensen tussen die het goed kunnen dragen en mensen die het niet goed kunnen dragen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Kortom, veel van de inspanningen die wij doen, gaan natuurlijk niet naar mensen met problemen, maar zijn er om mensen te steunen en om te voorkomen dat ze problemen krijgen. Kunt u het daarmee eens zijn?

De heer Van den Berg, VVD

Nee, daar ben ik het niet mee eens. Veel middelen gaan echt naar mensen die heel veel problemen hebben die we al jarenlang helpen om uit die problemen te komen. Maar wij zien ook dat heel veel mensen, ondanks onze steun, maar niet uit de problemen komen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een aantal korte vragen. Ik heb uw verhaal over gewone Heerlenaren gehoord. Wat ons betreft zijn gewone Heerlenaren ook gewoon mensen die bijvoorbeeld verpleegkundige zijn. Als je fulltime werkt, komen zij niet in aanmerking voor die sociale huurwoning waar de heer Reijnders op doelt, want die verdienen daar simpelweg te veel voor. Daar mist het wat ons betreft ook qua woningaanbod. Ziet u dat ook zo? Refereert u aan dat soort mensen als u graag zou zien dat die wat meer gefaciliteerd worden?

Dat is een. Twee. U geeft zelf aan dat u erg tevreden bent met de bovengrondse vakschool. Daar zijn wij ook heel erg blij mee. Alleen zien wij ook dat er met betrekking tot het aantal plaatsingen vanuit de bovengrondse vakschool nog ruimte voor verbetering is. Welk minimum zou u graag willen meegeven als target voor volgend jaar? Hoeveel van de 4000 mensen die nu nog aan de zijlijn staan, zouden wat u betreft moeten worden geplaatst op de arbeidsmarkt als gevolg van de bovengrondse vakschool?

Als laatste. U zegt: als ik moet kiezen tussen een zwembad in de kerk of de gewone Heerlenaar een stap vooruit helpen, dan kies ik voor de gewone Heerlenaar. Heb ik dat goed begrepen?

De heer Van den Berg, VVD

Voor een deel. De gewone Heerlenaar - met alle respect, die spreek ik ook - vraagt zich soms af of dat zwembad in een kerk wel nodig is. Die zegt: hartstikke mooi, maar dat gaat ongetwijfeld veel geld kosten. Daar hebben we natuurlijk nog geen enkel beeld bij. Veel van de gewone Heerlenaren hebben daar wel een idee bij, namelijk: past dat wel in onze stad om een zwembad in een kerk te hebben?

Uw tweede vraag. Via de Bovengrondse Vakschool kunnen we zo veel mogelijk mensen uit een sociaal isolement krijgen, via een training, via een opleiding van de Bovengrondse Vakschool. Wat ons betreft zou dat niet hoeven te eindigen voor alleen de mensen in Heerlen. Het zou ook veel groter kunnen voor mensen in Parkstad. Ik heb geen kijk op aantallen. U zegt: 4000. Ik kan me voorstellen dat de helft daarvan via de Bovengrondse Vakschool aan de slag zou moeten kunnen gaan.

Uw laatste opmerking heeft te maken met de sociale huurwoningen. Juist in die sociale huurwoningen wonen ook politieagenten en verpleegkundigen. Die mensen willen graag naar een gewone, normale koopwoning in onze stad. Een koopwoning met een voortuintje, een achtertuin, misschien een garage, maar niet in een appartement. Daar pleit ik hier voor.

De voorzitter

Tot slot de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben blij om te horen dat de VVD ook voornemens is om verder te kijken dan de vijver hier in de regio Parkstad voor wat betreft het verwerven van personeel. Daar zijn we heel blij mee. Ik heb nog twee

concrete vragen. Een heeft betrekking op het zwembad. U zegt dat het heel erg duur is in zo'n kerk. Kan de heer Van den Berg zich ook voorstellen dat het de bedoeling is dat de oorspronkelijke locatie voor het zwembad nu in plaats van gesloopt, verkocht gaat worden? Dat de gemeente juist daarmee veel geld bespaart? Natuurlijk kost het rijp maken voor een zwembad in een kerk het nodige geld, maar kan hij zich dan ook voorstellen dat je per saldo goedkoper uit bent en iets prachtigs rijk bent waar heel veel Heerlenaren en mensen uit de omstreken op af zullen komen? Dat is vraag een.

De tweede vraag. U had het over de risico's rondom de realisatie van Hogeschool Zuyd op de Promenade. U roept op om die risico's in kaart te brengen. Tot nu toe hebben we die inderdaad nog steeds niet. Als we daar onvoldoende antwoord van het college op zouden krijgen, gaat de VVD dan toch akkoord met die investering van 12 miljoen?

De heer Van den Berg, VVD

U noemt twee elementen. Uw eerste vraag ging over het zwembad. Op basis van de stukken die ik heb gezien, is mijn kennis op dit moment onvoldoende om de juiste analyse en de juiste afweging te maken tussen sloop van het gebouw en verkoop van het gebouw. Als je de gewone Heerlenaar vraagt naar een functioneel doelgroepenbad in het centrum van Heerlen, waar ooit het Sportfondsenbad was, en je zegt dat de gemeente de intentie heeft om het mogelijk in de kerk te gaan doen, dan zegt de gewone Heerlenaar: zijn we niet een beetje gek geworden in Heerlen? Wellicht wijzen de cijfers dat straks anders uit. De cijfers in enerzijds de realisatie, maar anderzijds in de exploitatie. Ik kan u zeggen: een vierkant blokje is goedkoper in de exploitatie dan de permanente exploitatie van een kerk.

Uw tweede vraag. Wij zouden het fantastisch vinden om het onderwijs naar de binnenstad te krijgen. Ik denk dat we er als stad in zouden moeten investeren om dat ook te willen. Ik pleit hier ook om de risico's goed tegen elkaar af te wegen. Kunnen wij die investeringen wel dragen en is het ons dat uiteindelijk wel waard? Op dit moment zit ik aan de kant van de wip dat we het zeker zouden moeten doen om een boost te geven aan de binnenstad, maar niet ten koste van alles. U kent ons. Wij kijken ook kritisch naar de financiële analyse. Want vergeet niet, de gemeente haalt zich natuurlijk behoorlijk wat op de hals om op deze wijze aan de slag te gaan.

De voorzitter

Dank u wel. We lopen inmiddels 25 minuten achter op de tijd.

De heer Van den Berg, VVD

Ik vond het wel leuk.

De voorzitter

Ja, ik vind het ook wel leuk, maar ik vind het ook leuk als we ons een beetje aan de tijd houden en het eten niet verpieterd is, zoals vorig jaar. Meneer Jacobs van Forum voor Democratie. Aan u het woord.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Dank u wel, voorzitter. Wie stelt dat het financieel goed gaat met de gemeente Heerlen, adviseer ik een basiscursus Financiën te gaan volgen.

Leg de begrotingen van 2017 t/m 2024 naast elkaar en je ziet het fenomeen waar de econoom en Nobelprijswinnaar Milton Friedman ons al in de jaren 70/80 voor waarschuwde: een steeds groter wordende overheid die in zekere zin steeds meer intervineert in het leven van de gewone burger. Voor FVD een trieste en ontluisterende constatering.

Bedroeg de begroting van onze gemeente in 2017 nog 387,9 miljoen. In 2024 bedraagt deze maar liefst €506 miljoen. In absolute getallen een stijging van € 118,1 miljoen, een procentuele stijging van 30,45%. Ervan overtuigd dat we zouden moeten streven naar een zo klein mogelijke overheid, die zich slechts zou moeten richten op een aantal kerntaken - zoals bijvoorbeeld veiligheid - is het vreemd te moeten

constateren dat juist deze kerntaak, afgezet tegen de totale begroting in de periode 2017-2024, nauwelijks een procentuele stijging laat zien.

Het wat ons betreft meest schokkende is echter dat de overheadkosten van het gemeentelijk apparaat in 2024 81,2 miljoen gaan bedragen. Dat is maar liefst 16% van onze totale begroting. Vergelijk dit eens met 2017: 48,1 miljoen. In absolute zin een stijging van 33 miljoen, procentueel derhalve bijna 70%. Ik denk dat Milton Friedman zich bij het zien van deze getallen in zijn graf omdraait, wetende dat zijn waarschuwingen aan dovemans oren bleken te zijn gericht. Gezien de gebezigde termen in deze begroting, kunnen we ervan uitgaan dat het gemeentelijk apparaat alleen nog maar gaat groeien. Brede welvaart, bestaanszekerheid, proactief verduurzaamheidsbeleid, circulaire economie, reduceren CO₂, inclusiviteit, gelijke kansen, versterken biodiversiteit, soorten managementplan, diversiteitsagenda, deelauto's, deelfietsen, mentaal welbevinden en ga zo maar door. Allemaal termen die een nog groter gemeentelijk apparaat willen rechtvaardigen.

Voorzitter. Laten we de term "Brede welvaart" eens nader bekijken. Een modewoord afkomstig van de Sustainable Development Goals die dit college zo sterk omarmt. Dit college borduurt voort op het wijdverspreide misverstand dat een overheidsinstantie verantwoordelijk is voor het bevorderen van brede welvaart. Hoewel de gemeente wellicht een (kleine) rol kan spelen in het creëren van gunstige omstandigheden, is brede welvaart geen exclusieve taak van een overheid. Een cruciaal aspect van brede welvaart is namelijk dat het begint bij individuele verantwoordelijkheid. Ieder individu heeft een rol te vervullen in het streven naar een betere kwaliteit van leven voor zichzelf en anderen. Dit betekent dat we zelf keuzes moeten maken die bijdragen aan onze gezondheid, ons welzijn en onze persoonlijke groei. Als individuen kunnen we actief deelnemen aan lokale initiatieven, vrijwilligerswerk doen of ons inzetten voor maatschappelijke doelen. Met andere woorden: niet de overheid, maar de samenleving als geheel moet samenwerken om brede welvaart te bereiken.

Voorzitter. Wat is er toch aan de hand met onze jeugd? Was de totale post voor jeugdzorg in 2017 nog 30,1 miljoen. In 2024 is hiervoor in de begroting een bedrag opgenomen van 57 miljoen. Een absolute stijging van bijna 27 miljoen, procentueel een stijging van ongeveer 90%.

Voorzitter. We kunnen ons steeds maar weer blijven verschuilen achter de steeds slechter wordende geestelijke gezondheid van onze jeugd, maar wordt het niet ook eens langzaam tijd om onze gemaakte keuzes voor organisaties zoals Jens en ook Xonar te gaan heroverwegen? Ik kan op basis van deze cijfers niet anders concluderen dan dat dergelijke inefficiënte organisaties alleen maar kunnen overleven met steeds meer gemeentelijke steun. Wordt het niet eens tijd de marktwerking weer in de jeugdzorg terug te brengen?

Voorzitter. Een van de belangrijkste voordelen van marktwerking in de jeugdzorg is het stimuleren van efficiëntie en kostenbesparing. Door verschillende zorgaanbieders met elkaar te laten concurreren, ontstaat een prikkel om zo effectief mogelijk te werken en kosten te besparen. Dit kan leiden tot een betere allocatie van middelen en uiteindelijk tot meer waarde voor het geld dat wordt besteed aan jeugdzorg.

Bovendien kan marktwerking leiden tot innovatie binnen de sector. Zorgaanbieders worden op die manier gestimuleerd om nieuwe methoden en benaderingen te ontwikkelen om zo concurrerend te blijven. Dit kan resulteren in betere behandelmethoden en meer gepersonaliseerde zorg voor jongeren die dit nodig hebben.

Een ander belangrijk argument voor marktwerking in de jeugdzorg is de verbetering van de kwaliteit van zorg. Concurrentie dwingt zorgaanbieders om te streven naar een hogere kwaliteit om zich te onderscheiden van hun concurrenten. Dit kan leiden tot meer focus op het bieden van effectieve en evidence-based interventies, wat uiteindelijk ten goede komt aan de jongeren die deze zorg ontvangen.

Bovendien kan marktwerking leiden tot meer transparantie binnen de sector. Door het vergelijken van prestaties en resultaten tussen verschillende zorgaanbieders wordt het mogelijk om inzicht te krijgen in welke instellingen goed presteren en welke verbeteringen nodig hebben. Dit stelt beleidsmakers in staat om gerichte maatregelen te nemen om de kwaliteit verder te verbeteren.

Een ander belangrijk aspect van marktwerking in de jeugdzorg is dat het jongeren en ouders meer keuzevrijheid geeft. Door verschillende zorgaanbieders met elkaar te laten concurreren, kunnen jongeren

en hun ouders zelf bepalen welke instelling het beste aansluit bij hun behoeften en voorkeuren. Dit kan leiden tot een betere match tussen jongeren en hulpverleners, wat essentieel is voor een succesvolle behandeling.

Voorzitter. Een van de opvallendste punten in deze begroting is het bedrag aan bijstandsuitkeringen. Voor 2024 is hiervoor een bedrag gereserveerd van 88,3 miljoen. Kan het college de explosieve stijging ten opzichte van 2023 verklaren? Ervan uitgaande dat deze explosieve toename kan worden verklaard, blijft opvallend dat ten opzichte van het jaar 2017 nauwelijks sprake is geweest van een afname van het totaalbedrag aan bijstandsuitkeringen. Dit terwijl er jaarlijks een bedrag van 37,5 miljoen wordt uitgegeven voor het creëren van werkgelegenheid. Mag ik daaruit concluderen dat dit gemeentelijke programma gefaald heeft?

FVD is overigens van mening dat het creëren van banen en het stimuleren van economische groei primair een taak is voor ondernemers en bedrijven. Zij hebben de kennis, ervaring en middelen om nieuwe banen te creëren en innovatieve producten of diensten op de markt te brengen. De gemeente daarentegen heeft vaak beperkte expertise op dit gebied en kan zich om die reden beter focussen op haar kerntaken, zoals veiligheid en infrastructuur. Ten tweede kan overheidsbemoeienis met werkgelegenheid leiden tot inefficiëntie en marktverstoring. Wanneer we banen gaan creëren door bijvoorbeeld subsidies te verstrekken aan bepaalde sectoren, kan dit leiden tot kunstmatige groei en oneerlijke concurrentie.

Voorzitter. Gelukkig speelt het leven van overheden en daarmee ook van onze gemeente zich niet af in de echte wereld en leeft ze in haar eigen mooie sprookjeswereld waar alle dromen waarheid worden. Een fietsenstalling van 6 miljoen, het opkopen van panden in de binnenstad om de droom van dit college te kunnen realiseren, een jungle voor ons mooie stadhuis plaatsen, verplaatsen en vervolgens weer herplaatsen, ja zelfs een zwembad in een kerk behoort tot de mogelijkheden. Mocht dit laatste lukken, dan schaaft Heerlen zich in een rijtje illustere zwembaden wereldwijd, welke opvallen door hun exotische ligging, de Malediven, fantasierijke ontwerp, Singapore, of door hun historische context, zoals Repton Park, het Gellert Hotel in Boedapest en het Stadtbad Charlottenburg in Berlijn. Wauw!

Wie zich afvraagt waar al het geld voor deze projecten vandaan komt, verwijs ik overigens naar pagina 163 van de begroting van 2024. Hadden we als gemeente in 2022 nog een bedrag van € 288.792.000 aan vaste schulden. In 2024 zal dit bedrag € 375.808.000 bedragen. Een stijging van ruim € 87.000.000 en het bereiken van een schuldenplafond is naar alle waarschijnlijkheid nog lang niet in zicht.

Consequentie van deze sprookjes zal uiteraard zijn dat we de komende jaren de begroting, en daarmee de bureaucratie, nog verder zullen zien toenemen. En voor degenen die dit nog niet doorhebben, de steeds groter wordende overheden worden gefinancierd door monetair beleid in de vorm van geldcreatie, wat dan weer inflatie tot direct gevolg heeft, wat weer tot gevolg heeft dat we gemeentelijke programma's moeten optuigen om de stijgende armoede ten gevolge van de inflatie te verzachten. Met andere woorden: een vicieuze cirkel waar we zonder gezond verstand nooit meer uit zullen komen.

Concluderend, voorzitter. Net als dit college had ik graag een verhaal met optimisme en positiviteit willen vertellen. Dit is echter – gezien FVD niet in een sprookjeswereld leeft – voor ons niet mogelijk.

Tot zover mijn bijdrage in de eerste termijn.

Voor ik het vergeet, hartelijk dank aan de griffie voor de ondersteuning dit jaar. Jullie zijn in één woord geweldig.

De voorzitter

Ik zie vier mensen en daar houd ik het ook bij. Vijf. Met alle respect, we gaan niet lopen gebaren, want daar word ik echt ziek van. U mag zich wel melden, maar u mag niet zo naar mij gaan gebaren. Ik weet precies wat er wordt bedoeld. Ik begin hier. Korte vragen. Gaat uw gang, mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

De bijdrage van Forum laat ons geloven dat de mensen die het beleid van de stad maken, geloven in sprookjes. Denk Forum dat degenen waar zij in geloven die de wereld besturen veel beter zou zijn? Waar

klimaatverandering wordt ontkend, waar ontkend wordt dat we op de maan zijn geweest, dat 9-11 niet heeft plaatsgevonden, dat soort dingen. Graag even een kort antwoord.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Wat moet ik hierop zeggen? Ik heb het in die zin over sprookjes dat we heel veel investeringen aangaan, terwijl we gigantische schulden hebben die steeds erger worden. Vervolgens moeten we ook bedenken dat we nu al te maken hebben met een hogere rente. Je ziet dat die overheadkosten alleen maar zullen oplopen. Wat het verhaal van 9-11 en de maanlanding betreft, ik denk niet dat het aan mij is om daarop te antwoorden. Dan moet ik mijn partijvoorzitter bellen. Ik zal u dadelijk zijn nummer geven.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Precies een jaar geleden verwees de heer Jacobs naar het nationale bomeninventarisatieonderzoek van de Universiteit Nijmegen. Hij gebruikte dit onderzoek als een volgens hem geldige wetenschappelijke bron. Nu verraste dit mij, aangezien in dat onderzoek de grootste impact van de mens op het klimaat, de biodiversiteitscrisis en stikstofcrisis werd erkend, namelijk op pagina 13. Nu lijkt de heer Jacobs in zijn betoog terug te krabbelen op het wetenschappelijk onderzoek waar hij zelf naar verwees. Waarom? Is dat omdat u er pas achteraf achter bent gekomen dat het onderzoek niet past in uw ideologische straat?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Wat moet ik hiervan zeggen? Ik sta achter het klimaatverhaal waar mijn partij achter staat. Ik sta achter het stikstofverhaal waar mijn partij achter staat. U beroept zich altijd op de wetenschap. Dat is het IPCC. Ik denk dat u eens moet gaan kijken welke wetenschappers worden toegelaten tot het IPCC. Als u een keer een andere mening wilt horen, wil ik u verwijzen naar de heer Marcel Crok die jarenlang onderzoek doet naar de invloed van de mens op klimaatverandering. Misschien dat uw eenzijdige beeld dan een beetje kantelt.

De voorzitter

Ik ga even een rondje maken. Er zijn zes vragen en we hebben drie minuten. We gaan dus weer uitlopen. Meneer Verreck.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ik heb een heel korte vraag die de heer Jacobs met ja of nee kan beantwoorden. Marktwerving in de zorg heeft als effect dat het ziekenhuis uit Heerlen verdwijnt. Is hij het daar wel of niet mee eens?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Daar ben ik het niet mee eens, omdat dit wat mij betreft een stuk gecompliceerder is.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Kennelijk is de heer Jacobs groot fan van de paus of de groot ayatollah van het neoliberalisme, Milton Friedman. Dat we allemaal even weten wie deze man is. Ik hoor de FVD hier zeggen dat de gemeente zich eigenlijk moet focussen op infrastructuur en veiligheid. Dus puur op die basistaken. Ik concludeer daaruit dat we niet meer moeten investeren in onderwijs, dat we de gemeentelijke zorg maar zo snel mogelijk aan de markt moeten geven, dat we moeten stoppen met de vergroening van onze stad, niet meer investeren in cultuur en ik kan nog wel even doorgaan. Ik heb dus eigenlijk de volgende vraag: wat voor soort samenleving staat de FVD in hemelsnaam voor voor onze stad Heerlen?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Zo zwart-wit als u het stelt, is het natuurlijk niet. Ik geloof in de individuele vrijheid van mensen. Dat is een van de redenen waarom ik hier zit, waarom ik in de politiek ben gegaan. Ik zie een overheid, ook op gemeentelijk niveau, die zich met alle facetten van ons leven wil bemoeien. Daar zal ik mij met hand en

tand tegen verzetten. Ik heb het net ook aangegeven. Je ziet het in de begroting. Je hoeft maar een blik te werpen op die begroting en je kijkt van de jaren 2017 tot en met 2024, dan zie je dat het apparaat alleen maar groeit. De invloed die ze willen uitoefenen op ons als individuele mensen wordt steeds groter. Ik geloof voor een groot deel in zelf verantwoordelijkheid.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Meneer Jacobs heeft het erover dat gesubsidieerde banen niet goed zouden zijn. Maar u bent het toch met mij eens dat het voor een heleboel mensen die niet tot de gewone arbeidsmarkt kunnen toetreden heel belangrijk is dat ze misschien een gesubsidieerde baan krijgen en dat ze zich toch heel belangrijk voelen in de samenleving?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Ik denk dat dit ook allemaal wat gecompliceerder is. Als ik bijvoorbeeld kijk naar het minimumloon van € 14 dat we binnen de gemeente zouden moeten geven. Ik denk niet dat dit bijdraagt aan werkgelegenheid voor mensen die het echt nodig hebben.

De voorzitter

Tot slot de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik hoor de heer Jacobs een pleidooi houden voor marktwerking en individuele keuzes die moeten worden gemaakt. Hij spreekt ook zijn zorgen uit over problemen die met name onze jeugd heeft. Kan de heer Jacobs zich ook voorstellen dat juist door die marktwerking en mensen enkel en alleen maar individuele keuzes te laten maken in die keiharde maatschappij van overleven of afhaken, juist de afhakers die dat niet willen maar wellicht niet de mogelijkheden of capaciteiten hebben en toch maatschappelijk mee willen doen, baat hebben bij een overheid die hun daarin begeleidt, ondersteunt en maatregelen treft? Hoe ziet de heer Jacobs dat?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Dat zou je kunnen zeggen voor een bepaalde kwetsbare groep, maar dat staat volgens mij los van de marktwerking die ik pretendeer in de jeugdzorg met betrekking tot JENS en XONAR. Ik denk dat we hier bepaalde monopolieposities hebben gecreëerd. Dat zou veel beter uitpakken met een stukje echte marktwerking.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66

Beste voorzitter. Midden in een wereld waar op dit moment zoveel gebeurt, voelt het toch wat gek om onze focus alleen op Heerlen te houden. In Oekraïne, Palestina, Israël, Syrië, Jemen en op zoveel andere plekken in de wereld is er sprake van geweld, oorlog en groot verdriet. Groot verdriet was er ook bij de verwoestende aardbevingen in Marokko, Turkije en Syrië, waar familieleden en vrienden van veel Heerlenaren bij betrokken waren. Een diepe emotionele krater achterlatend. Collega-raadslid Amine vertelde er eerder al aangrijpende verhalen over.

Voorzitter. Hoewel we vanuit Heerlen maar weinig kunnen bijdragen om dit leed te verzachten, hebben deze verschrikkelijke gebeurtenissen toch veel impact op een deel van de inwoners in onze stad. D66 is blij dat het college, namens onze gemeente, haar verantwoordelijkheid genomen heeft en neemt. Of het nu is in de financiële bijdrage voor noodhulp aan Marokko, Turkije en Syrië, de opvang van Oekraïense vluchtelingen of asielzoekers. Als stad nemen we onze verantwoordelijkheid. Sociaal en medemenselijk waar we kunnen.

Dat alles wat in de wereld gebeurt, grote invloed kan hebben op onze stad, hebben we in de energiecrisis gezien. Die effecten van elders brengen risico's in onze financiën met zich mee. Daar kom ik later in ons betoog op terug.

Voorzitter. Maar eerst: het Willemskwartier. De driehoek Spoorsingel, Kempkensweg, Willemstraat waarover we vaak in deze én de vorige raadzaal, in de Bernardinuskapel, gesproken hebben. De poort naar Heerlen-Noord, die een grote impuls aan kwaliteit moet krijgen. Een betere verbinding met het Maankwartier en het centrum moet maken. Waarbij de schoonheid van het centrum doorgetrokken wordt. En gelukkig, er worden voortvarend stappen gemaakt. Zo ligt er nu een visiedocument en is WLA op dit moment bezig met het ontwerpen van de bouwplannen van de herstructurering van het Willemskwartier. Met D66 gaan we voor het hoge ambitieniveau zoals dat in de visie staat. Graag horen we van het college hoe realistisch zij dit achten.

Over de gebiedsontwikkeling van het Willemskwartier. Wanneer verwacht u dit plan aan de raad voor te kunnen leggen? En is er een begroting voor de gebiedsontwikkeling beschikbaar? Met ook de bijdrage van andere partners.

Voorzitter. In de begroting staat een bedrag van 300.000 euro opgenomen om de openbare ruimte van het Willemskwartier op een kwalitatief hoog niveau te brengen, zoals in de begroting staat. Wij vragen ons af of dit budget toereikend is om de hele openbare ruimte in het Willemskwartier naar het gewenste niveau te krijgen. Wat gebeurt er als de kosten alsnog boven de 300.000 euro uitkomen?

Voorzitter. Zoals u weet, is de intercity naar Aken een belangrijk speerpunt voor ons. Het is een langlopend traject, maar er worden stappen in de juiste richting gezet. Afgelopen oktober is er in Eindhoven een door D66 geïnitieerde motie overgenomen om de provincie Noord-Brabant op te roepen om financieel bij te dragen aan de realisatie van de verbinding, zoals de provincie Limburg en regio Aachen ook bereid zijn om te doen. Wederom een mooie steun aan de inzet die we hier vanuit Heerlen hebben om dit van de grond te krijgen.

Toch zouden wij nogmaals een kritische kanttekening willen plaatsen. In onze begroting lezen we weer dat de intercity vanuit de Randstad via Eindhoven naar Aken nog altijd de hoogste prioriteit heeft, terwijl uit onderzoek blijkt dat deze volledige verbinding tot de Randstad op dit moment ingewikkeld is. Waarom laten we deze lijn niet wat meer los en richten we ons in eerste instantie op Aken-Heerlen-Eindhoven en vervolgens pas op de verbinding naar de Randstad? Dat vergroot de slagingskans wat ons betreft.

Voorzitter. De afstand tot de inwoners in onze stad verkleinen, dat is een van de belangrijkste opgaves die we hebben. Het vertrouwen terugwinnen, dat proberen we stapje voor stapje. En daarmee experimenteren we ook. Dat doen we voorzichtig, weloverwogen en met kennis van zaken. Zo zijn we in het afgelopen jaar ook tot de pilot Burgerberaad gekomen, waarvoor we de pilot en het plan van aanpak recentelijk met breed draagvlak in de raad vastgesteld hebben. Met betrokken inwoners, ambtenaren en vertegenwoordiging uit onze raad, dat was een fijn proces hebben we geconcludeerd.

In ons coalitieakkoord hebben we afgesproken dat we in deze periode ook een andere stap in democratische vernieuwing gaan onderzoeken: de Burgerbegroting. D66 wil graag het proces van het Burgerberaad volgen en in het komende jaar ook weer samen met een klankbordgroep met inwoners, ambtenaren en politieke vertegenwoordigers aan de slag gaan om te onderzoeken welke vorm en aanpak van de Burgerbegroting voor Heerlen past. Er zijn op dit moment veel initiatieven elders in het land, zoals in Maastricht. Daar kunnen we veel van leren. Hiertoe dienen wij samen met de PvdA en de VVD de motie 'Aan de slag met de Burgerbegroting' in.

Voorzitter. Naast verbinding met onze inwoners, is ook verbinding in de regio belangrijk. Wij dienen daartoe een motie in om de Tripoolsamenwerking met Sittard-Geleen en Maastricht te activeren en in te zetten voor een verdere versterking van deze samenwerking. Ook zouden we graag een gezamenlijke visie en strategie willen zien voor de verdere ontwikkeling van de regio Zuid-Limburg.

Voorzitter. Inzake de herontwikkeling van Hoensbroek-Centrum sluiten wij graag aan bij de inbreng van Partij Hoensbroeks Belang. Dit hadden wij niet beter kunnen verwoorden, dus ik heb deze tekst kunnen schrappen. Wel vinden wij het belangrijk dat er tempo wordt gemaakt met de aanpak van Hoensbroek Centrum.

Voorzitter. Het volgende punt. De financiën. D66 is blij met de stappen die het college heeft gezet in de financiële huishouding. Het weerstandsvermogen krijgt op één honderdste na nét geen voldoende. Daar zitten we dus heel dicht tegenaan. Het herstelplan verloopt goed en we voldoen ruimschoots aan de weerstandscapaciteit van 2%. Toch maken we ons zorgen over onze schuldpositie, met het oog op al onze ambities zoals Willemskwartier, Hoensbroek Centrum, Royal en heel veel andere projecten. In de begroting wordt de schuldrato een hoge mate van financiering van vreemd vermogen, 88,2%, als kwetsbaar geduid. Hoe kijkt het college aan tegen deze kwetsbare schuldrato? En is het aankomende ravijnjaar een aanvullend risico hierop?

Voorzitter. Wij zullen een deel van onze tweede termijn besteden aan het kernthema duurzaamheid. Daarop vooruitlopend hebben we alvast één vraag, die we misschien kunnen meenemen in onze tweede termijn. Wij missen de Klimaatbegroting in deze begroting, waar D66 een aantal jaar geleden voor gepleit heeft. Is het alsnog mogelijk om dit overzicht te verstrekken? Het is kort dag, maar misschien is dit alsnog snel te produceren.

Voorzitter, weet u hoever ik in de tijd zit?

De voorzitter

U heeft nog tijd.

De griffier

U heeft nog drie minuten. Maar het hoeft niet.

De heer Dragstra, D66

Voorzitter. 20% van de inwoners van Heerlen-Noord, 1 op de 5, heeft moeite met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden, en is dus laaggeletterd. Veel partijen zijn met het stimuleren van taalontwikkeling en geletterdheid bezig, zoals het Nationaal Programma Heerlen-Noord, de bibliotheken, zorg- en welzijnsinstellingen, maar toch concludeerde Pointer eerder dit jaar dat er soms te veel naast elkaar en langs elkaar heen wordt gewerkt.

D66 vraagt zich af hoe we deze samenwerking kunnen versterken. Wij zouden een actieplan laaggeletterdheid willen opstellen en een verbinder laaggeletterdheid willen aanstellen. Wij overwegen daartoe een motie, maar we horen graag eerst hoe het college tegen deze constatering aankijkt.

Voorzitter. Tot slot, onderwijs naar het centrum. Afgelopen jaar zijn er veel ontwikkelingen geweest over het onderwijs naar het centrum. Zo is de RWTH al met een masteropleiding naar het voormalige pand van de Boerenleenbank gekomen, waarmee we de eerste Nederlandse stad zijn waarin een buitenlandse universiteit onderwijs verzorgt. Een heel mooie primeur voor onze stad. Daarnaast lopen gesprekken met Maastricht University om een gevarieerder aanbod van onderwijs aan te bieden, wat we natuurlijk ook van harte toejuichen. Vraag aan het college: kan meer geconcretiseerd worden wat UM nu precies wil? Wil UM ook een of meerdere opleidingen in Heerlen gaan aanbieden, waarover ook al eerder is gesproken in de media?

Ten aanzien van de gang van de Open Universiteit naar het Maankwartier, wat is de actuele status over vestiging van de OU in het Maankwartier?

Tijdens de Algemene Beschouwingen van vorig jaar hebben wij per motie opgeroepen om een brede visie op onderwijs naar het centrum te laten opstellen. Hier stond een termijn van uiterlijk Q4 2023, daar zitten we nu in. We willen graag vandaag al vragen of het college een update kan geven over de stand van zaken en wanneer we de visie precies kunnen verwachten.

Nu echt het laatste deel. Later deze maand gaan we nog uitgebreid over het verwervingsplan Promenade I spreken. Toch wil D66 al vooruitlopen op deze discussie. Het werd vandaag ook al eerder benoemd. Het verwervingskrediet is veel geld en natuurlijk zijn er veel risico's. Het is goed om daar kritische vragen over te stellen. Die zullen wij ook naar voren gaan brengen op een later moment. Een dergelijke operatie kost nu eenmaal tijd en is natuurlijk nooit zonder risico's. Wij willen vooral oproepen om het hoofd koel houden en ons geduld in dit proces te bewaren.

Voorzitter, tot zover in eerste termijn.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het is een duidelijk verhaal van de heer Dragstra. Maar wat mij opviel, zo ken ik de heer Dragstra helemaal niet als rechtgeaarde sportman en verenigingsman, ik heb helemaal niets van u over sport gehoord. Dat stelt mij wel een beetje teleur. Herkent u net zoals de Jongerenpartij dat de deelname aan verenigingen, het lidmaatschap loopt terug. We hadden gisteren een prachtig voorbeeld van wat sport in Heerlen kan doen. Bent u het met ons eens dat dit college even goed moet kijken hoe het sporten, en zeker voor jongeren en jeugd, al dan niet binnen verenigingen kan bevorderen? Ik nodig u ook uit om naar onze moties te kijken en te kijken wat u daaraan kunt bijdragen.

De heer Dragstra, D66

Meneer Janssen, ik kan aansluiten bij uw betoog. Ik zal zeker naar uw moties kijken. Het is inderdaad heel belangrijk dat in Heerlen gesport wordt, zeker voor jeugd en jongeren. Daar kan ik alleen maar op aansluiten.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Dragstra. Dan ga ik naar de heer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Uit alle, tot zeer onlangs nog, nagestuurde informatie blijkt niet dat Heerlen een nieuwe gemeentesecretaris heeft. Vanessa Gosselink-Schouterden staat echter op pagina 17. De gemeentesecretaris is er niet. Misschien zegt dat iets. Ook de hoogste gemeentelijk ambtenaar hebben we zeer waarschijnlijk hard nodig, omdat het er vanaf 2026 op lijkt dat lokale overheden, ook de gemeente Heerlen dus, in totaliteit 3,4 miljard minder aan Rijksgelden lijken te gaan ontvangen. Daarover volgt echter pas meer duidelijkheid in 2025.

Ondertussen komen de aanstaande twee begrotingen van onze stad op nul uit en de beide jaren nadien op ruim 20 miljoen negatief en in 2027 nagenoeg op 21 miljoen negatief. Een enorm tekort dus.

Ondanks dat we - de raad met u - afspraken dat externe inhuur 'medewerkers van buiten' niet boven 10% uitkomen zou, werd dat vorig jaar 12,7 %. Waarom afspraken maken en je nadien er niet aan houden?

Het aantal doorverwijzingen naar HALT ligt in onze stad 75% hoger dan het landelijk gemiddelde. Het aantal winkeldiefstallen en geweldsmisdrijven in onze stad nadert bijna het dubbele van het landelijke cijfer. We kennen 35% meer diefstal uit woningen en het aantal vernielingen nadert een factor 2 ten opzichte van het landelijke cijfer.

Stuk voor stuk geen resultaten om trots op te zijn, terwijl onze politie zwaar onder bemenst is en het Rijk zegt dat we moeten roeien met de riemen die we hebben.

Als dan volgend jaar ook het coffeeshop experiment in onze stad start, verwacht u, zeer logisch overigens, een toename van de straathandel. U wilt dit samen met de politie voorkomen en indien nodig snel de kop indrukken. Waar haalt u de agenten daarvoor nodig dan vandaan? Worden andere problemen in onze stad dan nog groter en krijgen we de grotere straathandel daar nog bovenop, mede omdat de politie het nu al allemaal niet meer aankan?

Nadat Aldi Zeswegen sloot, vernamen we er niets meer over. Met de Jan Linders aan de rand van het centrum, vlak bij ons gemeentehuis, gebeurde onlangs hetzelfde. Hoe zit het met het 'pinnen, post en basisboodschappen' idee waarover u al enige tijd denkt. Komt er een 'SRV achtige' bus die plekken in onze stad gaat aandoen waar al deze voorzieningen verdwenen? Zo ja, hoe en met en door wie?

U weet nog niet of het begrote krediet toereikend is voor het beoogde buitenskatemark. Hoe zat het met de optie om mogelijk aan de bestaande binnenbaan 'The Promise' buiten, bij de voormalige tennisbanen,

iets op poten te zetten? Is die mogelijkheid verkend en zo ja, kan daar het een en ander elkaar niet simpelweg versterken waarbij de som der delen meer dan 1 is?

Daar waar u met een buitenskatemarkt nog niet weet of u met het geld zal uitkomen, stelt u zich voor 150.000 euro garant voor een door Schunck geplande tentoonstelling omtrent Andy Warhol. Daar waar van de expositie rondom Basquiat veel verwacht werd, bleef de dynamiek uit en beperkte het zich tot een 'intern feestje' en vooral iets waar vele leerlingen naartoe gebracht werden - en zelfs de raad - om bezoekersaantallen mee te genereren.

Hebt u trouwens al eens gekeken naar hoe de bezoekersaantallen rondom het filmhuis in de Royal zich ontwikkelen? Zijn deze dusdanig om er vele miljoenen tegenaan te gooien of is een herbezinning op z'n plaats?

Nog wat cijfers. In onze stad komen meer dan het dubbele aantal jongeren voor de rechter, terwijl, als je ook dat vergelijkt met het landelijk cijfer, meer dan tweemaal zoveel kinderen in een uitkeringsgezin wonen. In Heerlen zijn tweemaal zoveel jongeren werkeloos ten opzichte van het landelijke cijfer en is het aantal bijstandsuitkeringen 67% hoger. Het aantal jeugdigen in jeugdhulp bijna 75% meer en het aantal jeugdigen in jeugdbescherming meer dan het dubbele ten opzichte van het landelijke cijfer. De jeugdreclassering piekt nagenoeg 67% hoger. Iets positiefs.

De historische stadsbegraafplaats heeft u ondertussen goed op diens grote waarde geschat. Niet enkel een laatste rustplaats, een plek om te herdenken, maar ook een mooi park midden in de stad waar onze geschiedenis letterlijk aan je voorbij trekt. Hoe u met ons erfgoed aldaar omgaat verdient een compliment en waardering. Niet alleen van achter het bureau, maar met name ter plekke verdienen de medewerkers lof. Een luisterend oor voor velen die daar om verlegen zitten en daadkrachtige aanpak daar waar nodig. Ondanks dat in onze stad bijna een factor 4 minder nieuwbouw plaatsvindt dan in de rest van het land, lijkt Heerlen toch behoorlijk in beweging. Waarom nu pas de zes woningen boven de voormalige Rabobank te koop aanbieden, is me een raadsel. Deze waren toch al eerder casco klaar?

U wil van Park Romana een definitief Raadhuispark maken. Zijn daarmee de plannen voor een Romeins theater verleden tijd? Verklaar u nader over wat u hier voor ons raadhuis daadwerkelijk van plan bent en hoe dit strookt met eerder gepresenteerde plannen.

Voor de stad als speeltuin wilt u nog een grote, interactieve installatie opleveren. Een idee: in plaats van de ietwat aparte klanken uit de dance walk voert u er Heerlense hits uit het genre van Wiel Knipa in, zodat er echte Heelesje muziek klinkt midden in onze stad.

Overigens: welke keiharde afspraken hebt u met de hogeschool Zuyd gemaakt over diens beoogde komst naar de binnenstad? Wat staat er keihard - en zeer duidelijk - zwart op wit? Eerst dit voordat u voor miljoenen panden aankoopt en er later zeer wellicht mee opgescheept zit.

Het blijkt dat u het Maankwartier evalueerde en daar 39.000 euro aan uitgif. Wat waren de conclusies en hoe en wanneer deelde u deze met de gemeenteraad?

Alhoewel de hondenbelasting een dalende lijn kent - enkel voor de eerste hond overigens - is het nog steeds de bedoeling deze in het geheel af te schaffen. Per wanneer zal dit praktisch zijn?

Daar waar het ondernemersfonds een miljoen zou gaan bedragen, is dit inmiddels 50.000 euro meer. Met uitgaven, zoals meer dan 20.000 euro aan het vegetarisch food festival, vraag ik me af hoe allen die aan dit fonds bijdragen erover denken. Weten zij hoe - en op basis waarvan - het fonds de gelden verdeelt? Op welke wijze vindt hierover publieke terugkoppeling plaats? Levert het fonds genoeg op om ondernemers in het algemeen te versterken in hun doen of blijkt het enkel een verzwaring van lasten waarmee anderen de slingers ophangen?

Als in amper vijf jaar de vaste schulden van onze stad met bijna 100 miljoen toenemen, is dat geen fraai vooruitzicht voor 2027. Hoe valt te verkopen - daar werd eerder ook al aan gerefereerd - dat de schuld van onze gemeente per inwoner met 4.826 euro meer dan het dubbele van het landelijk gemiddelde van 1970 euro is?

Bijna 20 miljoen hebben we nog tegoed vanwege de verkoop van Mijwater BV. Hoe zeker is het dat we deze ooit terugkrijgen, terwijl deze ondertussen als hele grote vordering op de begroting prijkt?

Kunt u tevens aangeven waarom de jaarrekening over 2022 van de stichting Werk voor Heerlen nog niet ontvangen is? Hoe staan zij er op dit moment voor?

Voor het Maankwartier, waarvan ondertussen grote delen voor kennelijk zo'n 84% onder de bouwprijs verkocht werden - en waarin leegstand nog steeds welig tiert - reserveert u voor het onderhoud van de roltrappen. Tussen de 30.000 tot 60.000 euro denkt u er per jaar aan uit te geven. Wat verderop staat de Heliostaat in doeken gehuld en vinden er werkzaamheden plaats. Maakt u er de defecten in orde en zo ja, hoeveel en welke kosten gaan hiermee gemoeid?

Afsluitend. Is het tevens correct dat Heerlen 4 miljoen terugontvangt - zeg tegoed heeft - vanwege de staatssteunzaak Maankantoor? Hoe zit die vork in de steel?

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

De heer Leers komt met een hele hoop constatering: een hoop criminaliteit, een hoop jeugdoverlast en te weinig politie. Als de heer Leers burgemeester of wethouder in dit college was, hoe zou hij dat dan oplossen?

De heer Leers, Hart-Leers

Ik neem aan dat ik hiervoor meer dan drie minuten krijg. Niet? Je moet een stad bij de basis op orde hebben. Wij hangen hier eerst de slingers op, voordat we de basis op orde hebben. Daarom zeg ik: wat minder slingers, wat minder grootschalig bioscopen, wat minder projecten zoals het Maankwartier waar 200 miljoen aan is opgegaan, wat minder fiasco's zoals de Mijwater BV, noem maar op. Het geld dat we hebben laten liggen met het CBS. Het aankomende debacle zoals de Hogeschool Zuyd als we daarmee gaan instemmen. Als we die voorkomen en van tevoren goed beredeneren, dan kijken we wat meer naar de basis in plaats van naar allerlei gekkigheden. Dan wil ik het zwembad in een kerk en dat soort zaken niet eens benoemen. Mensen - sommige mensen noemen dat de normale Heerlenaar of de man van de straat - hebben behoefte aan werk, veiligheid en een schone omgeving. Als we dat nu al niet kunnen garanderen, waarom dan wel de gekkigheden en niet de normale dingen die men van ons verwacht? En dat binnen deze zeer beperkte tijd.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

Maar daarmee krijgen we nog steeds niet meer politie.

De heer Leers, Hart-Leers

Daarmee leg je wel prioriteiten. Politie is het feit dat we dat gewoon niet kunnen. Andere zaken, zoals een stad op orde houden, schoonhouden en noem maar op, kunnen we wel door extra handjes en door er meer geld voor vrij te maken. Politie, dat weet u zelf. Ik heb gevraagd om agenten in België en Duitsland te werven. Dat kan en mag helaas niet. Als dat had gekund, waren we op dat vlak wat verder geweest. Maar u begrijpt ook dat daar centen voor moeten zijn. Ik zie die centen liever naar veiligheid verdwijnen dan naar projecten zoals het Mijwaterproject en Maankwartier.

De voorzitter

Tot slot, meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Heeft de heer Leers terugkijkend dan toch een beetje spijt dat hij in 2009 voor het Maankwartier heeft gestemd?

De heer Leers, Hart-Leers

Hebt u ooit de notulen erop nageslagen? Destijds was ik lid van de fractie van de VVD. De VVD was voor. Ik heb toen een slimmigheidje uitgehaald en gezegd als lid van de VVD: ik wil er best mee instemmen, maar dat betekent dat er geen cent meer bij mag komen. Weet u hoeveel centen er ondertussen meer bij zijn gekomen? Dat zijn geen centen geweest, maar vele tientallen miljoenen. Ik zou u willen vragen om de notulen erop na te slaan. Als raadslid van de VVD was ik daar zeer duidelijk over. Op uw website vallen nog allerlei dingen te zien waar u schrijft: de heer Leers schrijft dit en dat kan helemaal niet, hoe kan hij nu over het Maankwartier dat en zus en zo. Vanuit de fractie Hart-Leers hebben wij altijd gewaarschuwd en tegen gestemd. Wat het resultaat is, zien we met zijn allen. Een zieltogend geheel waar miljoenen aan zijn opgegaan. Miljoenen die in uw woningen van die woningcorporaties geïnvesteerd hadden kunnen worden. Dan hadden mensen geïsoleerde woningen gehad, nieuwe keukens, badkamers en toiletten en minder huurverhoging. Ik denk dat daar meer prioriteit ligt dan bij een mega wanstaltig project zoals het Maankwartier is en blijkt te zijn en we allemaal kunnen zien. Dus wat dat betreft kaats ik die bal graag naar u terug. Ik zou u ook het volgende willen meegeven. Pas op met de plannen van de hogeschool naar het centrum halen, want ook dat gaat een ongekend debacle worden. Niets is daar zeker. Dat is het volgende dat ons gaat overkomen.

De voorzitter

Laatste interruptie.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Kennelijk heb ik een gevoelige snaar geraakt. Ik was er overigens niet in 2009. Ik heb ook niet voor gestemd. Ik sta wel voor de vooruitgang van deze stad. Dat betekent dat we ook investeren in het centrum. Ik ben blij dat we niet allemaal partijen van de achteruitgang hebben, maar dat er veel partijen zijn die daar ook voor staan.

De heer Leers, Hart-Leers

Als u het hebt over de vooruitgang van de stad, de leegstand is ongekend. Als u dan vraagt wat we hiermee hebben bereikt: alleen het vergroten van het probleem en het kapot slaan van nog meer geld. Dus als u dat successen noemt, dan denk ik anders over successen zoals u die nu benoemt.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Leers. Ik ga naar mevrouw Géron van de Partij van de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Goedemiddag allemaal. We hebben al heel wat voor de boeg gehad, maar we moeten nog even door. Ik dank alle collega's die ervoor hebben gezorgd dat de begroting tot stand is gekomen. Ik dank ook al mijn collega's hier in de raad voor de punten die zij oppakken. Zo tackelen we waarschijnlijk de hele begroting. Waarschijnlijk zijn het ook punten die ik niet oppak. Ik ga van start.

Uit liefde voor de stad, uit liefde voor de komende generaties, uit liefde voor de planeet en al het leven op deze planeet.

Tegen het eind van dit agendapunt zullen er naar schatting 15 à 18 soorten zijn uitgestorven. Het verdwijnen van planten- en diersoorten is een natuurlijk proces, maar momenteel gaat dat 100 tot 1.000 keer sneller. De oorzaak is een samenleving met als basis een enorme hoeveelheid fossiele energie. Hiermee hebben we een economie opgetuigd die uitgaat van voortdurende groei zonder rekening te houden met de basis van het leven, namelijk de natuur: bodem, ecosystemen, water en lucht.

De westerse mens heeft een dubbele oogziekte ontwikkeld: energieblindheid en ecologieblindheid.

De VN en ook de Europese Commissie onderstrepen hoe afhankelijk mensen zijn van de natuur. De Commissie beschouwt het verlies aan biodiversiteit en de instorting van ecosystemen als een van de grootste bedreigingen voor de mensheid in het komende decennium – ook economisch gezien.

In Heerlen weten we dat biodiversiteit van groot belang is, alhoewel vaak als gevolg van genoemde oogziektes, wordt tegengesputterd: het mag vooral niet te veel kosten. Maar de kosten van niet-handelen zullen op middellange termijn veel hoger zijn en naar verwachting voortdurend stijgen. Dit is een winstwaarschuwing.

De uitdaging bij biodiversiteit en stadsnatuur is om leefgebieden van dieren en planten te beschermen, uit te breiden en met elkaar te verbinden in Heerlen, maar laten we dat ook Parkstadbreed oppakken. Beleid dient gestoeld te zijn op basis van adviezen van ecologen en dus moeten we anders gaan denken over vergroening: niet de beeldkwaliteit, meestal op basis van een andere veelvoorkomende ziekte: het zogenaamde netheidssyndroom, moet leidend zijn, maar de kennis die de ecologische wetenschap ons biedt.

De belangrijkste oorzaak van de afname van biodiversiteit is onze industriële voedselproductie, met name de bio-industrie. Dus een gemeente die beweert duurzaamheid hoog in het vaandel te hebben, is daarom als vanzelfsprekend voorstander van een eetpatroon met vooral plantaardige eiwitten. Dus het motto "carnivoor geef het door" is Heerlen op het lijf geschreven. Daar komen we later op terug.

Klimaatverandering is een symptoom van een desastreus economisch systeem dat we hebben kunnen optuigen in een korte, historisch gezien zeer abnormale periode in de menselijke historie. Een periode waarbij een enorme hoeveelheid zeer geconcentreerde en goedkope fossiele energie ter beschikking kwam. Wij zijn bovendien de laatste eeuw opgeleid tot hyperconsumenten en ervaren dat nu als de normale toestand met als gevolg onder andere overbevolking, vervuiling, verwoesting van biotopen, overbevissing, landdegradatie, sociale ongelijkheid en momenteel het meest urgent: klimaatverandering.

Gebieden waar de gemiddelde temperatuur 29 graden C of hoger is, zijn voor de mens onleefbaar. Op dit moment is dat 0.8 % van het landoppervlak. Bij een temperatuurstijging van 1.5 graad wordt dat binnen 50 jaar 9 %. Daar wonen dan ongeveer 1.5 miljard mensen. Hoezo is immigratie een belangrijk thema bij de komende verkiezingen?

En Parijs halen we helaas niet meer, maar iedere tiende graad minder voorkomt heel veel extra ellende en kosten. Met deze kennis, maar ook onder druk van verhoogde energieprijzen zijn we begonnen met het versneld isoleren van huizen. Dat levert uiteindelijk minder uitstoot op van broeikasgassen.

In Heerlen maken we werk van een sociale energietransitie, waarin duurzaamheid en solidariteit als belangrijkste waarden samengaan. Dat betekent zowel een lagere energierekening als een kleinere ecologische voetafdruk. We doen dat via de woningcorporaties. Voor woningeigenaren is onder andere het energierechtvaardigheidsfonds gecreëerd, speciaal gericht op bewoners die niet of onvoldoende gebruik kunnen maken van bestaande financieringsmogelijkheden en de baatbelasting. Voor iedereen is uitgebreid advies te verkrijgen bij de WoonWijzerWinkel.

De huurders van de circa 7.900 particuliere woningen hebben de mogelijkheid om de verhuurder te vragen de woning te verduurzamen. Maar dat is een moeilijk traject en de verhuurder staat niet te popelen om de huurders daarin tegemoet te komen. Die huurders kunnen hulp gebruiken. In een motie vragen we het college te bekijken hoe en of we die huurders kunnen ondersteunen bij de uitoefening van het initiatiefrecht tot woningverduurzaming.

Dierenzaken. Om alles wat in de Dierenwelzijnsnota beschreven staat, ook te effectueren, stellen wij voor om een Commissie Dierenwelzijn in het leven te roepen. Dat moet een onafhankelijk en deskundig adviesorgaan zijn dat gevraagd en ongevraagd advies kan geven in dieraangelegenheden. De vorm kan nader worden gedefinieerd.

In het nieuw op te stellen integraal Beleidsplan Veiligheid en Leefbaarheid wil de Partij voor de Dieren dat dierenmishandeling opgenomen wordt in het aandachtsveld. Dierenmishandeling heeft vaak een relatie met ander afwijkend menselijk gedrag. Het is dus een signaal dat we niet mogen verwaarlozen. Daarover hebben wij vragen gesteld en wij hopen zeer op een positieve reactie.

Dierenwelzijn en mensen met beperkte middelen. We vragen om hulp bij dierenartskosten. Zo veel mensen die in deze tijden vaak buiten hun schuld in penibele financiële omstandigheden verkeren, daar mogen dieren niet de dupe van zijn. We dienen een motie in.

Een volledig circulaire economie. De voorbije honderden jaren hebben we een systeem ontwikkeld dat totaal geen waarde toekent aan ecosystemen als basis van al het leven, ook het onze. Wat is circulair? Circulaire economie is een model van productie en consumptie, waarbij materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, verhuurd, hersteld, opgeknapt en gerecycleerd om meer waarde te creëren. Op deze manier wordt de levenscyclus van producten uitgebreid. In de praktijk betekent dit dat afval tot een minimum wordt beperkt. Wanneer een product het einde van zijn levensduur bereikt, worden de materialen zo veel mogelijk binnen de economie gehouden dankzij recycling. Deze kunnen vaker productief worden gebruikt, waardoor meer waarde wordt gecreëerd.

Waarom moeten we eigenlijk circulair worden? Afzien van onnodige consumptie voorkomt extractie van kostbare grondstoffen en dus vernietiging van ecosystemen, meestal in het arme globale zuiden. Minder grondstoffen, minder aantasting van ecosystemen en minder broeikasgassen. Daar moeten we naartoe. Alles wat we niet kopen, hoeven we nooit te recyclen. Deze genoemde aspecten moeten vooral duidelijk naar voren komen in de circulaireagenda die in voorbereiding is.

Voorzitter, nog een heel klein stukje. Een Circulair Ambachtscentrum, daar willen we naartoe. Zo'n centrum moet naast milieueffecten en kostenbesparing ook een fors sociaal-maatschappelijk vormend centrum zijn waar bestaande en nieuwe initiatieven onderdak vinden. Het betrekken van de kunsten gekoppeld aan ambacht, het opdoen van werkervaring, opleidingen, een plek waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of schoolmijders, een ontmoetingsplek voor taallessen en ga zo maar door. Kortom, het moet een doe-, ontmoetings-, opbouw- en inspiratiecentrum worden.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u, mevrouw Géron. De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik vind het altijd leuk om met mevrouw Géron te discussiëren over het klimaat. Ik heb drie vragen aan mevrouw Géron. Weet mevrouw Géron hoeveel de temperatuur op aarde in de afgelopen 150 jaar is gestegen?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Ik heb het niet bij de hand, maar in ieder geval te veel om het leefbaar te houden. Laten we dat zeggen. Ik kan het altijd opzoeken en het u alsnog doen toekomen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Dat hoeft u niet op te zoeken. Ik heb het paraat. In de afgelopen 150 jaar is de temperatuur op aarde met maar liefst 1 graad gestegen.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

De wetenschappers zijn het erover eens dat elke tiende graad boven de voorgenomen grens van 1,5 graden die we in Parijs hebben bepaald, fataal kan zijn. 1 graad, zegt u zo slordig weg. Maar zelfs eentiende graad wereldwijde verhoging van de temperatuur is funest.

De voorzitter

De volgende vraag.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Satellieten tonen blijkbaar aan - dat is ook een feit - dat de aarde nog nooit zo groen is geweest als op dit moment. Mijn wetenschappers zeggen dat dit komt door de toename van de CO₂ in de lucht. Zij zeggen dat CO₂ juist gezond is, omdat we daardoor meer groen krijgen. Hoe staat u daar tegenover?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Meneer Jacobs, echte wetenschappers zeggen dat dit geen gezond groen is. Ik raad u aan om ook eens andere wetenschappers en ecologen te raadplegen om uw kennis uit te breiden.

De voorzitter

De laatste vraag.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

De allerlaatste vraag. Als je kijkt naar het klimaat en naar de afgelopen miljoenen jaren, dan zie je eigenlijk dat wij uit kou komen, dan gaat het naar warm, kou, warm. In de middeleeuwen zaten we ook in een periode dat het heel warm was. Volgens mij hadden we in de middeleeuwen nog geen fossiele brandstoffen. Hoe verklaart u dat?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Dit is niet de plek om wetenschappelijke verhandelingen te houden. Dat kan ik ook niet. Maar ik weet wel - daar is de wetenschap het over eens - dat de huidige temperatuurstijging veroorzaakt is door toedoen van de mens. Met name de fossiele brandstoffen die ons sinds de 18e eeuw ter beschikking staan, hebben dit explosief doen stijgen.

De voorzitter

Dank u wel. Ik ben het nu met mezelf eens dat ik het woord geef aan de heer Nefjodov van GroenLinks.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Geachte voorzitter, gewaardeerde collega's en betrokken inwoners van Heerlen. Stelt u zich eens voor: een stad waarin schone lucht geen zeldzaamheid, maar een vanzelfsprekendheid is. Een stad waarin energie geen luxe is, maar een recht voor eenieder, ongeacht hun financiële situatie. Een stad waarin jongeren lachend rondrijden op elektrische voertuigen, wetende dat ze niet alleen het milieu sparen, maar ook hun eigen portemonnee. Een stad waarin cultuur niet alleen in theaters en musea te vinden is, maar ook op straat, in parken en op urban sportparken waar de gemeenschap samenkomt en opbloeit.

Beste aanwezigen, dit is niet slechts een droom, maar een visie die binnen handbereik ligt. Het is een visie waarvoor wij ons als GroenLinks onvermoeibaar inzetten. Vandaag wil ik u meenemen in een korte reis door deze visie. Een reis waarin klimaatbeleid, sociaal beleid en cultuurbeleid met elkaar verweven zijn, als de draden van een onbreekbare band.

Het begint met klimaatbeleid, een van de belangrijkste pijlers van onze visie op een duurzame toekomst. Klimaatverandering is een uitdaging die onze hele planeet treft, en Heerlen is daarop geen uitzondering. We hebben immers met eigen ogen kunnen zien, dat je er niks aan hebt om de sociaalste stad van Nederland te zijn, als diezelfde stad ook onder water staat. Het is onze plicht, als vertegenwoordigers van onze stad, om concrete stappen te zetten richting een groenere veiligere toekomst.

Dit brengt mij er dan ook toe om een motie in te dienen voor een onderzoek naar een subsidieregeling voor elektrische scooters. Deze regeling zou niet alleen degenen met diepe zakken moeten dienen, zoals vaak wordt gezegd over een subsidieregeling voor elektrische auto's, maar ook jongeren en de werkende klasse, nu een scooter over het algemeen, altijd, goedkoper is. Daarom roep ik hiermee het college op om te onderzoeken in hoeverre bijvoorbeeld een subsidie kan worden ingevoerd ter bekostiging van een elektrische scooter en voor mij betreft voor iedere maatregel die gericht is op duurzame mobiliteit. Door op deze manier op zijn minst een poging te doen elektrisch rijden toegankelijk te maken voor iedereen, verminderen we namelijk niet alleen de CO₂-uitstoot, maar doen we dit ook op een solidaire manier.

Dat onze inspanningen op het gebied van klimaatbeleid hand in hand moeten gaan met onze inspanningen op armoedebeleid benadruk ik. Zo kunnen we niet werken aan een duurzame toekomst zonder rekening te

houden met de kwetsbaarsten in onze samenleving. Groen kan niet zonder rood, en rood kan niet zonder groen.

Energiearmoede is hier hét schoolvoorbeeld van. Het is een schrijnende realiteit voor velen in onze stad. Zo is het niet alleen een kwestie van het betalen van rekeningen; het gaat ook om het behouden van waardigheid en een fatsoenlijke levensstandaard. Het sociaal energiebedrijf voorziet hierin. Daarom wil ik een motie indienen genaamd "Sociaal lokaal bedrijventerrein". In deze motie roep ik het college op om niet alleen te onderzoeken hoe we zelf groene energie kunnen opwekken voor het sociaal energiebedrijf, maar ook om het extra energieoverschot dat op bedrijventerreinen geproduceerd wordt te benutten voor het sociaal energiebedrijf, voor zover dat er is. We roepen op om hier actief achteraan te gaan. Niet alleen in onderzoek of in beleid, maar vooral ook in de praktijk. Verzamel ieder bedrijventerrein waar sprake is van een energieoverschot, en benader proactief de exploitanten ter bespreking van de mogelijkheden. Niet alleen tussen bedrijven onderling, maar juist gericht naar dat sociaal energiebedrijf. Wacht niet af totdat het energiebedrijf er over zoveel jaren staat, maar stel die energie die we misschien kunnen bereiken met dat overschot in de tussentijd ter beschikking aan energiecoöperaties.

Immers, het zal in onze dichtbebouwde stad mogelijk een uitdaging kunnen zijn om voldoende plek te vinden voor eigen opwek, waarbij iedere bron meer dan welkom is. Des te meer reden geeft dit ons om out-of-the-box te denken. Door niet alleen het energiebedrijf, maar ieder bedrijventerrein sociaal en duurzaam te maken, doen we er in ieder geval alles aan om de slagingskans van dit ambitieuze grote, groene project te vergroten. Resultierend in een groen én links beleid ter bestrijding van de energiearmoede.

Laten we het tot slot hebben over ons cultuurbeleid. Cultuur is de lijm die onze gemeenschap bijeenhoudt. Het is essentieel voor ons welzijn en onze identiteit. Zodoende wil ik vandaag de belofte van ons langverwachte urban sportpark benadrukken. Dit park is niet alleen een plek voor fysieke activiteit, maar ook een broedplaats voor talent, een ontmoetingsplaats voor jongeren en een symbool van onze erkenning en toewijding aan een actieve en gezonde levensstijl. Het is daarom ook goed dat het college reeds een halve ton heeft begroot voor de voorbereidingen voor komend jaar in aanloop naar dat urban sportpark. Echter, onduidelijk blijft het tijdspad waarin de bouw gaat plaatsvinden. We moeten het college immers kunnen controleren op niet alleen het vlak van financiën, maar ook op het vlak van tijdigheid. Onze gemeenschap snakt al jaren naar deze plek, en het is dan ook hoog tijd dat we concrete stappen ondernemen in de daadwerkelijke verwezenlijking. Daarom roep ik het college op om duidelijkheid te verschaffen: Wanneer kunnen we verwachten dat dit park daadwerkelijk gerealiseerd wordt? Daarbij vraag ik niet om overhaaste spoed – want dat is zelden goed – maar om duidelijkheid, zodat al die skaters eindelijk een moment hebben om naar uit te kijken. Laten we hier niet langer mee wachten, maar samen bouwen aan een levendige en bloeiende stad, waarin cultuur niet alleen gewaardeerd wordt, maar ook actief beleefd wordt door iedereen.

Onze visie voor Heerlen is gebouwd op deze pijlers van duurzaamheid, solidariteit en cultuur. Deze drie elementen vormen de bouwstenen van onze gezamenlijke droom voor een betere toekomst.

Duurzaamheid is niet slechts een modewoord, maar het is een levenswijze die respect toont voor onze planeet en de generaties die na ons komen. Solidariteit gaat verder dan enkel medeleven. Het is een daad van verbondenheid, waarin we elkaars lasten verlichten en elkaars vreugde vermenigvuldigen.

Cultuur, in al haar vormen, is de ziel van onze gemeenschap. Het weerspiegelt onze geschiedenis, onze identiteit en onze dromen voor de toekomst.

De moties die ik vandaag voorstel, zijn geen geïsoleerde stappen in de duisternis, maar eerder de lichtbakens die de weg wijzen naar een hoopvolle toekomst. Ze zijn het bewijs van ons geloof in een betere wereld. Een wereld waarin schone lucht, gelijke kansen en culturele bloei geen luxe zijn, maar fundamentele rechten voor eenieder. Ongeacht je inkomen, leeftijd, woonplaats, of wat dan ook.

Laten we deze droom koesteren. Niet als een vage hoop, maar als een concrete mogelijkheid die binnen ons handbereik ligt. Laten we onze stad dan ook transformeren tot een oase waarin niet alleen woorden, maar ook daden de kracht van verandering tonen.

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Pauwels.

De heer Pauwels, CDA (interruptie)

U houdt een warm pleidooi voor het realiseren van een scootersubsidie, maar waarom scooters? Waarom geen elektrische fietsen? Een van de prominente leden van uw partij is, als voorzitter van de fietsersbond, warm voorstander van het promoten van het gebruik van de fiets. Dat lijkt me trouwens ook een stuk gezonder. Dus waarom scooters?

De heer Nefjodov, GroenLinks

Dat is een goede vraag. In de motie is ook voorzien in elektrische fietsen, dus dat is wel gedekt. Ik heb hier een specifiek voorbeeld van een elektrische scooter gepakt. Sterker nog, in de motie roepen we specifiek op om een onderzoek te doen naar alle mogelijkheden van duurzame mobiliteit. Het is dus veel breder dan dat.

Ik verwees specifiek naar het elektrische scooterverhaal, omdat je met een scooter over het algemeen wat verder komt dan met een fiets. Dat ligt dan weer wat dichterbij de auto.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor de heer Nefjodov zeggen dat groen en rood niet zonder elkaar kunnen, oftewel groen en links. Het zit in de naam. Maar ik krijg ook wel een beetje de indruk dat het heel veel groen is en dat links dan wel ten dienste moet van groen. Ik heb de volgende vraag rondom die motie. Is het verstandig om heel veel geld te steken in een fonds voor het geven van korting op elektrische scooters en fietsen of zouden we iets meer moeten stilstaan bij welke behoefte er leeft bij mensen met een kleine beurs? Zou het dan niet veel beter zijn om te onderzoeken of je dat geld ten goede kan laten komen aan serieuze verduurzamingsmaatregelen, zodat mensen snel veel minder geld hoeven uit te geven aan energie?

De heer Nefjodov, GroenLinks

Des te meer reden om juist een onderzoek te verrichten naar het bredere concept van duurzame mobiliteit.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik hoor de heer Nefjodov praten over elektrische scooters, elektrische auto's, alles moet tegenwoordig blijkbaar elektrisch. De overige Jongerenpartij en volgens mij de VVD hebben het net ook benoemd. Je ziet nu al dat ondernemers in de knel raken, omdat het netwerk het niet meer aankan. Mijn vraag aan de heer Nefjodov is: hoe ziet hij dat in combinatie met nog meer zaken op elektrisch. Gaat dat elkaar niet bijten?

De heer Nefjodov, GroenLinks

Ik ken al die onderzoeken natuurlijk niet uit mijn hoofd, maar het is des te meer reden om op zijn minst een oriëntatie te verrichten naar de mogelijkheden.

De voorzitter

Meneer Jacobs, nog eentje en dan ga ik verder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Het is geen onderzoek. Het zijn feiten. Wij hebben nu een ondernemer op de Woonboulevard gehad die een loods wilde bouwen. Die zorgt voor werkgelegenheid. Die ondernemer durft het niet aan, omdat de elektriciteitsmaatschappij zegt: wij kunnen niet verzekeren dat u binnen nu en vijf jaar na de bouw elektriciteit heeft. Ik hoef daar geen onderzoek voor. Dat zijn feiten.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Des te meer reden om te kijken naar wat wel mogelijk is.

De voorzitter

Dank u wel. Ik ga naar de heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, PvdA

Geachte voorzitter, college, mede raadsleden, toehoorders op de tribune en vooral mensen via de livestream. Het coalitieakkoord draagt de titel "Uit liefde voor onze stad." De eensgezindheid die deze titel uitspreekt, hebben we dit jaar als volledige raad laten zien in het ziekenhuisdossier. Dat geeft mij en de PvdA een trots gevoel.

Niet alleen binnen deze raad heeft de heer Jongen iets bereikt dat zelden of nooit vertoond is. Zelfs in de regio zijn we met z'n allen pal gaan staan tegen een eventuele afbouw van het ziekenhuis. Deze eensgezindheid hebben we ook naar de Tweede Kamer laten zien. Dat heeft geresulteerd in een aantal moties die zijn aangenomen en die ons in onze strijd steunen. Wat volgens de PvdA, ons nog weleens parten speelt, is dat we niet altijd een vuist kunnen maken, omdat we nog steeds uit zeven losse gemeenten bestaan. We kunnen onvoldoende gebruik maken van de getalsmatige kracht van het aantal inwoners. Dat zie je bijvoorbeeld ook terug in de aanpak van het Nationaal Programma Heerlen Noord. In de optiek van de PvdA is deze focus, gebiedsmatig, te smal en zou het een Parkstadbreed programma moeten zijn. Of op zijn minst de vier stedelijke gemeenten met 200.000 inwoners waar de opeenhoping van problemen het grootst en van nationale orde zijn. En met voldoende middelen in plaats van de huidige zoethoudertjes. Het is niet uit te leggen dat Rotterdam-Zuid met evenveel inwoners dat allemaal wel heeft. We weten niet wat de komende verkiezingen gaan brengen, maar nieuwe ronde nieuw kansen zeg ik dan maar.

Hoe dan ook. Het trotse gevoel dat wij krijgen door de samenwerking in de raad wordt een aantal weken later weer volledig de grond in geboord door de handelswijze van collega-raadsleden in een volstrekt ander dossier. Ik heb in deze raadszaal geleerd dat als er zaken onder de rechter zijn, we daar geen verdere uitspraken over doen. Dat doe ik dan ook maar niet.

Ik wil het verder in mijn bijdrage hebben over het Gezond en Aktief Leven Akkoord (gala) en Integraal Zorg Akkoord (iza), verzuim en verzuimbeleid, Wmo en nog een aantal kleinere onderwerpen.

Het GALA/IZA is een van de grote transformatie mogelijkheden binnen gemeenten met als doel: "gezondere inwoners in 2040". Het GALA is de uitwerking van het IZA. Binnen het IZA zijn afspraken gemaakt over een duurzaam preventief gezondheidsbeleid.

In de begroting is daarom ook aandacht voor deze onderwerpen, omdat ze een stevige impact hebben op het gemeentelijk beleid, zeker ook omdat ze domein overstijgend zijn. Dat is wat ons betreft ook logisch, omdat gezondheid te maken heeft met alle portefeuilles.

Waar staan we als gemeente in het maken van het regiobeeld? Als fractie hebben we begrepen dat dit onder de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraars is gebeurd. We gaan ervan uit dat dit in samenwerking met de gemeente is gebeurd. Kan het college ons informeren over het regiobeeld?

Op pagina 109 van de begroting is beschreven dat er een plan van aanpak is gemaakt voor de jaren 2024 t/m 2026. Nu hebben we het als PvdA misschien gemist, maar wanneer heeft u dit aan de raad voorgelegd ter informatie of misschien ter besluitvorming?

Kunt u een toelichting geven op welke wijze de GGD als procesregisseur het beleid van de gemeente gaat beïnvloeden?

Als raad en hebben we een afspraak met het college gemaakt dat het verzuim onder 5% zou gaan blijven. Wat gaan we doen als we dit getal niet halen? Gaat de voorzitter dan een haka doen of iets dergelijks? Dat lijkt me heel goed. Nu weten we ook dat verzuim, zeker langdurig verzuim moeilijk te sturen is.

Moet ik uitleggen wat een haka is?

De voorzitter

Nee.

De heer Verreck, PvdA

Meneer de voorzitter, u kijkt zo vragend. Ik zie het ook al helemaal voor me.

Nu weten we ook dat verzuim, zeker langdurig verzuim moeilijk te sturen is. Het verzuimpercentage van 2022 was 7.53%. Dat is nog ruim boven de 5%. Het gemiddelde verzuim landelijk voor gemeenten lag op 6,7%. Dus eigenlijk zouden we dadelijk na de pauze moeten beginnen met een haka over 2022.

Waar we als fractie wel benieuwd naar zijn, liggen we op dit moment op koers met betrekking tot het halen van de norm van dit jaar of lopen we uit de pas? Als de 5% niet reëel is, moeten we dan niet naar een ander percentage dat misschien wel haalbaar is voor de organisatie? Kan er tevens een toelichting komen op de verzuimfrequentie en het percentage 0 verzuim?

Voorzitter. Als fractie maken we ons grote zorgen over de uitvoering van de Wmo. Zo kennen we voorbeelden van inwoners van Heerlen waar het bijna 12 maanden duurt voordat een voorziening die niet meer nodig is opgehaald wordt. De gemeente betaalt wel elke maand keurig de huurprijs van pakweg € 350,--. Dat lijkt de PvdA niet de bedoeling dat we zo met voorzieningen omgaan. Kan het college inzichtelijk maken hoeveel ongebruikte voorzieningen bij inwoners thuis staan, die nog opgehaald moeten worden en wat dat per maand gemiddeld kost?

Op pagina 84 schrijft u dat de kosten voor wmo-voorzieningen steeds verder oplopen, omdat het een open-einde regeling is. Als verklaring geeft u aan dat dit het gevolg is van de aanzuigende werking van het abonnementstarief. De tekst veronderstelt dat deze mensen geen recht zouden hebben op een Wmo-voorziening. Ik noem ze voor het gemak "niet reële klanten". Kunt u onderscheid maken tussen het aantal reële klanten en "niet reële klanten" in getalsmatige zin? Kunt u aangeven om welk bedrag het dan per jaar gaat dat we uitgeven aan Wmo-voorzieningen met graag een uitsplitsing tussen de huishoudelijk hulp en de materialen, de rolstoelen, de elektrische rolstoelen, trapliften et cetera?

Wij hebben begrepen dat we de voorzieningen huren bij Medipoint. Hierbij ontstaat volgens de PvdA het risico dat wij meer betalen dan de economische waarde van de voorziening. Klopt deze aanname, en is de gebruikte werkwijze de beste voor Heerlen?

Binnen het sociaal domein organiseren we via de Wmo beschermd wonen vanaf 2023 dit jaar en de Wmo-begeleiding, vanaf volgend jaar, via een subsidietender. Wij financieren dit via een lumpsumbijdrage. Wij zien erop toe dat we binnen de subsidievoorwaarden blijven – dat schrijft u zelf – en daarmee fiscale gevolgen voorkomen. Kan er een toelichting komen op het financiële risico dat we lopen als het niet lukt om ons aan de subsidievoorwaarden te houden?

Ik heb nog twee korte vragen met betrekking tot het Wmo-beleid. Kan de inwoner van Heerlen zijn eigen dossier inzien en eventueel corrigeren als er foutieve informatie in staat? Hoeveel Wmo-procedures heeft de gemeente dit jaar gevoerd en hoeveel heeft dat bespaard op het gebied van de Wmo-uitgaven?

We hebben als PvdA vorig jaar een motie ingediend met betrekking tot acquisitiebeleid. Hierop heeft het college een antwoord gegeven op 11 juli 2023 middels een raadsinformatiebrief. In het antwoord heeft u het over een plan van aanpak met betrekking tot nieuwe bedrijven met een aantal fte's boven de 350 medewerkers. In bijlage uitgangspunten integrale aanpak arbeidsmigranten (vastgesteld in de raad van 28-06-2023) is vastgelegd dat de effectrapportage wordt opgemaakt bij de komst van een werkgever met meer dan 250 fte. Kan het college helderheid verschaffen wat nu het juiste getal is? Als dat 250 is, kan het college dan een toelichting geven waarom foutieve informatie in de raadsinformatiebrief staat?

Afrondend, voorzitter. We hebben we nog een vraag over de toename van de rentelast kortlopende schulden. Als fractie maken we ons daar zorgen over. Daar hebben we het vorig jaar ook over gehad. In 2023 betalen we zo'n 4,5 miljoen euro en in 2024 betalen we verwacht 7,1 miljoen euro. Dat is een verhoging van een kleine 3 miljoen euro. Met dat geld hadden we als gemeente veel andere noodzakelijke dingen mee kunnen doen. Hoe gaat het college erop sturen dat dit in de komende jaren niet verder oploopt? Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen en de heer Reijnders.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Meneer Verreck, het is een duidelijk verhaal. Ik had eerlijk gezegd gedacht dat ik meer de rode kant van het verhaal zou horen, arbeiders, maar goed, Wmo is ook erg belangrijk. De Wmo. Ik heb persoonlijk aan den lijve ondervonden dat zo'n aanvraag om een douchevoorziening op orde te maken niet zo eenvoudig is. Je hebt ook de keuze om zelf naar de bouwmarkt te rijden, de spullen te kopen en te installeren. Als je dan de vergelijking maakt tussen de kosten die een gemeente betaalt voor een externe partij om dat voor iemand op orde te maken, versus als iemand het eigen initiatief neemt om dat gewoon te doen, dan is dat vaak factor 4-5. Ik was voor € 100 klaar. Op het moment dat externe bedrijven worden ingehuurd, kost het serieus geld. Bent u het met ons eens dat het zeker vanwege de oplopende kosten zou kunnen helpen dat mensen worden gefaciliteerd bij initiatieven waarbij ze het echt zelf oplossen, om het veel laagdrempeliger en kostenefficiënt te maken? Dat is een.

Twee. U hebt het een hele tijd gehad over zorg en de druk die erop zit en de problematiek. We weten ook dat er onder andere in de zorg behoorlijk veel parttime wordt gewerkt. Om aan de oplopende vraag tegemoet te komen, zou het heel erg menselijk zijn dat wat meer mensen een paar uurtjes extra gaan werken. Echter, we weten ook dat meer werken voor heel veel mensen tot problemen leidt. Onder de streep blijft er netto amper iets extra's of zelfs minder over.

De voorzitter

Meneer Janssen, komt u tot een vraag?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Bent u het met ons eens dat we alles op alles moeten zetten om meer werken en extra uren te maken echt lonend te maken en ook een signaal uit te stralen naar Den Haag, onder andere naar uw partijvoorzitter, om dat eens even goed aan de kaak te stellen?

De heer Verreck, PvdA

Ik zal de tweede vraag beantwoorden: ja. Dan zijn wij snel klaar. Uw betoog is volstrekt helder. Het is natuurlijk heel raar als mensen in plaats van 28 uur, 36 gaan werken en vervolgens buiten alle regelingen vallen, waardoor zij effectief veel minder overhouden dan dat als ze 28 uur zouden werken met zorgtoeslag, huurtoeslag et cetera. Dat ben ik helemaal met u eens. Het is natuurlijk iets heel raars wat er gebeurt. We moeten kijken welke oplossing we daar kunnen vinden. Dat kunnen we hier niet, dus daar gaan we ook niet over. Daar gaan we misschien op 22 november over, maar vandaag niet. Ik ben het wel helemaal met u eens. Ik zal de groeten overbrengen aan de heer Timmermans met deze boodschap.

De tweede vraag is veel lastiger. Je wil natuurlijk wel dat er materiaal van kwaliteit wordt neergezet. Als het bedrijf komt dat die beugel of stoel ophangt, dan weet ik niet of dit van dezelfde kwaliteit is als van de GAMMA. Ik doe niets af aan de GAMMA. Ik heb ik bij de bouwmarkt nog nooit een douchestoel die je aan de muur kan hangen gezien. Die zie ik wel terug in voorzieningen via de Wmo. Ik heb daar dus geen beeld van. Ik denk dat ik die vraag liever doorgeleid aan de wethouder, die daar beter antwoord op kan geven. Dan zou ze die vraag wat mij betreft kunnen meenemen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Het Nationaal Programma Heerlen-Noord. In 25 jaar willen we de achterstanden wegwerken. Dat vraagt volgens mij ontzettend veel focus en doorzettingsvermogen. De opmerking van de heer Verreck van de PvdA baart me een beetje zorgen. Hij zegt eigenlijk: laten we dit maar verbreden naar heel Parkstad. Maakt de heer Verreck zich geen zorgen dat we het dan enorm gaan verdunnen en dat die langdurige focus die zo keihard nodig is, verloren gaat?

De heer Verreck, PvdA

Nee, volstrekt niet. Ik kan het uitleggen. We hebben van begin af aan gestreefd naar een Parkstadbreed programma, niet alleen Heerlen-Noord, maar een veel breder programma. Dat stond twee jaar geleden

zelfs in ons verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid. De problemen die we in Brunssum-Noord zien, zijn dezelfde problemen als we in Heerlen-Noord zien. Je pakt niet Parkstad totaal aan, maar je hebt een aantal kerngebieden uit Parkstad in één programma. Dat gebeurt ook in Rotterdam-Zuid. In die zin is het kopieerbaar naar heel Parkstad.

Denk niet dat ik niet blij ben dat we Heerlen-Noord doen. Daar ben ik zeer blij en tevreden mee, ook over de effecten die dit heeft op Heerlen-Noord. Alleen vind ik het een te smalle focus. In die zin zou dat een bredere focus moeten zijn. Daar doe ik een beroep op. Dat is een mening die wij als Partij van de Arbeid al een aantal jaar uitdragen. Zodoende.

De voorzitter

Meneer Reijnders, heel snel.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik ben blij met uw laatste woorden. Dus u bent het ook wel met mij eens dat dit programma nu gebaat is bij stabiliteit, focus, doorzettingsvermogen, oog op de bal en keihard werken. En dat het wellicht ook niet verstandig is om steeds de panelen te verschuiven, terwijl je met de wedstrijd bezig bent.

De heer Verreck, PvdA

Ik probeer even te bedenken wat u zegt. Het programma Heerlen-Noord is van groot belang. Wat mij betreft zou een aantal gebieden buiten Heerlen-Noord eraan kunnen worden toegevoegd met dezelfde insteek, met dezelfde intenties, alleen met een ander type financiering, want die zou wel gewoon structureel moeten worden geregeld vanuit Den Haag en niet zoals nu steeds projectgewijs komt, maar er moet gewoon gedurende 25 jaar een structurele subsidie komen om verder te kunnen werken. Dat zou mijn en onze voorkeur zijn in vergelijking tot wat er nu ligt. De basis is dus goed, maar het zou kunnen worden uitgebreid naar een wat bredere basis.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Verreck. Dan ga ik nu naar de laatste bijdrage in de eerste termijn. Ik geef het woord aan de heer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen

Dank u wel, voorzitter. Het was kort dag om een grondige bijdrage te kunnen leveren aan de beschouwingen rondom de begroting 2024.

Wij willen u in ieder geval meegeven wat naar onze mening in de komende twee jaren nog zou moeten gebeuren alvorens we een positieve conclusie kunnen trekken over deze coalitieperiode.

Onze fractie heeft het coalitieprogramma op hoofdlijnen doorlopen en gekeken wat er nog niet gerealiseerd is of in een beginstadium staat. Verder hebben wij een aantal vragen geformuleerd – het zijn er nogal wat – met de indicatie: waar staan we nu en wat gaat er nog gebeuren of niet? Wij hebben getracht dit te doen vanuit de diverse onderdelen van het programma.

Alvorens hiertoe over te gaan nog een enkele opmerking over de begroting. Wat opvalt, is natuurlijk de grote uitgave in het sociaal domein die als we naar de uitvoering kijken voor het grootste gedeelte noodzakelijk is.

Verder zien we dat het buurtgericht werken er bekaaid van afkomt. We hadden gehoopt dat er ook een extra budget was vrij gemaakt dat als buurtbudget gebruikt kon worden en door de diverse buurten en wijken daar ingezet kon worden waar de prioritering in de buurt het hoogst is.

Centrumontwikkeling. Kernbegrippen voor het centrum zijn: vergroenen, minder auto's en meer fietsers/voetgangers. En hoe zit het dan met de laatste besluiten rondom het centrum om er echt een voetgangers domein van te maken? Wat is de stand van zaken betreffende de invulling van wonen boven winkels en tevens de afspraken met ondernemers en vastgoedeigenaren om leegstand en verloedering tegen te gaan?

Wonen. Hoe staat het met de uitspraak dat we gaan experimenteren om het voorzieningenniveau in de buurten en wijken op peil te houden? Wat is daarvoor nodig? Hoeveel levensbestendige woningen zijn er gerealiseerd? Zijn alle mogelijkheden om woonoverlast tegen te gaan al ingevuld?

Wat is de uitkomst van het onderzoek dat u hebt laten uitvoeren over de vraag aan welk soort woningen behoefte is? Is dit onderzoek afgerond?

Is er een overzicht van bestaande bouw in de buurten dat omgevormd kan worden tot passende woningen? Op welke wijze stimuleert u de transitie van leegstaande panden naar woon-en andere alternatieve functies?

Veiligheid. U schrijft dat u beter gaat communiceren naar mensen hoe meldingen gedaan kunnen worden. Hoe gaat u dit realiseren? Op welke wijze gaat u vrijwilligers inzetten bij de politie?

Economie. We hebben kunnen lezen dat er een gezamenlijke agenda is van het Ondernemersfonds en Heerlen Mijnsstad. Hoe ziet die agenda er uit en wat is tot nu gezamenlijk gerealiseerd? Is de inventarisatie gereed op welke wijze de regels, vergunningen en procedures kunnen worden versneld of vereenvoudigd? Participatie en Arbeidsmarkt. Welke afspraken zijn er gemaakt met het bedrijfsleven en de mbo-sector om mensen snel uit de bijstand te krijgen? Op welke wijze wordt het imago van vrijwilligerswerk verbeterd en is het uitvoeringsplan al gereed? Op welke wijze heeft het college gewerkt om de obstakels voor grensarbeiders te verkleinen? Wanneer heeft u de voorziening voor een jongerenloket gereed?

Burgerbetrokkenheid. Er gaat een pilot lopen om het burgerberaad verder uit te werken. Hoe ziet de planvorming eruit? U geeft aan dat u naar nieuwe mogelijkheden zoekt en daarbij ook denkt aan een Jongerenraad. Wanneer kunnen we hieromtrent een voorstel verwachten?

Onderwijs. Hoe staat het met de vergroening van de schoolpleinen? Op welke wijze gaat u het experiment digitale vaardigheden voor ouderen over de hele stad uitrollen? Bestaat er een plan waarin u aangeeft op welke wijze er cursussen aangeboden worden in de diverse wijken? Is de ventilatie in alle klaslokalen nu wel op orde? Dat was ook een punt waar u naar zou kijken. Er wordt gezamenlijk met de scholen een pestprotocol opgesteld. Wat is hiervan de stand van zaken?

Armoedebestrijding. Er wordt op velerlei manieren aandacht geschonken aan de bestrijding van armoede in onze stad. Kunt u een overzicht verstrekken op welke wijze dit gebeurt en wat de effecten zijn?

Welzijn, volksgezondheid en Wmo. Op welke wijze wilt u door STAND-BY! meer aandacht geven aan ouderen en dementieaanpak? Wanneer kunnen we spreken van dementievriendelijke buurten en welk beleid heeft u hiervoor ontwikkeld?

Jeugd. Op welke wijze wilt u jongeren iets meegeven om vrijwilligerswerk te doen? Is er in elk stadsdeel een plek waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en ook waar initiatieven kunnen worden gecreëerd?

Ouderenbeleid. Op welke wijze gaat u ouderen stimuleren en ondersteunen om vrijwilligerswerk te doen? OP welke wijze gaat u ouderen stimuleren en ondersteunen om vrijwilligerswerk te doen? Op welke manieren bestrijdt u eenzaamheid onder ouderen? Op welke wijze geeft u ouderen waardering voor hun onmisbare bijdrage aan onze stad en de komende generaties?

Cultuur. Waar is de plek in het centrum waar cultuurmakers een plek krijgen om te ontmoeten en plannen te maken? Is dat de toekomstige Blender?

Op welke wijze heeft u data verzameld om er achter te komen waar de bewoners van onze stad behoefte aan hebben op cultureel gebied? Op welke wijze heeft u het subsidiebeleid voor verenigingen, stichtingen voor amateurkunst verbeterd? Wat heeft u specifiek voor de carnavalsverenigingen gedaan? Komt er nu wel of geen tent op het Pancratiusplein?

In het jaar 2025 bestaat het Landsfort 100 jaar. Zijn hiervoor al voorbereidingen? Heerlen wil Cultureel hoofdstad worden. Hoe ziet de planning er op dit moment uit en wat is de intentie overeenkomst?

Ruimtelijke Ordening. Hoe staat het met de realisatie van het zwemmen in de Zuidplas en het zwembad in het Centrum?

Wanneer kunnen we een voorstel verwachten van de wijze waarop het Willemskwartier wordt ingericht? Heeft iedere buurt een buurtpunt of gemeenschapshuis? Waar moet dit nog gerealiseerd worden?

Beheer en Onderhoud. Wanneer kunnen we een voorstel verwachten met daarin opgenomen de wijze van invulling van wijkteams en buurtconciërges?

Wat is er nu gerealiseerd van het plan om al het gemeentelijk eigendom en de sportaccommodaties te voorzien van LED verlichting? Waar gaan we nog eens 1.000 bomen planten en wanneer is hiervan de realisatie?

Mobiliteit. Hoe staat het met het lang parkeren bij de CBS-weg? Wanneer wordt de discussie opgepakt met als onderwerp de eventuele verandering van de city ring? Wanneer komen er laadpalen voor fietsen in alle wijken? Wat is de stand van zaken over gratis vervoer voor ouderen?

Locale inclusie. Hoe staat het met de planning in deze coalitieperiode van het organiseren van de Roze Zaterdag? En last but not least, komt er een plan voor meer openbare toiletten in onze stad?

Tot zover, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel, meneer Damen. Niemand? U wordt bedankt, meneer Damen. Ik stel voor dat we gaan pauzeren tot 18.30 uur. We zijn wat uitgelopen, dus ik neem ietsje meer tijd. Beneden in de ontmoetingsruimte. Voor degenen die het niet weten, de Karin's van de griffie nemen ons mee, waar nodig. Ik schors de vergadering tot 18.30 uur.

De vergadering is geschorst van 17.25 tot 18.30 uur.

De voorzitter

Dames en heren. Ik heropen de vergadering. Een punt van orde, meneer Reijnders?

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of het een punt van orde is. Mijn fractiekameraad Lonny was ziek. En die was zo ziek dat ze op een gegeven moment naar huis is gegaan, omdat ze er morgen heel graag bij is. Dat wilde ik even zeggen.

De voorzitter

Begrijpelijk. Dank u voor de informatie. Misschien goed om te weten, we hebben echt even tijd nodig gehad. Dat komt ook doordat er een batterij aan vraag is gesteld. Ik heb geen oordeel over de vragen, maar het zijn er gewoon veel. Dat betekent ook dat wij veel te antwoorden hebben vanuit het college. We hebben afgesproken dat we gaan proberen om dat met z'n zessen binnen twee uur te doen. Dat betekent dat we gemiddeld genomen, inclusief interrupties, zo'n 20 minuten per portefeuillehouder hebben. Ik snap dat we iets kunnen uitlopen, maar ik heb u aan het begin van de middag beloofd om dat geen uren te doen, want morgen zit u hier ook weer en moet u hier met een tweede termijn zitten. U heeft dus nog een tweede termijn. Beperk uw vragen tot de hoofdlijnen. Voor de details hadden we volgens mij technische begrotingsvergaderingen. Laten we dus proberen om het op die hoofdlijnen te houden, anders kan ik ook niet anders doen dan ingrijpen. Het wordt er niet leuker door. Dat weet ik ook. Maar ik probeer het wel te doen om het een beetje strak te houden.

Ik geef als eerste het woord aan wethouder De Beer.

Wethouder De Beer

Ik probeer er vlot doorheen te lopen. De Ouderenpartij had vragen gesteld over de lobby voor overheidsdiensten. De burgemeester komt daar straks nog op terug naar aanleiding van de motie. U had vragen gesteld over de financiële verantwoording van het programma Heerlen-Noord. U hebt daar ook een motie aangekondigd. Ik wil u er graag op wijzen dat we in een raadsinformatiebrief van 29 augustus verantwoording hebben verstrekt over de financiële bijdrage van de gemeente Heerlen op de programmalijnen van het Nationaal programma Heerlen-Noord. In de raadsinformatiebrief staat ook dat het programmabureau tweemaal per jaar verantwoording zal afleggen, in april en september, zowel inhoudelijk als financieel. De gemeente haakt aan op die rapportage door ook haar inbreng inzichtelijk te maken.

Ondertussen heeft ook de Rekenkamer zijn werk gedaan. Die komt binnenkort met het rapport en de reactie van het college daarop. Ik stel voor dat we naar aanleiding van dat rapport nog een keer met elkaar het gesprek zullen hebben over of de verstrekte informatie voldoende is of dat u dat anders wenst. Dat kunnen we dan denk ik prima met elkaar bespreken. Maar de rapportages zijn er, ook op de onderdelen en de inbreng vanuit de gemeente.

De update over de actuele stand van de centrumprojecten pak ik even onder de brede noemer van de investeringskredieten. Ook daarvan is de toezegging dat we die twee keer per jaar aan u toezenden. De laatste was van voor de zomer. De volgende zal ergens in januari plaatsvinden. Dan geven we dus de actuele stand ten aanzien van de ontwikkelingen op die verschillende projecten.

Het overleg met de regiogemeenten en Aken voor het hoofdkantoor van de Einsteintelecoop naar Heerlen/Parkstad, waar u ook een motie hebt aangekondigd, vinden we zeker interessant. Ik denk dat dit een mooie kans is voor onze regio en voor de stad Heerlen mocht dat lukken. We willen wel graag de lobby verbreden, omdat de Einsteintelecoop bijvoorbeeld ook effecten schijnt te hebben volgens de provincie op onze duurzaamheidsambitie, het windmolenproject et cetera. Dus ook die component nemen we dan uitdrukkelijk mee in onze lobby.

Het CDA stelde dat sportieve voorzieningen er niet alleen voor jongeren, maar ook voor ouderen moeten zijn. Hoe ziet het college dat? Wij sluiten ons daar graag bij aan. Ik was gisteravond toevallig bij de accommodatie van Groene Ster. Het is heel erg mooi om te zien dat zo'n accommodatie en sport voor jong en oud is. Dat moet natuurlijk ook gelden voor de accommodaties gemeentebreed.

De Jongerenpartij pleit in dat kader voor een beweegplek in de openbare ruimte en heeft daar een motie voor aangekondigd. Wij wijzen in dat kader ook op het feit dat buitensportaccommodaties, zeker de voetbalvelden, openbare locaties zijn. Die zijn dus in principe voor iedereen toegankelijk, mits ze zich netjes gedragen. We zijn bezig met het Cruijff Court op de Molenberg. We gaan aan de slag met een outdoorskatebaan. Met name richting het onderwijs, en wellicht ook breder, bekijken we wat de concepten zijn zoals de buitengymzaal voor scholen. Met andere woorden, we oriënteren ons breed in dat opzicht. We zijn ook al heel concreet aan de slag. Het college zou in ieder geval willen zeggen dat we die investeringen afwachten en dat we bekijken in hoeverre dit recht doet aan uw wens.

Waar halen wij het geld voor al onze ambities vandaan die nog niet in de begroting zijn verwerkt? Uiteindelijk moeten ambities altijd in de begroting worden verwerkt. Als er ongedekte besluiten zouden zijn, dan liggen die in principe een hypotheek op de volgende begroting. Wij zullen die dus moeten verwerken in de Begroting 2025 en verder. Zo zullen wij uiteindelijk alle financiële zaken integraal aan u moeten voorleggen, want alles komt samen in de begroting.

De PVV stelde dat er geen terugkoppeling was geweest over Heerlen-Noord en vroeg zich af hoe het ermee staat. Er zijn regelmatig bijeenkomsten over Heerlen-Noord. De volgende is gepland op 27 november. Dan is er weer een themabijeenkomst. We hebben afgesproken tweemaal per jaar bijeenkomsten te organiseren. Dan wordt ook een verantwoording gegeven over de eerste helft van 2023. Bovendien hebben we dus toegezegd tweemaal per jaar met een rapportage te komen. De eerste is verstrekt op 29 augustus, maar ging vooral over de activiteiten van 2022. Bovendien komen we nog met elkaar in gesprek naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek en hebben we recent ook een workshop gehad om te verkennen waar precies de informatiebehoefte ligt bij de raad en hoe u uw rol ziet in het kader van de netwerksamenwerking met alliantiepartners.

Met andere woorden, Heerlen-Noord is voortdurend een breed onderwerp dat wij met elkaar bespreken. Als u daar vragen over hebt, trek vooral aan de bel en wij praten u heel graag bij.

U vroeg zich het volgende af. Stel dat de rijksbijdragen in de toekomst tegenvallen bij bepaalde projecten, bijvoorbeeld Sociaal Veilig, komt de uitrol van zo'n project dan in gevaar? Wij denken dat de aanpak die wij voorstaan, bijvoorbeeld bij Sociaal Veilig, echt de moeite waard is in brede zin. We halen daar ook veel commitment op bij verschillende alliantiepartners. We kunnen Den Haag overtuigen dat investeren in Heerlen-Noord ook echt de moeite waard is en een echt belangrijk onderdeel in het geheel is. Dus vooral laten zien waar de opgave, de problematiek zit en een overtuigende aanpak presenteren. Wij denken dat

we daarmee langjarig commitment kunnen creëren vanuit Den Haag en dus ook financiering. Maar dat is natuurlijk niet gegarandeerd. Laat ik dat ook maar erbij zeggen.

Waarom krijgen we de jaarcijfers van bepaalde verbonden partijen niet? Hebben de ontbrekende cijfers nog gevolgen voor de begroting? Die hebben geen gevolgen voor de begroting. Als het partijen zijn waar we financieel belang bij hebben, dan krijgen we de jaarrekening uiteindelijk wel. Bij een aantal partijen is op dit moment vertraging of discussie over de precieze opzet van de jaarverslaglegging. Dat is de reden dat we die nog niet compleet hebben.

De VVD stelde de vraag: hoeveel bedrijven krijgen geen stroomaansluiting? Die inventarisatie hebben we niet. We zullen wel kijken naar de projecten waar we zicht op hebben om eens te kijken hoeveel dat er precies zijn. U vraagt wat de alternatieven zijn van bijvoorbeeld een stroomaansluiting. Dat is vooral het alternatief dat je met partijen in een buurt, straat of bedrijventerrein gaat kijken in hoeverre er mogelijkheden zijn voor lokale opwek, voor uitwisseling van stroom, voor opslag van stroom, batterijcapaciteit, et cetera. Dat zijn natuurlijk nog steeds innovatieve concepten die niet per definitie een garantie zijn voor succes. Partijen moeten dat echt willen en moeten willen samenwerken. Er moet iemand zijn die in dat soort technologie investeert. Die moet betrouwbaar zijn. Met andere woorden, dat is gewoon veel ingewikkelder en complexer dan een simpele stroomaansluiting. Dat ligt weer heel erg complex bij de netbeheerders die te maken hebben met een overspannen stroomnet.

Bent u met de ondernemers in gesprek inzake de duurzaamheid van bedrijventreinen? Ja, dat zijn we. Er loopt onder andere een pilot bij de Beitel, waarin we onder leiding van een externe partij de partijen aan tafel hebben proberen te krijgen om met elkaar het gesprek te voeren over hun elektriciteitsbehoefte naar de toekomst toe en een duurzaamheidsopgave, om te kijken of er onderling kan worden gekomen tot een zekere uitwisseling van stroom en eventueel warmte, om te bezien of we zo'n bedrijventerrein duurzamer gemaakt krijgen.

U stelde nog een financiële vraag over het anticiperen op het ravijnjaar. Dat doen we vooral via de lobby via de VNG. Zeker om het aankomende kabinet ervan bewust te maken dat deze onduidelijkheid richting gemeenten niet acceptabel is en dat er op korte termijn echt duidelijkheid moet komen over hoe we omgaan met bijvoorbeeld zo'n opschalingskorting en hoe de langjarige financiering moet worden georganiseerd.

Forum voor Democratie vroeg zich af hoe het kan dat de rijksinkomsten, maar bijvoorbeeld ook de uitgaven aan de bijstandsuitkeringen, in al die jaren blijven groeien. Zijn bijvoorbeeld de re-integratie programma's mislukt? Nee. U moet zich realiseren dat de doelgroep van de Participatiewet is verruimd. Sinds 2015 stromen mensen die voorheen instroomden in de sociale werkvoorziening, in de Participatiewet. Jongeren die gedeltelijk arbeidsongeschikt zijn, stroomden vroeger in de Wajong. Ze vielen dus in de doelgroep van het UWV. Zij stromen nu ook allemaal in de Participatiewet. Dus de regeling van de Participatiewet is opgezet voor bredere doelgroepen, waardoor je een veel bredere instroom krijgt.

Desalniettemin, ondanks het feit dat dit is verruimd, is de doelgroep toch iets afgenomen. Met andere woorden, we werken er hard aan om mensen vanuit de uitkering aan het werk te krijgen. Dat kan beter.

D66 gaf aan dat de schuldenpositie van de gemeente Heerlen kwetsbaar is. Hoe kijkt het college daartegenaan? Ja, de schuldenpositie is niet zo positief. De heer Leers begint te lachen. Ik wil daar ook bij opmerken dat dit enigszins relatief is. Die discussie hebben we al vaker met elkaar gevoerd. Als je kijkt naar de schuldpositie van huishoudens, dan is de schuld vaak een veelvoud ten opzichte van hun jaarinkomen. Je kijkt dan bijvoorbeeld naar hypotheeklasten et cetera. Voor de gemeente is dat 88% van de begroting. Dus als onze jaarinkomsten dik 500 miljoen zijn, dan is 88% daarvan schuld. Bij huishoudens is dat vaak het veelvoudige van het jaarinkomen. De gemeente heeft bovendien het voordeel dat we een oneindig leven hebben. Met andere woorden, wij kunnen herfinancieren, schulden doorrollen naar de toekomst. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we zomaar op hele grote voet moeten gaan leven en schulden moeten blijven stapelen. Wij moeten dat verantwoord doen. Wij doen dat verantwoord op het moment dat we ook kunnen laten zien dat er ten opzichte van die schuldpositie voorzieningen, investeringen staan die uiteindelijk maatschappelijk renderen voor de stad en de inwoners.

De heer Leers vroeg zich af of serieus is overwogen om een buitenskatebaan te onderzoeken op de Kaldeborn. Het antwoord is: nee. We zochten vooral een locatie die kon bijdragen aan de centrumdynamiek.

Er zijn weleens gesprekken geweest met partijen die ideeën hadden voor bijvoorbeeld het Kaldebornterrein, maar niet in de zin van een skatebaan.

Per wanneer krijgen we de lening terug voor Mijnwater? U weet dat de looptijd 30 jaar is. Dus na 30 jaar gaan we ervan uit dat de lening wordt terugbetaald.

De heer Leers zei dat het Ondernemersfonds doorgroeit van 1 miljoen naar 1.050.000 euro. Hoe vindt de publieke terugkoppeling plaats? Elk jaar brengt de Stichting Ondernemersfonds een inhoudelijk en financieel jaarverslag uit over de activiteiten.

Waarom is de Jaarrekening 2022 van de Stichting Werk voor Heerlen nog niet ontvangen? Omdat er nog een discussie loopt over de opzet van de jaarrekening. Dat heeft te maken met de samenhang tussen Werk voor Heerlen en de Bovengrondse Vakschool. Sinds 2022 zijn steeds meer activiteiten vanuit Werk voor Heerlen gedaan ten behoeve van de Bovengrondse Vakschool. Wij hebben de stichting erop aangesproken om dat zo gescheiden mogelijk op te stellen. Dat is de reden dat er aan de kant van Werk voor Heerlen nog een keer naar de jaarrekening is gekeken.

Wanneer wordt de hondenbelasting afgeschaft? Conform het coalitieakkoord beginnen we in deze raadsperiode met de afschaffing. Dat wil overigens niet zeggen dat we ook in deze periode de hondenbelasting volledig afschaffen. We zijn inderdaad begonnen met de eerste hond.

GroenLinks. Wanneer is het skatepark klaar? We willen daar graag schriftelijk met een memo op terugkomen. Dan kunnen we de hele tijdlijn schetsen. We koersen erop dat hij eind 2025-begin 2026 klaar is. Ik kan me voorstellen dat u denkt: dat gaat nog wel een tijdje duren. In de memo kunnen we laten zien welke tussenstappen we kunnen zetten om tot realisering te komen.

De Partij van de Arbeid vroeg zich af rondom het plan van aanpak acquisitiebeleid of dat over 250 of 350 medewerkers gaat. Dat gaat over 250 medewerkers. Dus als het verkeerd in die raadsinformatiebrief staat, dan moet die even worden gecorrigeerd.

Hoe gaat het college erop sturen dat de rentelasten in de komende jaren niet verder oplopen. We kunnen natuurlijk niet sturen op het rentepercentage, maar wel op de samenstelling van onze leningenportefeuille. Met andere woorden, onze treasurer is voortdurend bezig met financial engineering om te kijken of je in de samenstelling van onze leningenportefeuille de rentelast enigszins kunt drukken. In het verleden betekende dit vaak dat leningen kortlopend werden aangegaan, omdat de kortlopende rente nu eenmaal het laagste was. Inmiddels is die rentecurve invers geworden, zoals men dat noemt. Met andere woorden, we zijn aan het kijken om langlopende leningen en daarmee wat stabiliteit in het geheel te krijgen.

De Fractie Damen vroeg zich af of er een gezamenlijke agenda is van het Ondernemersfonds en Heerlen Mijn Stad. Er is geen gezamenlijke agenda als zodanig, maar er wordt wel regelmatig tussen beide organisaties afgestemd. Ze komen elkaar ook geregeld tegen, waarbij de rol van beide organisaties ook echt een andere is. Het Ondernemersfonds financiert de ondernemersinitiatieven en Heerlen Mijn Stad doet de promotie, bijvoorbeeld ook van de initiatieven. Dus dat zijn twee verschillende taken die elkaar in dat opzicht zeker kunnen versterken.

Welke afspraken zijn gemaakt met het bedrijfsleven en de mbo-sector om mensen snel uit de bijstand te krijgen? Het mbo voert uiteraard voortdurend overleg met het bedrijfsleven, zowel voor leerlingen die in hun reguliere onderwijs meelopen, maar ook bijvoorbeeld voor de doelgroep van zij instroom. De gemeente is daar soms bij betrokken, bijvoorbeeld via het gezamenlijk overleg vanuit de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Daar zit het mbo aan tafel vanuit Vista. Daar zitten ook de werkgeversverenigingen en de vakbonden aan tafel. Uitvoeringsorganisaties schuiven geregeld aan, zoals het Werkgeversservicepunt. Daar rollen ook concrete projecten uit, waaronder het project Beyond. Dat is een heel duidelijk opleidingsprogramma voor bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden en statushouders om ze via Vista aan de slag te krijgen bij de medisch logistieke bedrijven.

De heer Damen heeft ook nog gevraagd op welke wijze het college heeft gewerkt om de obstakels van grensarbeiders te verkleinen. In ons coalitieakkoord staat dat dienstverlening wordt ontwikkeld ten aanzien van grensarbeid. Dat is onder andere het grensinformatiepunt in Kerkrade en Maastricht. Daar zit ook bij het Servicepunt grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling plus het Expat Centre in Maastricht. We hebben

dat vorig jaar als gezamenlijk pakket conform coalitieakkoord voor een jaar gefinancierd. We zijn nu bezig om met elkaar meerjarige afspraken te maken.

Wanneer heeft u de voorziening van een jongerenloket gereed? Wanneer gaan dit functioneren? We zijn er op dit moment mee aan de slag om te inventariseren welke functionaliteiten erin terug moeten komen. We hebben dus goede hoop dat we in 2024 de dienstverlening van het jongerenloket weer up and running hebben.

Ik kijk even naar de moties. Ik ben even abuis. Hier staat nog iets over leges. Is er een opmerking gemaakt over leges? Waarschijnlijk wel. Of was dit een motie? Ik weet het weer.

Ik begin even met de motie van de OPH als het gaat over de boekhouding van het nationaal programma Heerlen-Noord. Die boekhouding hebben we, dus ik zou eigenlijk willen voorstellen om daar nog een keer goed naar te kijken en om sowieso op 27 november met elkaar het gesprek te voeren, maar ook naar aanleiding van het Rekenkamerrapport van de Rekenkamer in hoeverre dat voldoet of moet worden bijgesteld.

De OPH als het gaat over het Einsteinhoofdkwartier. Als college kunnen we die omarmen, met dien verstande dat we daar ook de aanpalende discussies over windmolenparken en dergelijke bij zullen betrekken.

De Jongerenpartijen. De aanpak van de netcongestie willen we in deze vorm ontraden. U vraagt om een aanpak voor het oplossen van de netcongestie. De gemeente kan de netcongestie niet oplossen. Wat we wel kunnen doen, waar we ook al mee bezig zijn, is kijken of we met initiatiefnemers maatwerkoplossingen kunnen bedenken. Die kunnen wij als gemeente niet bedenken, want, heel eerlijk, we hebben daar maar beperkt verstand van. Maar het gaat eigenlijk over innovatieve oplossingen rondom batterijtechnologie en andere zaken. Het uitwisselen van. Daar komen soms kleine succesjes uit.

De insteek is om die kleine succesjes met elkaar te gaan delen en te kijken of we die naar een grotere level kunnen opschalen. Als we kunnen afspreken dat de gemeente zich inspent om die onderlinge gesprekken te voeren en te kijken of we de succesvoorbeelden breed kunnen uitdragen en hopelijk kunnen opschalen, dan zeg ik dat we dat doen. Dat willen we ook nog meer gaan doen. Partijen die nu tegen netcongestie aanlopen vooral ook op dat pad zetten, zonder resultaatverplichting. De oplossing zelf moet van andere partijen komen. Wij kunnen dus vooral partijen bij elkaar brengen.

De motie Mijnplek voor jongeren willen we in deze fase ontraden. We willen eerst de initiatieven afronden en evalueren die we nu beginnen en die we ook al voor een deel hebben. Dan kijken we of er aanvullend nog bepaalde initiatieven in bepaalde wijken nodig zijn om jongeren bijvoorbeeld sportmogelijkheden in de wijk te bieden, naast de mogelijkheden van de reguliere sportaccommodaties, een Cruijff Court et cetera. Dan hadden we dus de motie over de leges. Als het gaat over de trigger om te verduurzamen, dan doen we dat via de korting op de leges. Die kortingsmogelijkheid is een tijd geleden al ingebouwd. Als we Heerlen vergelijken met vergelijkbare gemeenten, dan zijn die leges vergelijkbaar, ook qua hoogte. In Parkstad zijn we weliswaar wat duurder, maar in vergelijking met steden met de omvang van Heerlen, zijn de leges niet veel hoger. Het college wil de motie dan ook ontraden en zeker niet die kosten gaan verwerken in de ozb.

Tot slot kom ik bij de motie van GroenLinks als het gaat over het sociaal lokaal energiebedrijf. Die wil het college ook ontraden. Ik zal ook aangeven waarom. In de pilot waar ik het net over had op De Beitel proberen we met een externe partij bedrijven in een gespreksmodus met elkaar te krijgen om te onderzoeken waar naar de toekomst toe precies de energiebehoefte zit. Waar zitten eventueel energieopwerkmogelijkheden? Waar zitten mogelijkheden voor opslag, batterijuitwisseling et cetera. Wij willen dat gesprek eerst afwachten. We vinden deze motie nu eigenlijk te vroeg om te zeggen dat de gemeente in de gesprekscyclus nu de kaart moet trekken van het lokaal sociaal energiebedrijf. Eigenlijk willen we voorstellen om eerst de pilot en de gesprekken op De Beitel te evalueren om daarna terug te komen richting uw raad. Gaandeweg bezien we - dat kan op momenten ook parallel - in hoeverre een koppeling kan worden gemaakt vanuit het concept van het sociaal lokaal energiebedrijf.

De voorzitter

Dank u wel, wethouder De Beer. Dik 25 minuten. Daar kunt u niets aan doen. U ziet, het zijn gewoon heel veel vragen om te beantwoorden. Wie heeft een dringende vraag? De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De wethouder had het over inzage in de bestedingen en de uitgaven van het Ondernemersfonds. Zijn die voor degenen die eraan bijdragen, en eventueel ook voor ons, via hun website inzichtelijk? Staat er een lijstje, zo van: dit jaar hebben we 1 miljoen gekregen en dat miljoen is hier of daaraan besteed. Als dat lijstje er niet is, zou u er dan voor kunnen zorgen dat die inzichtelijkheid er komt? Degenen die het geld aanvragen bij het Ondernemersfonds lijken mij ook recht te hebben om te zien waar het geld per jaar aan wordt besteed. Hoe zit dat?

Wethouder De Beer

Ik zeg toe dat we dat signaal onder de aandacht zullen brengen bij het Ondernemersfonds. Ik ben even snel naar hun website aan het kijken, maar ik heb een of ander technisch probleem. Mocht het er niet op staan, dan zal het verzoek vanuit de gemeente zijn om dat alsnog inzichtelijk te maken.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

D66 typeerde de schuldenpositie als precair, want daar zorgen over en wilde daar antwoord op krijgen. U hebt daar goede uitleg bij gegeven. Hoe zou u die schuldenpositie duiden? U hebt wel uitleg gegeven. U hebt niet bevestigd dat die precair is, maar hoe zou u hem dan wel duiden?

Wethouder De Beer

Als aanvaardbaar. In die zin dat het past bij het ambitieniveau en opgaven die wij als stad hebben. Het is dus natuurlijk voor een deel ook een politieke keuze. Je kunt er wel een norm aan hangen. Je kunt het vergelijken met andere gemeenten, maar andere gemeenten hebben waarschijnlijk een minder grote opgave. Ik denk dat het ook altijd goed is om na te denken over wat dit naar de toekomst toe betekent, ook naar een volgende generatie. Draag je de stad met de huidige problemen over naar de volgende generatie of probeer je de stad over te dragen met minder problemen, maar dan staat daartegenover dat die volgende generatie ook mee mag betalen in de oplossing van de problemen waar we nu mee bezig zijn. Dus het is ook een soort intergenerationele overdracht. Niet van problemen, maar van de financiële draaglast.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik heb het misschien niet goed meegekregen. Heeft u net iets gezegd over het bevriezen van de legeskosten van bedrijven die geconfronteerd worden met de netcongestie? U liep net een beetje het lijstje langs met financiële zaken, zo van die omarmen we en die omarmen we niet.

Wethouder De Beer

Terecht. Als we de motie mogen lezen in de zin van partijen die bijvoorbeeld een vergunning aanvragen, maar geconfronteerd worden met het feit dat ze niet kunnen realiseren omdat er geen stroomaansluiting is. Als we dan zouden besluiten om die leges toch te gaan innen, dan is een initiatiefnemer dubbel in het pak genaaid. Hij krijgt namelijk wel een rekening, maar hij kan niet realiseren. Wij staan dus sympathiek tegenover die motie. Die kunnen wij in die zin omarmen. Wel willen we daar dan graag een tijdelijkheid aan hangen, zodat we op een gegeven moment wel aangeven hoe lang we die bevrozing gaan doen. Volgens mij laat u die mogelijkheid in de motie.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Wij willen een aanvullende vraag stellen ten aanzien van de schuldratio. De wethouder maakte de vergelijking met huishoudens. Dat snap ik op zich wel. Dat is natuurlijk iets anders dan bij een gemeente.

De wethouder geeft aan dat de aard van de investeringen natuurlijk ook relevant is. Waar investeer je precies in? Toch neemt de VNG het schuldratio van 80% of hoger als kwetsbaar. Dat zal niet voor niets zijn.

De voorzitter

Wat is uw vraag, meneer Dragstra?

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Mijn vraag is: kan de wethouder aangeven wat onze situatie puur financieel gezien anders maakt dan andere gemeenten?

Wethouder De Beer

Ik heb het geprobeerd om dat uit te leggen. Als wij investeringen doen, dan kunnen dat voor een deel investeringen zijn die een direct terugverdieneffect hebben. Met andere woorden, dan is het sowieso een goede investering. Sommige investeringen hebben alleen een maatschappelijk renderend effect. Die norm van 80% is soms een beetje arbitrair. In Europa hanteren we ook de norm van 80% van het bbp als max van de staatsschuld. Er zijn landen die op 200% zitten. Die kunnen zich ook nog prima financieren. Dus ja, het is een belangrijke signaalwaarde om kritisch op te zijn. Aan de andere kant, als we goed kunnen uitleggen dat we de investeringen doen die goed zijn voor de volgende generatie, dan is dat volgens mij een prima uitgangspunt.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Ik heb een korte vraag over die 350 medewerkers. De integrale aanpak arbeidsmigranten is een week voordat de raadsinformatiebrief uitkwam vastgesteld. Kunt u verklaren hoe die fout van 100 mensen meer in die raadsinformatiebrief komt? Ik vind het wel wat curieus. Wanneer krijgen we dan eventueel de nieuwe raadsinformatiebrief?

Wethouder De Beer

Het uitgangspunt dat door uw raad is vastgesteld, is volgens mij 250. Als het verkeerd in de raadsinformatiebrief staat, dan moeten we dat aanpassen. Waarom? Omdat het een fout is.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Ik heb meerdere vragen ten aanzien van de motie sociaal lokaal bedrijfsterreinen. De eerste vraag. U refereert naar de motie sociaal lokaal bedrijf, maar volgens mij was dat een verspreking. Ik weet het niet zeker. Het ging om de motie sociaal lokaal bedrijfsterreinen.

Ik ben om meerdere redenen verrast dat u deze afwijst. Het onderzoek sluit het andere onderzoek toch niet uit? Het botst niet tegen elkaar, ook niet als er geen deadline aan verweven is die zo hard is als ik een beetje uit uw antwoord proef. Dat is helemaal niet aanwezig. Als we dan een manier kunnen vinden waarop we dat energieoverschot op een sociale manier kunnen besteden, dan zie ik niet wat er fout kan gaan. Is dit een beetje het links-rechtsdebat dat ik hieruit proef? Ik zie de rationaliteit er niet van in.

Wethouder De Beer

Nee, maar het gaat om het volgende. Bedrijven zijn natuurlijk autonoom. Als het gaat om het energievraagstuk moeten we die op de een of andere manier in een gespreksetting met elkaar zien te brengen, zodat ze over hun eigen bedrijfskavel heen kijken en denken: ik heb een bepaalde energiehuishouding, mijn buurman heeft een energiehuishouding, die aan de overkant heeft een energiehuishouding. Hoe kunnen we die nu op de een of andere manier op elkaar gaan afstemmen? Dat is best ingewikkeld, want bedrijven hebben ook bepaalde targets en weet ik veel wat waar ze aan moeten voldoen. Het met elkaar creëren van die gespreksetting is al best ingewikkeld. Dat proberen we nu gaandeweg te faciliteren, want we kunnen er als gemeente niet dwingend op sturen.

Ik vind het lastig om in dat precaire proces nu al te zeggen: als er een overschot is, dan moet dat energieoverschot naar het sociaal energiebedrijf. Tussen de eerste en tweede termijn wil ik best kijken of we zodanig iets aan de tekst kunnen doen, dat we de vrees die ik nu uitspreek kunnen wegnemen. Maar het gaat er met name om dat we de tijd krijgen, geven en het vertrouwen uitstralen om eerst met elkaar dat gesprek te hebben. Wij faciliteren dat. Gaandeweg moet je een beetje aftasten wat het goede moment is om te zeggen dat mocht er een bepaald surplus zijn aan energie, zouden jullie bereid zijn om dat mee te verweven in dat sociaal energiebedrijf? Het is een proces van verleiden, laat ik het zo zeggen.

De voorzitter

Bij uitzondering, meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Dank u wel. In het verlengde daarvan. Als het goed is, dwingt de motie u daar niet toe. U hoeft het niet per se allemaal gelijktijdig te behandelen. Het kan gerust na elkaar. Volgens mij vinden we elkaar daarin. Dan kan het toch doorgang vinden?

Wethouder De Beer

Als u zegt dat u de wethouder de ruimte geeft om dat proces van verleiden richting bedrijventerreinen goed te spelen en daar waar de kans zich voordoet en de opportuniteit omdat gaandeweg te verbinden aan de ambities die we ook met elkaar hebben in het kader van het sociaal energiebedrijf, dan vinden we elkaar daar volgens mij wel in.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Ik hoorde de wethouder net zeggen in verband met de schuldratio: investeringen die goed zijn voor volgende generaties. Wie bepaalt dat? Hoe bepalen we dat? Wat zijn de normen en waarden?

Wethouder De Beer

Dat is aan de politiek. De ene partij vindt de ene investering waardevoller dan andere, in maatschappelijke zin. In economische zin kunnen we het soms uitdrukken in geld, maar andere waarden kun je niet altijd uitdrukken in geld. Ik kan me voorstellen dat de ene partij de nadruk legt op biodiversiteit en de ander op andere waarden. Dat is het spel dat u hier met elkaar speelt.

De voorzitter

Volgens mij als laatste in deze ronde, mevrouw Keulen. Ik zie ook nog de heer Jansen. Mevrouw Keulen, gaat uw gang.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag met betrekking tot het nieuw op te starten jongerenpakket. Er werd ook door een andere partij een vraag gesteld. De wethouder gaf aan dat we nog kijken naar welke functionaliteit daar in moet. Wat bedoelt u hier precies mee? Dat is op zich wel een heel cryptische omschrijving.

Ik heb ook de volgende vraag. We hebben het een tijd geleden afgeschaft. De vraag is dus ook welk beleid en welke visie er nu achter zit om weer opnieuw het Jongerenloket op te starten.

Wethouder De Beer

We zijn er nu mee bezig om die inventarisatie te doen. Ik stel voor dat we daar binnenkort richting de raad op terugkomen. Dus welke functionaliteiten willen we in het concept van het jongerenloket? Misschien gaat het niet eens jongerenloket heten. Welke functionaliteiten willen we daar nu in laden? Dat kan heel breed, van life coach tot begeleider naar werk, tot weet ik veel wat. Dat zullen we dus bekijken.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Mijn vraag is nog niet beantwoord. Ik vroeg nog even waarom we er eerst mee zijn gestopt en er nu zo snel daarna weer mee starten. Dat was met name ook de vraag. Welk beleid en welke visie zitten daar achter?

Wethouder De Beer

Volgens mij was het vooral de visie van dat het op kon gaan in de reguliere dienstverlening rondom arbeidsmarkt. We zijn dus gestopt met het specifiek bedienen van bepaalde doelgroepen. Zeker met de oplopende jongeren in het kader van vsv, waar sowieso ook een aparte aanpak voor is, is toch weer het besef gekomen dat we daar wellicht ook additionele dienstverlening voor moeten ontwikkelen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het kan zijn dat deze wethouder die verantwoordelijk is voor sport onze motie ten aanzien van Mijnplek anders heeft gelezen dan wij hem expliciet hebben bedoeld. Ik zou aan hem willen vragen om eventueel met zijn collega wethouders te kijken naar de resultaten van de enquête op de Omgevingsvisie en dan nog even goed te kijken naar de inhoud van onze motie Mijnplek. Wellicht die ook nog even voorlezen, zodat de luisteraars thuis ook weten wat onze intentie achter de hele motie was. Het gaat ons met name om een plek integraal in de openbare ruimte. We hebben nu al een aantal keer bij losse projecten moeten vragen om ook aan de openbare ruimte voor kinderen en jongeren te denken, zodat ze een plek hebben om te bewegen. Dat mag best schaalbaar zijn naar aanleiding van hoe groot het project is. Ik zou u graag willen verzoeken om in dat licht nog eens goed naar onze motie te kijken en in ieder geval die Mijnplek te omarmen. Het is ook echt een expliciete vraag van de burger in Heerlen om meer voorzieningen voor jongeren en jeugd te hebben waar ze kunnen sporten en bewegen. Dat zijn geen voetbalclubs of Crujff courts. En dan nog even terug te komen op hoe u net op onze motie reageerde.

Wethouder De Beer

Ik ga het niet voorlezen, maar ik neem uw advies ter harte. We kijken er nog even naar.

De voorzitter

Prima. Ik geef het woord aan wethouder Clemens.

Wethouder Clemens

Dank u wel, voorzitter. Er is een aantal vragen gesteld. Ik zal ze langslopen per onderwerp, te beginnen met Onderwijs. Ik begin even met de vragen van de heer Damen. Hij had het over de stand van zaken van de groene schoolpleinen. De stand van zaken daarvan is dat we vol op stoom zijn. Waar de doelstelling was om binnen een jaar met 10 schoolpleinen aan de slag te zijn, zijn we inmiddels met 11 schoolpleinen aan de slag. We zitten in verschillende fasen van uitvoering, maar op al die plekken wordt toegewerkt naar moestuinen, tiny forests, groene speeltuinen, noem maar op. We zien al dat de kinderen daar heel veel plezier aan beleven.

Met betrekking tot ventilatie zijn scholen verplicht om aan bepaalde normen te voldoen. Die normen worden door de hele stad getoetst. Daar waar tekortkomingen worden geconstateerd, wordt ook opgetreden in die zin dat ventilatie wordt aangebracht. Dat kan op heel veel plekken vrij eenvoudig, bijvoorbeeld door airco-installaties aan te brengen. Dus dat gebeurt ook op steeds meer plekken.

U vroeg ook nog naar de aanwezigheid van pestprotocollen. Vanzelfsprekend is op alle scholen beleid om pesten tegen te gaan. Pestprotocollen kunnen daar deel van uitmaken. Dat hoeft niet per se, maar de manier waarop dat gebeurt stemmen wij als gemeente af met scholen.

Dan had de Jongerenpartij nog een vraag over de sporthal, ik meen de sporthal op de Molenberg. Ik heb nog even in de begroting gezocht, maar ik kon die exacte passage niet terugvinden. Als ik aangeef wat ik vermoed dat er aan de hand is, dan denk ik dat u refereert aan de overbezetting van de A Gene Bek in Bekkerveld. Dat komt mede door de behoefte die Grotius vrije school en Kompas hebben aan sportgelegenheid. Daarvan zeggen wij in de begroting dat we op zoek gaan naar nieuwe sportgelegenheid.

Dat zal wellicht in de vorm van nieuwbouw zijn in of nabij Heerlen Centrum, om daarmee de andere sporthallen te ontlasten.

De voorzitter

Net zoals net, ga ik interrupties weer alleen aan het einde toestaan, want anders blijven we interrumpen. Dan gaat het nog langer duren dan het al duurt. Gaat uw gang.

Wethouder Clemens

Dan moeten we daar nog even over in spanning blijven.

De voorzitter

Heerlijk.

Wethouder Clemens

D66 vroeg specifiek naar laaggeletterdheid, met name hoe we laaggeletterdheid in de buurten te lijf kunnen gaan. Ik denk dat u daar terecht naar vraagt. In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat dit een van de speerpunten zal zijn. Ik heb uw oproep ook beschouwd als een aanmoediging om daarmee snelheid te maken. Ik hoop dat u ermee kunt leven als ik u bij deze toezeg dat wij u dit jaar nog gaan informeren over hoe wij volgend jaar met aanvullende maatregelen ervoor gaan zorgen dat via het ROC, dus via Vista, meer cursussen beschikbaar komen. Wij gaan ook nadrukkelijk die laaggeletterden opsporen in de buurten, aan de loketten en bij werkgevers.

Voorzitter. Dan over cultuur. GroenLinks noemde terecht in haar bijdrage dat cultuur een van de pijlers is van de samenleving in deze stad. De breedte van de vragen onderstreept dat volgens mij ook, want het gaat zowel over individuele tentoonstellingen tot en met hoe we carnaval en het verenigingsleven in onze stad ondersteunen. Een hele specifieke vraag daarover van het CDA ging over cultuurparticipatie en cultuureducatie voor ouderen. Daar hebben we in de afgelopen tijd flink in geïnvesteerd. Dat doen we natuurlijk ook gezamenlijk vanuit de culturele instellingen en vanuit ons ouderenbeleid. Een aantal heel goede voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de ouderendag geweest. Het feit dat ouderen ook een gratis bibliotheekabonnement kunnen krijgen. U mag erop vertrouwen dat wij in de komende tijd in diezelfde lijn op nog veel meer manieren ouderen actief gaan betrekken bij het culturele leven van onze stad. We staan daar zeer open voor ideeën die uit de ouderen zelf voortkomen.

De Jongerenpartij vroeg onder andere, die vraag kwam volgens mij ook nog van een andere partij, naar de stand van zaken rondom de culturele hoofdstad. Daarbij is het van belang dat wij op dit moment in een vroege voorbereidingsfase zijn. Dat betekent dat we met heel veel stakeholders spreken, culturele instellingen, buurten, bedrijven, ervaringsdeskundigen op andere plekken in het land en in Europa ons oor te luister leggen om te kijken hoe we tot een goede voorbereiding en een goede Heerlens bid komen. Wij dat Heerlens bid noem ik niet voor niets ook de buurten in onze stad. Dat wordt een bid dat niet uitgaat van hoe leggen we dit van bovenaf op aan de stad, maar hoe laten we het geboren worden in de buurten van onze stad. Hoe bieden we een platform aan dat rijke culturele leven van onze stad? Niet onbelangrijk, natuurlijk werken we in deze fase ook toe naar hoe we ervoor zorgen dat we dat ook tegen die tijd zowel in organisatie als in financiën met elkaar op een goede manier kunnen dragen. Dat leidt ertoe dat we uiteindelijk toegaan naar een fase waarin we het programma gaan bouwen, nieuwe samenwerkingen gaan leggen en gaan laten zien hoe het eruit gaat zien. We gaan makers naar onze stad toe halen om uiteindelijk in 2033 te gaan oogsten en al dat rijks te gaan doorgeven.

Een heel belangrijke tussenstap daarin is natuurlijk dat we in 2025 - daar werd vandaag ook al aan gerefereerd - bij het 800-jarig jubileum van ons Landsfort ook het jaar van het Heerlens erfgoed gaan vieren. Dat is wat het college betreft een heel belangrijke stapsteen richting 2033.

De Jongerenpartij vroeg ook hoe vraag en aanbod binnen cultuur zich verhouden. Hoe verhoudt dat zich dan weer tot sport en bewegen? Over dat laatste heeft de heer De Beer net ook al het een en ander gezegd. Natuurlijk denken wij niet alleen aan de voorkant en ook samen met onze instellingen goed na over welk

aanbod passend is. We laten dat ook regelmatig onderzoeken. Voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de cultuurmonitor, waarover u ook als raad wordt geïnformeerd, en ook een recent onderzoek dat daarnaar is verricht.

De Jongerenpartij onderstreepte ook dat cultuuraanbod toegankelijk moet zijn. Dat is ons als college uit het hart gegrepen. Voorbeelden van hoe we dat doen, zijn onder meer hoe we kinderen via de kids cultuurweek, via de gratis toegang tot de musea, via gratis bibliotheekabonnement, weer veel meer nog van dat soort initiatieven al op heel jonge leeftijd kennis laten maken met het culturele leven van onze stad. Maar denk bijvoorbeeld ook aan een gratis festival, zoals Booch? Gisteravond was ik nog bij Heerlen Jazzt. Dat is ook zoiets waar je weer heel andere groepen mensen tegenkomt. De stad als speeltuin. De cultuurbus en de manier waarop we onze verenigingen ondersteunen. De heer Damen vroeg daar ook naar. Die manier is volledig gericht op het opzoeken van de breedte. U zult ook zien - daar hebben we eerder ook verslag van gedaan - dat we de subsidievoorwaarden voor verenigingen in de afgelopen tijd hebben versoepeld. Zij kunnen dus makkelijker gemeentelijke steun krijgen. Daarnaast hebben we nog extra subsidies en andere vormen van ondersteuning toegekend aan verenigingen die met professionele makers de samenwerking aangaan of die met bijvoorbeeld het onderwijs samenwerkingen aangaan. Dat is allemaal gericht op het ervoor zorgen dat het culturele aanbod van Heerlen, dat ontzettend rijk en kwalitatief is, voor zo veel mogelijk Heerlenaren ter beschikking staat.

De Partij Hoensbroeks Belang wees ons ook op de rijkdom van dat erfgoed in onze stad, namelijk vanzelfsprekend het kasteel, maar ook dat andere erfgoed in Hoensbroek. U noemde zelf de Romeinse villa. U noemde de Emma. U noemde de oude Sint Jan. Dat zijn natuurlijk allemaal voorbeelden van plekken waar we ook als stad ontzettend trots op zijn. Niet voor niets zetten wij kasteel Hoensbroek opnieuw nog wat meer in de etalage, te beginnen in december als we opnieuw kerst in kasteel Hoensbroek vieren, maar ook komend jaar als we in het kader van geschiedenis op straat ook gaan kijken hoe we dat mijnverleden, Romeinse verleden en architectuurverleden van Hoensbroek nog eens extra in het zonnetje kunnen zetten. Die oproep is dus niet aan dovemansoren gericht.

De heer Leers vroeg hoe de plannen die wij hebben, bijvoorbeeld voor de Royal, zich nu eigenlijk verhouden tot de bezoekersaantallen van het Filmhuis. Hij stelde eigenlijk een soortgelijke vraag waar het ging over de grote tentoonstellingen bij Schunck, zoals bijvoorbeeld die van Keith Haring. Hoe verhouden die zich nou tot de gemeentelijke ondersteuning daarvan. U refereerde specifiek aan de garantstelling die wij daar natuurlijk geven bij die aankomende tentoonstelling.

Ik begin met dat laatste. Die garantstelling is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat er een zekerheid is waardoor Schunck met het volle vertrouwen een aantal heel bijzondere topstukken naar onze stad toe kan halen. De ervaring van de afgelopen twee keer dat we dat hebben gedaan, is dat die garantstelling uiteindelijk niet wordt gebruikt. We vertrouwen er ook dit keer op. Als je ziet dat die grote tentoonstellingen bij Schunck rond de 25.000 bezoekers trekken, dan zijn dat volgens mij aantallen waar wij als stad ontzettend trots op mogen zijn. Nog los van de betekenis die dat heeft vanwege puur het feit dat deze kwaliteit in onze stad is te zien.

Wat betreft het filmhuis heb ik ook goed nieuws voor u. Als je kijkt van 2022 naar 2023, dan zijn de bezoekersaantallen nu al verdubbeld. Dat betekent dat de nieuwe wind die daar waait en ook het perspectief van het Royal complex heel goede invloed hebben gehad op dat Filmhuis. In dat Royalcomplex gaat natuurlijk veel meer gebeuren dan alleen maar een uit de kluiten gewassen filmhuis. Het wordt een plek waar film, media en presentatie een rol gaan krijgen, waar jonge makers met media een plek gaan vinden en waar aansluiting gezocht gaat worden op wat er zich nu al in het gebied rondom het Maankwartier afspeelt. Er is ook al eerder gerefereerd aan bijvoorbeeld het feit dat Blender zich daar heeft gevestigd.

Dat is het bruggetje naar de vraag van de heer Damen waar wij zien dat cultuurmakers elkaar treffen. Het meest voor de hand liggende antwoord is dat wij niet bepalen waar zij elkaar treffen. Je ziet wel dat bepaalde omstandigheden, dus dat verschillende cultuurdisciplines elkaar treffen, iets is dat deze groep erg aanspreekt. Je ziet dat nu ook gebeuren aan de voet van het Maankwartier. Je ziet dat bij de partijen die zich nu bij de ROyal aansluiten. Je ziet dat bijvoorbeeld ook bij de Kunstboetiek in het Betahuis. Je ziet dat in de belangstelling die er is voor de ruimte boven de fietsenstalling. Je ziet dat ook in het feit dat onze

eerste verkenningen om de stadsgalerij opnieuw te openen ook enorme veel enthousiasme in het veld opleveren. Voor zover je dat kunt sturen, zie je dat dynamiek nieuwe dynamiek aantrekt.

Door de heer Damen werd gevraagd naar carnaval. Carnaval wordt op allerlei manieren ondersteund. Soms is dat doordat we ons raadhuis ter beschikking stellen. Soms stellen we onze burgemeester ter beschikking voor allerlei plichtplegingen. Maar we stellen ook op twee plekken in de stad plaatsen beschikbaar waar wagens kunnen worden gebouwd en gestald. Samen met de Winkbülle denken we op dit moment na over hoe we de toekomst van carnaval in Heerlen Centrum inrichten.

Het antwoord op uw concrete vraag of er nog een gesloten tent gaat komen, is: nee, die gaat er niet meer komen. Het goede nieuws is dat wij daardoor met de Winkbülle in gesprek zijn over het komen tot een opener carnaval waar zowel voor bezoeker, horecaondernemer in onze stad, artiest en de bezoeker van die artiest een heel bijzondere en hartverwarmende carnavalservaring kan plaatsvinden in Heerlen.

Dan over Heerlen Centrum. Op een gegeven moment werden twee vragen gesteld met een iets andere insteek. De heer Damen vroeg hoe wij leegstand of verloedering in onze stad te lijf gaan. De Jongerenpartij vroeg hoe wij eigenlijk met optimisme de toekomst tegemoet gaan. Hoe gaan we kansen verzilveren? Hoe gaan we de dynamiek in Heerlen Centrum aanmoedigen? Hoewel beide vragen ongeveer op hetzelfde neerkomen, verkiest het college de laatste insteek. Dat blijkt ook uit de verschillende manieren waarop we in deze stad aan het investeren zijn. Daarmee ook, dat wil ik echt onderstrepen, heel veel investeringen van buiten aantrekken. Niet voor niets mogen we met trots zeggen dat in de afgelopen 10-15 jaar meer dan een half miljard in dit centrum is geïnvesteerd, waarvan een heel groot deel door allerlei partijen van buiten de stad. Dat is ten eerste een teken van vertrouwen in deze stad, maar ten tweede is het ook een beloning van het lef dat deze gemeente en gemeenteraad heeft getoond om te kiezen voor kwaliteit, een Heerlense insteek en zo hier en daar de randjes op durven te zoeken.

Dat blijkt ook uit een aantal projecten. De heer De Beer heeft net al iets gezegd over hoe dat in de begroting is verwerkt. De OPH vroeg ook specifiek naar de voortgang van een aantal projecten. U vroeg onder meer naar het Romeins museum. Op dit moment verkeren wij in het project in de laatste fase. Dat betekent dat we eigenlijk aan de vooravond van uitvoering staan. Maar het is ook geen geheim dat we daar nog op zoek zijn naar enerzijds externe middelen om ervoor te zorgen dat de investering van de gemeente ook door anderen mee wordt gedragen. En natuurlijk zijn we daar ook volop bezig met het voorbereiden van de organisatie op de toekomst. Ik ben ontzettend trots dat we dat in toenemende mate in nauwe samenwerking doen met het Rijksmuseum van Oudheden die ook op inhoudelijke grond ontzettend geïnteresseerd zijn in ons museum, ons erfgoed en in onze collectie.

De Royal. Doordat die nieuwe wind door het gebouw waait en doordat er allerlei nieuwe activiteiten plaatsvinden, zijn we getriggerd om toch nog eens even goed te kijken naar het inhoudelijke programma. Dat proberen we in de komende tijd helemaal rond te krijgen, zodat we straks ons erfgoed in het Royal complex zelf, maar ook de toekomst in de prachtige aanbouw waarvan ik de ontwerpen heb gezien, samen kunnen brengen. Wij verwachten dat wij u in 2024 daarin een definitief ontwerp kunnen voorschotelen.

Landsfort is eigenlijk een groter project dat de vraag beantwoordt hoe we het oude middeleeuwse hart van Heerlen gezellig maken. Hoe maken we de identiteit van middeleeuws Heerlen daar zichtbaar en voelbaar en hoe gaan we op korte termijn kwaliteit toevoegen? Dat op korte termijn gaat zeker lukken, want binnen nu en een jaar starten een aantal kleinere projecten al in dat plangebied, waaronder vergroening van de Plaarstraat, het opknappen van het Schelmenhofje, het vergroenen van het Betaplein en het vergroenen van de Bongerd. Dat zijn alleen nog maar de fysieke ingrepen, want daarnaast hebt u recent al kunnen zien dat er een middeleeuws festival heeft plaatsgevonden. U mag verwachten dat er nog veel meer van dat soort activiteiten gaan plaatsvinden.

Voorzitter. Dan ga ik naar de gewone Heerlenaar. De gewone Heerlenaar zit volgens mij al te lang te wachten op een zwembad in het centrum van deze stad. Ik denk dat de gewone Heerlenaar daarom ook heel erg blij is dat wij in het coalitieakkoord en in het MBP hebben afgesproken dat het zwembad er gaat komen. U kent dit college niet anders dan dat wij met creativiteit, inspiratie en energie dit soort projecten aanvlagen. Dat is precies waarom we niet hebben gekozen voor een vierkant zwembad in een gebouw met vier muren en een gat, zoals je dat in het eerstvolgende dorp ook vindt, maar voor een zwembad dat

aansprekend is, niet alleen voor onze eigen inwoners, maar ook voor bezoekers van onze stad. Laat ik dan meteen een misvatting uit de wereld helpen, namelijk de misvatting dat zoiets automatisch duurder is dan wanneer je een saai vierkant zwembad zou bouwen. Wij verwachten nog steeds dat we binnen de budgetten die er nu voor staan dit zwembad kunnen realiseren. We gaan u dit jaar nog nader informeren over wat dit in technische zin betekent en hoe dit er grofweg uit gaat zien. Dat zwembad gaat er dus komen. Het gaat een zeer aansprekend zwembad worden, waar wij als Heerlenaren trots op kunnen zijn.

Voorzitter. Als wij op al die manieren investeren in onze stad, dan kunnen we daarbij nog de verdubbelaar inzetten. Wij kunnen daarbij nog iets doen dat al die andere investeringen en al dat doorzetten en kiezen voor kwaliteit, en al dat randjes opzoeken van ons nog eens extra doet uitbetalen. Ons college denkt dat dit is wanneer het je lukt om de onderwijsinstellingen in onze binnenstad gevestigd te krijgen. Daarmee krijg je duizenden hoogopgeleide medewerkers, duizenden bezoekers en duizenden studenten in onze binnenstad. Wij zijn dus ontzettend trots en blij dat de RWTH bijvoorbeeld al voor Heerlen heeft gekozen. Wij zijn dus ontzettend trots en blij dat de OU zeer recent nog, afgelopen week, heeft bevestigd dat het er alles aan doet om in het Maankwartier terecht te komen, omdat ze onderdeel willen uitmaken van deze binnenstad. Wij zijn ook heel trots en blij dat Zuyd Hogeschool heeft aangegeven dat zij naar Heerlen Centrum en de Promenade toe willen. Dat blijkt ook uit het feit dat we in gezamenlijkheid dat proces aan het vormgeven zijn. Er zijn werkgroepen gevormd, bestaande uit mensen uit onze organisatie en uit Zuyd. Er wordt in de komende tijd een gezamenlijke marktconsultatie opgezet. Er ligt een intentieovereenkomst die recent is verlengd. Bovendien hebben we naar elkaar toe aangegeven dat we binnenkort naar de buitenwacht toe gezamenlijk willen bevestigen dat wij Zuyd Hogeschool voor ons zien - met wij bedoel ik Zuyd Hogeschool en de gemeente - in onze binnenstad op de Promenade. Dus mocht daar enige twijfel over bestaan, dan wil ik die echt met kracht hier naar het rijk der fabelen verwijzen.

Dan vroeg de heer Leers nog naar de plannen voor het Raadhuisplein. U hebt gezien dat we daar geëxperimenteerd hebben op de manier zoals we dat graag doen. Dat experiment leidt er ook toe dat we zien dat een aantal dingen gewoon ontzettend goed werken. U hebt het ongetwijfeld gezien. Wij worden heel erg blij van de manier waarop dankzij dat groen Heerlenaren ook weer bezit van dit plein beginnen te nemen. Wij gaan die lessen verwerken in het definitieve ontwerp dat we volgend jaar verwachten rond te krijgen. De realisatie van het Raadhuisplein gaat conform planning in de tweede helft van 2024 plaatsvinden. Vanzelfsprekend gaan wij u ruim van tevoren laten zien hoe dat eruit gaat zien.

De heer Leers vroeg ook nog naar de staatssteunzaak rondom het Maankwartier. Daarover hebben wij u eerder bericht, namelijk bij de raadsinformatiebrief die op 3 november 2020 is verstuurd over de afsluiting van de grondexploitatie Maankwartier. Ik zou naar die brief willen verwijzen over hoe die afsluiting eruit ziet. Concreet betekent dit dat op dat punt alle rekeningen over en weer zijn afgesloten. De staatssteunzaak is voor ons budgetneutraal afgesloten.

Voorzitter. Dan nog één vraag. De heer Leers refereerde nog aan de stad als speeltuin. U vraagt: kunnen we daar nog wat meer Heerlense schwung aan geven? Dat vind ik een fantastisch idee. Zoals gezegd, gaan wij uit van kwaliteit, experiment en identiteit. Een stad als speeltuin gemengd met Knipa klinkt mij als Heerlense carnaval in de oren. Dat vind ik dus een uitstekend idee.

De voorzitter

Dan word ik zeker weer ter beschikking gesteld. Dan gaan we schunkelen. Dringende vragen. Ik begin bij de heer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)

Ik heb een korte vraag naar aanleiding van het antwoord dat de wethouder gaf met betrekking tot de tent van de carnavalsverenigingen. Ik vind het jammer. Op vrijdagmiddag vindt op dat plein een geweldige zitting plaats voor de ouderen in onze stad. Wat gaat daar dan mee gebeuren?

Wethouder Clemens

Ik denk dat we het er wel over eens kunnen zijn dat die tent geen sierkonijn is. Die zetten we niet neer, omdat we denken: wat een prachtige tent staat er nou in onze binnenstad. Maar ik snap wel precies wat u zegt, namelijk dat hij wel een functie heeft. Dat is precies waarom wij samen met de Winkbülle bekijken op welke andere plekken de functies van die tent kunnen landen. Een heel groot deel van de carnavalsactiviteiten kan prima onder een mooie hemel, waardoor je wel tegen regenwater beschermd bent, maar niet de geslotenheid van de tent hebt. Een aantal van de activiteiten zouden bijvoorbeeld ook prima kunnen plaatsvinden bij de Nieuwe Nor, in het theater of in de lokale horeca. Voorzitter. Laat ik één ding zeggen: we gaan in ieder geval over al die dingen een afspraak maken.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik had een aantal vragen gesteld. Ik doe het in één keer, dat is misschien makkelijker. De wethouder geeft aan dat het aantal bezoekers van het Filmhuis is verdubbeld. Kan hij dat concreet maken met getallen? Hoe zit het met de garantstelling die wij vorig jaar hebben afgegeven voor nog eens 15 miljoen aangaande het Thermenmuseum? Is daar inmiddels extern geld van binnen? Waaruit blijkt de zekere komst van Zuyd naar de Promenade? Hebben wij een stuk waarop staat: wij komen daar naartoe, dit zijn de omstandigheden, zo zitten we er financieel in, als de gemeente die panden koopt, dan gaan wij een schoolgebouw huren of realiseren op die plek. Hoe is dat concreet gemaakt, behalve dat er werkgroepen zijn?

Wethouder Clemens

Ik heb net de hele rij genoemd waar het gaat over Zuyd. Ik heb ook gezegd dat we binnenkort samen met Zuyd mede voor de heer Leers nog een keer extern gaan bevestigen dat we absoluut van plan zijn om dit te gaan realiseren. Het feit dat we met elkaar die overeenkomsten opstellen, heel concreet dingen aan het uitwerken zijn en de marktconsultatie gaan inzetten, is precies de uitwerking waar de heer Leers naar op zoek is. Ik deel met hem zijn ongeduld. Ook het college kan het niet snel genoeg gaan, maar we zijn het wel in alle zorgvuldigheid en gezamenlijkheid aan het doen. Dat is volgens mij het allerbelangrijkste.

Wij hebben natuurlijk vorig jaar aan u gevraagd om de garantstelling voor de thermen te geven, zodat wij verder kunnen in het proces. Anders hadden we op dat moment moeten pauzeren, ook waar het gaat over de aanbesteding. Dat zou heel zonde zijn. We hebben wel gezegd dat we in de tussentijd keihard verdergaan om die gelden op te halen. Dat heeft onder andere geresulteerd in die bijdrage van 1 miljoen van de provincie. Dat heeft erin geresulteerd dat we op basis daarvan verkennende gesprekken zijn kunnen gaan voeren, onder andere richting fondsen om te kijken wat daar te halen valt. Dat ziet er helemaal niet slecht uit. Daarover gaan wij u binnenkort nader informeren.

Voorzitter, als we er al waren, dan had ik hier niet gestaan met deze boodschap. We hebben daar dus nog wat werk te doen.

Tot slot het Filmhuis. Als u het goedvindt, kom ik in de tweede termijn terug op de exacte cijfers. Dan noem ik ze heel specifiek.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ga even naar culturele hoofdstad. U gaf aan dat wij een verbinding leggen tussen culturele hoofdstad, sport, bewegen en cultuur. Dat was niet de intentie. De intentie was dat wij het hele verhaal culturele hoofdstad toejuichen. De vraagstelling komt voort uit dat je vaak signalen hoort dat er een afstand zit tot een misschien te zwaar cultureel programma, wat laagdrempeliger, wat toegankelijker. Dat was eigenlijk de eerste vraag. We begrijpen dat het gemonitord wordt, maar je hoort toch heel vaak dat het net niet aansluit bij de wens van de Heerlenaren. Heel breed van links naar rechts, iedereen. Dat was dus een specifieke vraag.

Is er geen match te maken naar sport en bewegen? Zouden we bijvoorbeeld iets van het cultuurbudget kunnen omzetten naar het sport en bewegen? Wij geven 75% meer uit aan cultuur, terwijl sport en bewegen heel belangrijk zijn. Kan die weegschaal iets meer in balans? Wij hadden daar dus wel een iets specifiekere vraag.

Wethouder Clemens

De vraag over vraag versus antwoord bedoelde ik te beantwoorden door te zeggen dat wij onder andere met de Cultuurmonitor kijken naar welke vormen van cultuur door de Heerlenaar worden beoefend en hoe actief die worden beoefend. Daaruit blijkt overigens ook keer op keer dat de Heerlenaar een van de meest actieve cultuurbeoefenaars van de provincie Limburg is. Dat is ook iets om trots op te zijn. Op basis daarvan kijken we natuurlijk ook of dat passend is bij het aanbod dat in onze stad is. Verder geven we ook - dat geldt niet alleen voor culturele instellingen, maar ook over sportevenementen en sportclubs - de opdracht mee om actief op zoek te gaan naar nieuwe deelnemers. Wanneer dat niet wordt behaald, heeft dat een consequentie. Dat geldt zowel voor culturele instellingen als bijvoorbeeld voor sportclubs, bijvoorbeeld als je het hebt over subsidies. Dat vraagstuk speelt altijd een rol. Misschien is het ook interessant om aan de hand van de Cultuurmonitor dit gesprek nog een keer verder te voeren.

Uw tweede punt ging eigenlijk vooral over of het misschien nodig is dat we geld dat we nu aan cultuur uitgeven aan sport uitgeven. Ik kan u verzekeren dat de heer De Beer en ik op een uitstekende manier samenwerken, ook al is hij er nu niet om mij te supporten. Als het nodig is om op het ene of andere moment extra in sport, cultuur of ouderenbeleid te investeren, dan maken we dat bespreekbaar in dit college. Daar vinden wij een oplossing voor. Als zich concrete problemen aandienen, dan hebben we het daar met elkaar over. Als u zegt dat u daar zelf een idee bij heeft, dan staat dit college daar volgens mij altijd voor open.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ten aanzien van de Zuyd Hogeschool heb ik weinig nieuws gehoord ten opzichte van wat al eerder is gecommuniceerd van de kant van de wethouder. Ik heb wel een vraag over een aspect, namelijk de marktconsultatie. Kunt u iets meer vertellen over wat dat inhoudt?

Wethouder Clemens

Dat gaat eigenlijk over het vormgeven van het proces dat moet leiden tot het tot stand komen van de huisvesting van Zuyd in de binnenstad van Heerlen. We hebben nu met elkaar afgesproken dat we dit in gezamenlijkheid gaan doen. Dat is volgens mij al een heel belangrijke mijlpaal. Hoe dat er precies uit gaat zien, is iets van de komende tijd. Dat werken we nu met elkaar uit.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Misschien loop ik vooruit op het raadsvoorstel van over twee weken.

Wethouder Clemens

Ten eerste denk ik dat we dan nogal diep de details ingaan.

Ik wil het nu even helder hebben. We investeren 12 miljoen in de Zuyd Hogeschool. Dat zal de eerste investering zijn. Vervolgens gaan we door investeren. Ik heb geen verstand van bouwen, maar voordat de Zuyd Hogeschool er uiteindelijk is, zijn we volgens mij tussen de vijf en tien jaar verder. Ik heb de volgende concrete vraag. We krijgen investeringskredieten. Daar betalen we rente over. We lopen risico met betrekking tot de panden die we gaan opkopen. Tot wanneer lopen wij als gemeente dat risico? Wat is daar concreet over afgesproken met de hogeschool? Blijven wij tien jaar met die panden zitten, of duurt het vijf jaar voordat we alles hebben opgekocht? Dan moeten we de boel platgooien. Dan moeten we de Zuyd Hogeschool gaan bouwen. Maar wat gebeurt er financieel? Wat is er afgesproken voor wat betreft het risico van ons als gemeente?

Wethouder Clemens

Ik denk dat we dan nogal diep op de details ingaan. Dat lijkt me bij uitstek iets voor in de raadscommissie. Dat heeft nog een andere reden, namelijk dat ik een deel van dit antwoord niet in de openbaarheid kan

geven. Ik wil dat in de commissie ROLO doen. Daar staat het raadstuk binnenkort op de agenda. Dan kunnen we daar in alle openheid over spreken.

De voorzitter

Dat lijkt me een goede afspraak.

Wethouder Clemens

Door de heer Dragstra werd het ook gezegd. De betekenis van wat we hier aan het doen zijn, is gigantisch. Ik zeg niet voor niets dat dit de mogelijke verdubbelaar is voor al die dingen die wij in ons centrum aan het doen zijn. Zaken van dat soort betekenis, vragen ook altijd enige lef. Is dit een risicoloze operatie? Nee, natuurlijk niet. Is de prijs gigantisch als het ons lukt? Ja, natuurlijk wel.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Eerst even de administratie. Bij ons staan op twee onderdelen wat vragen open. Allereerst over de brede visie op het onderwijs naar het centrum. Kan het college een update geven? De tweede openstaande vraag is inzake Maastricht University. Is er al duidelijkheid of zij met een of meerdere opleidingen naar het centrum komen?

Daarnaast heb ik nog een aanvullende vraag over laaggeletterdheid. Allereerst dank aan de wethouder voor de toezegging over de wijkgerichte aanpak van laaggeletterdheid. Het aspect van onze inbreng was om de samenwerking tussen partijen op te zoeken, zoals het Nationaal programma Heerlen-Noord, bibliotheken en zorg- en welzijnsinstellingen. Wordt daarin ook voorzien in deze wijkgerichte aanpak van laaggeletterdheid?

Wethouder Clemens

Ik begin met dat laatste. Ik denk zelfs dat die aanpak weinig kans van slagen heeft als die niet in een netwerk gaat plaatsvinden. Dus als die niet met bibliotheken, buurtorganisaties en alle relevante partijen in die buurten samen gaat plaatsvinden. Het antwoord daarop is dus volmondig ja.

Wat betreft Maastricht University - of de Universiteit Maastricht, zoals sommige ouderwetse mensen zoals ik zeggen - wij voeren daar gesprekken mee om te kijken op welke manier zij een plek in onze stad zouden kunnen krijgen. Dat is wat ik er op dit moment over kan zeggen.

De visie op onderwijs in het centrum. Daar hebben we in de tussentijd concrete stappen gezet. In die zin dat wij samen met de onderwijspartijen die op dit moment in onze stad actief zijn of met ons actief willen gaan worden, een gezamenlijk verhaal aan het schrijven zijn. Daar hebben we het toevallig eergisteren nog met elkaar over gehad. Dat nadert een zekere concreetheid, waardoor ik wel durf te zeggen dat wij die in het begin van 2024 voor het eerst met u kunnen gaan delen. Het is een doorlopend concept.

De voorzitter

Volgens mij hebben we iedereen gehad. Dank u wel. We gaan naar wethouder Peters.

Wethouder Peters

Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik pak de antwoorden op per thema, want dat is volgens mij het makkelijkst. Een aantal partijen heeft het heel nadrukkelijk gehad over leefbaarheid en in het verlengde daarvan beheer en onderhoud. Allereerst de SP en het CDA over de leefbaarheid in de buurten en zelfs volksbuurten. Dat is terecht, wat het college betreft. Zoals u kunt lezen, zijn we echt bezig met het verbeteren van het onderhoud en de processen. We kijken waar nog hiaten zijn. We kijken hoe we beter kunnen samenwerken. We zijn bezig met de buurtvergroeningsplannen, zoals in Mariarade en Eikenderveld. In de begroting is geld vrijgemaakt, pagina 227. Voor komend jaar € 600.000 om een extra kwaliteitsverbetering te maken. Komend jaar gaan we ook aan de slag met het handboek openbare ruimte, zodat het kwaliteitsniveau dat wij willen neerzetten eenduidig is, met elkaar in verbinding staat en precies is wat we graag willen. Dat komt te zijner tijd ook nog bij u langs.

Ik kom dadelijk nog op herstructurering aan, maar een voorbeeld is Slakhorst, waar we heel nadrukkelijk hebben gekeken naar maximale vergroening, het aanbrengen van een ander soort bestrating, het aanbrengen van elementen die er van origine thuishoren om het gewoon een prettige leefomgeving te laten zijn. Dat is wat ons betreft ook de toekomst als het gaat om andersoortige projecten.

Dan de oproep van het CDA om nog meer kwaliteit toe te voegen waar mensen blij van worden. Dat zei mevrouw Heine. In 2024 gaan we dit sowieso doen. Wij zijn ook bereid om in ieder geval in dit lopende jaar - ik besef heel goed dat het lopende jaar nog maar twee maanden zijn - te kijken welke middelen we daar nog voor zouden kunnen aanwenden binnen groen. Dus om te kijken hoe we met de bestaande middelen toch nog meer kwaliteit kunnen toevoegen juist aan die buurten en wijken waar u aandacht voor vraagt.

Het CDA vraagt ook naar het betrekken van oud en jong bij de buurtvergroeningsplannen. Ja, we gaan ons best doen om dat te doen. Het ligt er natuurlijk aan wat voor soort organisaties en instellingen in een buurt aanwezig zijn, maar we gaan zeker proberen om de mensen in de buurt erbij te betrekken. Het gaat natuurlijk met name ook over eigenaarschap als je een buurt maximaal vergroent. Mensen moeten het gevoel hebben dat het van hen is, want het is nota bene van hen.

Partij Hoensbroeks Belang en Fractie Damen vroegen naar de buurtconciërges. Heel concreet, welke eisen en wat is hierin belangrijk? Zaken als zorgvuldigheid, enthousiasme, inlevingsvermogen, samenwerken, bemiddelen, oplossingsgerichtheid, communicatie. U moet aan dit soort begrippen denken.

De twee buurtconciërge's worden op dit moment al ingewerkt. We hopen dat ze binnen afzienbare tijd vol aan de slag kunnen gaan in Vrieheide en De Dem. Zodra daar meer over te melden valt en dat allemaal loopt, kom ik wederom bij u terug om het nog een keer toe te lichten. Wellicht is het leuk om ze nadat ze al wat ervaring hebben opgedaan, een keer in uw raadscommissie uit te nodigen om hen ook te laten vertellen wat het werk zoal inhoudt.

Partij Hoensbroeks Belang vroeg ook naar het terugbrengen van afvaldumpingen. In de afgelopen jaren hebben we natuurlijk best wel wat energie gestoken in het terugbrengen van afvaldumpingen. Ik hoop dat aan het einde van het jaar een evaluatie komt van het stedelijk plan schoonhouden. We kijken dan welke zaken in die aanpak effectief en minder effectief zijn en wat we willen doorzetten. In de begroting staat ook genoemd dat we willen blijven inzetten op het opsporen van de vervuilers. Het staat er ludiek in. Pancras de Leeuw gaat bij kinderen op school langs om kinderen te vertellen hoe ze met hun leefomgeving moeten omgaan.

Dan de motie van Partij Hoensbroeks Belang met betrekking tot blikvangers. Excuus, maar die kunnen we niet omarmen. Die raden we af. Waarom? We zijn ervan overtuigd dat het misschien bij langzaam verkeer wel werkt, zoals fietsers die op weg zijn naar school. Maar als het een snelweg of een stadsautobaan betreft, is dat een stuk lastiger. Wat ons betreft zijn er effectievere manieren om zwerfafval te verzamelen. U vraagt terecht ook naar de motie buurtplannen met betrekking tot onderhoud. Die is zo goed als klaar. Ik ga ik toch alvast verklappen dat het voor een aantal onderhoudstaken niet helemaal mogelijk is om op wijkniveau terug te zien wanneer dat precies gaat plaatsvinden. Je hebt wel een periode waarin zaken in de regel plaatsvinden. Voor andere werkzaamheden is dat wel mogelijk. Het zal in ieder geval voor iedereen in elke buurt te begrijpen zijn waar en wanneer iets gaat plaatsvinden. Ik hoop dat u daar blij mee gaat zijn. Wij gaan dat nu publiceren. U hebt dat sowieso voor het eind van het jaar in uw bezit.

Meneer Leers van Hart Leers, bedankt voor het compliment met betrekking tot de begraafplaatsen. De mensen op de begraafplaatsen maken er ook echt werk van als het gaat over het toevoegen van kwaliteit. Uw warme aandacht wordt gewaardeerd.

De Partij voor de Dieren met betrekking tot biodiversiteit. We proberen natuurlijk zo veel mogelijk in te zetten op bijvoorbeeld ecologisch maaibeheer. Het is echter niet overall een even goed idee. Op de Beersdalweg zie je bijvoorbeeld dat daar wordt gemaaid. Een stuk van de originele vegetatie blijft staan, waardoor het uiteindelijk bijdraagt aan de doelen die u ook heel belangrijk vindt. Maar ergens midden in een buurt of wijk is het natuurlijk veel moeilijker om te zeggen: ik laat de originele vegetatie staan, waardoor het er een stuk minder net uit ziet. Uiteindelijk is het een balans tussen netheid, beeldkwaliteit en biodiversiteit.

De Fractie Damen vraagt: gaan we nog eens 1.000 bomen planten en wanneer is hiervan de realisatie? Dat is een leuke vraag. Vorig jaar hebben we overigens al 1.800 solitaire bomen geplant. Daar gaan we fijn mee door. U hebt nota bene vorig jaar zelf de Visie waardevolle buitenruimte vastgesteld, waarin ook echt het belang van goed groen en goede bomen werd benadrukt bij projecten, al is het maar de inrichting van een straat waarbij bijvoorbeeld het asfaltonderhoud wordt gecombineerd met het aanbrengen van groen. Er wordt altijd gekeken of extra bomen kunnen worden geplaatst. Met alle respect, meneer de voorzitter, het liefst dan niet van die kleine sprietjes, maar wel bomen van enige omvang. Het gaat uiteindelijk om de grootte van de kruin.

Het laatste punt. Volgens mij is het een beetje een verstekeling. Buurtvoorzieningen heb ik bij beheer en onderhoud staan. Buurtvoorzieningen, daar kwam Partij Hoensbroeks Belang ook mee. Dat is terecht, want daar zijn we op dit moment mee bezig. U mag best weten dat dit niet heel erg makkelijk is. We hebben een aantal onderzoeksrichtingen, waaronder bijvoorbeeld een SRV-wagen die wij faciliteren, maar die natuurlijk wel door marktpartijen zou moeten worden geëxploiteerd. Anderzijds een idee, een levensmiddelenhoek in een buurtpunt. We zijn op dit moment nog in de plannen en ideeënfase. We hopen hier in het eerste kwartaal van het jaar met marktpartijen verder over te kunnen sparren op het moment dat het rijp genoeg is.

Dan kom ik bij verkeer en mobiliteit. De Jongerenpartij, verkeersveiligheid rondom scholen heeft hoge prioriteit. Ik vind het fijn dat we elkaar daar ook echt in versterken. Zoals u ook in de beantwoording op de technische vragen hebt gezien, doen we in principe komend jaar vier scholen. Maar als het zou lukken, daar gaan we wel echt ons best voor doen, doen we er meer. Uiteindelijk is het wel gewoon onze bedoeling om alle scholen die er zijn te kunnen verbeteren en veiliger te kunnen maken. Als dat in 2028 is, oké, maar ik heb het liever eerder. Daar vindt u mij aan uw zijde.

Inhoudelijk vind ik het amendement heel sympathiek, maar omwille van de dekking moet ik hem ontraden. Waarom? De civieltechnische kunstwerken waar u de dekking uit haalt. Een aantal maanden geleden heeft u als raad nota bene zelf vastgesteld om het budget dat daarvoor noodzakelijk was op te plussen, om geen kapitaalvernietiging te doen. Dan zouden we het hiermee weer teniet doen. Ik hoop in ieder geval dat ik u enig comfort kan geven door te zeggen dat wij echt ons best gaan doen om komend jaar meer dan vier scholen aan te pakken.

GroenLinks heeft ook een motie ingediend. De heer Nefjodov had het over een subsidieregeling voor elektrische scooters. De motie lezende, was die toch wel iets anders geformuleerd. Het was er een onderdeel van. Wij vinden het in principe helemaal niet verkeerd om onderzoek te doen naar duurzame mobiliteit. Maar als je zegt dat er voor het eind van komend jaar een beleidsvoorstel moet liggen, dan betekent dat ook dat er geld bij moet. Die dekking zit er niet in. Daarom zouden wij hem op dit moment op deze manier niet kunnen ondersteunen. Het zou iets anders zijn om alleen aan de slag te gaan met het onderzoek, maar dat laat ik op dit moment verder aan u.

D66 heeft het over de ic-verbinding, zo van schaal die ambitie even af, omdat dit haalbaarder lijkt. Wij zijn nu eenmaal een stad met ambitie. Uiteindelijk gaan we gewoon voor de verbinding met de Randstad. Het lijkt er wel op vooruitlopend op de nieuwe concessie dat de verbinding tussen Eindhoven-Heerlen en Aken in de dagranden wel al eerder dan de nieuwe concessie kan plaatsvinden. Arriva wil daarmee aan de slag gaan. Dat zou dan in 2025 zijn. Daarnaast is in de nieuwe concessie die het Rijk aan de NS wil gunnen de volwaardige intercityverbinding Aken-Eindhoven is opgenomen. We denderen dus wel dichterbij naar ons tussendoel, om het zo maar te zeggen. Wat ons betreft blijft de ambitie met betrekking tot tussen Aken, via Heerlen naar de Randstad wel overeind.

De PVV en OPH hebben het ook over openbaar vervoer, helemaal na die recente berichtgeving. Ik snap de zorg. De provincie Limburg is natuurlijk concessiehouder. Die is samen met Arriva verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in Limburg. Daar zijn kaders voor gemaakt. Op basis van die kaders is de huidige dienstregeling en hoe het nu allemaal reilt en zeilt bij het openbaar vervoer, ook hier in Heerlen. Wij houden ze daaraan. Als het duurder en minder wordt, dan zou dat voor ons niet acceptabel zijn. U kunt gewoon van ons verwachten dat wij alles doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om dat openbaar vervoer hier

in Heerlen op peil te houden. Maar wederom - hoe ik begonnen ben, sluit ik ook af - de provincie is de concessiehouder.

De Fractie Damen vraagt of gewerkt wordt aan het onderzoek naar gratis ov. Daar zijn we op dit moment nog mee bezig. Zodra dat is afgerond, komt dat richting u.

Fractie Damen vraagt ook nog hoe het zit met de langparkeerplek bij de CBS-weg. Die wordt voorlopig niet aangelegd. De parkeerbehoefte wordt meegenomen in de ontwikkeling van het stadspark Oranje Nassau. Dat is reeds eerder gecommuniceerd. Er wordt in integraliteit gekeken naar wat de parkeerbehoefte is in plaats van nu op voorhand, ondanks dat het aantrekkelijk lijkt, gewoon maar een stuk asfalt aan te leggen om daar auto's op te zetten. Het is veel slimmer om dat in samenhang te doen.

De VVD had een vraag met betrekking tot de laadpalen. Om even duidelijkheid te scheppen, in 2023 en 2024 samen zouden 66 stuks worden aangelegd. In 2023 zijn er reeds 34 gerealiseerd. Dat is even de tussenstand.

Een stukje ruimtelijke ordening en ontwikkeling. De VVD heeft daar samen met D66 een motie ingediend met betrekking tot de regionale groeiagenda naar aanleiding van de contourennotitie ruimte. Die kunnen wij omarmen. Krimpscenario is natuurlijk gewoon passé. Wij kijken vooruit. Ik hoop dat u dat ondertussen ook weet.

Dan het Lomahuis. Daar kwam Partij Hoensbroek Belang mee. Dat is ook een lopend punt op de actielijst van de commissie ROLO. We zijn in gesprek met de eigenaar. Zodra daar iets over te melden valt, hoort u van ons.

De Fractie Damen vroeg nog naar wonen boven winkels. Daarover kan ik zeggen dat dit goed loopt. Bij de vleet zijn er initiatieven die in en om het directe centrumgebied appartementen boven winkelruimte realiseren. Dat is in ieder geval goed nieuws.

Herstructurering. Binnen nu en 10 jaar is in ieder geval het momentum in onze stad om op heel veel plekken fundamentele keuzes te maken voor de toekomst. Of het nou gaat over woonwijken waar we mee aan de slag gaan. Versliënbosch staat bijvoorbeeld volgende week op de agenda. Of het nu gaat over Hoensbroek Centrum of het Willemskwartier. Er is ontegenlijk veel ruimtelijke dynamiek in onze stad. Het is denk ik ook goed om dat te beseffen en om er gebruik van te maken, want de tijden zijn weleens een keer anders geweest.

Ik begin bij Hoensbroek Centrum. Partij Hoensbroeks Belang zegt eigenlijk, Hoensbroek Centrum is onze droom. Voorzitter. Die droom delen wij. Wij willen ook dat daar een mooi toekomstbestendig centrum verrijst waar mensen trots op zijn, waar mensen zich verbonden mee voelen. Die in ieder geval weer een halve eeuw of nog meer vooruit kan. Ik snap natuurlijk ook wel het cynisme. De gemeente is er al zo'n lange tijd mee bezig geweest. Gaat het nu niet weer gebeuren dat we gaan vervallen tot alleen een motie die vervolgens ergens in een laatje ligt? Nee, dat is niet de bedoeling. U zegt tegelijkertijd, sneller. We willen niet in een klein, kreupel bootje dat proces in gaan, maar wij willen dat goed voorbereid doen. Zoals u ook in die startnotitie hebt kunnen lezen, zijn die verschillende stappen ook echt wel doordacht. Dat laat niet weg dat we ook met elkaar moeten afspreken dat op het moment dat het sneller kan, we dat ook sneller gaan doen. Volgens mij is het met name een vraag van de heer Hendriks. Op het moment dat wij ook op korte termijn acties kunnen gaan uitvoeren, gaan we dat ook doen. Overigens gebeuren er ook al dingen in de directe omgeving van Hoensbroek Centrum. Daar kom ik zo dan nog even op.

Uiteindelijk is het draagvlak het belangrijkste van allemaal. We willen er gewoon voor zorgen dat op het moment dat er een visie ligt, de partijen, de bewoners en de ondernemers en iedereen die daarbij betrokken is, voelt dat we de juiste richting opgaan. Mensen zijn dan ook bereid om te investeren. Die € 300.000 die in de begroting staat, is een multiplier. We beginnen met die visie. Hopelijk kunnen we op korte termijn beginnen met acties die we al kunnen wegzetten. Op het moment dat die visie zich ontpopt, zie je vervolgens ook wat verder nodig is. Als gemeente hebben we ook belang bij de omgeving. Bepaalde punten zijn ontwikkelgronden. Tegelijkertijd hopen we natuurlijk ook goede partners te vinden om daar bijvoorbeeld passende woonontwikkeling van de grond te kunnen krijgen. Op dit moment is het nog een beetje in de sterren geschreven wat er precies voor nodig is. Wij vonden het wel heel belangrijk om aan

de voorkant te zeggen dat we daar al ons commitment voor gaan laten zien. We gaan al laten zien dat we er geld voor vrijmaken om er vervolgens mee aan de slag te gaan. Dat zijn geen holle frasen.

Dan vraagt u wat er nog meer in 2024 in Hoensbroek gebeurt. Volgens mij kan ik u zo een rijtje opnoemen van vijf dingen die sowieso al lopen. De doorontwikkeling van Aldenhofpark, de afronding van het Sint-Janscollege, de buurtvergroening van Mariarade, de aanpak van de grasberg waar een burgerinitiatief voor is en natuurlijk ook waar de burgemeester met name mee bezig is, het Veiligheidscentrum in Hoensbroek. Dan kom ik bij een ander herstructureringsproject, en dat is het Willemskwartier. Enerzijds de gebiedsontwikkeling en anderzijds de ingreep in de openbare ruimte. Uw eerste twee vragen waren: hoe realistisch is die visie? De gebiedsontwikkeling loopt nu, wat nu? Voor het eind van het jaar nemen wij u mee in de ontwikkeling van die gebiedsontwikkeling via een raadsinformatiebrief. We proberen daar ook een indicatieve begroting in op te nemen met inachtneming van de bedrijfsbelangen van de externe partners. Zoals u weet, is het een proces dat in verschillende fasen loopt. De eerste fase is het gebied waar nu tijdelijk een park is gerealiseerd. De tweede fase is het betrekken van de panden op onder andere de Willemstraat om te kijken hoe zich dat organisch kan ontwikkelen. We willen dat het liefst zo integraal mogelijk ontwikkelen.

Daarnaast loopt natuurlijk ook waar u zelf een vraag over stelt, namelijk de openbare ruimte. U vraagt of het budget toereikend is. Ja, dat budget is toereikend. In de raadsinformatiebrief die wij naar u hebben gestuurd, hebben wij gezegd: wat ons betreft krijgt de openbare ruimte daar de upgrade naar de kwaliteit van het Maankwartier. Dan heb ik het over de Kempkensweg, de Willemstraat en de verknoping middels de spoorwegovergang en daarmee de Spoorsingel. Dan loopt eigenlijk de kwaliteit door vanaf het Maankwartier die kant op.

Als allerlaatste komen we bij het Ouderenbeleid. Dank voor alle ondersteuning bij de richting waar we naartoe gaan. Er is een aantal concrete vragen gesteld waar ik ook even antwoord op zal geven. De OPH heeft het over de subsidie van KBO Hoensbroek, volgens mij heel specifiek over het Trefpunt in Nieuw Lotbroek. In het verleden heeft Frisse Wind meerdere subsidies toegekend aan KBO Hoensbroek. Frisse Wind heeft recent aangegeven deze subsidie niet meer te zullen verstrekken. Omdat KBO Hoensbroek afhankelijk is van de subsidie om de activiteiten te kunnen voortzetten, zal eind november een eerste subsidieverzoek volgen bij de gemeente. Ik ontkracht daarmee dat we daar geen subsidie aan zouden geven.

Dan de workshops digitaal vaardig. Het project Senior Digivaardig van de Open Universiteit is natuurlijk ook nooit bedoeld om daar structureel cursussen mee aan te bieden. Veel belangrijk, het idee om mensen van de doelgroep digitaal vaardig te maken, ondersteunen we wel en faciliteren we ook. Via de bibliotheek hebben we bijvoorbeeld de cursus Klik en tik. Via de Knoppenwinkel kunnen we mensen gratis ondersteunen bij het gebruik van apparaten en digitale zaken. Dit kan ook via de bibliotheekabonnementen, waar mensen nota bene ook gebruik kunnen maken van de digitale bibliotheek. In een digitale bibliotheek zijn ook tal van cursussen als het gaat over digitale vaardigheden, totaalcursussen, tot allemaal informatieve cursussen. Dat is allemaal heel interessant.

Ten slotte vraagt u ook om contact te zoeken met projectontwikkelaars over ouderenwoningen. Onze collega van wonen heeft dat natuurlijk ook heel duidelijk in zijn Woonvisie geschreven. Ouderen en oudere woningen staan bij ons echt wel scherp op het netvlies. We hebben daar ook echt enorm veel aandacht voor. Alleen op het moment dat we met een projectontwikkelaar spreken over locaties, dan is onze eerste prioriteit om daar gewoon een goede ontwikkeling neer te zetten. Als dat uiteindelijk betekent dat het een ontwikkeling voor ouderen is, prima. Maar als dat een andersoortige ontwikkeling is die toevallig niet voor ouderen is, dan kan dat ook zo zijn.

Het CDA vroeg naar activiteiten als het gaat om bewegen, waarbij ouderen ook digitaal kunnen aansluiten. Dat vinden we heel interessant. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen op dat nieuwe ouderenbeleid, waarin we een flinke doorkijk gaan hebben tot wellicht 2030 als stip op de horizon, zeker gezien de demografische ontwikkeling. De suggesties die u doet, willen we eigenlijk ook graag meenemen in dat proces van participatie. Aangezien we nu aan de slag gaan met zowel de verenigingen die zich inzetten voor de senioren als ook de participatie van de inwoners zelf. We zijn op dit moment bezig met

het opzetten van een aantal pijlers waar dat nieuwe ouderenbeleid vanuit ons aan zou moeten voldoen. Vervolgens leggen we dit ook voor aan de mensen om te vragen wat zij ervan vinden en of wellicht andere dingen prioriteit zouden moeten krijgen.

Het zijn interessante suggesties. Zeker ook de zelfontwikkeling voor ouderen, dus de educatie. We zouden dat heel graag willen meenemen om te kijken wat we daar uiteindelijk van kunnen realiseren.

Dan ten slotte nog de Fractie Damen. Die heeft ook een aantal vragen over het Ouderenbeleid. Op welke wijze gaat u ouderen stimuleren en ondersteunen om vrijwilligerswerk te doen? Het is meegenomen in de nieuwe opdracht maatschappelijke ondersteuning welzijn. In de begroting staat ook dat we in ieder geval voor de komende jaren hebben gewerkt aan een mooie, solide basis, waarbij we bij het ouderenbeleid gewoon kunnen doorwerken en nota bene ook nog extra geld hebben voor innovatie. We krijgen dus gewoon meer geld.

U vraagt ook op welke wijze wij ouderen waardering geven voor hun onmisbare bijdrage aan onze stad en de komende generaties. We proberen natuurlijk een aanbod te creëren waarin het een beetje voor elk wat wils is. Het lukt ons om steeds meer dingen ook gratis te kunnen doen. Bijvoorbeeld de museumbezoeken en de bibliotheekabonnementen. Mensen kunnen daar gewoon gratis gebruik van maken. Wat ons betreft voor de grote inzet die heel veel ouderen in onze stad ook voor onze stad en hun omgeving hebben gedaan, is dat de manier waarop wij ze tegelijkertijd willen bedanken.

Dank u.

De voorzitter

Zijn er vragen? De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Mijn vraag gaat helemaal terug naar het begin, namelijk beheer en onderhoud. Dat waren volgens mij de eerste drie of vier zinnen die werden gesproken. De wethouder geeft aan: ja, wij zien het ook. We hebben € 600.000 extra budget, kwaliteitsverbetering, handboek beheer en onderhoud bijwerken. Ik krijg steeds meer de stellige indruk dat de plannen en de intenties goed zijn, maar dat het hapert in de uitvoering. Ik wil toch een slag concretere reactie. Misschien overvraag ik u ook. Dat snap ik. U kunt daar misschien ook later op terugkomen. Ik zou echt op uitvoeringsniveau willen weten welke zaken het college dan ziet die echt concreet te wensen overlaten. Zijn dat specifieke wijken? Is dat een specifieke setting waarin het college dat ziet? Zijn dat stoepen, enzovoorts. En dan op uitvoeringsniveau echt begrijpen wat we eraan gaan doen. Nogmaals, ik denk dat de plannen er zijn. Het geld is er. De handboeken zijn er, maar volgens mij gaat het mis in de uitvoering. Dat zou mijn vraag zijn aan de wethouder. Kan de wethouder daar een reactie op geven?

Wethouder Peters

In het reguliere onderhoud zien we inderdaad grote uitdagingen. Je ziet vaak genoeg excessen. Op verharding is dat het meest aanwezig en herkenbaar. Kruidengroei en dan met name in de periode waarin dit het hardst groeit. Je ziet dat organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering te maken hebben met verschillende problemen. Een. Een gespannen arbeidsmarkt. Het is een enorme opgave om voldoende mensen te vinden voor al dat handwerk. Je ziet de mensen van steeds verder moeten komen om dat te kunnen doen. Dat is wat ons betreft ongewenst. Als wij de keuze hadden gehad tussen hoe de organisatie hier intern vroeger was gestructureerd met alles in eigen beheer en nu waar we het voor een groot gedeelte moeten inhuren, dan is de kwaliteit beter te borgen als je het in eigen hand hebt. Er worden wel verbeterlagen gemaakt in de plantsoenen, maar ook daar ligt nog een enorme uitdaging. Op dit moment zorgen we juist op die punten voor meer toezicht. Op het moment dat er weer een ronde is geweest, die je vervolgens in die buurtkalender kunt zien, waar PHB het ook over had, om goed te controleren of alles wel is gedaan op de manier zoals het zou moeten. Ik durf u wel te zeggen dat het een enorme uitdaging is. We maken wel slagen, maar ik heb het idee dat het een proces van jaren is.

De voorzitter

Heel kort, meneer Reijnders, en dan maak ik het rondje af.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dit gaat ons als SP aan het hart. Ik heb een aantal praktische voorbeelden, maar misschien is het beter om dat straks in de reguliere commissies te doen.

De voorzitter

Dat lijkt me inderdaad meer iets voor de commissies.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb toch nog een algemene vraag. Wij constateren ook dat er in buurten soms bewoners zijn die structureel een beetje verrommelen. Of ze hebben heel veel rommel, of ze hebben allerlei semi-bouwovertreringen op hun kavel. Hoe gaan wij daar als gemeente mee om? Het gaat mij er niet om, om die mensen meteen een dikke boete te geven. Zijn wij in die wijken, spreken we mensen aan, zeggen we bijvoorbeeld dat voor een portiekje waar gewoon direct een stoep is niet allerlei grofvuil kan staan? Ik zou echt willen oproepen om te kijken of we daar meer kunnen doen. Ik weet dat de capaciteit beperkt is, maar als het ergens een beetje begint te rommelen - dat is de broken window theorie - dan verrommelt het heel snel, heel gauw en heel veel meer.

Wethouder Peters

Meneer Reijnders heeft een punt. We zijn in de afgelopen tijd natuurlijk aan de slag geweest met de buurtconcierges die zich nu aan het inwerken zijn. We zien ook dat dit soort dingen een onderdeel van hun rol gaat zijn. Op dit moment hebben we misschien wel te weinig controle op dit soort dingen. Maar idealiter in de verdere ontwikkeling van de link tussen de mensen en het onderhoud, willen we dat wel heel graag verder ontwikkelen. Ik snap heel goed wat u zegt.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Ik kom even terug op de groenonderhoudmotie. We begrijpen dat het voorstel zo goed als klaar is voor de publicatie van wanneer het onderhoud gaat plaatsvinden. Wij nemen aan dat het ook gepubliceerd wordt in de stadskrant. U geeft aan dat we dit laten controleren. Het tweede gedeelte van onze motie bestond uit het direct opruimen van de rommel. Het is dus niet alleen een kwestie van controleren, maar het is ook een kwestie van ervoor zorgen dat er iemand aanwezig is bij het snoeien van groen, die het opruimt, zodat het niet blijft liggen voor de volgende ronde.

Wethouder Peters

Stond dat in de motie?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Dat stond in de motie.

Wethouder Peters

Dan zorg ik dat ik daar voor de tweede termijn nog even op terugkom.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een paar concrete vragen met betrekking tot het ouderenbeleid. De eerste vraag heeft betrekking op de genoemde KBO-subsidie Hoensbroek. Uit de beantwoording is mij niet helemaal duidelijk of die aanvraag is toegekend of is er een mogelijkheid om opnieuw een aanvraag te doen? Dat is de eerste vraag. Een andere vraag heeft betrekking op de behoefte aan digitalisering voor ouderen. De wethouder zegt dat ze ook naar de bibliotheek kunnen gaan en dat er online diverse cursussen worden aangeboden. Voorzitter.

Daar gaat het nou net om. Die mensen kunnen niet direct online cursussen gaan volgen. Zij hebben gewoon een behoefte in de basis. Het was de bedoeling om die digitaliseringscursussen in de buurten te geven, om daar ook nog een keer een stukje buurtverbinding te maken. Dus toch graag nog even een reactie van de wethouder hierop.

En dan als laatste de ontwikkeling van de vrijstaande grotere projecten. We hebben genoemd het DSM-gebouw, Lomahuis en de marechausseekazerne in Welten. Ik vraag aan de wethouder of ik het goed heb gehoord dat hij eigenlijk zegt: als er een ontwikkelaar is voor dat soort projecten, dan hoeft je niet van ons als gemeente te verwachten dat wij daar een stukje sturing aan geven, een stukje regie op voeren om met name dat soort projecten voor de grootste doelgroep, ouderen in onze stad, te motiveren of stimuleren. We mogen eigenlijk al blij zijn dat de ontwikkelaar daar gewoon een project gaat neerzetten.

Ik begrijp dat met name niet, omdat we verleden week nog hebben gesproken over ongewenste ontwikkelingen in bepaalde buurten, waar de wethouder van zegt: daar willen we wel de regie op voeren, want daar willen we bepaalde zaken niet hebben. Waarom dan niet in het omgekeerde geval in relatie tot de doelgroep ouderen?

Wethouder Peters

Ik begin met dat laatste. Die sturing is onze Woonvisie. De doelgroep ouderen en de huisvesting van de doelgroep ouderen is daarin een heel belangrijk punt. Het is niet de enige nood in deze stad, maar wel een heel belangrijke nood. Dat ben ik met u eens. We zorgen dus wel degelijk voor sturing op het moment dat wij met een projectontwikkelaar aan tafel zitten over een grote locatie. Natuurlijk. U zegt dat wij niet sturen, maar dat kan ik hierbij ontkrachten.

Het verhaal met betrekking tot digivaardig. Volgens mij gaat het er uiteindelijk om dat mensen gewoon geholpen zijn. Of dat gaat via digivaardig van de Open Universiteit of via een heel aantal cursussen die je ook gewoon bij de bieb kunt volgen, wij willen er gewoon voor zorgen dat mensen geholpen zijn. Er zijn verschillende manieren hoe dat op dit moment kan. Daar wordt ook dankbaar gebruik van gemaakt. In de tweede termijn kom ik terug op de aanvraag met betrekking tot KBO Hoensbroek. Dat antwoord heb ik even niet paraat.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

U had het over vrijwilligers. Eerder is ook al gesproken over hulp bij mantelzorgers. Wij hebben het Heerlens heitje. Wordt daarnaar gekeken? Het is niet alleen voor klussen in de openbare ruimte, maar ik denk dat die mensen veel meer andere dingen kunnen doen. Misschien komt dat ook wel bij een collega. Het is een vraag aan het college.

Wethouder Peters

Volgens mij komt mijn collega uit hetzelfde college daarop terug.

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb ook nog even wat verduidelijkingsvragen. Op de vraag van de heer Reijnders hoe het is gesteld met het groenonderhoud, hoor ik dat de wethouder aangeeft dat het op dit moment extern wordt gedaan en dat het zoals het vroeger was eigenlijk beter was. Wilt u weer een groenbedrijf in eigen beheer hebben binnen de gemeente Heerlen? Is dat een streven? Dat is de eerste vraag die ik heb.

Hoe verhoudt zich dat dan bijvoorbeeld tot Werk voor Heerlen? In mijn optiek zijn zij ook ooit gestart als ondersteuning in het kader van het groenonderhoud.

Dan gaf u even iets aan over de buurtconciërges. Doen zij ook een stuk groenonderhoud? Bovendien sprak u over de buurtvergroeningsplannen. Toen zei u dat dit in Mariarade en in nog een buurt is. De OPH vraagt welke buurten hiervoor in aanmerking komen. Wat zijn de criteria hiervoor?

Ik vind het allemaal wat onduidelijk. U zegt dat er ook een buurtplan onderhoud is. Is dat een apart plan? Is het nu zo dat de buurt een buurtvergroeningsplan, een buurtplan onderhoud en een buurtplan leefbaarheid en veiligheid heeft? Waarom per buurt niet één buurtplan? Wie is dan in uw optiek de trekker

van al deze plannen? Hoe gaan wij dit overbrengen naar de mensen, zodat men ook begrijpt met welke plannen we allemaal naar de buurt komen?

Dan nog even een kleine reflectie op de SRV-wagen. U zegt dat we bezig zijn met mobiele oplossingen. Bent u niet bang dat die SRV-wagen een hele dure oplossing gaat worden? Het is vaak heel duur. Is dit ook dekkend voor de doelgroep die minder inkomsten heeft? Daar gaat het tenslotte ook voor een groot gedeelte om. Vaak zie je dat die SRV-wagens zo duur zijn dat het voor mensen net niet de oplossing is. Dat was het van mijn kant.

Wethouder Peters

Laat ik daar even duidelijk op proberen te reageren. Met betrekking tot de buurtvoorzieningen. Het is een onderzoeksrichting. Op dit moment zijn we in de ideeën en plannenfase. Het is op dat punt dus nog niet concreet. Ik snap uw oproep als het gaat over de reguliere prijzen in de SRV-wagens. Dat is zeker iets dat we dan ook zouden moeten meenemen.

Het buurtplan onderhoud is niets meer en niets minder dan het reguliere onderhoud, dus van het leegmaken van de kolken, tot het maaien, tot het onkruid verwijderen van de bestrating, et cetera. Het staat in een mooi schema, waarin je in ieder geval kunt zien wanneer wat gebeurt bij jou in de buurt.

De buurtvergroeningsplannen. Ik snap dat de hoeveelheid dat wij het woord 'plan' gebruiken misschien wel tot verwarring leidt. De buurtvergroeningsplannen gaan zorgen voor een maximale vergroening in een wijk. Een criterium waarop de keuze wordt gemaakt, is de hoeveelheid stenen die in een wijk ligt. Daarmee dus ook de temperatuur van een wijk. Waar heel veel stenen zijn, is het warmer. In centra van gemeenten of steden zien we meestal ook dat het daar warmer is dan in het buitengebied. Daar zijn die twee wijken uit de bus gerold. In januari kunt u daar een raadsvoorstel voor verwachten. Idealiter zouden we daar de integrale openbare ruimte - dus niet alleen wat van ons is, maar ook wat bijvoorbeeld van een woningcorporatie is - in gezamenlijkheid ontwikkelen, om daarmee het maximale resultaat te kunnen neerzetten.

Dan de buurtconciërges. Het is niet de bedoeling dat zij extensief groenonderhoud gaan doen, maar veel eerder ook de verbinding gaan zijn tussen het onderhoud en de mensen zelf. Dus het vertrouwde gezicht in de buurt. Dat is volgens mij in een notendop waar het daar om draait. Daarmee heb je dus ook de mogelijkheid, wat de heer Reijnders ook aangeeft, om tegen mensen te kunnen zeggen: op je hofje heb je grofvuil liggen, kun je dat weghalen?

Heb ik daarmee al uw vragen beantwoord of is er nog eentje?

Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Hoe verhoudt zich het buurtvergroeningsplan tot het plan dat we hebben voor veiligheid en leefbaarheid? Als ik het goed begrijp, geeft u aan dat het buurtonderhoudsplan buiten mensen om gaat en wordt geregeld vanuit de gemeente. Dus dat is niet een buurtplan dat met de inwoners wordt besproken. Met het buurtvergroeningsplan en met het buurtplan leefbaarheid en veiligheid is dat wel. Ik vroeg mij af hoe die connectie dan wordt gemaakt voor onze inwoners.

Wethouder Peters

Dat buurtplan leefbaarheid en veiligheid is niet mijn portefeuille. Bij het buurtvergroeningsplan gaat het sec om het maximaal vergroenen. Wij willen op elk stukje dat we kunnen vergroenen groen neerzetten waar mensen blij van worden.

De voorzitter

Meneer Nefjodov. Ik stel voor dat we er wel wat snelheid in houden. Ik zie een paar discussies ontstaan die perfect in een commissie zouden kunnen plaatsvinden, als ik heel eerlijk ben.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Ik heb twee heel korte vragen. De eerste vraag. U geeft aan dat er geen financiële dekking zou zijn voor de motie over elektriciteit. Maar hoe kan er geen financiële dekking zijn voor iets dat nog niet is begroot? Het kan ook jaren duren. De motie is daar vrij in. Hoe kan er dan geen dekking voor zijn? Dat is de eerste vraag.

De tweede vraag. Als ik dat onderdeel van de motie zou vervangen door het verzoek om aan de raad kenbaar te maken hoe de onderzoeksresultaten zullen worden geïmplementeerd in het beleid, zou dat dan wel volstaan? Dat zijn de twee vragen.

Wethouder Peters

Zo'n voorstel kost altijd geld. Overigens zit er ook een meerjarenbegroting in de begroting. Als wij zeggen dat wij dat op die manier gaan doen, dan betekent dat ook dat er een claim komt op de middelen. Vanuit daar moet je nadenken over hoe je dat financiert. Ik snap de intentie heel goed. Als je die zin er in zijn geheel uit zou halen, streep erdoor, dan ziet het er denk ik heel anders uit.

De heer Oulad Lmaroudia, D66 (interruptie)

Fijn om de antwoorden van de wethouder te hebben gehoord met betrekking tot de Kempkensweg en de Willemstraat. Ik was er natuurlijk niet aan het begin, maar ik denk dat die vraag wel is gesteld. De toezegging voor het budget van € 300.000 is niet toereikend. Ik snap dat er een maximum is, maar dat we ons niet sec aan dat bedrag houden. Kunt u de toezegging aan ons geven dat als er iets meer geld nodig is?

Wethouder Peters

Volgens mij kan ik daar niet alleen over beslissen. Ik kan u wel zeggen dat we geen enkele intentie hebben om in te boeten op kwaliteit. Dus de kwaliteit zoals we die voor ogen hebben, het Maankwartier doortrekken, is hoe wij het willen doen. Dat hebben wij ook reeds met u gecommuniceerd. Daarmee is dat gewoon een afspraak.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik noem twee dingen. Ik ga even terug naar Hoensbroek. Wij waren positief over al die dingen die al ontwikkeld zijn en nu afgerond gaan worden. Wij zijn ook positief over de startnotitie. Onze zorg zit er vooral in dat doordat je nu met een tijdslijn gaat werken, het niet moeten gebeuren dat de startnotitie de heersende problematiek in de weg komt te staan. We moeten wel echt oog houden voor de heersende problematiek. Dat is ook eigenlijk het tweede spoor dat wij steeds blijven benoemen. Laten we dat geen tweede spoor noemen, maar laten we zeggen dat er oog voor de heersende problematiek moet zijn en dat we daar wel echt adequaat actie op ondernemen. Dat is onze vraag. Als het eerder kan, is dat natuurlijk mooi meegenomen. Dat is fijn.

Dan wil ik toch even terug naar de motie Mijnplek. De motie Mijnplek is al behandeld door wethouder De Beer. Maar onze doelstelling is specifiek dat die in de herstructurering terechtkomt. We komen iedere keer bij al die plannen - bij de Slak, bij het Willemskwartier - met de vraag om oog te hebben voor een goede openbare ruimte voor oud en jong, waar we kunnen verbinden en bewegen. We vragen niet eens om een budget. Het enige dat wij vragen is of wij standaard in de herstructureringsplannen van de openbare ruimtes kunnen opnemen dat wij die plek opnemen. Wij hebben die een heel mooie naam gegeven, namelijk de Mijnplek. Dat is hetgeen wij vragen. Het verbaast ons dat die motie niet bij u terugkwam.

Wethouder Peters

Ik begin met dat laatste. Volgens mij is wethouder De Beer ook wethouder Sport. Het college spreekt met één mond, dus van mij zult u niets anders horen met betrekking tot de motie.

Ik kan wel zeggen dat wij bij een herstructurering oog hebben voor voorzieningen in een buurt voor jongeren en kinderen en die belangen daarin ook meewegen. Dat is wat ik u op dit moment kan zeggen.

Met betrekking tot de tijdslijn vraagt u oog voor de heersende problematiek. Natuurlijk hebben wij oog voor de heersende problematiek. Als wij al sneller zaken kunnen doen, dan gaan wij dat ook gewoon doen.

De voorzitter

Nog een kleine nabrand van de heer Reijnders en dan gaan we naar wethouder Vrusch.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Vlak voordat ik zelf raadslid werd, was hier een debat en werd een supermarktmotie aangenomen. Ik hoor ons hier nu praten over buurtvoorzieningen, SRV-wagens en over levensmiddelenhoekjes. Ik wil ook nog wijzen op het volgende. Ik heb de vraag of de wethouder dat herkent. We hebben ooit gezegd dat we niet gaan meewerken aan de hervestiging van supermarkten die uit onze buurten vertrekken. Er staan nu al twee prachtige panden leeg, zowel in De Dem als in Zeswegen. Dus daar zit wellicht ook nog een oplossing voor het laten terugkeren van buurtvoorzieningen.

Wethouder Peters

Suggesties kunnen we altijd meenemen.
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter

Zo is het. Ik geef het woord aan wethouder Vrusch.

Wethouder Vrusch

Heerlen staat voor een sociaal beleid en goede zorg. Dat doet het college al jaren en werkt daarbij keihard aan een inhaalslag. Dat is ook nodig als je kijkt naar de levensverwachting, zorgvraag en de problemen die inmiddels generatieoverstijgend zijn.

De gemeente en een boel partners zetten daar de schouders onder, en ik als nieuwe wethouder zal de lijn op sociaal beleid dan ook graag voortzetten. Omdat de jongste kinderen en kwetsbare groepen het verdienen om goede hulp en een glansrijke toekomst te krijgen. En ik vind het een eer dat ik voor jullie mag staan. We willen een grote verandering in het sociaal domein realiseren. Dat kost tijd en vraagt ook iets van de wereld om ons heen: van volwassenen en jeugdigen, van professionals en van zorgaanbieders. Maar we zijn op de goede weg.

We werken binnen het sociaal domein bewust op onze eigen wijze: 1 visie, 1 opdracht, 1 contractpartij en 1 budget. Ruimte voor en vertrouwen in professionals en samenwerking zijn cruciale uitgangspunten.

Voor de zorg, en zeker de jeugdzorg, doen we wat nodig is. We zien de landelijke ontwikkelingen waar een steeds groter beroep op de zorg wordt uitgeoefend. Daarbij vertrouwen wij op het coöperatiemodel zoals we dit in Heerlen ontwikkeld hebben. Wij kiezen bewust voor samenwerking en niet voor marktwerking. Wij vertrouwen op de professionals en hun inzichten. En we vertrouwen ook op onze partner JenS, die we steeds blijven uitdagen om de hulpverlening verder te transformeren en te verbeteren. De laatste jaren hebben we door de vaste samenwerking met Stand-BY ook de hulpverlening kunnen verbeteren en blijven zij al 7 jaar binnen het gestelde lumpsum bedrag. De Heerlense aanpak werkt niet alleen financieel, maar ook op inhoud wordt kwaliteit geleverd. Bij marktwerking letten aanbieders vooral op prijs met gevolgen voor de kwaliteit en remt het een aantal zaken omtrent samenwerking, uitwisseling van kennis en, waar meermaals om gevraagd is, het opzetten van preventieve zorg. Daarnaast hebben andere gemeenten die hebben ingezet op marktwerking moeite om de zorg te borgen, een boel ge'hoelahoep met uurtje-factuur-tje-administratie en nemen de uitgaven juist meer toe, omdat zij beloond worden voor productie en niet voor kwalitatieve uitkomsten. Dat botst met de principes dat zorg toegankelijk, gelijk, bereikbaar en betaalbaar moet zijn. Marktwerking leidt tot verzakelijking en verkillig. We hebben het hier over zorg. Daar moet juist liefde en aandacht tellen en kwaliteit moet voorop staan.

De fractie van de PVV vroeg om de daling in aantallen van de jeugdzorg en de investering in preventie. Wat betreft de aantallen kom ik graag schriftelijk op terug. De vraag is of er nu al een daling wordt

verwacht, gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen, het aantal complexe scheidingen en ontwikkelingen op het gebied van jeugdcriminaliteit. Wat mij betreft duidt het er meer op dat we moeten blijven inzetten op de kwaliteit van jeugdzorg.

Om terug te komen op uw vragen over preventie, die door meerdere partijen zijn gesteld. Het klopt dat er zo veel mogelijk wordt geïnvesteerd in preventie waar dat kan. We betrekken het voorliggend veld om een beroep op jeugdzorg voor te zijn. Preventie en zorg moeten hand in hand gaan. Preventieprojecten als 'Kansrijk van Start' zijn onmisbaar. Maar ook met 'Preventie met gezag', de samenwerking met partners, Heerlen-Noord en de toekomstige GALA/IZA zetten we vol in op preventie. Preventie geldt niet alleen op het gebied van zorg, maar ook op het gebied van schuldhulpverlening. In het beleidsplan Armoede en Schulden zetten we specifiek ook in op preventie door vroegsignalering, voorlichting op scholen en het versterken van zelfredzaamheid. De Ouderenpartij vroeg dan ook naar vitale gemeenschappen. Die willen we ook met preventie ontwikkelen. In de komende jaren willen we programma's nog vaker en op nog meer plekken gaan aanbieden.

Ook vanuit het beschermd wonen zetten we vanaf 2024 extra in op preventie, nog meer dan we tot nu toe deden. Bij het beschermd wonen houden we jaarlijks middelen over. De uitkomsten uit de preventiescanner heeft adviezen opgeleverd voor het voorkomen van dakloosheid en het versterken van financiële ondersteuning. Dat doen wij niet alleen. We gaan inzetten op kennisdeling tussen gemeenten en andere organisaties. In het uitvoeringsprogramma Maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor de jaren 2023 tot en met 2025 staat onze inzet uitvoeriger beschreven. Dit uitvoeringsprogramma wordt dit jaar nog ter informatie aan u aangeboden.

OPH en PvdA hadden specifieke vragen over GALA en IZA. Het Zuid-Limburgse regiobeeld is onder verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraars, maar nadrukkelijk samen met gemeenten, GGD en relevante zorg- en welzijnsorganisaties gemaakt. Het plan van aanpak is door het college goedgekeurd en ligt nu ter besluitvorming voor bij de VNG. We verwachten vóór het eind van het jaar definitief uitsluitsel of het plan is goedgekeurd. Zodra het plan is goedgekeurd, kom ik dan ook graag bij u terug. Dan zal ik de raad informeren en zal ik ook de meerjaren inzet overleggen.

Partij Hoensbroek Belang en Fractie Damen vroegen om een ontmoetingsplek voor onze jeugd in de stad. In ieder stadsdeel is reeds een jongerencentrum aanwezig. Hier wordt door JenS jeugd- en jongerenwerk uitgevoerd en wordt – dat is het belangrijkste – samen met jongeren activiteiten georganiseerd, zoals trainingen en interventies maar vooral ook laagdrempelige groepsactiviteiten. Ook hier zetten we in op doorontwikkeling van dit aanbod. Om dan ook direct de vragen over vrijwilligerswerk voor jeugd te beantwoorden; In samenwerking met Heel Heerlen Beweegt hebben wij met succes een landelijke subsidie ontvangen voor de uitvoering van korte 'Maatschappelijke Diensttijd Projecten' ten aanzien van sportaanbieders. Dat project wordt momenteel opgestart en heeft tot doel om jongeren een maatschappelijke stage in de sport te laten doorlopen, maar ook om daarmee vrijwilligerswerk te stimuleren. Ik wil wel onderzoeken of er een combinatie gemaakt kan worden tussen deze vrijwilligersvorm en jongerencentra.

Met betrekking tot de zorg is vanuit meerdere partijen Xonar benoemd. Ten eerste, de voortgang van de financiële afwikkeling en het herstelplan worden stap voor stap gecontroleerd en u als raad zal hierover de voortgangsinformatie krijgen. De maximale financiële bijdrage staat inderdaad niet in deze begroting, maar die storten we in 2023 in de Voorziening 'Nog te betalen bijdrage XONAR' voor een bedrag van ongeveer 2,5 miljoen. Bijdragen aan Xonar onttrekken we uit deze voorziening. Om op de vraag van de Jongerenpartij terug te komen of we Q1 2024 een informatieavond willen organiseren met JenS voor de stand van zaken rondom ontwikkelingen, dat wil ik zeker toezeggen.

Er was ook een vraag omtrent de crisishulp. Dat contract verloopt op 1 januari 2025. Aangezien het huidige contract grotendeels positief geëvalueerd is, is het voorsnog de verwachting dat er geen grote wijzigingen qua inrichting van de crisishulp Jeugd zullen plaatsvinden. Het ligt dan ook voor de hand om vast te houden aan een lumpsumfinanciering. Wel zal dit naar verwachting stijgen. Dat heeft onder andere te maken met indexatie/stijging loonkosten. Streven is en blijft om het verblijf op een crisisplek zo kort mogelijk te houden. Het is voor een jeugdige immers geen fijne plek om langdurig te verblijven.

Dan kom ik terug op de vragen van de PvdA met betrekking tot de Wmo. Daar heb ik wel meerdere kantjes voor. Jullie hebben verteld over de voorbeelden die jullie kennen waar het tot 12 maanden duurt voordat voorzieningen worden opgehaald. Ik hoop dat u begrijpt dat het mij vooralsnog niet geheel duidelijk is om welke voorbeelden het exact gaat, daarom hierbij alvast een algemene toelichting over de inname en beëindiging van voorzieningen. Voor de innames en beëindigingen van voorzieningen werken wij grotendeels signaal gestuurd. In 2023 zijn tot nu toe de processen met betrekking tot de signalen vanuit BRP door team Wmo gemiddeld binnen 36 dagen afgehandeld. Met onze hulpmiddelenleverancier hebben wij de afspraak dat zij binnen vijf dagen na inname verzoek een hulpmiddel ophalen. Vanaf het moment van innameverzoek bij hulpmiddelen betalen wij vanaf de eerst komende maand geen huur meer. Wij maken dan dus ook geen kosten meer.

Naast de genoemde signalen vanuit BRP of van burger of zijn/haar omgeving, doen wij projectmatig onderzoek naar het (non-)gebruik van de voorzieningen die kunnen leiden tot beëindiging. Ik wil wel op basis van bovenstaande veronderstellen dat wij gaan onderzoeken of het voorbeeld echt om een uitzondering gaat, of dat we daar echt nader naar moeten kijken.

De volgende vraag is ook van u. Op pagina 84 schrijven wij dat de kosten voor Wmo-voorzieningen reeds oplopen, omdat het een open-einde regeling is. Als verklaring geeft u aan dat dit het gevolg is van de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Met de aanzuigende werking van het abonnementstarief wordt bedoeld dat inwoners zich steeds meer tot de gemeente wenden voor een voorziening, terwijl zij hiervoor zelf de middelen hebben. In de oude situatie in het verleden zochten burgers doorgaans op eigen kracht een oplossing. Vanaf 2026 wordt de bijdrage weer inkomensafhankelijk en zullen er inwoners zijn die er weer voor kiezen om zelf de voorziening aan te schaffen. We kunnen nu op dit moment dus nog geen verschil maken tussen reële en niet reële klanten, maar enkel benoemen dat met de huidige regelgeving het aantal aanvragen stijgt en gestegen is. Iedereen die recht heeft op een voorziening is een cliënt, ongeacht het inkomen dat de betreffende persoon heeft.

Ik heb nog een aantal kantjes voor u. En wat betreft de afname van de voorzieningen, de aanname dat er meer betaald wordt door voorzieningen te huren bij Medipoint is niet correct. Bij de aanbesteding heeft Medipoint de beste offerte ingediend tegen reële huurprijzen, dit ook afgezet tegen landelijke prijzen. In Heerlen maken wij al jaren gebruik van het huurconstruct en wij zien ook steeds vaker dat andere gemeenten deze stap willen nemen. Het voordeel van huren via categorieën zoals wij dat doen, is dat er meer flexibiliteit is in de keuze van het hulpmiddel en dat er differentiatie ontstaat ten gunste van inwoners met een complexe hulpvraag. Voordeel van een huurcontract is overigens dat de leverancier altijd aansprakelijk is en niet de gemeente. Ook is de gemeente niet verantwoordelijk voor het beheer en is het uitgavenpatroon minder grillig.

De extra opslag die in de huurprijs verwerkt is voor bovenstaande zaken wegen op tegen zelf kopen met of zonder depot met de daarbij behorende nadelen. Verder lopen wij als gemeente bij verschillende levensduur van het hulpmiddel geen risico. Het kan voorkomen dat wij meer betalen dan de economische waarde, maar daar tegenover staat ook dat wij niet extra hoeven te betalen als een voorziening vroegtijdig technisch is afgeschreven.

U hebt vervolgens ook nog andere vragen gesteld met betrekking tot het financieel risico. De bedragen in beide subsidietenders zijn gebaseerd op de ervaringen in de voorafgaande jaren. Door een lumpsumfinanciering wordt niet meer op cliëntaantallen afgerekend, maar op het totaal aan bekostigde ondersteuning. In het geval dat de ondersteuningsvraag aanzienlijk toeneemt gedurende een subsidiejaar is de subsidieontvanger verplicht dit tijdig te melden bij de gemeente. Hiervoor dienen ook de verplichte periodieke voortgangsoverleggen die meerdere keren in een subsidiejaar plaatsvinden. Daar wil ik aan toevoegen dat in de afgelopen 7 jaar STAND-BY! de opdracht binnen het gestelde budget kon uitvoeren.

Er zijn nog meer vragen. Kan de inwoner van Heerlen zijn eigen dossier inzien en eventueel corrigeren als er foutieve informatie in staat? Een inwoner kan te allen tijde zijn of haar Wmo-dossier inzien. Een verzoek daartoe kan worden ingediend via de website van de gemeente. Wanneer er foutieve relevante informatie in een dossier staat, kan deze gecorrigeerd worden.

Tot slot uw laatste vraag met betrekking tot Wmo. Hoeveel Wmo-procedures heeft de gemeente dit jaar gevoerd en hoeveel heeft dat bespaard? De gemeente heeft dit jaar tot op heden 42 Wmo-procedures gevoerd. 36 bezwaarprocedures, waarvan 4 gegrond verklaard. 6 klachtenprocedures, waarvan 1 gegrond verklaard. Een besparing kan ik op dit moment niet noemen, want het is echt een veelheid aan variabelen. Dat kan daar invloed op hebben.

Dan ga ik over naar de vragen van de CDA-fractie. U roept op tot een beleid omtrent mantelzorg. De gemeente heeft een kartrekkersrol wat betreft de regionale samenwerking voor mantelzorg. We bieden ondersteuning aan de voorziening, zoals steunpunt Mantelzorg. Verder steken wij er in de regio bovenuit, omdat we middels mantelzorgcomplimentPLUS al een extra stap zetten. Ik wil dan ook graag de vraag terug stellen wat de CDA-fractie graag extra wil zien in de mantelzorgvoorzieningen.

Vanuit de Fractie Damen de vraag wanneer we kunnen spreken van dementie vriendelijke buurten. Wat betreft dementie is er een regionale ketenaanpak en spreken we van een dementievriendelijke buurt wanneer er in de buurt oog en oor is voor de buurtbewoners met dementie, maar ook voor hun mantelzorgers. Onze partner STAND-BY! sluit hierop aan en is in de buurt de aangewezen partner om degenen met dementie zo lang mogelijk als kan aan te kunnen sluiten bij de buurt, maar ook bij de activiteiten in deze buurt.

Om stil te staan bij de bijstand, dat is de grootste uitgave op de gemeentelijke begroting. Maar onthoud ook dat dit een uitvoering is van ons rijksbeleid. De Jongerenpartij geeft aan dat meer werken niet altijd loont, en binnen de gemeente Heerlen zetten we ons daarom al jaren in voor een hoger minimumloon.

De PVV vraagt naar de explosieve toename van het bedrag aan bijstandsuitkeringen. Wat dat betreft heb ik gelukkig goed nieuws, omdat het niet helemaal klopt. De genoemde 71,2 miljoen in 2023 was alleen het bedrag voor de uitkeringen. Het bedrag dat eraan staat van 88,3 miljoen in 2024 is voor de uitkeringen, maar is ook het totale budget van het gehele kernthema inkomensondersteuning. Er zit dus nog extra bovenop. Het Rijk heeft het voorlopig bijstandsbudget voor 2024 gepubliceerd op 66,8 miljoen. We gaan dus van 71,2 miljoen naar 66,8 miljoen. De laatste jaren is er op dit onderdeel altijd budget over gebleven. In 2023 zitten we op 7,8 miljoen. Daarvan wordt 2,5 miljoen overgeheveld naar 2024. 5 miljoen van het budget gaat naar de algemene middelen. Daarmee is er zeker een afname in de bijstandsuitkeringen.

Daarnaast had de PVV nog een oproep gedaan voor de dure rekeningen op het gebied van boodschappen, maar zeker ook op het gebied van energie. In 2023 zijn nog een aantal maatregelen van kracht, zoals het prijsplafond en de energietoeslag voor minima, die wij in Heerlen in november – over enkele weken – weer gaan uitkeren. Ik zal ervoor zorgdragen dat daar communicatie over komt.

Als laatste nog de vragen vanuit Fractie Damen over twee onderwerpen. Het eerste onderwerp is inclusie. Op dit moment focussen we ons eerst op de samenwerking met COC en Queer Parkstad. Bij deze partners is al uitgesproken dat Heerlen zich in de toekomst kandidaat wil stellen voor roze Zaterdag.

En wat betreft de vraag omtrent openbare toiletten, daar ligt al een plan voor klaar. De toiletvoorzieningen in de resterende buurtpunten worden getoetst en er worden gesprekken gevoerd om de toiletten voor sportzalen en verenigingen aan de Hoge Nood app toe te voegen.

Voorzitter. Tot slot de moties. Ik heb er drie.

De Ouderenpartij heeft een motie met betrekking tot eenzaamheid en vrijwilligerswerk. Vanuit het college wordt deze motie afgeraden. In de nieuwe opdracht MO per januari 2024 staat omschreven wat we willen bereiken met de aanpak eenzaamheid. Het is aan onze partner om hier uitvoering aan te geven en keuzes te maken hoe zij dat willen bereiken. Vanuit de gemeente kunnen we geen denktank formeren. Het is aan de uitvoerende partij om te bepalen of zij dit als middel inzetten en om dit eventueel om te zetten. Wij kunnen wel de Frisse Wind aanpak als voorbeeld onder hun aandacht brengen.

Vanuit de Partij van de Dieren hadden we de motie over dierenartskosten. Ook deze wordt afgeraden. De middelen voor armoedebeleid zijn schaars, waardoor onze prioriteit niet in de eerste plaats bij huisdieren ligt. Toch onderzoeken wij samen met de dierenvoedselbank mogelijkheden om mensen met beperkte middelen te helpen bij de verzorging van hun huisdieren. Een van de mogelijkheden is het verwijzen naar diverse instanties die hierbij wel al hulp kunnen bieden. Omdat deze actie al is toegezegd en de gesprekken met de dierenvoedselbank al gaande zijn, is deze motie volgens het college niet meer noodzakelijk.

De laatste is van de Jongerenpartij met de motie Fit & Fun regeling. Ook deze motie wordt afgeraden. Bij de huidige Fit & Fun regeling krijgt iedereen die recht heeft automatisch € 75 per jaar. Er is geen aanvraag nodig en er zijn dus lage uitvoeringskosten. Door de laagdrempeligheid is het bereik op dit moment heel groot. Bij de introductie van een app zal het bereik ongetwijfeld afnemen. Uit het feit dat armoederegelingen nodig zijn, blijkt dat er een fundamenteel probleem is met de bestaanszekerheid. Als die op een aanvaardbaar niveau zou zijn, dan zouden al die regelingen niet meer nodig zijn. Met de huidige regeling kunnen we dus iets doen aan de algemene inkomensproblematiek van onze inwoners. Aan controle op besteding heeft het college op dit moment geen behoefte.

Tot zover.

De voorzitter

Ik begin bij de heer De Groot en dan de heer Janssen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Even terugkomend op de motie die de wethouder afraadt. Ik begrijp uit de motivatie dat dit met name te maken heeft met een andere insteek om de eenzaamheid onder ouderen terug te dringen. Het terugdringen van eenzaamheid is eigenlijk een stukje bijvangst in de motie. De kern van de motie gaat om het werven van vrijwilligers, met name onder ouderen, om een extra impuls te geven aan het verenigingsleven en de maatschappelijke bijdrage in de wijken en de buurten. Dat is de kern van de motie. Dat dit vervolgens ook nog een keer een bijdrage levert aan het oplossen van eenzaamheid onder ouderen omdat dat een zinvolle insteek is voor de dag van mensen, dat is mooi meegenomen. Maar het gaat er in de kern om, om de vrijwilligerspopulatie groter te maken om de verenigingen en andere maatschappelijke activiteiten in de buurten op te krikken. Ik zou toch het college willen vragen om daar misschien met een iets andere bril naar te kijken.

Wethouder Vrusch

Ik kom er graag morgen op terug.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het grootste gedeelte van het verhaal van de nieuwe wethouder Sociaal Domein vond ik zeer hoopgevend. Niets ten nadele van de voormalige wethouder! Helemaal niet. Maar ik luister er toch graag naar, moet ik heel eerlijk zeggen. Dat zal misschien ook met het feit te maken hebben dat ik van de Jongerenpartij ben, met het grootst mogelijke respect voor de heer Van Zutphen. Maar daarmee had ik ook de hoop ... bij jong denk ik aan nieuw, een nieuwe frisse wind. Dan ben ik toch een beetje teleurgesteld in de reactie van de wethouder als het gaat om de motie voor de Fit & Fun regeling. Daar waar in het verleden gewoon blind € 560.000 over de schutting gegooid werd voor deze regeling, terwijl u tegelijkertijd tegen mevrouw Géron zegt dat middelen voor armoedebestrijding schaars zijn, dan rijmt dat totaal niet met elkaar. Sterker nog, u heeft met deze motie een verzoek tot een onderzoek liggen om het op een goede manier voor elkaar te krijgen, zodat ook onze culturele instellingen daarvan mee kunnen profiteren, zodat u kunt aantonen dat het doel de middelen heiligt. Wij kunnen dan ook totaal niet rijmen dat u er toch voor kiest om blind structureel meer dan een half miljoen per jaar op hoop van zegen over de schutting te gooien. Ik zou u dwingend willen verzoeken om daar nog even goed naar te kijken en om ook even intern te luisteren wat dat voor u gaat kosten. Dat kost namelijk helemaal niet zo veel. En met name naar de batenkant te kijken. U kunt met deze motie veel meer voor de mensen doen die het betreft want wat u nu met die €560.000 over de schutting gooit.

Wethouder Vrusch

Ik wil wel even het verschil aangeven tussen de beide moties. De Fit & Fun regeling gaat echt naar cruciale dingen toe. Dingen waar vaak geen keuze voor is. Als wij kijken naar de dierenartskosten voor huisdieren, dan is dat nog altijd een keuze om te kijken of we dat op een andere manier kunnen aanpakken. Bij de Fit

& Fun regeling met een app. Ik snap dat u het dan uitgeeft bij ondernemers in Heerlen, maar nu staat het de mensen vrij om het uit te geven waar ze willen en waar het vaak ook hoog nodig is. Dat kan zijn voor een stukje Fit & Fun, maar dat kan ook zijn voor een stukje huur of energiekosten die men anders niet gedekt krijgt.

De voorzitter

Het lijkt mij dat u dat morgen lekker in uw tweede termijn meeneemt. Dat kan wel. Alles kan. Volgens mij doen wij dat steeds zo.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik heb er altijd wat moeite mee, nu weer. Ik had dat aan het begin van de betogen ook. Als wij een mooi bedrag beschikbaar stellen aan mensen die het heel goed kunnen gebruiken en een heel kleine beurs hebben en we controleren die mensen niet kapot, dan gooien wij het kennelijk over de schutting. Ik wil zelf grondig afstand nemen van die woorden, want we hebben hier gewoon mensen die dat geld heel goed kunnen gebruiken. Die kunnen wij in de basis vertrouwen. Over de schutting gooien, volgens mij is dat een volstrekt groteske manier om dat te duiden.

De voorzitter

Nu gaan we lekker de discussie in. Ik ga lekker naar de volgende wethouder. Volgens mij hebben we een prima eerste optreden gezien van wethouder Vrusch. Dank u wel. Ik ga naar wethouder Gelderblom.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Voorzitter. Ik wil toch een punt van orde maken. De heer Reijnders maakt een punt. Dat lokt natuurlijk toch een reactie uit. Als u hem die mogelijkheid geeft, zou het ook wel netjes zijn om, zij het kort, ook even een reactie toe te staan.

De voorzitter

Als u de hele avond met elkaar kort was, dan had ik u misschien van harte gegund. We lopen gigantisch uit de tijd. Dus dat korte houden we er even lekker niet in. U het mij vorige week in het presidium met zijn allen de aap op mijn schouder gezet om deze vergadering kort en strak te leiden. Dan doe ik dat ook. Gaat uw gang, wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom

Voorzitter. Ik ga proberen om dat kort en strak te doen. Ik begin bij de PVV. De PVV stelde een vraag over wonen. De PVV stelde: we zijn als stad de verplichting aangegaan om 7.500 woningen te bouwen voor 2030; is dat nog steeds een realistisch doel? Dan eerst een korte en strakke correctie. Het gaat over 7.500 woningen in 2032 in Parkstad. Dus dat maakt nogal een verschil. Het gaat namelijk om ongeveer 2200 woningen in 2030 in Heerlen, als je dat doorvertaalt. Dan is de vraag of dat een realistisch doel is. Dat is zeker een realistisch doel. Als college zien wij meer dan voldoende mogelijkheden om de verplichting die we zijn aangegaan in de Woondeal gestand te doen. Als ik even kijk naar de plan- en capaciteitsmonitor in Zuid-Limburg, dan zie ik dat we nu op 2200 woningen zitten rond 2030. Dus netto voldoen we dan precies. Toegegeven, 2196, dus met 4 ernaast. Maar we voldoen vrij aardig aan die ambitie. Dat gaat dus in principe de goede kant op.

Dan ga ik meteen door naar de Fractie Damen die ook een vraag had over wonen, namelijk wat de uitkomst was van het onderzoek dat we hebben laten doen naar de woonbehoefte. Het is inderdaad cruciaal, ook voor die woondeal zelf. Het behoefteonderzoek lag ook ten grondslag aan de Woondeal. Het onderzoek is dan ook afgerond. Dat is online ook te raadplegen. Het gaat over het Parkstedelijk woonbehoefteonderzoek. Ik verwijs dan ook een beetje naar de vragen van de Ouderenpartij hierover. Daarin wordt duidelijk verwezen naar de grote behoefte aan seniorenwoningen. Daar spelen wij in de Woondeal en in de Woonvisie dan ook om die reden op in.

De volgende vraag van de Fractie Damen ging ook over wonen. Is er een overzicht van bestaande bouw in buurten die omgevormd kan worden tot passende woningen? Een volledig toegespitst overzicht op die manier is er als zodanig niet. Ik moet ook zeggen dat het moeilijk is om dat te vragen. Qua omvorming is dat extreem divers. Gaat het dan over het rollator toegankelijk maken of gaat het over überhaupt toegankelijk maken voor woningbouw? Dat zijn natuurlijk totaal verschillende bestemmingen. Niet qua bestemmingsplannen, maar qua hoe je dan omvormt. Heel belangrijk, we gaan er natuurlijk ook van uit dat de markt inspeelt op de behoefte die wij aankaarten. Daarom zijn we ook in dialoog met de markt. Wij zetten weliswaar de richting uit, maar het initiatief komt ook vaak vanuit buiten. Dat is ook helemaal prima. Die logica geldt ook voor de volgende vraag, namelijk: op welke manier stimuleren wij de transitie van bestaande panden naar woonfuncties? De dialoog is daar heel erg belangrijk in. Sinds dit jaar hebben wij in het verlengde van de Woonvisie een Parkstedelijk woonberaad. Daarin moedigen wij mensen, ontwikkelaars, maar ook corporaties, ook echt aan om in die richting te bewegen die we hebben uitgezet in een Woondeal. Dus de dialoog is extreem belangrijk.

Dan ga ik meteen naar de vragen van de Partij voor de Dieren. Ik zie dat bij een aantal dingen al het gras voor mijn voeten is weggemaaid. Dat is helemaal goed. Nee, ik kom later terug op de vragen van de Partij voor de Dieren.

Ik ga meteen naar de Ouderenpartij. De Ouderenpartij en D66 vroegen: waar is de klimaatbegroting? Op dit moment hebben wij ervoor gekozen om in de voorliggende begroting de klimaatposten in de kernthema's te verwerken. Daar zit ontzettend veel in. Dat zal iedereen ook gezien hebben. Maar als het gaat over het dashboard - ik denk dat daarnaar werd verwezen - hebben we ervoor gekozen om dat mee te nemen in het programmaplan Duurzaamheid. Dat is ook handiger om de discussie te focussen. Dat komt er niet alleen snel aan, maar er volgt ook een presentatie in de commissie over. Als aanvulling op de begroting waarin de posten al zijn verwerkt, is er ook een dashboard waarin we kunnen zien welk geld ervoor losgetrokken wordt, maar ook wat het oplevert. We hebben dat dus even uit elkaar getrokken, maar de posten zitten er gewoon netjes in.

Vragen van de VVD. Ik wil eerst een kleine opmerking maken. Het moet mij toch van het hart over de gewone Heerlenaar. Daar is al iets over gezegd. Die draag ik uiteraard ook een bijzonder warm hart toe. Het is wel belangrijk om te benoemen dat 56% van de Heerlenaren die ook bij grote meerderheid normaal zijn - hoewel ze ook allemaal bijzonder zijn - huren. Het is dus niet zo dat je alleen normaal bent als je koopt. Ik weet dat de VVD dat niet wilde impliceren, maar het is toch goed om even te onderstrepen. Dat geldt natuurlijk ook voor Heerlenaren met problemen. Er was een suggestie dat er een tegenstelling zou zijn tussen normale Heerlenaren en Heerlenaren met een probleem. Ik weet dat dit niet zo was bedoeld, maar het is belangrijk om te onderstrepen dat daar natuurlijk geen strak onderscheid tussen is. Juist gewone en normale Heerlenaren hebben af en toe ook problemen. Maar dan door naar de vragen.

Hebben we in beeld waar we verder kunnen opschakelen waar het over verduurzaming gaat? Er wordt terecht verwezen naar de specifieke plannen rondom Slakhorst, Versliënbosch en Meezenbroek, maar er zijn ook nog andere wijken. Wij hebben een buitengewoon verouderde woningvoorraad in Heerlen. Dat betekent dat er eigenlijk in alle buurten en wijken een aanpak nodig is om stevig te verduurzamen. Daar zijn wij dan ook mee bezig op verschillende manieren. Deze week hebben wij nog een energiemaatregelenpakket uitgerold dat daar deels in voorziet waar het gaat over de energiehuishouding. Als wij vorig jaar pleisters hebben geplakt om die winter door te komen met noodisolatie et cetera is de energiehuishouding in zekere zin gips aanleggen. Waar het echt om gaat, is het doen van een operatie. Daken vervangen, gevels vervangen, echt overstappen op een duurzame warmtevoorziening.

Daarvoor geldt dat we uiterlijk Q1 2024 met ons regionale isolatieverduurzamingsprogramma komen. Dat gaat specifiek over de particuliere voorraad. Dat is een aanvulling op de al bestaande planning voor de corporaties, waarvan een groot gedeelte al in 2023 is aangegeven met welk tempo we richting de doelstelling van de nationale prestatieafspraken als het gaat over verduurzaming bewegen. Dat gaan we ook voor de meerjarige prestatieafspraken die dit jaar worden opgesteld weer verwerken. Zo komen we tot een totaal verhaal voor die woningvoorraad, die dus inderdaad in alle buurten en wijken van onze stad

moet gaan landen. Want in alle buurten en wijken van onze stad hebben we te maken met die verduurzamingsopgave.

Was ook nog een vraag over of we op koers liggen met de Woondeal. Ik heb daar net antwoord op gegeven. Ik wil ook van de gelegenheid gebruikmaken om te onderstrepen dat we met de start bouwimpuls heel erg assertief hebben uitgezet richting de markt om daar vooral gebruik van te maken, om boven op het feit dat we netto zeker op koers liggen, ook in die extra capaciteit nog een beetje omhoog gaan schuiven. Je weet natuurlijk ook van tevoren dat een aantal plannen gaat uitvallen. Boven op de bestaande ambitie die wij op dit moment lijken te gaan halen, doen wij nog een schepje erbovenop om daar bovenuit te komen. Even los daarvan is heel specifiek de vorm wonen zorg, die niet als zodanig in het reguliere gedeelte van de Nationale bouw- en woonagenda en dus ook niet in de Woondeal landt. We zijn nu bezig met een woonzorgvisie. Die ligt uiteraard in het verlengde van de principes van de Woonvisie, maar daar komen nog wel wat extra cijfers achter weg. Daarover meer in het nieuwe jaar.

Dan ook een vraag van de VVD over het uitgeven van gronden dan baten van woningbouw. Daar kom ik zo meteen bij de bespreking van de moties op terug.

Hoever zijn we met de huisvesting van arbeidsmigranten? Afgelopen week zijn we met een opvolging gekomen op de notitie arbeidsmigranten. Specifiek in bijlage 1 zijn we ingegaan op grip op wonen. Dat kwam voort uit de discussie over de huisvesting van arbeidsmigranten. Daarin zetten we ook uiteen wat ons instrumentarium is en welke kant we op bewegen. Er staat natuurlijk ook in dat we dat instrumentarium wederom voorleggen, maar dan in uitgewerkte vorm in de raadsvergadering van december. Ik denk dus dat dat een goede gelegenheid is om verder in te gaan op dit onderwerp. Maar goed, in de raadsinformatiebrief is wel al tot in detail beschreven wat er dan komt te liggen.

Dan ga ik weer door. De vragen van het CDA over dienstverlening. Dat is mijn andere portefeuille. Het is een terechte constatering dat veel mensen merken dat er nog steeds weleens te laat of niet wordt teruggebeld. Brieven of e-mails willen nog weleens kwijtraken. Dat horen wij uiteraard ook. Hoe gaan we dat aanpakken? Ten eerste is het goed om op te merken dat er al heel veel is geïnvesteerd in dienstverlening. Er is in de formatie opgeplust. Een groot gedeelte van de vacatures die we eerder in deze periode hebben uitgezet, juist omdat we dit ook wisten, zijn ingevuld. Er is echt een kwaliteitsslag gemaakt. Het aardige is dat we ook terugzien uit het tevredenheidsonderzoek dat het een beetje ergens op begint te lijken. De tevredenheid over het nieuwe meldsysteem - dat is natuurlijk ook onderdeel van dienstverlening - is flink toegenomen, van 43% in 2022 naar 73% in 2023. Dat begint zich dus in ieder geval uit te betalen. Een heel belangrijk onderdeel van het terugbellen is het slimme digitale samenwerken waar we aan zijn begonnen. Daar bent u ook eerder van op de hoogte gesteld. Dat stelt ons in staat om min of meer voor het eerst heel specifiek te monitoren hoe het gaat met die terugbelverzoeken. Dat betekent dat je per afdeling het licht aan kunt doen en dat je kunt zien of er is teruggebeld. Uit de eerste analyses blijkt dat tussen 2021 en 2023 het percentage beantwoorde telefoongesprekken is gegroeid van 36% naar 87%. Maar goed, daar komt natuurlijk wel achter weg dat 13% nog steeds niet wordt teruggebeld. Dat is de frustratie. Dat klopt helemaal, dus daar moeten we nog steeds mee aan de slag.

Drie dingen - daarmee beantwoord ik ook meteen de vraag van het CDA - over hoe we nu gaan onderzoeken hoe die dienstverlening beter kan. We hebben drie acties uitgezet om die verbeterslag te maken. Ten eerste zijn we vandaag begonnen met een burgeronderzoek naar dienstverlening. Wat dat betreft wordt het CDA op zijn wenken bediend. We zetten de vraag uit naar de burgers toe, zo van: hoe beleeft u dit nu? Daarbij willen we natuurlijk vooral zien of de cijfers die ik net noemde, als je dat niet specifiek uitzet, mensen ook weergeven dat ze tevreden zijn. Dat is een. Ik denk dat daar belangrijke input uit gaat terugkomen over wat er nog beter kan en ook een beetje over het hoe dan.

De volgende actie is de komst van een Visie dienstverlening, met daarbij een uitvoeringsagenda. Daarin zitten servicenormen, waarbij we iets duidelijker naar de buitenwereld weergeven wat men van ons kan verwachten. Dat maakt het straks ook weer makkelijker om onszelf daar wat steviger aan te houden. Dus dat is het tweede.

Het derde is dat we een nieuw telefoonsysteem gaan aanbesteden, om ook dat bij de tijd te brengen. Daar komen ook functies in terug die iets meer aansluiten bij de huidige tijd. U kunt dan bijvoorbeeld denken

aan de mogelijkheid als u aan de telefoon zit om te kiezen om later teruggebeld te worden als er wel iemand beschikbaar is. Dat zijn functionaliteiten die passen bij deze tijd en die nog niet zaten in de methodiek die we tot nu toe hebben gehanteerd. Dus dat is een derde actie die volgens mij gaat helpen. Ik heb het al gehad over dat burgeronderzoek in reactie op de vraag hoe we gaan onderzoeken hoe de dienstverlening beter kan. Dat loopt de hele maand. Uiterlijk Q1 van 2024 zijn de resultaten beschikbaar. Uiteraard zullen we naar de raad rapporteren wat daaruit is gekomen. Misschien nog een aantal andere interessante dingen om te benoemen, is dat we bezig zijn met laaggeletterdheid, ook in onze dienstverlening. Dat is ontzettend belangrijk in een stad waar we boven het gemiddelde zitten met laaggeletterdheid en waar heel veel communicatie, zeker vandaag de dag, ook online toch is geschreven. Er ligt een concept plan van aanpak qua dienstverlening. Ook dat wordt meegenomen in die visie en uitvoeringsagenda.

Tot slot, zoals bekend, komt deze periode nog de pilot met de zaterdagopenstelling. Dat is geen onderzoek, maar het is natuurlijk wel heel belangrijk om de dienstverlening dichterbij mensen te brengen. Dat was de doelstelling van het onderzoek. We weten allemaal dat het voor veel mensen op zaterdagen makkelijker is om dan even langs te komen dan op een doordeweekse dag. Ik hoop en denk dat dat gaat bijdragen.

De SP had een aantal vragen, ook weer veel over wonen. Wat wij vinden van de Oude Egge. Het staat mij even niet helder voor de geest of dit al is beantwoord. Het moge duidelijk zijn dat wij dit zien als een heel goed voorbeeld van hoe je moet omgaan met dit type wijken. Het is iets om te koesteren en om het vooral ook bij de tijd te brengen, maar vooral ook het koesteren van het karakter en de eigenheid. Wij kijken daar dus heel positief naar.

Samenhangend daarmee een aantal andere vragen van de SP. Hoe krijgt Heerlen grip op de instroom van mensen van buiten onze stad die nog geen sociaal economische binding hebben? Daar komt ook een motie bij kijken. In december ligt in de raad een bestemmingsplan voor over woningsplitsing en kamerverhuur. Ik denk dat dit niet onbelangrijk is, omdat je dan wat doet aan de aanbodkant, waardoor de aanzuigende werking wat minder wordt. Dat hangt natuurlijk samen met dat grip op wonen waar ik al naar heb verwezen en waar heel veel van dat instrumentarium ook al in terugkomt.

Ik wil daarbij opmerken dat we nog steeds wachten op een aanscherping van de de mogelijkheid om in je Huisvestingsverordening regionale binding nader te definiëren. Dat kan al ten dele. Daar gaan we gebruik van maken. Maar in de nieuwe Huisvestingswet die nog steeds bij de Eerste Kamer ligt, wordt dat nog makkelijker. Ik kan alleen maar zeggen dat ik regelmatig op refresh klik bij de website van de Eerste Kamer. Dan hebben ze hem nog een keer besproken. Ik hoop dat er op een gegeven moment komt te staan: we zijn het nu eens. Er worden volgens mij nog steeds moties en amendementen ingediend, dus we hopen gewoon dat dat snel door de Eerste Kamer komt.

Voor de duidelijkheid, dat is niet het enige instrument. Grip op wonen geeft al heel veel weer, maar het is wel weer een nadere aanvulling die zodra die beschikbaar is zeker zal worden meegenomen in nog een aanpassing van de Huisvestingsverordening.

Daarmee samenhangend het verzoek om aan te geven welk samenhangend pakket het college tot zijn beschikking heeft voor die 16 armste wijken die we eerder dit jaar hebben benoemd als zijnde wijken die je moet willen ontzien qua het toevoegen van verdere problematieken. Ook dat is in de vorm van een motie gegoten, waar ik zo meteen op terug zal komen. Dat is ook domeinoverstijgend. Dat gaat echt niet alleen over wonen. Ik denk dat het heel belangrijk is om dat te onderstrepen. Het gaat natuurlijk deels over dat verhaal van arbeidsmigranten, waar economie een belangrijke rol in speelt. Ook zeker collega Vrusch heeft daar vanuit haar portefeuille veel mee te doen. Als college moeten we dat gezamenlijk oppakken. Dat zullen we ook zeker doen.

Maar toch misschien een tipje van de sluier. Aan welke maatregelen moeten we dan denken? Deels het instrumentarium van grip op wonen dat ik heb weergegeven. Deels de huisvestingsverordening nieuwe stijl. Maar inderdaad ook dat in kruisbestuiving met het agenderen wat wij in het land hebben zien gebeuren. Die eerder genoemde voormalige wethouder heeft dat ook al eerder aangestipt. In dit land zijn er ook gemeenten die in zekere zin gebruik of misbruik maken van het feit dat wij hier een royaal aanbod

hebben. Dat blijven agenderen, lijkt me een belangrijk onderdeel van dat samenhangende pakket aan instrumenten.

Voorzitter. Wat is er afgesproken met de woningcorporaties die met hun plaatsingsbeleid een belangrijke bijdrage zullen moeten leveren? Dan gaat het over woonruimteverdeling. Daar hebben de corporaties onderling ook afspraken over. In het afgelopen jaar is er flink mee geëxperimenteerd om te kijken wat goed werkt. U moet dan denken aan afspraken over bepaalde mate van filtering. Hebben mensen bijvoorbeeld een dagbesteding als ze ergens komen? Als ze een motivatiebrief schrijven, kunnen we daaruit afleiden of ze wel of niet bij een buurt passen. Dat zijn dingen die de corporaties onderling al doen. We gaan nu in de prestatieafspraken voor de komende jaren, te beginnen met 2024, maar dat gaat over meerjarige prestatieafspraken, de opbrengsten van de pilots vastleggen in de afspraken en we gaan het koppelen aan die Huisvestingsverordening, zodat die logica ook op elkaar past. Je gaat dan heel goed kijken qua plaatsingsbeleid met die verschillende filters of we al er zo veel mogelijk op kunnen toezien - dat krijg je nooit helemaal sluitend - dat de mensen die ergens komen te wonen ook enigszins passen bij die omgeving.

Dan een vrij brede vraag die ook weer aan een motie is gekoppeld. Namelijk: hoe gaan we ervoor zorgen dat de identiteit en samenhang van onze oude buurten bewaard blijft, maar de soms absurde energierekeningen omlaaggaan?

In de vraagstelling zit een beetje de aanname dat dit per definitie strijdig met elkaar zou zijn. Ik denk het niet. Als je kijkt naar de Oude Egge, denk ik dat je dat daar ziet. Die zijn bouwkundig goed aangepakt. Ze zijn qua energiehuishouding prima op orde. En ze hebben natuurlijk de identiteit bewaard. De suggestie kwam vanuit de SP zelf, maar ik omarm hem dus ook graag bij deze. We moeten proberen om daar lering uit te trekken.

Natuurlijk zijn er in de praktijk ook belemmeringen. Tussen hoop en realiteit staan allerlei bezwaren in de weg. Volgens mij zijn die er om vervolgens gewoon te worden aangepakt. Precies daarover moeten we volgens mij nog een operationalisering maken van wat in de Woonvisie is uitgesproken over hoe we de identiteit behouden, maar ook de energierekening omlaag krijgen. Daarover zo meteen meer bij de moties. De Jongerenpartij vroeg: wat is de relatie tussen de plannen voor het lokale energiebedrijf en de lobby voor de komst van de Einsteintelecoop naar de regio? Welke rol speelt u bij het bevorderen van de komst van de Einsteintelecoop? Wij zijn hartstikke enthousiast over de Einsteintelecoop. Dat is in beginsel een prachtige ontwikkeling voor de regio. Wat wel heel belangrijk is - dat hebben wij van meet af aan gezegd - is dat dit wel samen moet gaan met onze verduurzamingsagenda. Wij geloven ook dat dit kan. Het moet wat ons betreft dus verzoend worden met bestaande verduurzamingsplannen. Op dit moment ligt nog steeds een motie bij GS, waarin GS wordt opgeroepen om toch in ieder geval te kijken of als die verzoening mogelijk is, maar ook als die niet mogelijk is, wat er aan vervangende duurzame opwek voor de regio kon worden gerealiseerd. Wij zijn dus groot voorstander van een combinatie van beide doelen. Wij geloven ook nog steeds dat dit kan.

Provinciale Staten heeft wat dat betreft de deur open gehouden voor een combinatie tussen de twee projecten. Maar in bredere zin moet ik zeggen dat de Einsteintelecoop geen directe invloed hoeft te hebben op de plannen voor het lokale energiebedrijf, omdat we echt niet gebonden zijn - al was het maar omdat het zoekgebied van de Einsteintelecoop slechts het allers zuidelijkste randje van Parkstad bestrijkt - om verder te gaan met het versterken van energiecoöperaties, met het in coöperatief beheer brengen van duurzame opwekprojecten. Dus er is wat dat betreft niet in onmiddellijke zin een directe relatie, behalve dan het windturbineverhaal of de vervanging daarvan.

Een opmerking vanuit Hart-Leers over de woningbouw, namelijk dat die in Heerlen een factor vier lager ligt dan landelijk. Maar de heer Leers merkt ook terecht op dat er wel degelijk dynamiek is. Ik vond het leuk om daar even over te zeggen - dat is niets ten nadele van Landgraaf - dat de woningbouw in Heerlen vier keer hoger ligt dan in Landgraaf. Dus zeer gewaardeerde collega's, maar toch niet onbelangrijk. Nee, het staat niet in deze stukken, maar het is wel een feit. Daarom vul ik het even aan. Twee keer zoveel als in Kerkrade, dus die doen het ook weer beter. Baas boven baas. Waarbij het aardig is om op te merken

dat wij het precies even goed doen als Maastricht, in ieder geval in 2021. Dat zijn de cijfers die ik snel kon vinden. Dus dat.

Dan kwam er nog een toetje voort - die was eigenlijk gebakken in de interactie tussen de Partij voor de Dieren en mijn collega Peters - over het Heerlens Heitje. 2023 is een soort schakeljaar voor het Heerlens Heitje. In beginsel waren het inderdaad vooral klussen. We hebben een heel mooie sessie gehad, waarbij we het hebben gehad over hoe je dat zodanig kunt verbreden dat het ook echt probeert om een andere manier van kijken naar waarde te reflecteren. Waarbij de euro vooral kijkt naar materiële en economische waarde en het Heerlens heitje vooral ook moet kijken naar toegevoegde sociale of ecologische waarde. Ouderenbeleid zal daar ook zeker in terugkomen.

Dan kom ik bij de moties. De motie van de SP over het ontzien van 16 Heerlense buurten. Die kan ik natuurlijk met enthousiasme omarmen, ik denk om de redenen die ik net al heb omschreven.

De renovatie van nieuwbouwhuurwoningen. Ik had beloofd dat ik daar iets over zou zeggen. Heel kort dan. Die kunnen we omarmen. Dat doen we omdat we in een uitvoeringsagenda bij die Woonvisie nader willen operationaliseren hoe je al die uitspraken over identiteit en energiehuishouding omzet in algemene richtlijnen voor hoe we dat in de praktijk brengen.

De motie van het CDA over dat onderzoek naar dienstverlening en communicatie. Die kan ik zeker omarmen, met de opmerking dat alles wat ik net heb verteld dat we doen, als het ware gaat er een nietje doorheen en bieden we dat aan. Maar het is wel goed om het in samenhang te bekijken. Ik wil hem dus als zodanig gewoon omarmen.

De VVD en D66 hadden een motie over de gronduitgifte ten bate van woningbouw. We begrijpen de gedachte. Wij kunnen deze vorm moeilijk omarmen, omdat die wat al te assertief is geformuleerd, heel erg activistisch. Qua taalgebruik lijkt die motie een beetje te impliceren dat wij echt de boer op zouden gaan met onze gronden en die aan deze of gene zouden aanbieden. Dat zou een vrij radicale aanzwelling van onze competenties en capaciteiten vereisen. Hoewel ik groot voorstander ben van een actieve, aanwezige en regiserende overheid, zijn we daar nog niet direct voorstander van. Ik denk dat het goed is om weg te blijven van die mate van bestuurlijke obesitas, zoals volgens mij de VVD kan waarderen, maar ook de fanclub van Milton Friedman die vandaag aanwezig is. Als de motie anders wordt geformuleerd, kunnen wij die mogelijkwijs omarmen, maar in deze vorm is die net wat te assertief.

Tot slot de Partij voor de Dieren. Een motie over het initiatiefrecht voor de verduurzaming van woningen in de vrije huursector. Dat is een heel moeilijk te bereiken groep. We richten ons tot nu toe heel erg op de corporaties, omdat daar de grootste pijn zit qua energie armoede, en die kwetsbare particuliere voorraad. Dit is volgens mij een heel interessante mogelijkheid, dus we gaan het graag onderzoeken. Ook deze motie kunnen wij omarmen.

Voorzitter. Dat was het.

De voorzitter

Dank u wel. Reacties? Ik begin met de heer Bertholet.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Het antwoord van de wethouder met betrekking tot de klimaatbegroting omvatte wel veel woorden, maar was mij niet helemaal duidelijk. Wilt u dat format nu wel of niet overnemen? Voor alle duidelijkheid, het gaat hier om een motie die eigenlijk in het verleden al twee keer is aangenomen en waarvan ik nog steeds de toegevoegde waarde zie. Het is overigens gek dat ik het namens de Ouderenpartij voor het milieu moet opnemen, daar waar we een aantal partijen hebben die dat nog veel hoger in het vaandel hebben staan. Maar voordat de wethouder een antwoord geeft, zou ik hem willen vragen om even naar de begroting van twee jaar geleden te kijken. Ik denk dat daar de klimaatbegroting als goed format is opgenomen.

Als ik heel eerlijk ben, is het nu bijna beschamend weinig wat wij in de begroting hebben staan met betrekking tot een thema waar de coalitie van zegt dat het een van onze pilaren in het beleid is. Het zijn eigenlijk welgeteld nog geen twee bladzijden en daar zit dan ook nog het riool bij. Het begint al met de vraag: wat willen we eigenlijk bereiken? Dat mis ik in het stuk. Het mooie van zo'n klimaatbegroting is dat

dit er wel in wordt genoemd. Ik zou de wethouder willen vragen om nog even naar dat format te kijken. Twee jaar geleden heeft het voor het laatst in de begroting gestaan.

Nogmaals, het gaat mij ook om de meerwaarde, de informatiewaarde van de begroting, dat het klimaat daar een duidelijke plek in krijgt.

Wethouder Gelderblom

Ik ben het op twee punten fundamenteel oneens met wat er net is gezegd. Op de eerste plaats dat het onlogisch zou zijn dat de Ouderenpartij zich zou opwerpen voor het milieu. Dat vind ik super logisch en alleen maar goed. Ik weet ook dat er een club is Grootouders voor klimaat, waar deze dame lid van is. Dus daarvoor alleen maar waardering.

Het tweede punt waar ik het mee oneens ben, is dat het beschamend zou zijn hoe weinig wij met klimaat doen. Volgens mij gaan wij vanuit allerlei hoeken met de rigoureuze vergroening ontzettend hard los. In de begrotingstekst staan ook allerlei ambities, in zekere zin voor het eerst, over circulariteit. Niet onbelangrijk, staat erin. Ik deel die analyse dus helemaal niet.

Wat gewoon klopt, is dat het format van twee jaar geleden nog niet zijn weg heeft gevonden naar deze tekst. Ik heb daarover gezegd dat de inhoud wel is verwerkt in de kernthema's, maar dat het dashboard - dat is gewoon gebruiksvriendelijk - in een presentatie samen met het programma duurzaamheid, want dan hebben we alles in één keer, naar de commissie ROLO komt. Dat is omdat het programma duurzaamheid nog niet af is. We wilden daar niet op vooruitlopen, want het is veel handiger, ook voor de raad, om dat in samenhang te bekijken. Maar de inhoud van deze begroting vindt wel weer gewoon zijn weg naar dat dashboard. Het komt dus uiteindelijk goed. We hadden het graag nu al gehad, maar we zijn er gewoon nog niet. Dat is het antwoord.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dat is wederom een helder verhaal. Ik heb twee korte vragen. De start bouwimpuls, mede op aanzet van de Jongerenpartij. Dank u wel dat u daarmee aan de slag ben gegaan. Heel fijn. Maar we hebben daar ook nog specifiek een vraag gesteld over zoals Rotterdam het heeft gedaan, om daar vanuit gemeentelijk niveau nog een extra aanjager aan toe te voegen. U gaf aan dat u erover na zou denken in de beantwoording van uw vragen. Hoe staat het er nu voor? Bent u nog van zins om dat in sommige projecten nog te gaan benutten? Dat is een.

Twee. U gaf ten aanzien van de service en de zaterdagopenstelling aan een testproject. Nu heb ik gezien dat de gemeente Heerlen voor die hele test heel 2024 nodig heeft en dat die zaterdagopenstelling ergens in 2025 zou moeten gebeuren. Ik vroeg me het volgende hardop af. Ik zie de toegevoegde waarde heel erg, maar waarom moet het een jaar duren voordat we dat op de rit hebben. Of vergis ik mij daarin? Hoe denkt de wethouder daar invulling aan te geven? Op een kortere termijn?

Wethouder Gelderblom

Ten eerste over de sbi. Die landelijke sbi was eigenlijk een experiment om te kijken hoe men daar in de markt op zou reageren, of daar gretig op werd gereageerd, et cetera. We hebben er flink achteraan gezeten. Het heeft ook flink wat opgeleverd, want meer dan de helft van de aanvragen vanuit Parkstad kwam vanuit Heerlen. Dat is procentueel veel. Het heeft nog niet onmiddellijk geleid tot de uiting van een enorme behoefte aan de gemeentelijke aanvulling daarbovenop. Het gaat over aantallen die echt wel een aanslag zijn op zo'n begroting. We dachten: laten we eerst van start gaan met die landelijke maatregelen. Ik sluit ook helemaal niet uit dat als dit succesvol is, ervan uit landelijk nog meer geld zou komen. U zult het met mij eens zijn dat het de voorkeur geniet om daar gebruik van te maken, voordat we dat gemeentelijk gaan doen.

Dat laat onverlet dat als het inderdaad een succes blijkt, we dat altijd alsnog kunnen gaan bekijken. Laat dat ook heel helder zijn.

Dan over de zaterdagopenstelling. Ik heb daar al een beetje naar verwezen in een eerdere beantwoording. We hebben een aantal vacatures wel ingevuld, maar we hebben nog steeds niet de vacatures die we hebben

uitgezet, ingevuld. Het zou onverantwoord zijn, zeker met uitdagingen in het team dat onder druk staat, om dat nu al te gaan doen. We moeten eerst dat op orde krijgen en andere stappen maken. Als we ons huis op orde hebben, gaan we dat openstellen. Ik denk dat dit een goede en prudente volgorde zal zijn.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Voorzitter, ik heb besloten om er morgen in de tweede termijn op terug te komen.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Ik wil even aansluiten op de heer Bertholet die toen namens D66 voor de eerste keer de klimaatbegroting had ingediend. Namens D66. Voor ons is het prima dat het dashboard het dit jaar in een breder perspectief zet, maar ik zou ook wel graag willen aansluiten op de heer Bertholet om het volgend jaar wel weer in de begroting mee te nemen, omdat dit een heel handig overzicht geeft. Dus die oproep en de vraag of de wethouder dat kan doen.

Wethouder Gelderblom

Ja, zonder meer. Daar ben ik het helemaal mee eens. Als je het programma hebt, heb je ook een soort van lange termijn beleidsmatige onderlegger waar je het aan kunt koppelen. Dat helpt gewoon in de inzichtelijkheid van het instrument.

De voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik over naar de laatste beantwoording en die ga ik zelf doen. Dat zijn de beantwoordingen rondom mijn eigen portefeuille. Na afloop zal ik ook u weer de kans geven om daarop te reageren.

Burgemeester Wever

Dank voor de vele reacties over veiligheid. Het geeft in ieder geval aan hoezeer dit thema leeft. Het is echt mooi en goed om te zien dat u donders goed doorhebt wat wij allemaal doen op veiligheid. Ik hoor niet alleen de boa's, maar Sociaal veilig, Preventie met gezag, interventieteam, politiebureau. We zien aan alle kanten dat we volop bezig zijn. Maar toch, hebben we nu wel genoeg boa's? Je kunt zeggen dat je er nooit genoeg hebt. Dat was de eerste vraag van de OPH. Ten opzichte van de vorige begroting waar wij op 25 stonden, heb ik er op dit moment 13 meer. We zitten dus op 38, dus zelfs boven het aantal waar wij toen op mikten. We hebben boa's aangenomen voor het uitlezen van camera's en het opmaken van bekeuringen. Dat zijn er twee. Wij het interventieteam hebben we vier ondermijningsboa's aangenomen en een coördinerend jeugdboa. Naar verwachting starten er ook nog eens drie extra jeugdboa's vanuit onder andere Preventie met gezag. Dan heb ik het nog even niet over de aparte horecaboas die we hebben. Niet over de administratieve mensen die we hebben. Niet over de mensen die toezicht houden bij het interventieteam en meegaan naar controles op bijvoorbeeld garageboxen of panden waar migranten in zitten. Kortom, dat doen wij eigenlijk best aardig. Dat is een hele kunst, want het is wel continu werven en continu erachteraan zitten, maar het lukt ons wel. Dat is volgens mij mooi.

De motie voel ik echt als een steun in mijn rug, zo van hartstikke goed, blijf lobbyen. U weet dat ik dat doe en ook blijf doen. Samen met de collega's in Parkstad, maar zelf ook. Waar ik kan, maak ik me sterk voor het hele verhaal politie en veiligheid in Heerlen. Of dat nu op Nieuwsuur of in de krant is. U zag gisteren dat wij in NRC ook weer in de regio worden genoemd. Er is inmiddels echt wel het besef - niet alleen in Den Haag, maar ook landelijk bij de politie - dat het ze over de schoenen loopt. Daarbij heb je heel veel steun nodig. Elke steun die je kan krijgen, maar je ziet ook hoe ingewikkeld het is.

Ik heb een halfjaar geleden een hartstikke mooi gesprek gehad met de minister en een paar topambtenaren. Ik heb aangegeven wat de problematiek is. Ik heb best de indruk dat ze snappen wat die problematiek is. Je stuurt daar een enorme brief over dat je wil experimenteren. Je biedt je eigenlijk gratis aan, zo van: hier ben ik, doet u maar met ons wat u wil, als het maar helpt. En dan krijg je eigenlijk een reactie die prachtig is, zes kantjes vol, maar eigenlijk zitten er maar twee concrete aanknopingspunten in

waar je wat mee zou kunnen. Ik vind het echt heel fijn dat de politie wil onderzoeken of we ook politiemensen uit Duitsland en België kunnen gaan aannemen. Dat gaat op termijn wel helpen. Dat is echt goed. De handreiking is nu ook gedaan om de beschermingsmiddelen van de boa versneld te kunnen aanvragen. Dus die gaan we ook insteken.

Dan toch zit ik met die motie. Ik voel hem als steun, maar als ik hem tegelijkertijd ga combineren met de zorg, dan wordt het heel ingewikkeld. Ik ga niet over werknemers in de zorg. Daar gaan de werkgevers in de zorg over. Sterker nog, de voormalige wethouder Zorg en ikzelf hebben in een eerste gesprek met het ziekenhuis ooit aangeboden: "Wij willen alles voor u doen. Wij willen helpen bij opleidingen. Wij willen u helpen bij parkeren. Wij willen u helpen met woningen." Wij willen dus alles in dat verband doen. Dat wil ik ook voor andere beroepsgroepen doen, maar daar houdt het ongeveer op. Neemt u van mij aan, boa's zoeken we overal. Het bestand is heel erg breed en gevarieerd en echt mooi. Er zitten ook heel veel oude marechaussees en dergelijke in. We hebben echt goed bestand.

Tevredenheid van boa's, dat was ook een vraag die langskwam. Wij zijn continu in gesprek met onze boa's. We hebben er leiding op zitten die ook met ze trainen. We hebben ook bijeenkomsten met ze, maar we hebben ook wel degelijk verloop. Mooi verloop ook af en toe. We zien boa's die doorstromen naar de politie. Dat is denk ik ook voor de boa een fantastische ontwikkeling. Andersom zien we marechaussees die binnenstromen. Maar ik zie ook mensen die vanuit de boa naar interne functies in onze gemeente instromen. Dat kun je alleen maar toejuichen, want je juicht ook mobiliteit toe. Maar het blijft wel uitdagend. Soms zie je ze ook naar een andere gemeente overstappen en halen wij ze weer binnen uit die andere gemeente. Het is dus een behoorlijke beweging. Wij doen medewerkerstevredenheidsonderzoeken. Dat gaan we in 2024 uitbreiden. We gaan kijken of we per team nog specifieke vragen kunnen stellen. De uitkomsten van die onderzoeken gaan we in de individuele teams met die medewerkers weer bespreken en de nodige aandachtspunten oppakken.

Het CDA had het ook over de capaciteit voor de boa's. Ga je onderzoeken wat je nodig hebt? Dat is een heel ingewikkelde. Volgens mij heb je altijd meer nodig. Als ik u hoor, wilt u nog meer blauw op straat. Maar daar zit wel een grens aan. Ik wil niet alleen maar dit blauw op straat, want dan zet ik deze mensen in functies waar ik ze niet wil hebben. Ze komen dan steeds dichterbij de plek van de politie. De afspraak met de politie en de boa's is nu momenteel dat je ook maar enigszins in een gevaarlijke situatie komt, zet je een stap terug en dan ga je niet een stap vooruit zetten, want daar ben je niet voor bevoegd. Je mag ook gewoon een aantal dingen niet. Toezichthouders mogen minder dan boa's. Boa's mogen minder dan de politie. Er zit gewoon regelgeving achter. Ik heb dus geen zin om door te gaan onderzoeken. Ik wil meer politie. Die bevoegdheden heb ik nodig. Als het erop aankomt, of het nu hennep is of een echte andere criminele overtreding, dan moet die boa passen en een belletje doen naar de politie. Ik vond dat ze dat heel mooi vertelden in het filmpje dat bij Nieuwsuur zat. Ik vond het echt heel veel kwaliteit van mijn boa's dat ze het lef hebben om op die manier te reageren, zonder hun collega's van de politie aan te vallen. Ze hadden er alle begrip voor. Dit is de problematiek waar je volgens mij diep van binnen mee zit. Ik heb er heel veel moeite mee dat de minister een proefballonnetje oplaait, misschien moeten we alles dat met verkeer te maken heeft maar van de politie doorsluizen naar de boa's. Dan gaat u mij vanuit het ministerie van Justitie een taak opleggen waar ik weer mensen voor moet aannemen die wij met zijn allen hier betalen, want die capaciteit wordt niet door het ministerie van Justitie betaald. Als het ministerie van Justitie mijn en uw boa's ook gaat betalen, prima. Dan ben ik akkoord. Maar tot die tijd blijf ik gewoon vooral lobbyen voor meer capaciteit van de politie en de blijf ik mijn boa's zo goed mogelijk inzetten. Waar ik er echt meer nodig heb, zal ik er echt meer inzetten. Maar vergis je niet, we doen ook heel veel goede dingen met dat interventieteam en met sociaal veilig. Sociaal veilig, die combinatie van de Hartslagmethode waar we echt probleemgerichte aanpak doen, helpt heel veel te voorkomen. Dat kun je natuurlijk heel moeilijk in cijfers hier hard maken, maar het helpt wel degelijk dat we achter die voordeur met gezinnen bezig zijn om te kijken hoe we u kunnen helpen en hoe we kunnen voorkomen dat er dit en dat op straat gebeurt. Tegelijkertijd proberen we onze toezichthouders zo goed mogelijk in te zetten. Sterker nog, ik heb mensen van het interventieteam die wekelijks op het politiebureau zitten om ervoor te zorgen dat de bestuurlijke rapportages van constatering die de politie doet naar mij goed worden vertaald, zodat ik

bestuursrechtelijke maatregelen kan nemen als er last onder dwangsom, sluiting van een pand, die doen we steeds meer, doordat de mensen daar zitten. Daar ben ik eigenlijk dus heel erg blij mee.

Hebben we nu te weinig geld voor Sociaal veilig? Op dit moment niet. Wethouder De Beer zei daar ook al iets over. We blijven daar gewoon voor knokken. Op dit moment hebben we zelfs alles bekostigd met uw hulp voor de focuswijken. Daar hebben we Heerlerheide aan toegevoegd. We hebben gisteren in het college de aanvraag voor de regiodeal die wij vanuit het college moeten doen, goedgekeurd. We gaan nu dus vragen om de rest van Heerlen-Noord te kunnen bekostigen via die regiodeal. Daar zit een grote pot in voor veiligheid. Sociaal veilig staat er als flagship in genoemd. Het zou heel raar zijn als we daar geen geld voor krijgen. Zo niet, dan gaan we kijken waar we het wel uit kunnen bekostigen. Het allerlaatste dat kan gebeuren, is dat over drie jaar helaas een regeling zou ophouden te bestaan. Dan gaan we het wel degelijk weer bij u aankarten. Daar kan ik niets aan doen. Als we dit belangrijk vinden, dan moeten we er ook geld voor over hebben.

De aanpak van excessen. Eigenlijk heb je voor de zichtbare aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek natuurlijk dat interventieteam opgericht, met daarin die vier boa's. Ze controleren via het bestemmingsplan op panden waarover we signalen ontvangen, onder andere van buurtbewoners. We maken er echt gebruik van. Als we wat horen of zien, los van de reguliere controles die we doen. We proberen er echt enorm veel in te plannen. De signalen kunnen bijvoorbeeld gaan over controles op huisvesting van arbeidsmigranten. Wij doen die controles elke maand. We nemen per controle ongeveer tien adressen mee. Dat is dus best veel. Handhaven op bestemmingsplannen zal niet altijd lukken, maar daarvoor hebben we ook andere instrumenten in voorbereiding. Wethouder Gelderblom gaf net eigenlijk heel mooie dingen aan over goed verhuurderschap, over de verordening en regiobinding. Al dat soort zaken heb je ook nodig om goed te kunnen handhaven. Hoe beter onze regels zijn, hoe beter ons beleid is ingericht, hoe makkelijker het wordt om op concrete zaken te handhaven.

Partij Hoensbroek Belang, veiligheid in Hoensbroek Centrum. We blijven daar doorgaan met de dingen die we daar hebben ingezet. Dat is ook met name sociaal veilig. Dat is die politiepost, maar dat is ook het inzetten van boa's en waar nodig cameratoezicht. Sociaal veilig heb ik al gezegd en het keurmerk Veilig ondernemen. Dat heb ik zelf mogen doen met de partijen, waaronder de ondernemers. We hebben een overeenkomst ondertekend over een pilot voor het inhuren van beveiligers in die winkels. Dat is goed en dat willen we ook blijven doen, maar we moeten wel oppassen met wat we daar doen. Die beveiligers mogen in de winkel aanwezig zijn om daar de veiligheidsmaatregelen te controleren, maar niet in de openbaarheid. Daar hebben we wel al een paar keer voor gewaarschuwd. Dat is niet toegestaan aan deze beveiliging. Zo zie je dat die bevoegdheden, beveiligers, boa, politie, elke keer groeien.

Patrouilleren in Hoensbroek. Dat doen we natuurlijk met enige regelmaat. We proberen dat zo goed mogelijk te doen. We proberen dat ook op grond van meldingen te doen. We hebben daar dus echt de boa's, de wijkagenten en de normale politiepatrouilles voor nodig. We kunnen dat dus niet doen door het beveiligingsbedrijf, want dan krijgen wij de politie op ons nek. Dat heet korpscheftaken. Die houden toezicht op beveiligingsbedrijven, maar bijvoorbeeld ook op de straatcoaches. Die zien er dus op toe dat dit soort organisaties doen wat ze mogen doen.

Overlast op straat in Hoensbroek. U hebt heel specifiek een aantal casussen genoemd. Daar zitten we echt regelmatig. De Hoofdstraat is gewoon een van de drie focusbuurten. Daar hebben we jaarlijks integrale actiedagen. Op dit moment zetten we in de Hoofdstraat zelfs in op meerdere casussen. Ik ga niet in op die casussen, maar u snapt wat daarmee aan de hand is. De Harmoniestraat is bekend vanwege een zorgpartij met 60 beschermd wonen woningen in bezit. Daar hebben we regelmatig en goed overleg mee over die overlastcasussen. Ook daar zitten we bovenop. In de Mgr. Lebouillestraat zit ook een bepaalde doelgroep. Dat is ook in de commissie geweest. Vorige week heb ik nog met de buurtbewoners gesproken. We hebben een tijdelijke camera geplaatst. Een van de echt overlastgevende bewoners is elders ondergebracht. Ik heb begrepen dat het inmiddels gelukkig wat rustiger is. U ziet dat we daar allemaal bovenop zitten. En toch kun je op een gegeven moment constateren of dat wel voldoende genoeg is. Ik hoor ook mensen zeggen, waaronder de heer Van den Berg: het mag ook hard en wanneer treed je nu echt op? We treden dus overal echt op, want dit zijn echt wel aanpakken die we doen. Het is niet zo dat ik zo'n pand als in de Mgr.

Lebouillestraat even gewoon kan opkopen en eruit halen. A, waar haal ik het geld vandaan? B, wie wil het pand opkopen? C, waar zet ik die zorgpartij in? Daar waar we dat zouden kunnen en het ultieme remedie is nodig, zullen we dat zeker niet nalaten. Net zo goed als dat we nooit aarzelen om ook maar even een pand te sluiten.

In de commissie ROLLO hebben we een presentatie gegeven over de veiligheidsanalyse. Daar hebben we een foto gemaakt van onze huidige veiligheidssituatie. U hebt toen ook heel veel cijfers gehad. Als je het hebt over het veiligheidsgevoel, dan is het 43% van de Heerlenaren in 2021 die zich weleens onveilig voelt. Dat is gelijk ten opzichte van 2019. Dat gaan we natuurlijk in de komende jaren weer meten. Ik heb steeds gezegd dat ik wil dat dit cijfer omlaag gaat, het liefst naar een landelijk gemiddelde. Maar dan kom ik ook meteen op wat je nodig hebt om structureel dit soort cijfers beter te krijgen. Daar heb ik echt die vijfentwintigjarige aanpak van Heerlen-Noord voor nodig. U maakt mij niet wijs dat ik de veiligheidsproblematiek oplos zonder dat ik de daadwerkelijk onderliggende sociale problematiek op weet te lossen. Dat is wel de basis waardoor ik het beter zou kunnen maken.

De nieuwe Kadernota leefbaarheid en veiligheid komt begin volgend jaar naar u toe. Daar staan dan de prioriteiten in. We gaan ook wat concreter worden, zo van: wat wil je allemaal bereiken? Dat kunnen we dan in de commissie en de raad bespreken.

Een vraag van de Fractie Damen over de vrijwilligers bij de politie en over melden. Via Sociaal veilig staan we in nauw contact met bewoners. We benadrukken overal dat melden cruciaal is. In voorbereiding op de kadernota veiligheid heb ik op vier plekken in de stadsdelen een aantal uur gestaan om gewoon eens met bewoners te praten. We hebben overal in die gesprekken kaartjes uitgereikt over hoe je moet melden. Telefoon, balie, langsgaan bij de gemeentelijke informatiepunten in de bibliotheken. We hebben bewoners op die manier geïnformeerd. Dat doen we ook regelmatig via de Stadskrant. Dat doen we via de website. We proberen dit zo goed mogelijk te doen.

De politie gaat over de vrijwilligersinzet bij de politie. Ze doen daar echt veel mee. De politie in Heerlen doet dat eigenlijk heel goed, begrijp ik tenminste ook ten opzichte van andere teams. Ze hebben veel soorten vrijwilligers, van technisch specialisten die helpen bij cybercriminaliteit tot echt wapendragende politievrijwilligers. Dat zijn gewoon mensen die dezelfde opleiding hebben gehad, die naast hun baan ook nog gewoon vrijwilliger zijn en afhankelijk van achtergrond, opleiding en beschikbaarheid allerlei diensten draaien, van evenementen tot voetbalwedstrijd tot verkeerscontroles, maar ook gewoon meedraaien bij diensten met andere collega's. Kortom, daar wordt veel aan gedaan.

Fractie Damen noemde ook het pestprotocol. Daar zijn we in Preventie met gezag ook heel nadrukkelijk mee bezig. Het is ook beantwoord door de wethouder, dus daar ga ik niet verder op in.

Het coffeeshopexperiment van de heer Leers. Niet uw coffeeshopexperiment, maar ons coffeeshopexperiment.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik dacht al: ik hoor hier nog eens wat!

Burgemeester Wever

Volgens mij herstelde ik me net. Naar verwachting starten we in of vlak na de zomer van 2024. Ik ben het met u allen eens dat het heel lang heeft geduurd. We zijn ook nog eens grensgemeente. We zijn onder de wet verplicht om vanaf dat moment het ingezetenen criterium te handhaven. Daarmee halveert naar verwachting de klandizie van de coffeeshops, omdat bezoekers uit het buitenland dan geweigerd zullen worden. Die gaan op zoek naar alternatieven. U bent er ook bang voor dat dit het straatdealen zal gaan vergroten. Dat zou je kunnen verwachten in de eerste periode na de start. Dat is ook het belang van het experiment. Gaat het nu echt gebeuren en gaat het dan structureel gebeuren? Of wordt het gewoon rustiger en krijg je mensen alleen nog maar op bezoek in je eigen gemeente die aan het criterium voldoen en op zoek zijn naar goede weed? Daar hebben wij het dan over. In die eerste periode gaan wij daar natuurlijk enorm op inzetten. Dat doen we niet alleen door te communiceren met de coffeeshophouders, want je moet de mensen wel duidelijk maken wie er nog wel mag komen en waarom en waarvoor. We gaan ook

kijken waar ze dan nog wel welkom zijn. Kunnen we daar afspraken mee maken? We hebben de toezegging van het ministerie dat in de beginfase van het voorbereiden van het experiment tijdelijk meer agenten worden ingezet als er een toename van illegale straathandel zou zijn.

Daarnaast hebben we ook afgesproken dat we naast strafrechtelijk optreden een beleidsregel hebben waar wij aan straatdealers forsere dwangsommen kunnen gaan geven. We kijken daarbij natuurlijk ook naar ervaring in andere gemeenten die al langer het i-criterium handhaven. Sittard-Geleen heeft dat criterium bijvoorbeeld al wat langer. Die hebben een korte ervaring van straathandel gehad, maar het beeld is daarna rustiger geworden. Kortom, ik wacht met heel veel belangstelling en met heel veel spanning het experiment af. Het kan voor mij niet vroeg genoeg beginnen. Ik hoop dat dit het gevolg zal hebben dat wij in Sittard hebben gezien.

Dierenmishandeling. Daar heeft u ook artikel 33 vragen over gesteld. In de Kadernota veiligheid die ik al heb aangekondigd, gaan we net inzoomen op die prioriteiten die wij met zijn allen de belangrijkste prioriteiten vinden voor de komende jaren. Daar hebben wij die veiligheidsanalyse voor gemaakt die wij in mei 2023 hier bij u hebben gehad. Het is een soort blauwdruk van hoe staat het er hier nu voor met veiligheid en leefbaarheid in Heerlen. Daar hebben we heel veel bronnen voor gebruikt. Op basis daarvan hebben we gezegd dat de volgende thema's belangrijk zijn in Heerlen. Ook als u luistert naar uw eigen betogen, dan hebben we het altijd over jeugdoverlast, sociale cohesie, ondermijning en cybercrime. Dat pakken we aan met een stukje verbinding tussen zorg en veiligheid. Dat zijn de thema's waar we het eigenlijk continu over hebben. Ik heb eigenlijk niet de behoefte om extra thema's toe te voegen, omdat ik daarmee de illusie wek dat ik nog meer aan kan, terwijl ik al moeite heb om dit aan te kunnen. Dit zijn echt de gemeentelijke thema's.

Daarnaast verafschuw ik dierenmishandeling. Het is een schande. Het zegt ook iets over mensen die dit doen. Dat ben ik helemaal met u eens. We komen inderdaad ook mensen tegen die dit doen en die ook andere dingen doen. Maar vooral de politie komt die ook tegen. Het is wel degelijk de politie dit voor een groot deel aanpakt, naast de landelijke inspectie dierenbescherming en de Nederlandse voedsel- en warenautoriteit. Die drie organisaties zijn primair verantwoordelijk op het gebied van dierenmishandeling.

Daar waar wij dingen zien en horen, zullen wij ook bewust en alert communiceren en dat doorgeven. Lobby. Ik ga naar een ander thema. Spreiding overheidsdiensten. De OPH is daarop ingegaan. Het is trouwens al heel lang geleden, misschien al een jaar geleden, dat een prachtig stuk in de kranten verscheen van Wiel Heinrichs die er terecht op wees dat wij echt onderbedeeld zijn bij de spreiding van de rijksdiensten. Dit moet je eigenlijk in verbinding brengen met Elke regio telt. Als je daarover nadenkt, dan is er wel een beetje een paradigmashift nodig in Nederland, en met name in Den Haag. Die zullen echt anders naar deze regio's moeten gaan kijken. Die moeten gaan kijken wat de kansen zijn voor dit soort regio's en waar we op willen investeren. In het rapport staat heel nadrukkelijk dat die herverdeling van rijksdiensten daarbij hoort. Vanochtend had ik mijn collega van Den Helder aan de lijn. Dat is een van de andere vijf gebieden die is onderzocht. Ik heb met hem afgesproken dat ik binnenkort de vijf gebieden uit Elke regio telt bij elkaar roep - at zal wel via Teams zijn, want we liggen echt wel ver uit elkaar - om juist die gezamenlijke inzet op de kansenagenda te gaan formuleren, zodat een nieuw kabinet hopelijk ook het lef heeft om echt te kiezen. Wat er op dit moment aan de hand is, vind ik wel eng met Elke regio telt. Elke Limburger telt, hoor ik hier in Limburg roepen. Ik hoor de grote steden roepen: maar dat verschil hebben wij ook tussen het centrum van Amsterdam en een van de wijken. Jongens, dat doet geen recht aan wat er aan de hand is. Dat doet ook geen recht aan die economische ontwikkeling die wel degelijk altijd gericht was op de Randstad en op Brainport. Regio's als de onze profiteren daar niet van. Ik blijf daar dus voor lobbyen, samen met heel veel anderen, maar vooral ook samen met die vier andere regio's, om daar een gezamenlijke lijn uit te halen. Als dat betekent dat we meer Belastingdienst hierheen kunnen halen of wat dan ook, dan zullen we dat zeker niet nalaten.

Einsteintelecoop is door de collega's behandeld.

Tripool, vragen van D66. Ja, daar zetten we meer op in. We hebben natuurlijk heel lang van alles besproken in het Zuid-Limburgse. Gelukkig hebben we een heel goede samenwerking in Parkstad. Daar begin ik mee. Als je buiten Heerlen kijkt, is dat onze thuisbasis. Daarmee doen we een aantal heel belangrijke dingen,

zeker in die sociaal economische structuurversterking. Dat past ook bij onze regio. Dat moet je ook niet met een groter verband doen. Maar we zijn ook bezig met een Zuid-Limburgse agenda, met de 16 gemeenten. Een van de onderdelen daarvan is een grensoverschrijdende kenniseconomie. Dat is volgens mij een heel belangrijk thema dat je heel goed met de tripool zou kunnen oppakken. We zitten inmiddels met de drie burgemeesters, de drie wethouders Economie en de gemeentesecretarissen bij elkaar. We willen juist dat thema oppakken. Dan heb je het ook over dingen als de Einsteintelecoop en de infrastructuur op basis van waterstof. Dit hebben we dus opgepakt.

Dan als bijna laatste het ziekenhuis. Ook hier is volgens mij die prachtige paradigmashift nodig in Den Haag. Als Den Haag ervan uit blijft gaan, zoals de minister tot nu toe blijft uitspreken, dat het ziekenhuis lekker bezig is en lekker zijn gang mag gaan met de zorgverzekeraar en de banken, dan blijft het heel erg moeilijk voor ons. Als hij op die manier de moties die in het parlement zijn aangenomen negeert, dan heb je een probleem. Ik hoop dat die shift er komt, dankzij die moties en de lobby die wij gaan en blijven doen. Deze maand zit ik bij de minister en de DG. Ik blijf lobbyen. Ik vind dat we aan de regietafel moeten komen. Ik vind dat Zuyderland een prachtige brief heeft geschreven dat ze meer tijd nemen en opnieuw stakeholders gaan raadplegen, maar ik wil ook antwoord op de vragen van de Alliantie. Ik wil ook antwoorden op de vragen van de Alliantie Noord. Ik wil ook antwoord op de vragen van Parkstad Limburg over een mkba en een onderzoek door de Universiteit Tilburg. U mag dus van mij aannemen dat de nieuwe wethouder Zorg en ik ons de schoenen onder het lijf uit blijven lopen om dit voor elkaar te krijgen. Wij zetten alles op alles om zo goed mogelijk voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis in onze stad en in onze regio te knokken.

Buurtgericht werken. Hoe waarborgen we daar de toekomst van? Dat was een vraag van Hoensbroeks Belang. We zijn bezig met een aantal stappen. We zijn bezig met het versterken van de buurtregie met extra capaciteit. De buurtorganisaties worden zo goed als mogelijk ondersteund en gefaciliteerd in het kader van het uitwerken van de visie op buurtgericht werken. Ze worden heel nauw betrokken - dat is ongeveer bijna afgerond - bij de ontwikkeling over dat buurtgericht werken. Ze praten daar met elkaar en met ons over. We hebben goede sessies gehad over nieuwe beleidsregels die we ter uitvoering van de beleidsvisie met elkaar willen gaan doen. Daar hebben we volgens mij overeenstemming over. We kunnen dus begin volgend jaar met dat uitvoeringsplan en met het communicatieplan - dat hadden we ook beloofd - naar u toe komen. Het is ook gericht op het aantrekken van nieuwe vrijwilligers. Het communicatieplan is er ook op gericht om te kijken hoe we meer jongeren hier bij kunnen betrekken. Maar het gaat ook over de nieuwe beleidsregels, ook over één loket. Het gaat er ook over om makkelijker initiatieven vanuit een buurt aan te kunnen dragen. Iedereen die een goed idee heeft, mag dat straks ook doen. Dat is belangrijk, want de mensen kennen hun buurt vaak net zo goed, naast die eigen buurtorganisatie en andere buurtnetwerken.

Daarnaast heb je de buurtoverstijgende samenwerkingsverbanden of collega buurtorganisaties die activiteiten organiseren of zaken oppakken, net zoals in Hoensbroek Brioch actief was. Daar zoeken we steeds weer naar een oplossing. Daar waar een buurtorganisatie wegvalt, bijvoorbeeld bij de Molenberg, zoeken we actief naar nieuwe vrijwilligers en gaan we met gebiedsregisseurs en buurtconsulenten tijdelijk een deel van die taken overnemen tot we weer de mensen hebben waar we verder mee kunnen.

Burgerbetrokkenheid. De planvorming voor het burgerberaad. Die vraag kwam van de Fractie Damen. We hebben het natuurlijk 27 september in de raad gehad. We hebben afgesproken dat wij u in Q4 zouden informeren over de planning. Ik zal u op hoofdlijnen wat meegeven. Eind dit jaar, begin volgend jaar krijgt u het publiciteits- en communicatieplan met betrekking tot de pilot Burgerberaad. We gaan nog een sessie met u organiseren over hoe we de loting gaan organiseren. In Q1 komt er een publiciteitscampagne. In Q2 starten wij die publiciteitscampagne. De werving van thema's voor het burgerberaad. Q3 de selectie van thema's. Q4 2024 het raadsvoorstel voor het thema. Q1 2025 starten met het burgerberaad. Dan in de loop van 2025 uitkomsten rapport en evaluatie, zodat u netjes voor de verkiezingen de evaluatie in uw handen hebt om te kijken hoe u daarmee door wil gaan in de jaren daarna.

Dan koppel ik daar even de motie over de burgerbegroting aan. Natuurlijk zijn wij daar niet tegen. Maar als u ziet wat wij allemaal doen met betrekking tot het thema burgerberaad, vragen wij ons wel af of dit

niet even te snel is en of we niet iets later dan in de motie staat - het is aan u om daar wat over te vinden - aan de slag kunnen gaan met de burgerbegroting. Dit gaat wel heel erg vol worden om de volgende klankbordgroep alweer op te starten. We zijn net een beetje op pad met het burgerberaad, met de referendumverordening waar ook een klankbordgroep voor was. Het is ook veel, zeg ik dan maar even heel eerlijk.

Ten slotte, dat is echt de allerlaatste, een vraag van de PvdA over verzuim van personeel. Het ziekteverzuim is landelijk gezien in 2022 überhaupt historisch hoog geweest. Het steeg namelijk van 4,9% in 2021 naar 5,6% in 2022. Bij grotere organisaties met meer dan 100 medewerkers van 5,5% naar 6,3%. Bij gemeenten ligt het verzuim ook nog eens hoger dan het landelijk gemiddelde. Daar steeg het zelfs naar 6,7%, terwijl dat in 2021 5,8% was. Dat zien we ook binnen de gemeente Heerlen. Sterker nog, wij zitten daar weer boven. Wij hebben niet 6,7%, maar 7,5%. Natuurlijk vinden wij dat te hoog. We zien wel dat het gelukkig op dit moment stabiliseert en niet verder stijgt. Maar een norm van 5% is op dit moment niet reëel, mede doordat we in verhouding veel langdurig zieken in dat percentage hebben zitten. En mede omdat we gemiddeld genomen ook nog een wat ouder bestand hebben qua leeftijdsklassen dan de andere gemeenten. We blijven eraan werken. We zijn weer bezig om te kijken of we het nog slimmer kunnen doen, maar dit is gewoon de realiteit.

Dat was het. Vragen? Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

38 boa's, dat lijkt natuurlijk erg veel. We begrijpen ook dat u zegt dat we natuurlijk niet al het werk van de politie moeten gaan doen. Dadelijk krijgen we ook geen politie meer. Maar dat neemt niet weg dat we toch al die rotte plekken in Heerlen hebben. Wij vinden dat het onze taak is als gemeente om dat op te lossen.

Burgemeester Weaver

Dat ben ik helemaal met u eens, maar dat kan ik niet alleen met boa's. Voor al die rotte plekken heb ik al die instrumenten nodig die ik heb genoemd. Daar heb ik ook voor nodig dat wij met Preventie met gezag gaan werken aan echt preventie, zodat we kunnen voorkomen. Daar helpen ook die rijke schooldagen bij. Daar helpt Kansrijk van start bij. Daar helpt het echt bij als wij jongeren die van school af komen ook snel kunnen doorleiden naar een baan. Dat soort dingen heb ik nodig naast de inzet die we plegen. Daar waar ik zie dat we tekort komen, zullen we niet aarzelen om weer met voorstellen te komen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Dank u wel voor de uitgebreide beantwoording van onze vragen. Ik heb even een praktische vraag. Ik kijk even naar de griffier. Zou het mogelijk zijn om zoals altijd - ik ga ervan uit dat we dat vanzelf krijgen - een overzicht te krijgen van alle moties, met daarbij aangegeven wat omarmd en ontraden wordt.

De griffier

Dat doen we. Morgenochtend.

Burgemeester Weaver

Ik zorg ervoor. Ik ben één motie van u vergeten. Dat is de bijenmotie. Ik zou echt willen aandringen om deze bij de behandeling van de APV eind deze maand te betrekken.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Helder. Dan geef ik meteen nog even richting de griffier mee dat we de motie over onderzoek naar plaatsing van afvalvangers, niet blikvangers, in de ijskast zetten. Wij komen daarop terug. We nemen even genoeg met de beantwoording van de wethouder.

Burgemeester Weaver

Prima. De heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Even over uw advies op onze moties. Allereerst over het versterken van de tripoolsamenwerking. Ik heb niet helemaal helder of u hem omarmt of wat uw advies daarin is. Ten aanzien van de burgerbegroting zijn we ook wel bereid om het tijdspad wat naar achteren te schuiven. Het is wel begrijpelijk. Zou u ermee kunnen leven om de klankbordgroep in de eerste helft van 2024 in te stellen en de uitkomsten van het onderzoek dan in plaats van Q3 2024 een half jaar later naar Q1 2025 te doen?

Burgemeester Weaver

Naar die laatste ga ik even kijken. De eerste omarmen we, omdat we het feitelijk al doen.

De voorzitter

Mensen, dat was het. Ik besef dat ik er enorm bovenop heb gezeten. Ik snap dat ik niet altijd even aardig ben. Dat is mijn rol af en toe. Ik schors de vergadering tot morgenmiddag 16.00 uur.

De vergadering wordt geschorst van 22.05 uur tot 16.00 uur.

De voorzitter

Dames en heren, ik heropen de vergadering. Nog steeds afwezig de heer IJzerman en mevrouw Butink. De heer Oulad komt wat later. Ik moet u mededelen dat onze gemeentesecretaris afwezig is, omdat helaas heden nacht haar vader is overleden. Dat is een trieste aankondiging. Dennis Huurdeman neemt dit over. Meneer Bertholet, hebt u een mededeling?

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen

Ik was gisteren te laat bij de eerste termijn. Ik zag dat wij deze week een vel met errata hebben gekregen met betrekking tot de begroting. Ik heb er nog een ontdekt. Op bladzijde 155 hebben we ons 1 miljoen in ons nadeel vertelt. Daar staat 22 miljoen. Dat hoort 23 miljoen te zijn. Dat heeft geen consequenties voor de uitkomsten, want er is wel met 23 miljoen doorgerekend. Toen ik daarmee bezig was, ontdekte ik dat we vorig jaar in de begroting een fout hebben gemaakt bij het vaststellen van het weerstandsvermogen. We hebben toen met het verkeerde eigen vermogen gerekend. Normale hoort dat het gemiddelde van het begin en eind te zijn, maar sinds een aantal jaren berekenen wij door met de eindstand. Daar heb ik ook wel vrede mee. Vorig jaar hebben we bij wijze van uitzondering met de beginstand gerekend. Dat heeft ons benadeeld. Vorig jaar zijn we uitgekomen op een ratio weerstandsvermogen van 0,84. Dat moet 0,99 zijn, want dat scheelt een paar miljoen. Dat wil ik alleen gezegd hebben.

De voorzitter

Super. Dank u wel, meneer Bertholet. Ik had even de hoop bij die eerste miljoen, zo van dit is zo'n goed nieuws, we stoppen nu gewoon met de vergadering en we gaan wat leuks doen met zijn allen. Maar dat zit er niet in.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen

Ik had ook al iets bedacht om dat miljoen te besteden, maar we hebben toch met die 23 miljoen doorgerekend.

De voorzitter

Helaas. Elk jaar wordt er gelukkig wel iets uit gehaald. Dank voor de oplettendheid.

Ik stel voor dat we beginnen met het toezingen van onze twee jarigen. Ik feliciteer namens u allen van harte Anita Hendriks en Kleis Adema.

De aanwezigen zingen Lang zal ze leven.

2b. Bijdragen fracties tweede termijn

De voorzitter

Ondanks alle vreugde, wil ik op dezelfde weg doorgaan als gisteren, hoe onaardig het af en toe ook was. Ik denk wel dat het de enige manier is om op tijd klaar te zijn vanavond. We gaan er dus gewoon weer strak vandoor. Ik geef het woord aan de heer Reijnders voor de tweede termijn.

De heer Reijnders, SP

Dank u wel, voorzitter. Gisteren konden we genieten van de betogen van de partijen in deze raad. Het waren prima betogen. De SP viel ook op dat er weinig ideologische visie voorbij kwam. Naar wat voor samenleving streven de partijen, welke waarden bepalen onze keuzes en wat moet de politiek en de overheid voor mens en gemeenschap betekenen? Een van de uitzonderingen daarop was Forum voor Democratie. Die hield eigenlijk een heel ideologisch verhaal. Een bijna libertarisch verhaal van een overheid die zich tot de hoogstnoodzakelijke taken moet beperken, zich niet moet mengen in de levens van mensen met daarbij een heel groot vertrouwen in de markt.

Nu houden wij SP'ers wel van ideologische bevlogenheid. Maar het moge duidelijk zijn dat wij totaal anders naar de samenleving kijken. Het heilige vertrouwen in de markt dat FVD tentoonspreidt, is natuurlijk niet alleen het grootste sprookje van de eerste termijn, het is de oorzaak van veel van de problemen waar dit land mee te kampen heeft. De ongelijkheid is afgelopen decennia enorm toegenomen, het openbaar vervoer is verschaald, kinderopvang is in handen van private equity en bijna onbetaalbaar geworden. En in de zorg heeft de marktwerking ertoe geleid dat personeel gillend het ziekenhuis uitrent. En wat is dan de oplossing van de markt? Dan halen wij liever een aantal goedkope Filipijnse verpleegkundigen binnen in plaats van dat we iets gaan doen aan de waardering voor deze mensen en dat we gaan vertrouwen op de professionele vakkundigheid van deze mensen.

Voor de SP is glashelder dat de markt structureel faalt in het eerlijk verdelen van welvaart en basisvoorzieningen. Wat goed is voor de markt, is veel te vaak slecht voor hele grote groepen mensen. Voorzieningen waar we niet zonder kunnen of die niet failliet mogen gaan, horen helemaal niet op de markt thuis. Veiligheid, wonen, zorg, energie, onderwijs en openbaar vervoer.

Wat ons betreft gaan we nog veel verder, laten we niet de overheid alles regelen, maar geven we mensen echte zeggenschap. Organiseer voorzieningen dichtbij mensen, liefst op buurtniveau, geef mensen serieuze zeggenschap in coöperatieve samenwerkingen, geef personeel zeggenschap bij zware strategische besluiten binnen bedrijven en organisaties, en geef mensen de mogelijkheid om slechte besluiten van de overheid te corrigeren met een bindend correctief referendum.

De SP heeft namelijk vertrouwen in mensen en gemeenschappen. We hebben dan ook weinig op met de bevoogdende manier waarop gisteren werd gesproken over mensen met bescheiden inkomens die ondersteuning ontvangen. Mensen voor wie de prijsstijgingen in de supermarkt niet vervelend zijn, maar een regelrechte ramp, voor wie een hoge energierekening of de zoveelste huurverhoging de spaarzame familieuitjes volledig onmogelijk maakt, en die de tandarts mijden omdat de verzekering te duur is. Zij verdienen de steun van de politiek en het vertrouwen dat ze de ondersteuning goed kunnen en zullen gebruiken, of dat nu gaat om het aflossen van schulden, het betalen van de energierekening of het kopen van een cadeautje voor de kinderen.

Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit, ongeacht of jouw vader een grotere auto heeft dan de mijne.

Tot slot willen we kort stilstaan bij beheer en onderhoud. We hebben waardering voor de open en eerlijke beantwoordingen van de wethouder ten aanzien van de haperende uitvoering van beheer en onderhoud. We zijn ook gecharmeerd door de suggestie van mevrouw Heine van het CDA om de kwaliteit van het groen in de wijken te verbeteren en de wijken op te fleuren door opvallende en vrolijke planten en bloemen te plaatsen. We willen de wethouder verzoeken om de komende periode zo concreet mogelijk in kaart te brengen waar het specifiek hapert in de uitvoering en dan maatregelen treffen om de haperingen vlot te

trekken. Graag vernemen we van de wethouder of hij ons deze toezegging kan doen en wanneer en in welke vorm hij dit gaat terugkoppelen naar de raad. Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. Is er nog behoefte aan een verduidelijkende vraag? De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Heel kort. De heer Reijnders had het over ideologie en zet dan in een woord Filippijnse verpleegkundigen af tegen de huidige zorgmedewerkers goed te betalen. Daarnaast legt hij een claim op de mensen met de kleinste inkomens, de minima. Mijn vraag aan de heer Reijnders is: waarom zet u per definitie het belonen van de zorgmedewerkers die dat verdienen af tegen het toevoegen van kwaliteit die we simpelweg niet voorhanden hebben? Dat is een.

Twee. Als u het dan toch over weinig in de portemonnee overhouden hebt, waar blijft uw ideologie voor de middeninkomens, de werkenden, die netto wellicht veel minder in de portemonnee overhouden dan de minima die we hier zo goed als we kunnen, en vaak ook heel erg terecht, proberen te ondersteunen?

De heer Reijnders, SP

Die laatste stelling laat ik even voor de heer Janssen. Middeninkomens die het zwaarder hebben dan minimuminkomens, dat herken ik niet helemaal. Ik wil wel even ingaan op het eerste. Het gaat mij niet om die Filippijnse verpleegkundigen. Die zullen ongetwijfeld hun best doen. In de zorgmarkt zien wij dat 40% van het personeel binnen twee jaar weg is uit het ziekenhuis. Het begint daar te werken en rent gillend weg. Net niet letterlijk, maar in ieder geval figuurlijk. Wat doen wij dan vervolgens? Wij gaan niet kijken naar de oorzaken, namelijk onvoldoende waardering en enorme werkdruk. 40% is administratieve verantwoording voor ziekenhuispersoneel. Nee, wat doen wij? We trekken een blik goedkopere medewerkers open, want dat is wat de markt dicteert. Wij pleiten daar niet voor. Wij pleiten ervoor om te kijken naar de noden die worden ervaren. Zorg dat het vak weer wordt gewaardeerd. Zorg dat die mensen bezig kunnen zijn met wat ze doen, hun vak uitoefenen en niet met het verantwoorden richting verzekeraars. Ik heb getracht om dat voor het voetlicht te brengen.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Hoor ik de heer Reijnders nu pleiten voor een centraal geleide economie? Ik ken een land waar dat heel prominent is, waar we echt alles willen regelen tot aan de bloembakken toe van de Partij voor de Dieren. Dus daar graag een reactie op. De tweede vraag. Kan de heer Reijnders een voorbeeld geven van waar de marktwerking een goed idee is?

De heer Reijnders, SP

Het antwoord op de eerste vraag is: nee. Ik pleit voor vergaande zeggenschap voor mensen. Daar heb ik net het een en ander over verteld. Ik geloof echt niet dat als we alles door de overheid laten regelen, het allemaal wel goed komt. Nee, geef mensen zeggenschap en geef vakmensen vertrouwen. Dat is volgens mij het pleidooi dat ik net hield.

Heeft u voor mij een voorbeeld waarin de markt goed werkte? Wat mij betreft mogen de mobiele telefoontjes prima op de markt blijven. Luxe producten mogen met elkaar concurreren. Ik vind het prima. Maar alles waar mensen echt van afhankelijk zijn, wat mensen echt nodig hebben, basisvoorzieningen waar we niet zonder kunnen, haal die als de wiedeweerga van de markt af.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)

Ik heb nog even een vraag over de toekomstbestendigheid van de zorg, waarover de heer Reijnders spreekt. Op dit moment werkt een op de zes mensen in de zorg. In 2040 moeten dat 1 op vier zijn. Dat is natuurlijk ook een van de redenen die nu worden genoemd waarom we de zorg moeten veranderen. Ik ben

het met u eens dat er waardering moet zijn voor de mensen. Maar uiteindelijk is het ook de vraag in welke mate het toekomstbestendig is.

De heer Reijnders, SP

Klopt. Ik geloof ook dat bijna de helft van de mensen aan de zorg werkt in plaats van in de zorg. Wij geloven erg in een nationaal zorgfonds. Verpleegkundigen moet je niet 40% laten administreren, maar die moet je misschien 5% of 10% laten administreren. Volgens mij is je personeelstekort dan meteen al opgelost. Als je dit systeem anders organiseert, minder concurreren, minder georganiseerd wantrouwen, dan denk ik dat er heel wat personeel kan worden vrijgespeeld om het goede te doen, namelijk goed zorgen voor de mensen die het nodig hebben.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Als ik één opmerking mag maken. Ik respecteer de heer Reijnders heel erg, ondanks dat onze ideologieën heel erg uit elkaar liggen. Laat ik dat voorop gesteld hebben. Ik heb de volgende vraag aan de heer Reijnders. U hebt het over falen van de markt. Is het niet zo dat juist de markt faalt door overheidsingrijpen?

De heer Reijnders, SP

Nee, dat denk ik niet. Als je al zou kunnen zeggen dat door overheidsingrijpen de markt faalt, dan zit hem dat vooral in het oeverloze subsidiëren van de aanbodkant met allerlei belastingvoordelen en subsidies, vaak voor bedrijven die ontzettend goed en veel geld verdienen, maar die kennelijk toch nog moeten worden geholpen om te verduurzamen, om maar eens een voorbeeld te noemen. Dus als u dat bedoelt, wil ik een eind met u meegaan. Maar ik geloof echt dat de markt voor basisvoorzieningen, ook als de overheid zich daar niet mee bemoeit, het recht van de sterkste prevaleert. Dat betekent dat er in de top van de piramide heel goed wordt geboerd en genoten en dat alle rest daar de klappen van opvangt. Dus nee, ik kan het niet met u eens zijn.

De voorzitter

Nog twee in deze ronde en dan ga ik echt naar de volgende. Anders lopen we weer uit. De heer De Groot. Daarna de heer Leers nog en dan naar de volgende.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb een vraag aan de heer Reijnders. Wij zijn het eens met de maatregelen die hij voorstelt. Het werk moet leuk zijn aan het bed, minder administratie, meer eigen verantwoordelijkheid, waardoor er hopelijk veel meer mensen in de zorg niet alleen beginnen, maar ook blijven werken. Maar als je dan de verwachting hoort ten aanzien van dat er in Nederland en misschien wel Europa steeds meer capaciteit nodig is om toch de adequate zorg te verstrekken, is de heer Reijnders het dan met mij eens - zelfs in relatie tot bijvoorbeeld het Zuyderland Ziekenhuis, dat als belangrijkste argument aangeeft personeelstekort, waarom bijvoorbeeld een spoedeisende hulp gesloten zou moeten worden - na al die maatregelen dat er dan in ieder geval ook verder moet worden gekeken om toch die handjes aan het bed te krijgen, zodat die zorg die we allemaal nodig hebben ook kan worden gerealiseerd? Als uiterste middel.

De heer Reijnders, SP

Ik kan niet in een glazen bol kijken. Ik stel nu vast dat de reflex van de markt de volgende is. De mensen willen niet meer in het ziekenhuis werken. Wij kijken niet naar de oorzaken, maar we kijken wat de eerstvolgende stop is waar we goedkope arbeid kunnen loskrijgen. Ik vind die dynamiek totaal verkeerd. Als we zien dat er nog wel genoeg mensen in de opleidingen zitten en er nog steeds genoeg mensen in de zorg beginnen, maar vervolgens binnen twee jaar weglopen en we daardoor grote personeelstekorten hebben, dan zul je echt heel veel andere dingen moeten doen dan verpleegkundigen uit de Filipijnen halen.

Als je straks al die maatregelen hebt genomen. Je hebt die professional weer vertrouwd, je hebt de marktwerking en de bureaucratie uit de zorg gehaald. We hebben een nationaal zorgfonds. Als dan mocht blijken dat we om wat voor reden dan ook echt structureel personeelstekort hebben, dan komt er wellicht een oplossing in zicht om te kijken of er mogelijkheden zijn in andere landen van mensen die hier zouden kunnen werken. Maar volgens mij hebben wij nog heel en heel veel te doen voordat we op dat punt komen.

De voorzitter

Tot slot, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik hoorde de heer Reijnders gisteren talloze voorbeelden noemen en geven over onze stad. Vandaag meer landelijk en in het algemeen een verhaal. Gisteren had u het over een heel aantal wijken in onze stad waar mensen soms letterlijk bibberen van de kou vanwege aanpassingen die aan hun sociale woningen moeten worden gedaan. Als ik u dan een keuze voorleg in het verlengde van de discussie die u gisteren met mij aanging: of investeren in het eigen eigendom van de sociale woningcorporaties of investeren in een megaproject á la Maankwartier, voor welke keuze staat de SP dan?

De heer Reijnders, SP

Dan zal de heer Leers mij eigenlijk even moeten uitleggen welke mega investering voor het Maankwartier dan nu op de rol staat. Ik weet het niet. Vertel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Geldt dat je hebt uitgegeven aan megaprojecten kun je niet uitgeven aan je corebusiness. De corebusiness van de sociale woningcorporatie, zoals bijvoorbeeld Weller in onze stad, een eigenaar van 10.000 sociale woningen, is het verhuren van betaalbare, goed onderhouden woningen en niet het opplussen van een project van 220 miljoen waar naderhand nog allerlei problemen mee ontstaan en dat men vervolgens heel recent ver onder de bouwkosten heeft moeten verkopen. Voor welke keuze staat u dan? Investeren in megaprojecten of doen waar het om gaat, het onderhouden en aanbieden van betaalbare sociale woningen? Als je zo verder denkt, zou zelfs die keuze mede debet kunnen zijn aan hetgeen u hier gisteren vertelde over de staat van sociale woningbouw in onze stad. Want daar gaat het vandaag in deze begroting over.

De heer Reijnders, SP

Volgens mij legt u mij een schijntegenstelling voor. U was er toen al in die tijd, maar volgens mij was het station in Heerlen een gitzwarte plek waar zeer grote problemen waren. Daar zijn destijds plannen voor gemaakt. Eigenwijze plannen, zoals we Heerlen kennen. Dat heeft ertoe geleid dat we een kunstenaar hebben gevraagd om een stationsomgeving te maken. Daar heeft deze raad toen kennelijk, inclusief de heer Leers, unaniem ja tegen gezegd.

Prima, heel goed. Dan kunnen we het er nu nog over hebben of het een mooi of een lelijk project is. Volgens mij moet dat nooit een of-of-redenering zijn. Wij kunnen het ons helemaal niet permitteren om bijvoorbeeld niet te investeren in het centrum door te zeggen: dat gaat alleen naar de woningen. Die dingen werken natuurlijk altijd op elkaar in. Een goed stadscentrum, een stad waar het fijn is om te verblijven en naartoe te komen, is ook een stad waar het fijn is om te ondernemen. In een stad waar dat allemaal op zijn plek valt, zijn ook mogelijkheden om te investeren in buurten. Volgens mij is die tegenstelling niet zo groot.

Maar als u zich afvraagt of ik nog steeds vind dat Weller alles moet doen om ervoor te zorgen dat die woningen die nu slecht zijn, een goed energielabel hebben en dat mensen daar prettig kunnen wonen, dan zeg ik daar zonder meer ja tegen. Daar staat het Maankwartier wat mij betreft helemaal niet in de weg.

De voorzitter

Dank u wel. Ik ga naar de heer De Groot van de Ouderenpartij.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met een korte toelichting op twee door ons ingediende moties. De eerste heeft betrekking op het werven van vrijwilligers. Dat vrijwilligerswerk bijdraagt aan het terugdringen van eenzaamheid, is evident. Maar in eerste instantie is het doel van onze motie om meer mensen, oud of jong, op de been te krijgen om de sociale cohesie in onze buurten te vergroten. Verenigingen en buurtorganisaties zijn bij uitstek instrumenten om dat te realiseren. Maar daar hebben ze wel mankracht voor nodig.

De door ons geschetste aanpak is een grote kans voor dit college om de verbinding met buurtorganisaties te versterken door hier samen goed over na te denken en op te trekken. Dit met als doel om significant meer mensen gelukkig aan het vrijwillige werk te krijgen.

Dan ten aanzien van de motie die we hebben ingediend rondom het werven van buitenlands personeel voor essentiële beroepen. We zijn in ieder geval blij dat de burgemeester deze omarmt als het gaat over veiligheidspersoneel. Natuurlijk weten wij dat hij formeel niet gaat over het ziekenhuispersoneel, maar hij is wel een belangrijk boegbeeld in Parkstad in de strijd om behoud van ons ziekenhuis in zijn huidige vorm. Zo staat hij op 7 november in de Royal tegenover David Jongen bij het ziekenhuisdebat. Wij roepen hem dan ook op om bij elke gelegenheid en op elk niveau te pleiten voor het werven van noodzakelijk personeel in binnen- en buitenland door Zuyderland. En daaraan te koppelen dat Parkstad alles zal doen om dat personeel dan ook te faciliteren in de daarbij behorende voorzieningen.

Voorzitter. Wij hebben het college gisteren gehoord. Dikwijls concreet en goed onderbouwd, maar helaas ook nog te vaak wazig. Dat voelt als met een kluitje in het riet te worden gestuurd. Daarom op onderdelen nogmaals het volgende.

Wij vragen concreet aan het college om ons een toezegging te geven om bij elk mogelijk herstructureringsobject in onze wijken, zoals de genoemde voorbeelden marechausseekazerne, Lomahuis en DSM-complex in overleg met ontwikkelpartijen te sturen op huisvesting voor ouderen. Hiermee stuurt het college in ieder geval op de behoefte van grote groepen ouderen die passend in hun eigen buurt willen blijven wonen. Tevens de toezegging om deze raad twee keer per jaar te informeren in de commissie omtrent de voortgang qua sturing op deze mogelijke projecten.

Ook de antwoorden met betrekking tot de digitaliseringsbehoefte onder ouderen gaan alle kanten op. Daarom ook hier concreet de volgende vraag. Bent u bereid om digitale cursussen opnieuw te faciliteren in wijken en buurten, en zo ja, ons te informeren omtrent de planning hiervan?

De vraag omtrent de al dan niet afgeschafte subsidie KBO staat nog open. Ik neem aan dat de wethouder hier inmiddels zicht op heeft.

Voorzitter. Dan nog even het volgende. De voetbalverenigingen Eikenderveld en Weltania zijn met de gemeente in gesprek geweest omtrent de noodzakelijke vervanging van een gasvoetbalveld naar kunstgras. Dit omdat hun gezamenlijke ledenaantallen al enkele jaren groeiende zijn. Echter, de velden op dit gezamenlijke sportcomplex zijn niet meer passend. Deze verenigingen zitten fantastisch in de lift. Zeker de ontwikkelingen bij de club Eikenderveld, terecht gedefinieerd als een kwetsbare wijk, stemmen ons hoopvol. Er wordt zelfs weer gesproken over de terugkeer van een jeugdafdeling daar. Echter tot onze grote spijt heeft de gemeente Heerlen het goed onderbouwde gezamenlijke verzoek van beide verenigingen naast zich neergelegd. Wij verzoeken het college om een heroverweging en te zoeken naar een mogelijkheid om het kunstgrasveld alsnog te realiseren in 2024 en mee te nemen in deze begroting.

Voorzitter. Tot slot moet ons het volgende van het hart. De inwoners van Hoensbroek worden met een mooi verhaal gesust omtrent de jaren die nodig zijn om tot realisatie van hun centrum te komen. Het zou eerlijker zijn als het college aangeeft: wij kiezen primair voor het centrum van Heerlen met al zijn megaprojecten en wij kiezen ervoor om culturele hoofdstad van Europa te worden. Dit paradepaardje heeft Leeuwarden als culturele hoofdstad in 2019 105 miljoen euro gekost. Daar gaan onze centen naartoe. Hoensbroek mag achteraan sluiten.

Voorzitter. Het belangrijke dossier Hogeschool Zuyd naar het centrum bewaren wij voor de komende commissievergadering. De eerder ingediende moties omtrent de administratie van Heerlen-Noord en ook

de klimaatbegroting trekken wij in gezien de toezeggingen en de toelichting die door het college zijn gegeven.

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Ik zie de heer Reijnders, mevrouw Heine en de heer Leers. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Ik hoor hier net de heer De Groot zeggen dat er een complot aan de gang is. Dat het college weliswaar beloofd wat aan Hoensbroek te doen, maar het stiekem niet doet, omdat ze allerlei andere dingen doen. Ze gooien alles in Heerlen Centrum en Hoensbroek komt er niet aan. Waar haalt de heer De Groot deze informatie vandaan?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Meneer Reijnders, dat is heel simpel. Als je tussen de regels door leest van de nota die wij hebben gekregen omtrent de ontwikkeling centrum Hoensbroek Noord, dan zie je dat een nota van ik geloof wel drie pagina's eigenlijk één alinea had kunnen zijn. Het is namelijk gewoon een herhaling van zetten. In de kern komt het erop neer dat er zo zorgvuldig moet worden gehandeld om uiteindelijk iets te kunnen realiseren rondom centrumontwikkeling Hoensbroek dat dit jaren gaat duren. Het is ook niet zo onlogisch, want we hebben er op korte termijn gewoon niet de centen voor. Al hetgeen waar nu nog dekking voor moet worden gezocht rondom de projecten die lopen in Heerlen Centrum, alle andere voorzieningen die wij willen treffen in Heerlen, het geld is op. Je zult keuzes moeten maken. Als je dan ook nog eens een keer de ambitie hebt om culturele hoofdstad van Europa te worden. Dat klinkt allemaal heel erg leuk en dat komt naar buiten toe heel erg mooi over. Ik heb net het voorbeeld van Leeuwarden genoemd. Het gaat miljoenen en miljoenen kosten. Dan weet je gewoon dat je niet nu al direct toezeggingen moet gaan doen omtrent de concretere planning rondom Hoensbroek Noord.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dat zijn flinke stellingnames. Er zitten veel aannames in en weinig feiten. Ik ben erg benieuwd hoe het college hierop zou reageren. Er zitten nogal wat grote sprongen in die volgens mij niet altijd op feiten worden gestaafd.

Mijn laatste vraag. De heer De Groot zegt net terecht: "We zijn het erg met jullie eens dat die marktwerking uit de zorg moet. Je moet meer vertrouwen hebben. Je moet die mensen meer ruimte geven om hun vak uit te kunnen oefenen. Maar als alles is geprobeerd en het kan niet anders, zou u dan bereid zijn?" Dat was uw vraag aan mij. Ik kon die vraag goed volgen, maar ik hoor u dan vervolgens 5 minuten later meteen als optie zeggen dat we nu allemaal mensen moeten invliegen. Waar is de overweging dat het wel degelijk belangrijk is om dat werk aantrekkelijker te maken? Dat mis ik een beetje in uw verhaal.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Toen wij gisteren die motie aankondigden, heeft mevrouw Schreurs een opmerking gemaakt over of we niet eerst alles moeten doen om binnen eigen gelederen alles uit de kast te halen om het probleem intern op te lossen. Dat zit voor een deel in het gebruikmaken van alles dat nog in de bakken zit, om het maar even oneerbiedig te zeggen. Dat zit natuurlijk ook - daarom steun ik u daar ook in - in het efficiënter en aantrekkelijker maken van het werk. Dat zijn allemaal belangrijke zaken. Maar we moeten ook realistisch zijn, meneer Reijnders. Dat zijn ook de stappen die moeten worden gezet die niet allemaal binnen een of twee jaar zullen worden gerealiseerd. Maar ondertussen neemt de vraag naar meer zorg alleen maar toe. We zullen dus wel wat moeten. Dat is het antwoord op uw vraag.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA (interruptie)

In de Eredivisie mag vanaf 2025 geen kunstgras meer worden gebruikt, omdat het meer blessures veroorzaakt, maar u wil wel dat het weer bij de amateurverenigingen gaat gebeuren. Wat is daarvan de reden?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Mevrouw Heine, de reden is heel eenvoudig. Je kunt een betaalde voetbalclub natuurlijk niet vergelijken met een amateurvereniging. In een amateurvereniging wil je er vooral voor zorgen dat met name de jeugd, maar ook de oudere spelende leden, met plezier kunnen voetballen. We weten allemaal dat we hier niet in een klimaat zitten waarin we het hele jaar door zon hebben en een beetje regen en prachtige grasveldjes hebben. Nee, we zullen er dan voor moeten zorgen dat de kinderen en ook de andere actieven zo veel mogelijk gebruik kunnen maken. Dat is de zegen van de kunstgrasveldjes. De budgetten van zo'n amateurvereniging kun je niet vergelijken met een betaald voetbalorganisatie. Laten we wel wezen - u weet dat zelf waarschijnlijk ook - de betaald voetbalclubs hebben ook verschillende kunstgrasvelden waar ze ook nog eens een keer gebruik van kunnen maken. Het is belangrijk dat wij achter die verenigingen staan, in dit geval de voetbalverenigingen, zeker als ze groeiende zijn. Wij moeten ze stimuleren en zo veel mogelijk helpen om ook kinderen aan het sporten te krijgen.

De voorzitter

Tot slot in deze ronde, de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Aangaande de huisvesting van ouderen deed u de suggestie om de marechausseekazerne in Welten die wordt verkocht door de Rijksoverheid om te bouwen naar woningen voor ouderen. U weet dat ik nog niet zo lang geleden het voorstel heb gedaan om diezelfde kazerne te verbouwen voor ziekenhuisgerelateerd personeel. Misschien kunnen we elkaar in het midden vinden en allebei voor die doelgroep gaan. Mijn vraag was: hebt u kennisgenomen van de antwoorden op de vragen die ik daarover schriftelijk heb gesteld aan het college? Als u die niet hebt gezien, dan wil ik u in hoofdlijnen meegeven dat het college dacht: laat dat maar aan de eigenaar en de markt over. Zo staat mij dat bij. Als dat niet zo is, kunnen wij elkaar dan vinden in de oproep dat die kazerne in ieder geval moet worden gebruikt en dat dit mogelijk zou kunnen zijn voor ouderen alsook voor zorgondersteunend personeel? Dan kan ik mij voorstellen dat de voorzieningen daar ter plekke ook nog een beetje op een hoger niveau komen. Kunt u die lijn vinden? Als u die lijn kunt vinden, dan kunnen we ons vervolgens samen op het college richten om nog een keer naar die suggesties te kijken met dit in het achterhoofd.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Meneer Leers, in algemene zin kan ik mij wel in die lijn vinden. Als je personeel aantrekt, is het inderdaad belangrijk dat zij fatsoenlijke woningen hebben. Daar moeten we ook voor zorgen. Maar voor ons is het volgende vooral belangrijk. Wij horen van heel veel oudere mensen: "Wij willen heel erg graag in onze eigen wijk en buurt blijven wonen. Alleen worden wij gebrekkiger. We hebben ook bepaalde voorzieningen nodig. Dat lukt niet meer in dat grote huis." Tegelijkertijd zal dat ook een positief effect hebben op de doorstroom in de woningmarkt. Die huizen komen weer vrij. Dat geeft natuurlijk ook een goede boost aan het woonprobleem in algemene zin. Ik heb een paar voorbeelden gegeven. De marechaussee, het DSM-complex, Lomahuis. Er zullen tig andere voorbeelden zijn. Ik denk dat er meer dan voldoende complexen zijn waarbij we beide doelen kunnen dienen.

De voorzitter

Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Heine van het CDA.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Dank u, voorzitter. Onze fractie is tevreden met de meeste antwoorden die wij van het college hebben gehad. Wij pleiten er vooral voor om de afstand tussen burgers en gemeente kleiner te maken. De wethouder heeft onze motie dan ook omarmd. Wij hebben nog één vraag hierover. Is het mogelijk om de nieuwe website van de gemeente uit te breiden met een gevarieerde zoekfunctie, waarbij alle informatie, nieuws, voorzieningen en activiteiten uit de hele stad en wijken op één plek te vinden zijn? Dat is vooral belangrijk voor de oudere burgers. Meer geldt vooral vrolijk groen en zeker in de wijken waar het toe doet. Wij vragen dan ook aan de wethouder om hier een kwaliteitsslag te slaan. Wij vragen ook om vooral bij de nieuwe, sportieve openbare ruimtes het inclusiebeleid agenda 22 niet te vergeten.

Voorzitter. De OPH had het over een knarrenhofje. Dat is een term die volgens ons geen recht doet aan de woonvorm die hij schijnt te bedoelen. Wij denken dat hij het heeft over het zogenaamde zorgbuurthuis. Onze fractie heeft er in de vorige raadsperiode op aangedrongen om te beginnen met deze woonvorm. Inmiddels is dankzij de voortvarende aanpak van ex-wethouder Van Zutphen samen met de partners een plan gemaakt voor Meezenbroek. Misschien kan de huidige portefeuillehouder ons hierover bijpraten, eventueel door een raadsinformatiebrief.

De actieve cultuurparticipatie heeft een positief effect op het welzijn van ouderen. Om alvast te kunnen ervaren hoe cultuureducatie voor ouderen zou kunnen zijn, bieden wij het college een cultuureducatiepakket aan, waarin zij samen de jaren 60 in duiken en tevens hun eigen kunstwerk maken in de stijl van Andy Warhol.

Voorzitter. Dan nog het afsluiten van de binnenstad. De wethouder heeft veel maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de afsluitingen zichtbaarder worden. Driehoeksborden, drempels en verkeersregelaars. De boetes zijn ook aanzienlijk gedaald, maar dat kost allemaal veel geld. De opbrengsten van de boetes gaan niet naar onze gemeente. Nu is de stad afgesloten van 0.00 uur tot 7.30 uur. Daarom vragen wij het college een onderzoek bij de bewoners van het centrum te houden naar de tijden van de afsluiting.

De antwoorden van de burgemeester over het onderzoek naar het aantal boa's begrijpen wij, maar dat neemt niet weg dat de overlast niet afneemt. Hoeveel gewone boa's van de 38 hebben wij die in het centrum en de wijken de straat op gaan? Dan heb ik het niet over het interventieteam, horeca et cetera. Wij kunnen het onze burgers niet uitleggen dat er niets aan hardnekkige overlast kan worden gedaan, wegens gebrek aan politie, maar ook capaciteit bij de gemeente.

Dan hebben wij nog een motie die wij vandaag hebben ingediend. De motie Kinderkrant Jong 045 Heerlen. In de gemeenten Maastricht, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg is er sinds 2021 een kinderkrant, die heet Jong 043. Die kinderkrant is voor alle kinderen vrij beschikbaar en gratis. Zo kunnen alle kinderen de krant lezen, uit welk gezin, gebied of buurt ze ook komen of naar welke school ze ook gaan. Het belangrijkste van dat initiatief is dat de leesvaardigheid van kinderen hiermee wordt gestimuleerd, maar ook het volgen van het nieuws. Dat laatste is een cruciaal onderdeel om op te groeien tot een betrokken burger in de maatschappij. Het initiatief als de Kinderkrant kost ongeveer € 15.000 per jaar om alle scholen van deze kranten te voorzien.

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. Korte vragen. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Net als gisteren geef ik echt een pluim aan mevrouw Heine van het CDA dat zij zo achter het belang van een goed ouderenbeleid staat. Dat is echt fijn om te horen. Ik heb wel nog een vraag aan mevrouw Heine. U maakte net een licht denigrerende opmerking over de benaming 'knarrenhof'. Ik vraag mij af of mevrouw Heine weet wat daar eigenlijk mee wordt bedoeld. In het verlengde daarvan, zo'n zorgtehuis, prima. Dat is ook goed. Het gaat ons erom dat er verschillende creatieve woonvormen zijn voor ouderen om in samenhang, in verbinding met elkaar oud te worden en elkaar ook te helpen. Dat is met name de kracht van zo'n knarrenhof. Het is niet alleen maar verzorgen en achterover zitten. Nee, datgene wat ouderen

nog kunnen om elkaar te helpen, wordt daar in een kleine woongemeenschap ten uitvoer gebracht. Is mevrouw Heine daarvan op de hoogte?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Ja. Als dat zo is, dan begrijpen we dat en dan steunen we dat.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het zorgbuurthuis was toch het stokpaardje van de SP, meen ik te begrijpen. Ik vind het op zich een heel sympathiek idee. Alleen is het college op dit moment druk doende met de woonzorgvisie in deze gemeente. Ik zou graag de suggestie willen doen om met uw goedvinden, het met het college zijn beloop te laten gaan en dat de heer Gelderblom en mevrouw Vrusch - die zal zich daar ongetwijfeld ook mee bemoeien - met een voorstel naar deze raad komen en dat wij ons daar dan in gezamenlijkheid over kunnen buigen. Als dan zo'n knarrenhof, een zorgbuurthuis of noem maar op allemaal tot de mogelijkheden behoort en past bij de vraag van de markt, dan accepteren wij dat of niet. Dat is dan aan u. Dan hoeven wij dat nu niet te agenderen. Dat is een.

Twee. U doet een suggestie over de krant voor de kinderen. Daar zijn wij natuurlijk voor. Maar dat valt eigenlijk al samen met hetgeen het Nationaal programma in Heerlen-Noord hier in samenwerking met De Limburger heeft gedaan. Wat voegt uw suggestie daar nog aan toe? Wij waren erg blij met het nieuws gisteren. Wat probeert u te bereiken met uw suggestie?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Dit gaat over kinderen van 7 tot 12 jaar. Die gaan dan ook zelf die krant maken. Zij schrijven verhaaltjes en maken foto's. Dat is het verschil.

De zorgbuurthuizen laten wij gewoon over aan de wethouder.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Ik hoorde mevrouw Heine zeggen: groen in de buurten. Ik vind het fantastisch. Prima. Maar u laat het groen dan zijn dat het voor de mensen opwekkend is en dat zij ervan genieten, maar tegelijkertijd moet het voor vogels en insecten interessant zijn. Dat is nog wel het belangrijkste daarin. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Violtjes, krokussen, narcissen vind ik gewoon leuk in het voorjaar. Ik weet natuurlijk niet hoe die insecten daarop reageren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Er zijn mensen die dat wel weten. Die kunnen we dat vragen.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Prima.

De voorzitter

Die hebben wij als het goed is in dienst. Dank u wel, mevrouw Heine. Dan ga ik naar de heer Hendriks van de Jongerenpartij.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Voorzitter. Na een lange dag gisteren komen we thuis en overdenken we de dag nog eens rustig. "Uit liefde voor de stad" is de titel van het coalitieakkoord. Een spreuk waar we allemaal achter kunnen staan, want ieder van ons zit hier op zijn eigen manier en met zijn of haar eigen mening uit liefde voor de stad. We willen toch allemaal hetzelfde: een mooie toekomst voor ons Heerlen. We hebben namelijk niet voor niets

de afgelopen weken keihard gewerkt aan onze inbreng, we hopen dat de liefde soms ook een beetje wederzijds is. Helaas was er namelijk toch ook wel wat teleurstelling toen we thuis zaten en de dag nogmaals overwogen. We hebben veel goede en mooie betogen gehoord die allemaal hetzelfde doel nastreven: een goede toekomst voor alle Heerlenaren.

We hadden wellicht ook een iets positievere feedback op onze moties verwacht vanuit het college en hebben op grond van het debat gisteren ook ons best gedaan om tegemoet te komen aan de vraagtekens rondom onze moties. Gelukkig kregen we gisteravond, zij het summier, wel links en rechts wat toezeggingen op onze suggesties en daarin gaan we dan ook natuurlijk mee en geven we volledig vertrouwen aan het college.

Een aantal inhoudelijke zaken. De Einsteintescoop. Goed dat de wethouder net zoals de Ouderen- en de Jongerenpartij het potentieel ervan ziet. Wilt u ons dan ook vooral meenemen in de voortgang van deze lobby en mits we onverhoopt keuzes moeten maken tussen windmolens of de Einsteintescoop ons daar tijdig in raadplegen?

Het skatepark. Met betrekking tot het urban skatepark is het fijn te horen dat er een uiteindelijke datum is van uiterlijk begin 2026 om te realiseren en dat we dit jaar nog de concrete planvorming inclusief het benodigde investeringskrediet gaan ontvangen hieromtrent. Fijn dat onze motie met de oproep voor een skatepark van vorig jaar vruchten af gaat werpen en mogen we er dan op vertrouwen dat het vooral aan de toekomstige gebruikers is om hun input te geven over de invulling van het park?

Netcongestie. We hebben goed geluisterd naar de beraadslagingen van het college en het probleem blijft enorm urgent. We staan ook zeer sympathiek tegenover de reeds omarmde motie van de collega's van de VVD met betrekking tot het uitstellen van legeskosten in het geval van deze problemen. We hebben in de geest van het debat dan ook onze motie aangepast en vertrouwen erop hiermee tegemoet te komen aan de mogelijkheden van het college en ook binnen de raad de reeds gevoelde steun te ontvangen.

Veiligheid rondom de scholen. We hadden een amendement gemaakt rondom de verkeersveiligheid. De wethouder geeft aan hier volledig achter te staan, maar helaas kan hij dit amendement niet direct omarmen. We hebben wel het volste vertrouwen in het feit dat hij probeert om vaart te maken met de inrichting van de schoolzones, zoals gisteren toegezegd. We zullen daarom het amendement ook intrekken. MIJN plek. Er staat nogal wat te gebeuren de komende jaren qua herinrichting van de openbare ruimte. Een unieke gelegenheid wat ons betreft om tegemoet te komen aan de wensen en behoeftes om binnen die plannen alert te blijven hoe de beschikbare ruimte zo ingericht kan worden dat het MIJNplek wordt. Een plek waar spelen, bewegen en ontmoeten inspireert tot samenhang, verbinding en tot het thuisgevoel. Waar vriendschappen voor het leven ontstaan, een plek die op alle fronten bijdraagt aan de gezondheid en fitheid van Heerlenaren. Wij geloven oprecht dat dit college en de collega's in deze raad onze ambitie delen. We hebben de motie iets aangepast, zodat dit college ook meer ruimte heeft om naar gelang het project hier op een goede manier invulling aan te geven. We rekenen in deze vorm dan ook op uw steun.

De Fit en Fun-app. Allereerst willen we vooral op dit punt toch nog reageren op de gang van zaken gisteren. We hebben nergens gezegd of willen zeggen dat mensen bewust misbruik zouden maken van het geld dat ze ontvangen. Helaas konden we dit niet meer uitleggen op de vraag van de heer Reijnders van de SP. We kregen simpelweg niet de ruimte. Het enige wat wij graag willen, is dat het geld goed uitgegeven wordt, en we citeren letterlijk wat er op de site staat van de gemeente Heerlen:

"De Fit en Fun regeling is er voor alle Heerlenaren van 18 jaar of ouder die een minimuminkomen hebben. De uitkering is een bijdrage in de kosten van individuele maatschappelijke, sociale, sportieve en/of culturele activiteiten."

We zouden dan ook graag willen dat dit geld ook echt hiervoor gebruikt zou worden. We begrijpen dat de nood zoals de wethouder aangaf soms echt zo hoog kan zijn dat mensen het misschien nu beter kunnen gebruiken om de huur of de energie te betalen. Dat is wat ons betreft niet de geest van de regeling. De ontspanning in sport en cultuur is wat ons betreft zo belangrijk dat we zouden moeten zorgen dat het ook echt hiervoor gebruikt kan worden.

Minima de gelegenheid bieden om deel te nemen aan cultuur en sport, stelt u zich voor, het theater heeft nog stoeltjes vrij en de apphouders kunnen dan van hun tegoed voor een zeer laag bedrag het event

bezoeken. Of een sportschool die de waarde van het tegoed verdubbelt, het zou allemaal kunnen. En net zoals het brede aanbod van de vitknip voor ambtenaren kan dat ook functioneren in de fit en fun app. Wat ons betreft, is het heel belangrijk in ieder geval dat het tegoed niet terechtkomt bij bijvoorbeeld de huurbaas of het incassobureau. Willen we dit toch toestaan dan is de titel fit en fun misschien niet de juiste en moeten we hiernaar kijken.

We willen nogmaals onze motie tot onderzoek van de app in overweging geven en ook de uitkomsten van de vrees die u heeft mee te nemen in dat onderzoek, zodat wij als raad daarover gezamenlijk kunnen stemmen, zodat we wat ons betreft kunnen zorgen dat het totaalbedrag van dik €560.000 zijn echte waarde krijgt.

Hoensbroek. Na het uitgebreide debat gisteren waarin wij zij aan zij staan met Hoensbroeks Belang omdat we echt sneller resultaat willen zien, vertrouwen we dat onze oproep voor een snellere en adequate aanpak ook resulteert in een stevige aanpak van dit college. We blijven het op de voet volgen.

Afsluitend. De Jongerenpartij Heerlen staat inmiddels hoop ik bekend als een partij waarbij het glas altijd halfvol is, tenzij de accijns op het bier omhooggaat. Onder voorbehoud dat dit college ook onze punten ter harte neemt en daar waar mogelijk ons tegemoet komt, spreken wij ons vertrouwen in de begroting nu al uit.

De voorzitter

Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)

Meneer Hendriks, de fit & fun regeling, zou u het ook goedvinden als dit terechtkomt bij dierenartsen, zodat de mensen hun huisdier kunnen laten behandelen, omdat ze verder geen financiële mogelijkheden hebben? Dat bedrag kan daaraan bijdragen.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Wij vinden het erg belangrijk dat de fit en fun app daar terecht komt, waarvoor het is bedoeld: sport en cultuur. Wij vinden die waarde van € 75 zo belangrijk dat het echt daarvoor wordt gebruikt. Wij kunnen het voor alles gaan gebruiken. Dat is ook goed. Wat nodig is, is nodig. Maar het probleem is dat die waarde van € 75 zo belangrijk is om net even wat anders te doen. We kunnen daarvan de huur, de energie, de dierenarts en alles gaan betalen, alleen is het ook heel belangrijk dat het leuke uitje en die andere dingen worden gedaan. Wij zouden dus toch graag zien dat het daarnaartoe gaat.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Dat is precies de bevoogding waar ik het net over had. Ik ben overigens blij dat u het niet over de schutting kieperen noemt, want daar sloeg ik wel op aan. Maar dan nog. Welk probleem denkt u op te lossen, behalve dat u er graag op toeziet dat mensen met een kleine beurs die een keer per jaar € 75 krijgen wel wordt uitgegeven en iets waarvan wij vinden dat het goed is voor deze mensen. Dat is de bevoogding die ik zie. Volgens mij geven wij kinderbijslag aan mensen. Wij controleren ook niet welke euro naar het kind gaat. Er zijn tal van toeslagen waar we ook niet controleren. Dus stop met deze regimes van controle. Vertrouw die mensen dat geld toe. Laat ze daar het verstandige mee doen. Dan heeft u nog goede kans dat ze waarschijnlijk de ruimte hebben om wat leuks te doen, bijvoorbeeld met hun kinderen.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen

Dan ga ik hetzelfde antwoord geven als ik net gaf. Wij vinden het heel belangrijk dat het wel wordt gebruikt voor net dat leuke ding. € 75 aan de huurbaas geven. Dat is dan ook heel belangrijk. Is de € 75 niet echt meer waard als ze er echt iets leuks mee kunnen doen? Daaropvolgend, als wij met zijn allen de keuze maken dat wij ook vinden dat het voor de huurbaas of het incassobureau kan zijn, waarom noemen wij het dan de Fit & Fun regeling?

De voorzitter

Dank u wel. Ik ga naar de heer Daamen van de Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Dank u wel, voorzitter. Mijn dag is vandaag goed begonnen. Dat begon toen ik vanochtend De Limburger open sloeg en twee artikelen las betreffende een digitale krant voor 3000 jongeren en dat Hoensbroek Centrum is aangewezen als de eerste buurt van het meerjarenplan verduurzaming. Zoals algemeen bekend, zijn we voorstander van het programma Heerlen-Noord. Deze twee initiatieven laten zien dat we de juiste stappen aan het zetten zijn.

Vanmiddag mocht ik samen met de burgemeester deelnemen aan de lunch van KBO in Hoensbroek. Het is mooi om te zien welke verbondenheid zo'n activiteit met zich meebrengt. De organisator begon met de mededeling dat stopzetten van de subsidie in de lucht hing. Gisteren hebben wij het hier uitgebreid over gehad. De burgemeester heeft daar de toezegging gedaan dat het in orde gaat komen. Dat leidde tot applaus en natte ogen bij de bestuurders. Ik moest wethouder Peters specifiek bedanken voor de toezegging dat de lunch in de toekomst kan blijven doorgaan.

De voorzitter

Volgens mij moest u hem zoenen geven!

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Dat laat ik even achterwege, burgemeester! Dat laat ik aan u over.

Gisteren ging de tijd een beetje snel voorbij en ben ik niet toegekomen aan twee van onze onderwerpen. Daarom kom ik daar even op terug in de tweede termijn. Een van de onderwerpen waar ik het niet over had gehad, was sport. De vastgestelde criteria voor de inroosting van sportverenigingen zijn in onze ogen nog voor verbetering vatbaar. Wat ons betreft zou de postcode van leden een criterium moeten zijn. Is het mogelijk de criteria hier alsnog aan toe te voegen? Daarnaast zou er een controle moeten zijn of een vereniging wel daadwerkelijk gebruikmaakt van de aangevraagde hoeveelheid capaciteit. Graag een reactie van de wethouder hierover.

Jeugd. Wij vragen nogmaals aandacht voor onze jeugd in de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar. Voor hen is in onze wijken weinig te beleven en dit leidt vaak tot overlast. Wij hebben in het verleden al opgeroepen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor deze doelgroep en uiteraard te komen met een plan van aanpak. Maar tot op heden is er niet veel van terechtgekomen. Daarom vragen wij een actie van de wethouder. De nieuwe wethouder heeft deze vraag gisteren al proactief beantwoord, maar wij zouden het toejuichen als ze toch nog meer aandacht zou kunnen besteden aan deze doelgroep. Gisteren gaf zij aan dat er al veel voorzieningen zijn. Wij willen haar vragen naar een overzicht van deze voorzieningen, inclusief de locatie.

Hoensbroek. Wij zijn teleurgesteld over de antwoorden op het plan van Hoensbroek centrum. De wethouder erkende dat er een gevoel zou kunnen ontstaan dat er twee jaar niets zou gebeuren. Dat gevoel onderschrijven wij. Wij begrijpen dat het moeilijk is om een planning aan te geven als er nog geen plan ligt. Wij willen graag de toezegging van de wethouder dat er op korte termijn, uiterlijk half januari 2024, een concreet plan van aanpak ligt, met acties en inhoud over hoe de visievorming wordt aangepakt in 2024. Bovendien willen wij een toezegging dat de benodigde financiële middelen hiervoor in de komende begrotingen worden toegekend.

Overige vragen. Met betrekking tot het terugbrengen van afval bij de op- en afritten van de snelwegen en toegangswegen gaf de wethouder aan dat er effectievere manieren zijn om het afval te verwijderen dan de afvalvangers. Graag horen wij van de wethouder welke manieren.

Voorzitter. Op dit moment stormt het buiten de raadzaal. De PMD-zakken vliegen je her en der om de oren. Ik kreeg net een appje dat de dakpannen van het Lomahuis vliegen, maar dat even terzijde. We willen de wethouder nogmaals attenderen op een oude motie, 'kroonjuwelen' van Partij Hoensbroeks Belang. Voor

de goede orde, voordat iedereen een eigen invulling gaat geven aan dit begrip, dit zijn bevestigingshaken aan een lantaarnpaal waar de PMD-zakken aan kunnen worden bevestigd.

Dank ook voor de beantwoording inzake de buurtconciërges. Wel willen wij nog graag weten of het fulltime contracten betreft.

Met betrekking tot het onderwerp culturele hoofdstad willen wij de wethouder vragen om de stadsdelen intensief te betrekken bij het vormgeven van dit programma.

Afsluitend willen wij graag reageren op de opmerking van het college inzake ons visitekaartje Kasteel Hoensbroek. De wethouder zei dat het kasteel meer in de etalage zal worden gezet. Wij zijn blij dat er dit jaar wederom met kerst activiteiten worden georganiseerd in het kasteel, maar wij zouden graag een overzicht willen ontvangen van wat de gemeente, als belangrijkste huurder, in het afgelopen jaar in het kasteel heeft georganiseerd.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen? De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Dank u wel. Het is een goed verhaal. Even een korte vraag over de culturele hoofdstad. Natuurlijk die stadsdelen daarin betrekken. Daar zijn wij het zeker mee eens. Hoensbroek leent zich daar bijvoorbeeld uitstekend voor, zou ik zo zeggen. Maar we hebben ook nog specifiek aangegeven dat het een kwestie is tussen vraag en aanbod. Wij hebben het gevoel dat laagdrempelig cultuuraanbod, niet een wat moeilijker benaderbaar aanbod, in onze gemeente veel meer bezoekers trekt dan het niche aanbod dat wij af en toe voorgeschoteld krijgen. Hoe kijkt Partij Hoensbroek Belang vanuit haar achterban naar dat statement van ons?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Voor ons is het ook belangrijk dat de activiteiten die wij organiseren laagdrempelig zijn. In het verleden hebben wij ook vaak aangegeven dat op het moment dat er bijvoorbeeld een festiviteit plaatsvindt in kasteel Hoensbroek, een entreekaartje niet de drempel moet zijn. Men moet vooral kijken naar wat de sociale kaart van de buurt is, daarbij rekening houdend met de toegangsprijzen voor evenementen. Dus zo laagdrempelig mogelijk maken.

De voorzitter

Bij uitzondering een heel kleine vraag.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Heel kort. Met het woord 'laagdrempeligheid' bedoelen wij ook het aanbod. Als wij naar cultuur of evenementen kijken, zie je dat heel veel bezoekers afkomen op de laagdrempelige IBE. Dat is allemaal heel makkelijk benaderbaar. Als je dan bijvoorbeeld kijkt naar de wat taaiere stof voor de wat meer gevorderde cultuurliefhebbers, hoe kijkt u daar dan naar als het over laagdrempeligheid gaat?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik denk dat het afhankelijk is van in welke buurt bepaalde activiteiten plaatsvinden. Ik denk dat we vooral moeten kijken welk aanbod we in welke wijken doen en naar waar echt behoefte aan is. De behoefte is het belangrijkste waar naar gekeken moet worden bij het organiseren van evenementen.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

De heer Daamen had het over het initiatief van de krant voor jongeren in Heerlen-Noord. Dat initiatief juich ik op zich toe. Ik had wel graag een reactie van de heer Daamen. Als je kijkt naar de achterliggende reden voor die krant, ik zal even kijken naar wat er in het stuk van de krant stond. "We moeten ervoor zorgen

dat kinderen leren onderkennen wat echt nieuws is en wat nepnieuws is." Dus met andere woorden, er wordt gezegd: wat De Limburger ons voorschotelt is het echte nieuws, en kijk vooral niet kritisch naar andere geluiden. Wat vindt u van die ontwikkeling?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Ik zit iets anders in de wedstrijd. Ik vind het vooral belangrijk dat de jeugd voor wie het een drempel is om een krant te kunnen lezen, bijvoorbeeld vanwege financiële middelen, de mogelijkheid heeft om die krant te kunnen lezen. Het volgende vind ik nog belangrijker. Ik was verheugd over het initiatief voor de jeugdkrant. Ik heb dat net niet onder stoelen of banken geschoven ten opzichte van collega Heine. De motivatie daarin vind ik dat je kinderen stimuleert om mee te denken, te schrijven en hun vaardigheden te ontwikkelen, dus dat ze daar een bijdrage aan leveren. Wellicht zitten daar toekomstige raadsleden bij, wie weet.

De voorzitter

Dat zou nog eens mooi zijn. Dat is weer de relatie naar die stoel. Dat vind ik heel leuk. Dank u wel, meneer Daamen. Ik geef het woord aan de heer Bosch van de PVV.

De heer Bosch, PVV

Dank u wel, voorzitter. Ik heb drie vragen in tweede termijn.

De eerste vraag. Avon traint op dit moment nog altijd in het Emma-stadion. Wat is de stand van zaken betreffende de verhuizing naar het Varenbeuk sportpark? Dit vragen wij, omdat mensen mij regelmatig aanschieten met de vraag wanneer we hier gaan beginnen. Dus wat dat betreft vraag ik aan de wethouder wat de status daarvan is.

Dan handhaving op bedrijven en hun locatie. Wat is de norm van de frequentie van de controle of gaat men pas handhaven als men klachten van derden krijgt? De kosten die men hiervoor maakt, is daar een extra budget voor? Wij denken hier aan de WOO verzoeken en de rechtszaken die daaruit voort zouden kunnen komen.

3) Borging en uitrol Aanpak sociaal veilig. Wij hebben vandaag kunnen lezen in het Limburgs Dagblad dat men in Parkstad 25 miljoen ontvangt van het Rijk voor de regiodeals. Op bladzijde 44 staat bij toekenning vanuit de regiodeal wordt de uitrol in 2024-2025 met regiodealmiddelen bekostigd. Maar indien na 2024 onze middelen niet structureel worden gemaakt of de toekenning vanuit de Regiodeal vervalt, dan komt de aanpak in de aanvullende buurten in Heerlen te vervallen en is uitrol van deze succesvolle methode over heel Heerlen niet mogelijk. Wij vinden het erg als dat zou gebeuren. Wij vragen bij deze om daar even een antwoord op te geven. Dat vinden wij zeer belangrijk.

Dank u.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen aan de heer Bosch? Dat is niet het geval. Dan ga ik naar de heer Van den Berg van de VVD. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Deze gewone Heerlenaar heeft gisteren kennis genomen van de bijdragen van mijn collega's en de antwoorden van het college. Waarvoor dank. Alle partijen benoemen uitdagingen om onze stad beter te maken. Sommige raadsleden deelden ook wat oorvijgen uit. Dat is ook goed, want alle 37 raadsleden en ons college zitten hier niet om onze stad en ons college een hak te zetten en iedereen naar de mond te praten. Nee, ze zitten hier om onze stad vooruit te helpen. Zonder wrijving geen glans.

Maar voorzitter, wat heeft de Heerlenaar hieraan? Op korte termijn weinig. Op redelijke en lange termijn veel. Hoe dan ook, we geven wel via deze algemene beschouwingen als volksvertegenwoordigers een waarneming af waar de bestuurders wat mee moeten. Het is ook aan hen om een rode draad te vinden om dat te vertalen naar beleid via onze raad naar de Heerlenaar. Dat is niet zomaar een opdracht, het is dé

bestuurlijke legitimatie van ons college. Stellen we hier alle Heerlenaren mee tevreden? Nee, maar het is ook aan ons om het algemeen belang te vertalen voor alle Heerlenaren. Als raadslid laat je je hart spreken en moet je je verstand blijven gebruiken. Redelijkheid en billijkheid zijn wat dat aan betreft termen die hierbij horen.

Voorzitter. Dat laatste kwam gelijk tot uitdrukking bij de verstandige toezegging van het college ten aanzien van de bevrozing van de legeskosten voor bedrijven die investeren in onze stad. Dat is een hand uitsteken naar bedrijven om niet in de wachtstand te gaan, laat staan een investeringsbeslissing uit te stellen als het om het verkrijgen van stroom gaat. Dat is een signaal om te blijven investeren in onze Heerlense samenleving. Zoals ook door boven op de contourennotitie nota ruimte te springen. We kijken uit naar de acties in de richting van Den Haag om nog meer middelen deze kant uit te krijgen. En als het op eenzelfde zeer succesvolle wijze gaat, zoals bijvoorbeeld bij de 1e tranche rondom de regiogelden, dan helpt dat ook onze Heerlense en regionale samenleving. Dan helpt dat alle Heerlenaren.

Voorzitter. De VVD stond gisteren te pleiten voor de belangrijkheid van onderwijs in onze binnenstad versus de financiële paragraaf. Naast "work in progress" rondom diverse projecten in ons centrum, is de komst van Zuyd Hogeschool de zogenaamde verdubbelaar. Het doet ons goed om te horen dat alles erop is gericht om in gezamenlijkheid, Heerlen en Zuyd, het hoger onderwijs te gaan laten landen in het centrum van onze stad. Maar let op, voorzitter. Alles heeft een prijs, waarbij redelijkheid en billijkheid ook in dit dossier erg belangrijk zijn. Hierover hebben we nog twee korte vragen: Kan het college aangeven welke tijdlijn er voor uit staat? Wat zijn de stippen aan de horizon? En wanneer komt u naar de raad om een integraal financieel plaatje te presenteren?

Voorzitter. Ten aanzien van het bevorderen van het eigen woningbezit versus het uitgeven van gronden om traditionele woningen te realiseren, het volgende. We kennen dit college als een college met lef, waarbij ze in het coalitieprogramma uitdraagt om een actiever grond- en vastgoedbeleid te willen voeren. De VVD heeft het signaal van het college gehoord en we roepen het college op om de iets aangepaste motie te omarmen in het belang van alle Heerlenaren in het bijzonder de doelgroep, te weten 53% van onze inwoners in de leeftijdscategorie van 25 tot 65 jaar.

Voorzitter. Als er iets is dat we aangekaart hebben dat morgen en overmorgen op de agenda van bedrijven in onder andere de MEDTECH industrie staat, en daarmee ook op de agenda van regionale bestuurders, is het wel de groeiambitie, en daarmee behoud van werkgelegenheid en de focus op onze regio. Daar kwam geen enkele reactie op. Is daar nu een visie op als het gaat om het aantrekken van internationale werknemers en kenniswerkers? En welk idee heeft het college hierbij als het om het thema wonen, en niet onbelangrijk de huisvesting van arbeidsmigranten gaat? Mocht u dat niet hebben, dan raad ik u aan om eens te gaan praten met uw collega's in en rondom Eindhoven en meer in het bijzonder met ASML in Veldhoven.

Voorzitter. Ten aanzien van de financiën van onze stad, wetende dat er donkere wolken in aantocht zijn, gaf het college aan dat er via de VNG gelobbyd wordt om duidelijkheid te krijgen over de opschalingskorting. Is dat niet wachten op onheil? Is het niet verstandig om alvast te anticiperen? Met andere woorden: stel dat? Kortom, is er een lijstje van projecten die zeker doorgaan en projecten die eventueel als gevolg van de omstandigheden even de ijskast in moeten? Voorzitter. Laten we er ook vandaag weer voor zorgen dat we in het belang van alle Heerlenaren weer het verschil hebben gemaakt, maar laten we vooral ook alle Heerlenaren weten dat we het morgen weer doen

Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen voor de heer Van den Berg? Dat is niet het geval. Dan ga ik verder met de heer Jacobs van Forum voor Democratie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Voorzitter. Was mijn berichtgeving tijdens mijn eerste termijn nogal negatief van aard, vandaag wil ik toch starten met een positieve noot.

Forum voor democratie is ontzettend verheugd dat de Parkstadroute weer verder kan worden aangelegd. Met dank aan twee boeren die we bereid hebben gevonden twee jaar lang in totaal acht koeien minder te houden. En het mooiste van dit alles, de vertraging van de aanleg kost onze gemeente slechts € 393.880. Ik neem aan dat voor dit bedrag nog wel een plekje te vinden is in deze begroting.

Voorzitter. Ik heb gisteren tijdens mijn eerste termijn talrijke argumenten aangedragen waarom marktwerking in de jeugdzorg naar onze mening is te prefereren boven het huidige gekozen beleid. Het leek wel een beetje vloeken in de kerk, aan de reacties te merken. Helaas heb ik van de wethouder geen tegenargumenten voor onze stelling mogen horen. Wel heb ik wat algemene termen mogen horen, zoals: "wij kiezen voor samenwerking in plaats van marktwerking".

Voorzitter. Door marktwerking tegenover samenwerking te plaatsen, suggereert de wethouder dat deze twee niet samen kunnen gaan, dat marktwerking ten koste van de samenwerking gaat. Alsof aanbieders en afnemers op de markt hun wederzijdse wensen niet kunnen afstemmen en er samen uit kunnen komen. Een tweede non-argument is de uitspraak: "wij kiezen niet voor uurtje factuurtje". Nee, inderdaad. Wij kiezen voor eenvoud en dat ons dat jaarlijks enkele miljoenen extra kost, dat is blijkbaar van ondergeschikt belang. Administratief is het inderdaad een stuk eenvoudiger de grote jaarlijkse tekorten eens per jaar bij te storten.

Voorzitter. Goed om te horen dat er meerdere partijen in deze raad kritisch staan tegenover de schuldenpositie van onze gemeente. Geruststelling is dan weer dat, zoals de wethouder het gisteren verwoordde, we ons geen zorgen hoeven te maken. De gemeente heeft namelijk een open einde, zoiets als een oneindig piramidespel.

Voorzitter. Gisteren is weer duidelijk geworden dat het voor dit college een must is de Hogeschool Zuyd naar de binnenstad te halen. Het financiële plaatje, de financiële risico's. Voor ons blijft dit nog altijd een groot, in nevelen gehuld, mysterie. Wellicht dat we hier de volgende commissie- en raadsvergadering meer helderheid over mogen krijgen. Uiteraard in het geheim, want stelt u zich eens voor dat de burger van Heerlen inzicht krijgt in de financiële gevolgen.

In dit dossier trouwens een compliment aan de wethouder. Knap als je steeds maar weer om de hete brij weet heen te draaien.

Voorzitter. Het moge u, na mijn betoog van gisteren en vandaag, duidelijk zijn: wij kunnen onmogelijk instemmen met dit begrotingsvoorstel. Waar onze partij pleit voor een terugtrekkende rol van de overheid, blijkt uit deze begroting juist een steeds verdergaande rol.

Voorzitter. Ik zou in dit kader graag willen afsluiten met mijn favoriete quote van Milton Friedman: "If you put the federal government in charge of the Sahara Desert, in 5 years there would be a shortage of sand."

Vrij vertaald: als je het beheer over de Saharawoestijn aan een overheidsinstantie geeft, zal er binnen vijf jaar een tekort aan zand ontstaan.

We gaan het zien, voorzitter.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er nog deskundigen die iets willen vragen over het zand? De heer Leers!

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb even een vraag, gewoon puur uit nieuwsgierigheid. Dat tekort aan zand zal dus niet ontstaan vanwege het feit dat de overheid dat zand goed heeft kunnen verkopen? Zo moet ik dat toch niet uitleggen?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Zo moet u dat inderdaad niet uitleggen.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

U had het net over betrouwbare nieuwsbronnen, dus daar zou ik naar aanleiding van gisteren op terug willen komen. Ik vroeg u zich namelijk te verantwoorden voor het eigen onderzoek waar u eerder zelf naar verwees, het bomeninventarisatieonderzoek. Dit is van de Universiteit Nijmegen. U gebruikte dit in de

onderbouwing van uw eigen speech. In dit onderzoek verwees u zelf naar waarin de grote impact van de mens op biodiversiteit, klimaat en stikstof werd erkend. Ik heb dus eigenlijk de volgende vraag. Aangezien het tegenstrijdig was aan uw betoog, kan ik hieruit nu correct herleiden dat u zich niet hebt verdiept in de onderzoeken die u zelf aanhaalt?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Nee, dat mag u niet. U moet mij wel excuseren. Het is 365 dagen geleden dat ik dat onderzoek noemde, dus het staat mij niet meer bij. Ik zou het echt niet weten. Ik zou maar daar best in willen verdiepen en dan kom ik er bij u op terug. Maar op dit moment heb ik daar de parate kennis niet van.

De voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66

Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik even kort het Willemskwartier belichten. We zijn blij met de woorden van wethouder Peters over de openbare ruimte van het Willemskwartier en dat deze € 300.000 die in de begroting staat naar zijn oordeel voldoende is om het hoge ambitieniveau dat wij en het college nastreven te verwezenlijken. Hij gaat er alles aan doen om dit te realiseren. Daar zijn wij heel erg blij mee.

Voorzitter. Dan onze belofde inbreng over duurzaamheid. In Heerlen werken we aan een duurzaam Heerlen, energieneutraal in 2040, klimaatbestendig en volledig circulair in 2050. Daar maken wij ons, maar ook de gemeente zich sterk voor. Steeds meer zien wij de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast en hittestress en nog heel veel andere gevolgen. Maar we zien ook de gevolgen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen die vaker vanuit discutabele regimes naar ons komen of mensen opzadelt met aardbevingschade. De energietransitie is broodnodig. Hier in Zuid-Limburg hebben we hierop veel in te halen. In de begroting wordt aangegeven hoe we dat gaan doen. Het geeft een goed inzicht in hoe we dat gaan aanpakken. Maar we kijken ook vooral uit naar het Programmaplan duurzaamheid. Wethouder Gelderblom heeft gisteren beloofd dat het in de commissie gaat komen. Hij gaat er dan meer duiding aan geven en dan praten we er graag over door.

We willen graag ook nog wat extra informatie over de transitievisie warmte 2.0. We gaan een plan voor de wijkaanpak in één wijk voorbereiden. We zouden graag weten hoe dat proces er precies uitziet en wanneer we als raad ook meer informatie ontvangen over de uitrol van de transitievisie, wat een van de grootste verduurzamingsprojecten is van onze stad.

Dan burgerparticipatie. Gisteren spraken we over de democratische vernieuwing in de vorm van een burgerbegroting. De burgemeester gaf aan dat er te weinig ambtelijke capaciteit is om onze motie over de burgerbegroting uit te voeren, aangezien we op dit moment ook de pilot burgerberaad aan het uitrollen zijn. Dat vinden we begrijpelijk, dus we hebben de termijn in onze motie burgerbegroting aangepast. Dat houdt in dat we eerst gaan verkennen in Q2 2024 hoe dat in andere gemeenten gebeurt en ons daarover te informeren via een verkennende notitie. Om vervolgens in 2025 aan de slag te gaan met een klankbordgroep en de uitkomsten aan de raad voor te leggen in Q3 2025. Die motie staat ook in iBabs. We horen graag van het college of deze motie nu voldoende ruimte geeft.

Voorzitter. De sport. We zouden graag willen aansluiten bij de oproep van de Ouderenpartij over het sportcomplex Terworm. Zoals u weet, ben ik ook bij de voetbalwereld betrokken. Ik heb inderdaad ook gehoord dat Weltania de afgelopen tijd problemen heeft met de kunstgrasvelden door de gestage groei die Weltania heeft doorgemaakt. Er is te weinig capaciteit op de velden om te trainen en om wedstrijden te spelen in de weekenden en doordeweeks. Weltania Eikenderveld heeft een sportaccommodatie. Er is al naar alle opties gekeken om dit gezamenlijk zo efficiënt mogelijk te doen. De optie die er na gesprekken met de gemeente is gekomen, is om na het plaatsen van de led-verlichting - die wordt eind dit jaar geplaatst - ook op het grasveld van Eikenderveld te gaan trainen. Wij hebben onze twijfels of dit een goede oplossing is. Afgelopen weekend werd de competitiewedstrijd van Eikenderveld door het weer afgelast. We hebben

nog wel behoorlijk wat slechter weer voor de boeg. Die grasmat is dus waarschijnlijk niet voldoende om daar ook nog op te gaan trainen.

Uiteraard beseffen wij goed dat een kunstgrasveld om een stevige investering vraagt en dat dit ook vanalles betekent voor andere verenigingen. We vragen aan het college of er geen mogelijkheid is om bij Weltania meer te kijken naar een oplossing op maat. Is het een optie om in juli 2024 aan het eind van dit seizoen te kijken wat het actuele actieve ledenbestand is? Mocht deze nog zo hoog zijn, kan het verzoek van Weltania Eikenderveld om een kunstgrasveld aan sportpark Terworm toe te voegen dan misschien worden heroverwogen? Hiermee hebben we nog iets over sport gezegd, meneer Janssen.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik ben heel dankbaar dat de heer Dragstra eindelijk ons favoriete onderwerp sport nog even aanspreekt. Temeer omdat hij ook refereert aan die sportvelden Weltania, Eikenderveld. Dan vraag ik mij af in breder perspectief, in de begroting staat letterlijk dat dit college de ambitie heeft om te kijken naar clustering van sportcomplexen en voegt daar vervolgens alleen maar de plannen voor Nieuw Lotbroek en de Varenbeuk aan toe als omschrijving. We weten dat we niet alleen een uitdaging hebben wellicht bij Weltania en Eikenderveld, maar dat Sporting Heerlen ook nog wel een stap vooruit kan gebruiken. Ik vraag mij het volgende af. Hoe denkt u, en wellicht straks de voorzitter, over wat die clustering binnen heel Heerlen moet betekenen. Wat moeten wij daarbij voorstellen? Welke complexen komen daar op lange termijn voor in aanmerking? Daarnaast, zou dat dan ook zonder meer een reden kunnen zijn waarom men terughoudend is met het faciliteren van een club als Weltania en Eikenderveld?

De heer Dragstra, D66

Over dat laatste kan ik geen oordeel geven. Ik denk dat het sowieso niet goed is als wij hier gaan bepalen hoe die clustering er precies uit moet gaan zien. Daar moet een heel goed onderbouwde visie op worden gemaakt. Ik denk dat het vooral goed is om nu te gaan kijken of we de clubs ook kunnen helpen die echt tegen een capaciteitsprobleem aanlopen. Bij Weltania stijgt het al jaren. Weltania is op dat gebied wel een uitzonderlijke situatie ten opzichte van andere sportverenigingen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

"Spreek vrijuit", staat hier ergens op een klink in het gemeentehuis. Dat zal ik zeker doen.

Ondanks, of dankzij, een bij tijd en wijle wel erg strenge voorzitter verliep het gisteren opzienbarend vlotjes. Met onder andere nog 14 miljoen te vinden om de garantstelling Thermenmuseum uiteindelijk niet zelf te moeten invullen, en 12 miljoen voor de boeg om te kunnen starten met aankopen op de Promenade, daarbij wetende dat de voorliggende begroting op nul uitkomt, en met forse tekorten in het vooruitzicht is het mij onmogelijk, ik hoorde dat zojuist ook al een spreker zeggen, om met het voorliggende stuk in te stemmen.

Dat het college echter dermate enthousiast reageerde op mijn Knipa-voorstel en mooie woorden sprak aangaande de stadsbegraafplaats, doet mij goed. Alleen samen helpen wij Heerlen vooruit of voorkomen we op zijn minst achteruitgang. In deze lijkt het mij wijs wat vaker open te staan voor ieders argumenten en daar meer tijd voor vrij te maken. Tijdig praten over wat voor de boeg ligt, en niet op het allerlaatste moment als het feitelijk niet meer anders kan instemmen met.

Terugkijkend naar gisteren kijk ik uit naar hoe en wanneer het Ondernemersfonds Heerlen publiekelijk maakt hoe en op basis waarvan zij haar jaarlijkse budget van ruim 1 miljoen euro besteedt. Het beniewd

mij hoe het bezoekersaantal aan het Filmhuis zich ontwikkelt. Hoeveel meer mensen komen er nu ten opzichte van locatie Schunk? Wat de inhoud is van de evaluatie Maankwartier, waaraan u, zeg het college, € 39.000 uitgaf en hoe de werkzaamheden aan de Heliostaat vlotten, wat men daar momenteel feitelijk uitvoert en wat deze herstelwerkzaamheden in totaliteit kosten.

Daarbij wil ik het laten in tweede termijn.

De voorzitter

Dank u wel. Na uw eerste zinnetje dacht ik even aan een andere klink op mijn deur: "pas op uw woorden". Zijn er vragen aan de heer Leers? Niet? Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Géron van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Goedemiddag weer, collega's en mensen die hier met interesse zitten. Mooi zijn de verhalen die we van iedereen horen. Of ze altijd passen in ons straatje, is wat anders. Maar het is wel interessant om te horen hoe iedereen het goed voor heeft met onze stad.

Graag kom ik nog op een paar puntjes terug. Tenslotte is iedereen met zijn stokpaardjes bezig, omdat we het goed voor hebben met de stad. Ik wil het even hebben over de doorontwikkeling van de inkooporganisatie. Na een onderzoek van de Rekenkamer is toegezegd dat daarnaar wordt gekeken. We hebben gezegd dat we aan de gang gaan met maatschappelijk verantwoord opdracht geven. Hoever is het daarmee? Hebben wij bij onze relaties bevraagd wat zij daarmee doen? Is er een lijst van die relaties en hebben wij duidelijk wat zij doen op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkopen? Dat graag even in een raadsinformatiebrief aan de raad.

Bij maatschappelijk verantwoord inkopen en aanbesteden hoort ook duurzaam bankieren. Misschien is dat voor velen niet zo heel duidelijk, maar we hebben een eerlijke bankenwijzer waar iedereen kan kijken opzoeken wat dat inhoudt. In het mbp staat dat we daar in 2023 naar zouden kijken, maar het jaar is nog niet om. We hebben dus nog een paar maanden. Ik zou graag zien dat we in Q1 een routeplan krijgen van wat de bevindingen zijn.

Het derde punt is schone lucht. In Heerlen komt veel longkanker voor. We hebben het punt schone lucht vaker aan de orde gesteld. Wat de oorzaak hiervan ook is, longpatiënten zijn gebaat bij zo gezond mogelijke lucht. Op de interactieve fijnstofkaart van de WHO wordt gezegd dat de WHO-normen 15 microgram/m³ voor vier dagen is toegestaan. In Heerlen overschrijden we dat met 84 dagen. Wat weten we over luchtvervuiling? Wat weten we over luchtvervuiling in relatie tot houtstook? Wordt er gemeten? Waar wordt gemeten? Doen we aan emissie verlagende projecten, et cetera. Deze punten zouden we ook graag van het college zien in een raadsinformatiebrief.

Dat was het.

De voorzitter

Dank u wel. De heer Reijnders en de heer Janssen. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

Over ideologische bevoegenheid gesproken. Ik ben mevrouw Géron gewoon vergeten in mijn betoog. U zegt dat Heerlen te veel micro uitstoot heeft en dat we daar structureel niet aan voldoen. Ik stel me voor dat dit ook geldt voor Brunssum, Geleen, Roermond, Weert, Eindhoven en ik kan helemaal naar Groningen en langs de kust teruggaan. Geldt dat niet voor heel Nederland? Is het dan ook niet verstandig om dat op een wat grotere schaal aan te pakken dan dat wij daar als gemeente van alles zouden doen?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Meneer Reijnders, dank u voor uw vraag. Natuurlijk geldt dit voor heel Nederland, Europa en wereldwijd. Maar ik denk dat wat we hier in deze stad kunnen doen, moeten doen. Als de lucht rondom scholen of huizen waar ouderen wonen slecht is, dan kunnen wij daar lokaal ook wel een beetje aan bijdragen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Ik heb het gisteren in uw bijdrage gehoord en ik hoor het vandaag weer. Het toeval wil dat ik vandaag een bijdrage op Radio 1 hoorde van klimaatonderzoeker Leon Simons. Ik stond echt een beetje raar te kijken. Ik ben helemaal in de war. Door de afname van de zwavel in de lucht warmt de aarde op. Dat wil zeggen dat doordat we in de afgelopen 20 jaar beter met het milieu zijn omgegaan dan in het verleden, er minder wolken zijn en de aarde opwarmt. Ik ben dus helemaal in de war welke onderzoeker ik tegenwoordig nog moet geloven. Wat is wel of niet waar? Ik zou graag het volgende aan u willen vragen. Voordat wij argumenten van onderzoekers over de tafel heen gooien, want ik word er niet meer wijs uit, doe mij een plezier, zorg dat we van beide kanten wat relevante informatie hebben. Dan kunnen wij het er dan nog een keer over hebben. Ik ben de draad een beetje kwijt. Ik weet niet meer wie ik moet geloven.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Ik refereerde net aan een onderzoek van de WHO. Dat is niet één wetenschapper. Het onderzoek dat u aanhaalde, ken ik niet. Maar ik vind het een goed idee. Tegenwoordig hebben we af en toe commissievergaderingen waar niet zoveel agendapunten zijn. Waarom niet eens een keer iemand uitnodigen die ons bijschoolt? Dat bedoel ik serieus. Ik had het in het komende presidium willen vragen.

De voorzitter

Die nemen we mee naar het eerstvolgende presidium. Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Nefjodov van GroenLinks.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Geachte voorzitter, gewaardeerde collega's en betrokken inwoners van Heerlen. In onze eerste termijn hebben wij onze visie uiteengezet, gebaseerd op de fundamenteën van duurzaamheid, solidariteit en toegankelijkheid. Deze principes vormen namelijk niet slechts ideeën, maar zijn de kern van ons streven naar een stad waar een gezond milieu, gelijke kansen en sociale verbondenheid voorop staan. Enerzijds hebben wij gisteren gesproken over de noodzaak van solidaire en duurzame mobiliteit. Anderzijds hebben wij het gehad over het belang van een sociaal beleid dat energiearmoede bestrijdt en gelijke kansen bevordert. Het zijn allebei thema's waarbij klimaat en solidariteit met elkaar overlappen en met elkaar gepaard gaan. Het zijn allebei thema's waarvoor wij tot het uiterste moeten gaan. Het zijn allebei thema's waarvoor GroenLinks motie heeft ingediend die strekken tot een onderzoek naar wat er überhaupt mogelijk is. Zo begint concrete actie met een proactief streven naar oplossingen.

Het college had enkele opmerkingen geplaatst bij beide moties. Daar ga ik nu even op in. Ten aanzien van de motie over elektrisch rijden voor arm en rijk werd verzocht om de deadline voor beleidsimplementatie te schrappen. Bij deze is dat conform wens geschrapt.

Ten aanzien van de motie sociaal lokaal bedrijfsterrein werd benoemd dat deze de gesprekken in De Beitel niet mogen verhinderen. Bij deze is ook dat conform wens een duidelijk onderscheid gemaakt tussen De Beitel en de overige bedrijfsterreinen.

Met inachtnaam van de feedback die nu is verwerkt in de moties kijk ik dan ook uit naar uw reactie. Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Leidt dit nog tot vragen? Dat is niet het geval. Dan ga ik naar de heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, PvdA

Geachte voorzitter. Dank voor de beantwoording van de vragen die we gesteld hebben in de eerste termijn. Als eerste wil ik even kort ingaan op de antwoorden van de burgemeester met betrekking tot het Zuyderland ziekenhuis. Ze zijn me uit het hart gegrepen en laten we hierin vooral met elkaar optrekken, zodat we een eventuele teloorgang kunnen stoppen.

Overigens zag ik bij de ingekomen stukken een brief van de heren Jongen en De Groot staan. Als ik de brief lees, dan krijg ik het gevoel dat ze het nog niet helemaal begrepen hebben. Ze gaan een regietafel oprichten waar huisartsen, Burgerkracht Limburg en de ambulancezorg in gaan zitten, naast Zuyderland en CZ. De inwoner cq gemeente, laat staan de ziekenhuisalliantie, krijgt hier geen rol in. De regietafel krijgt een onafhankelijk voorzitter. Ik ben wel benieuwd of de regietafel transparant is over de opdracht die mevrouw Bouwmeester, de beoogd voorzitter, gaat krijgen. Zij gaan aan de slag met onder andere het regiobeeld waar ik het gisteren over had. Ik heb daar een aantal vragen over gesteld. Als ik kijk naar de relatie raad-college vraag ik me af of het college nog weet wat de actieve informatieplicht betekent en hoe ze dat vormgeven, zeker in dit dossier. Als raadslid had ik verwacht dat de wethouder had toegezegd om op korte termijn de raad te informeren via de commissie MW. Want daar hoort dit dossier, volgens de PvdA, thuis. En dat staat los van wel of geen akkoord van de VNG.

Uit de tekst van de begroting lezen we dat de GGD een rol krijgt bij de uitvoering van de plannen die voortvloeien uit GALA. Vanuit de PvdA hadden we gevraagd op welke wijze de GGD het beleid van de gemeente gaat beïnvloeden. Hier hadden we in de eerste termijn nog steeds geen antwoord op ontvangen. Dus graag een antwoord.

Met betrekking tot het verzuim heb ik gemist wanneer we als raad de haka van het college kunnen aanschouwen. Ik ben daar nog steeds erg benieuwd naar, want ik weet zeker dat we een vol publiek krijgen. Misschien is het iets voor de opening van Cultura Nova komend jaar.

Ik ben blij met de antwoorden van de portefeuillehouder. Hij gaf ook aan dat de 5% geen reëel percentage is. Ik miste alleen een concreet voorstel dat als de 5% reëel percentage is, wat is dan wel een goed percentage? Moet dat misschien wel 6,5% zijn of het gemiddelde verzuim van alle gemeentes in Nederland? Ik weet het niet. Graag een antwoord van de voorzitter.

Ik zou nog een aantal aanvullende vragen kunnen stellen aan de wethouder met betrekking tot de Wmo en haar antwoorden. Het lijkt mij echter beter dat we dit agenderen voor een commissievergadering. Ik zou via de voorzitter het presidium willen verzoeken om het hulpmiddelengebruik binnen de Wmo te agenderen voor een commissievergadering in Q1 of eventueel zo veel eerder als mogelijk.

Tot zover.

De voorzitter

Dank u wel. Leidt dit tot vragen? Dat is niet het geval. Dan ga ik naar de heer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen

Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van de antwoorden die we gisteren hebben mogen ontvangen, constateert de Fractie Damen dat de ambitie van dit college nog steeds op een goede weg zit. De auto of wat ons betreft ook de fiets die alleen maar vooruit rijdt. We zullen wel de plannen die nog uit te voeren zijn kritisch blijven volgen.

Toch nog een aantal vragen die we graag onder uw aandacht willen brengen. Onlangs is er een gesprek geweest met het college om te komen tot een beter welkomstgeschenk voor onze inwoners. De stichting Veldeke heeft daartoe een voorstel met u besproken. Onze vraag is of dit met ingang van 1 januari wordt uitgevoerd.

Ook wil onze fractie nogmaals aandacht vragen voor de bezorging van de Stadskrant. Ik heb hier al vaker over gereclameerd. Ook nu heb ik nog steeds geen stadskrant ontvangen en met mij zijn dat meerdere burgers van deze stad.

Onze fractie merkt op dat het geluid in de raadzaal nog niet optimaal is. Op enige plaats kan men wel een oortje gebruiken om het geluid te verbeteren en op meerdere plekken is dit niet mogelijk. Ik hoop dat hier aandacht aan wordt geschonken en dat er verbetering wordt aangebracht.

Dan zijn er nog een tweetal vragen die we gisteren al hebben gesteld, maar waar we nog geen antwoord op hebben ontvangen. Ondanks het feit dat we weten dat het een moeilijk dossier is, wil onze fractie graag

van het college vernemen wat de stand van zaken is met betrekking tot het realiseren van zwemmen in de Zuidplas.

Gisteren werd door het college toegezegd dat er 66 laadpalen voor elektrische auto's in 2024 bij komen. We merken dat er ook veel burgers zijn die gebruikmaken van de elektrische fiets. In de fietsenstalling in de Akerstraat kunnen deze opgeladen worden. Nu is de vraag of er verdeeld over de stad nog een aantal plekken gerealiseerd kunnen worden waar dit ook mogelijk is. Onze fractie denkt dan verdeeld over de andere drie stadsdelen.

Dan willen we het college vragen om in contact te treden met de firma's die de glasvezel in onze stad aanleggen. Het wederom in goede staat brengen van het trottoir of de tuin laat op velerlei plekken te wensen over. Is het college bereid om hierover met de verantwoordelijken in gesprek te gaan?

Tot slot willen wij de bodes en de griffie bedanken voor op hun eigen wijze de ondersteuning die we mochten ontvangen. Chapeau.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn hier vragen over? De heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Het verblijdt mij om u te horen spreken over het belang van elektrisch vervoer. In het kader daarvan vraag ik mij het volgende af. Steunt u de motie van GroenLinks inzake het onderzoek naar duurzame mobiliteit?

De heer Damen, Fractie Damen

We hebben de moties nog niet in de fractie besproken, maar daar zullen we zeker aandacht aan schenken.

De voorzitter

Dank u wel. Dan stel ik vast dat wij voorlopen op schema. Geweldig! Dat zal door de honger komen. Ik dank u hartelijk. Ik schors tot 18.45 uur.

De vergadering is geschorst van 17.35 tot 18.45 uur.

De voorzitter

Dames en heren. Ik heropen de vergadering. We gaan in omgekeerde volgorde de antwoorden geven vanuit het college. Dat betekent dat ik zelf mag beginnen. Net als u, had ik het volgende gehoopt. Ik ging naar beneden en dacht: lekker even een warme snack. Het bleek een leren snack. Je bijt je tanden erop stuk, want hij was er niet. Sorry daarvoor. We gaan toch kijken of we daar volgend jaar iets aan kunnen doen. Ik hoor daar namelijk heel veel opmerkingen over. Die snap ik heel goed. Ik houd ook niet van leren snacks. Ik houd ook van een echt, warm, sappig lekkers. Dat mag best als we twee dagen zo hard werken. Ik zie de oud-wethouder denken: ga zo door. Voor mijn part is het friet met een frikandel volgend jaar op die tweede dag. Dat maakt me ook niet uit. U werkt hier twee dagen met elkaar. Dat is gewoon lang. Dan mag er ook iets warmes bij zitten. Het is geen verwijt aan de cateraar, laat ik dat ook even heel expliciet zeggen. Die doet gewoon wat hem is gevraagd. Dat doet hij keurig. Ik beledig hier dus niemand mee. Het was even uit het hart. Het was geen antwoord op welke vraag dan ook, volgens mij.

De heer Verreck, PvdA

De motie over het eten komt aan het einde.

De voorzitter

Er komt een snackmotie. De hakamotie komt ook nog. Ik geloof het. We doen een haka voor een snack.

Burgemeester Wever

Ik begin met de vragen van de PVV. De PVV had het over sociaal veilig. Ik heb daar gisteren ook iets over gezegd. Gisteren is die regiodeal ondertekend. Daar staat heel nadrukkelijk in dat er een aantal gebieden zijn, namelijk 8, die cruciaal zijn in deze regio. Een daarvan met stip is Heerlen-Noord. Ook zijn er 8 flagshipprojecten. Een daarvan is sociaal veilig. Het zou wel heel raar zijn als we daar geen geld uit krijgen. Dat horen we natuurlijk pas ergens tegen de kerst, maar ik ga er wel van uit. Anders ga ik op zoek naar welke andere post dan ook. Dan ga ik gewoon kijken of het uit een andere pot kan. Maar ik ga ervan uit dat we hem krijgen uit de regiodeal. Als die zou aflopen, gaan we weer op zoek naar een decentralisatie-uitkering, of hoe ze op dat moment ook maar heten. Het kan niet zo zijn dat je dit soort intensiveringen in Heerlen-Noord doet en daar geen structureel geld voor krijgt.

De PVV heeft ook gevraagd naar handhaving. Wij controleren bedrijven op basis van een risicoanalyse. Die risicoanalyse vertalen wij elk jaar in een handhavingsuitvoeringsprogramma. Dan laten we zien wat een hoger en een lager risico heeft. We benoemen een aantal prioriteiten in dat handhavingsuitvoeringsprogramma. Ik noem een voorbeeld. Dit jaar werd bij controles op scholen de nadruk gelegd op het luchtklimaat. Er is ook op gestuurd vanuit de rijksoverheid dat we dat moeten doen. Zo hebben we elk jaar een aantal prioriteiten.

Daar doen we ook elk jaar verslag van. Dat staat in ons beleid. Ook dit jaar zullen we daar weer verslag van doen. U kunt dan precies zien wat we hebben gecontroleerd. Soms heb je bij ingewikkelde zaken een wat intensievere aanpak nodig. Dan heb je misschien wat meer uren en kosten nodig dan de ervaring leert. Meestal is het in de reguliere begroting voorzien. Is het echt buitensporig, dan maken we er een project van. Dan is het altijd incidenteel geld.

Het CDA vraagt hoeveel van die boa's nu echt de straat op gaan. Van de reguliere boa's gaan er 32 de straat op. Dat zijn met name wijk- en jeugdboa's. De wijkboa's altijd in uniform en de jeugdboa's deels in uniform en deels in burger, omdat het soms slim is om gekleed in burger de straat op te gaan en dat uniform even thuis te laten.

Dan hebben we nog horecaboas en ondermijningsboa's. Die hebben wij niet meegerekend bij die 32, maar die lopen wel degelijk voor een deel op straat, voor een deel ook in uniform en voor een deel in burgerkleding. Eigenlijk loopt er best een substantiële hoeveelheid van alle boa's op straat.

Ziekenhuis, OPH. Ik sta helemaal aan uw zijde met dat verhaal. Uw oproep om alles te doen om personeel te werven blijf ik gewoon aan alle kanten doen. Dat is wat mij betreft geen enkel probleem. Ik ga er alles aan doen om me sterk te maken voor dat personeel.

Ik ga meteen door op wat de heer Verreck van de PvdA zei. Ja, wij willen dat mkba-onderzoek starten. Daar hebben wij geen antwoord op gekregen in de brief van het ziekenhuis. Vanmiddag heb ik met een aantal ambtenaren intern aan tafel gezeten om een reactie op de brief van de heer Jongen te versturen, waarin we toch over een paar dingen wat nadere informatie willen.

Een regietafel. Waarom zitten wij daar niet aan? Mkba, wat is uw antwoord? Dat soort vragen ben ik even op een rijtje aan het zetten, ook in afstemming met Parkstad en de Alliantie. We gaan in gezamenlijkheid zo'n brief sturen, waarin we verder blijven gaan om ervoor te zorgen dat we zo goed mogelijk blijven werken aan het behoud van het ziekenhuis. Daar zou in mijn ogen ook een symposium bij kunnen horen, maar we gaan alles doen om die belangstelling overeind te houden. Wij zullen dat zeker ook in Den Haag doen. Je mag toch hopen dat Den Haag loskomt van het zicht dat zij nu hebben op ziekenhuizen. Ik benadruk nogmaals dat wij niet het enige ziekenhuis zijn. Heel veel regioziekenhuizen hebben deze last op dit moment. Als je niet oppast, is de verschraling in de regio's enorm.

Ik kom zo even terug op de moties. De Partij voor de Dieren heeft gevraagd om een raadsinformatiebrief over inkoop en aanbesteding. Daar komen wij begin volgend jaar mee. U vroeg dat ook. Dat gaan wij dus in januari of februari doen.

Tegen de OPH heb ik al gezegd die motie over het werven van boas waar dan ook, daar blijf ik me sterk voor maken. Die omarmen wij.

Diensten grensoverschrijdend verkeer van de OPH en de Jongerenpartij, die kan ik omarmen als ik daaruit kan lezen dat het de bedoeling is om rijksdiensten terug te halen naar deze regio.

Ten slotte de gewijzigde motie van D66 over de burgerbegroting. We kunnen prima leven met dit tijdschema. Dus die omarmen wij ook.

Dan ben ik klaar met mijn bijdrage. Geeft dat nog vragen? De heer Reijnders, gaat uw gang.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

In welke mate is CZ beter aanspreekbaar dan Zuyderland?

Burgemeester Weaver

Dat moet ik nu ook gaan aftasten. Dat vind ik heel lastig. Ik dacht echt - dat weet u ook - dat ik een afspraak met CZ had. Sterker nog, ik ben gevraagd of ik als burgervader het voortouw wilde nemen voor een stakeholdersbijeenkomst. Vervolgens komt deze brief van CZ. Dus ik ga ook terug naar CZ om te vragen wat we daar dan mee doen. Dat is eigenlijk het enige dat ik erop kan antwoorden.

Ja, is dat voldoende? Dan gaan we naar wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom

Dank u wel, voorzitter. Daar zijn we weer. Ten eerste de vraag van de Jongerenpartij die ging terug naar de interactie gisteren over de Einsteintelecoop, althans voor wat betreft de verhouding tussen de Einsteintelecoop en windmolens. Collega De Beer kan misschien nog terugkomen op de lobby. Maar in ieder geval waar het gaat over de mogelijkheid dat de Einsteintelecoop voor windmolens gaat staan, natuurlijk houden wij de raad op de hoogte van ontwikkelingen op dat gebied.

Het CDA vroeg of de website kan worden uitgebreid met een uitgebreide zoekfunctie. Het aardige is dat er op dit moment een aanbesteding loopt voor een nieuwe website. Daarbij kijken we er natuurlijk ook naar om de zoekfunctie zo goed mogelijk te krijgen. In het kader van verwachttingsmanagement geldt natuurlijk, maar dat spreekt waarschijnlijk vanzelf, dat je nooit een zoekfunctie krijgt die alle informatie in één keer laat zien. Maar goed, een nieuwe website betekent natuurlijk ook dat die functie bij de tijd wordt getrokken. Dat nemen we dus zeker mee daarin.

De VVD vroeg specifiek naar wonen in het kader van de groeiambitie. Er was geen visie over, werd gisteren gesteld. Hoe zit dat nou precies? Daarover kan ik stellen dat juist vanuit Heerlen en Parkstad in het kader van de Woondeal is gezegd dat Limburg meer ambitie moet tonen als het gaat over de nationale bouw- en woonagenda. Dat is ook dat de reden dat de Limburgse Woondeal een harde 26.500 woningen heeft voorgesteld in de Woondeal, maar dat juist vanuit Parkstad is gezegd dat daar iets bovenop moet. Dat is die 20.000 extra. De achterliggende reden is uiteraard dat wij hebben gezegd dat wij niet meer geloven in de krimpgedachte. Wij willen iets anders. Wat is iets anders dan krimp? Minimaal stabiel blijven, maar het liefst natuurlijk een beetje groei, omdat de nationale bevolking nu eenmaal ook groeit in de komende decennia. Wij hebben die ambitie dus stevig vastgelegd. Die zie je ook terug in ons aandeel in de Woondeal. Dus dat is erg belangrijk.

Uiteraard geldt - daar hebben wij het ook eerder over gehad - dat in de uitwerking van de Woondeal, namelijk de Woonvisie, dat ook weer duidelijk is gemaakt. Die vindt uiteraard weer uitwerking in onder andere prestatieafspraken, maar ook in de uitvoeringsagenda die eraan komt.

Dan vanuit de VVD even over de motie. Kunnen wij gronduitgifte gebruiken om woningbouw te stimuleren? Ik had gisteren al gezegd dat de formulering erg activistisch was. Die leek te impliceren dat wij bij wijze van spreken met stukken grond de boer op zouden gaan en die actief zouden aanbieden. Dat vonden wij erg last. We hebben nog eens goed naar de nieuwe tekst gekeken. We moeten toch zeggen dat we in deze vorm de motie ook ontraden. De specifieke formulering sorteert toch voor op een invulling van de faciliterende rol die we graag willen spelen. Met dit grondbeleid willen wij de faciliterende rol. Als zodanig denk ik dat de manier waarop de VVD het invult verwachtingen schept waar wij gewoon niet op vooruit willen lopen. Waarom willen wij daar niet op vooruitlopen? Omdat we net nu bezig zijn met de herijking van ons grondbeleid voor het eerst in 15 jaar. Dat willen wij inderdaad faciliterend invullen. Ik denk dus dat wij uiteindelijk bij elkaar in de buurt komen, maar dat vergt ook nog wel wat oriëntatie- en zoekwerk

et cetera. Wij moeten echt finetunen over het hoe. Wat is het meest verstandige daarin? Daarin willen we zeker niet doordraven. Wij willen wel faciliterend zijn, maar niet meer dan dat.

Dat betekent dat de presentatie van het grondbeleid op dat moment gelegenheid biedt om nader in gesprek te gaan over of dit aan de verwachtingen voldoet. Dus in deze vorm ontraden wij de motie, maar het is natuurlijk aan de VVD zelf om te bepalen of ze dat grondbeleid willen afwachten en willen kijken of naar aanleiding daarvan de motie alsnog in stemming moet worden gebracht. Dus dat kan ik daarover teruggeven.

Bij D66 werd de vraag gesteld naar aanleiding van de transitievoorziening warmte waar vandaag een stukje over in de krant stond. PHB verwees daar ook nog naar. Specifiek was de vraag: kunnen we meer informatie krijgen over hoe zo'n buurtgerichte aanpak werkt, specifiek in Hoensbroek? Uiteraard. Dat kan. De transitievisie warmte ligt nu voor zes weken openbaar ter inzage voor zienswijze. Die zienswijzen komen binnen. Dan gaan we daar eventueel een antwoord op formuleren of verwerken in. Vervolgens gaat die uiteraard naar de commissie. Ik denk dat dit een mooi moment is om de finale versie te bestuderen en dan nader in gesprek te gaan over hoe dat eruit ziet en ook specifiek hoe die buurtgerichte aanpak er in de praktijk uit komt te zien.

De Partij voor de Dieren heeft een aantal vragen gesteld. Een vraag gaat over maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap bij inkopen. Daar geldt eigenlijk hetzelfde voor als wat de burgemeester net zei. Die nemen wij mee bij het bredere verhaal over inkoopbeleid. Daar komen wij dus in een raadsinformatiebrief in januari op terug.

Dan nog een vraag over de luchtkwaliteit in Heerlen. Is die in beeld? In die vragen is specifiek ook aandacht voor de houtstook. In februari dit jaar is de raad naar aanleiding van vergelijkbare vragen geïnformeerd over de voortgang van het schoneluchtakkoord waar Heerlen aan deelneemt sinds 2021. Allerlei activiteiten zitten in de terugkoppeling die we destijds hebben gegeven over hoe we ook omgaan met preventieve acties om de uitstoot die verband houdt met houtstook tegen te gaan. Daaruit bleek ook dat we nog steeds niet op alle plekken in Heerlen aan de richtwaarden voldoen van de WHO. Het is waar dat er nog werk aan de winkel is. Naar aanleiding van de rapportage van het schoneluchtakkoord gaan we begin volgend jaar opnieuw zo'n raadsinformatiebrief sturen. Dan volgt er een update met wederom een weergave van welke acties we ondernemen en wat de voortgang is. Die volgt in Q2 van het komende jaar.

De Fractie Damen had nog een aantal vragen aan mijn adres. Eentje ging inderdaad over een moeilijk dossier - dat zij de Fractie Damen zelf ook al - het vermaledijde zwemmen in de zwemplas. We zijn wat dat betreft zeker niet handelingsverlegen geweest, want we zijn meteen aan het begin van deze periode vol van start gegaan om die gesprekken weer op gang te krijgen. Dat lag nogal stil. Het is ongelooflijk moeilijk om lucht in dat dossier te krijgen, omdat een aantal cruciale spelers niet wil bewegen. We hebben wat bescheiden succesjes geboekt om dat gesprek op gang te krijgen. Vooral de provincie heeft daarin enigszins bewogen.

Waar we nu zijn aangekomen - dat is eigenlijk de enige update die ik echt kan geven - is dat er in de gesprekken aanleiding is om toch nog een keer te kijken naar waar we het eigenlijk over hebben. Welke ecologische waarden zijn er in dat water? Waar stelt ons dat überhaupt toe in staat? Als dat de deur dicht doet, is het natuurlijk ook weer een ander gesprek. Als er bijvoorbeeld sprake is van bepaalde exoten, dan kan er ook heel weinig qua ontwikkeling. De voortgang van de gesprekken met de verschillende partijen hebben aanleiding geboden om diezelfde taal te gaan spreken over welke feiten wij het hebben.

Dan nog even over het welkomstgeschenk voor nieuwe inwoners. Daarvoor is een voorstel gedaan. De vraag is of dat wordt uitgevoerd. Begin 2023 is een klacht binnengekomen over dit welkomstpakket, of dat niet anders kon. Dat hebben we toen ook opgepakt. Nieuwe pakketten kunnen worden opgehaald bij Visit Zuid-Limburg. Er zijn wat vouchers en gadgets aan toegevoegd. We hebben tot nu toe gehoord van Visit Zuid-Limburg dat het naar tevredenheid is. We hopen dat ook verder uit te rollen. Misschien is het een idee om in januari 2024 terug te komen op wat in het pakket zit en of men daar tevreden over is. De eerste signalen zijn in ieder geval positief.

En dan een heel praktische vraag, namelijk het geluid in de raadzaal. De 3,5 mm aansluiting voor de slechthorenden is besteld, maar die is nog niet op alle plekken geïnstalleerd. Daar zit dus enige vertraging in, maar hij komt er wel aan. Dus dat zou binnenkort op alle plekken geregeld moeten zijn.

De voorzitter

Dank u wel. Is er behoefte aan het stellen van een vraag? De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik wil toch nog even kort stilstaan bij de opmerking rondom grondbeleid. Grondbeleid gaat natuurlijk veel verder dan alleen maar het uitgeven van grond. Het gaat ook over het verwerven van grond en om andere bestemmingen uitgeven dan alleen de woonbestemming. Mijn betoog had sterk betrekking op het feit dat er veel en veel te weinig koopwoningen in onze stad zijn. Nieuwbouwoopwoningen voor mensen in een betaalbare prijscategorie tot rond de € 350.000. De knoppen waar de gemeente aan kan draaien, zijn de knoppen van het grondbeleid om toch te kijken waar we de markt wat beter zouden kunnen beïnvloeden als het gaat over koopwoningen.

U stelt mij niet gerust met de antwoorden die u geeft, namelijk: het blijft hangen in de lucht. Het blijft hangen. We kijken ernaar. Er komt nieuw grondbeleid, enzovoorts. Maar de laatste aanpassing in het grondbeleid is al van 2008. Dat heeft weinig vertrouwen in hetgeen wij nog kunnen verwachten. Als u mij kunt toezeggen en het wat concreter kunt maken dan hetgeen u nu zegt, dan wil ik er serieus over nadenken om die motie niet in stemming te brengen. Maar u geeft mij weinig comfort bij de antwoorden. Ik hou het nog even voor mij of ik hem alsnog in stemming wil brengen.

Wethouder Gelderblom

Juist het feit dat het grondbeleid uit 2008 stamt, is volgens mij heel erg duidelijk aanleiding om dat nu te herijken. Ik heb aangegeven dat we daarin inderdaad faciliterend willen optreden. Dat heeft uiteraard waar mogelijk ook betrekking op woningbouw. We willen wel goed onderzoeken of het daadwerkelijk helpt. Ik geef een voorbeeld. Zoveel gemeentelijke gronden hebben wij niet. Als het gaat over knoppen waar je aan kunt draaien om woningbouw te stimuleren, is de uitgifte van gronden niet het eerste waar ik aan zou denken. Het gaat ook vaak over de benaderbaarheid als gemeente, duidelijkheid over waar we heen willen, wat de woonbehoefte is. Dat hoor ik veel meer terug uit de markt. Ik wil wel toezeggen dat we bij de herijking van het grondbeleid ook kijken naar de mate waarin dat faciliterende grondbeleid ten bate kan komen van woningbouw, zeker in het segment dat u beschrijft. Dan zou ik inderdaad zeggen: laten we naar aanleiding daarvan wederom het gesprek oppakken.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)

Ik pak nog een klein stukje door. Het grondbeleid is daar maar een element in. Nogmaals, het gaat over het woningbeleid. In het dictum van de motie die ik heb aangegeven, is het ook het aanjagen vanuit uw kant om te kijken of corporaties bereid zijn om de herstructurering van wijken voor een deel beschikbaar te stellen voor koopwoningen in de categorie zoals ik die net heb genoemd. Ons beleid is heel sterk gericht, ook in de Woonnota, op het sociale aspect. Er worden veel en veel te weinig woningen uitgegeven in de koopsfeer. Daar deed ik een beroep op. Als u toezegt "daar gaan we serieus naar kijken en ik kom er in Q1 van 2024 op terug" als het gaat over het grondbeleid en een actieve notie of een raadsinformatiebrief ten aanzien van het bevorderen van het eigen woningbezit in de koopsfeer tot € 350.000, dan houd ik de motie achter de hand.

Wethouder Gelderblom

Ik kan moeilijk meegaan in het kwartaal, omdat ik gewoon niet weet of we dan zo ver zijn. Waar ik wel absoluut in mee kan gaan, sterker nog, dat is staande praktijk, is dat we meedenken als gemeente als het gaat over initiatieven. Als mensen zeggen dat zij op een bepaalde plek graag iets willen betekenen, dan

gaan we altijd kijken wat we daarin kunnen betekenen en of we kunnen meedenken. Dus in die zin is dat zeker iets dat wij zullen meenemen in dit beleidstraject. Dat is absoluut geen enkel probleem.

Ik zou wel willen vragen om ons de gelegenheid te geven om dat in samenhang te bekijken en dat zijn beslag te laten vinden in dat nieuwe beleid. Dat moest inderdaad nodig herijkt worden. Ik denk dat dit ook juist een goede ontwikkeling is ten bate van wat u beschrijft. En dan naar aanleiding daarvan wederom het gesprek op te pakken.

De voorzitter

De laatste.

De heer Van den Berg, VVD

Kunt u een termijn aangeven?

Wethouder Gelderblom

Uiterlijk Q2.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Het is natuurlijk een interessante discussie. Als ik de wethouder nu hoor praten en de heer Van den Berg zegt: we komen uit een beleid van 2008. Toen zat de wereld nog anders in elkaar. Toen dachten wij aan een krimp in de markt. Op dit moment is dat heel anders. Als de wethouder het over het aandragen van oplossingen heeft, denkt hij dan ook over het weer mogelijk maken van bouwen op percelen waar ondertussen in allerlei bestemmingsplannen de bestemming wonen wordt wegbestemd. Denkt u ook in dat soort oplossingen? Dan gebeurt er natuurlijk veel meer dan alleen sec op de posities die de gemeente in beperkte mate heeft. Ik zie u knikken. Als u daar een ja aan toevoegt, weten wij dat ook voor de notulen.

Wethouder Gelderblom

De observatie dat het om veel meer gaat dan alleen de gemeentelijke gronden deel ik volledig. De heer Peters komt zo meteen even terug op de specifieke vraag over de bouwtitels. Dat zal waarschijnlijk een positief antwoord worden. Dat kan ik alvast verklappen.

De voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Vrusch. Gaat uw gang.

Wethouder Vrusch

Dank u wel. Heerlen heeft de afgelopen jaren al duidelijk bewezen waarom samenwerking beter is dan marktwerking in de zorg. De professional krijgt het voortouw en niet de accountant.

Bij een vast budget, dus de lumpsum, als onderdeel van een taakgerichte financiering is er aan de voorkant in de contractafspraken sprake van een begrenzing van de kosten. Dat betekent de noodzaak om binnen het financiële vierkant uit te komen met de middelen. Dat maakt transformeren en innoveren bij zorgaanbieders nodig. We hebben op deze manier gesprekken over de inhoud en de kwaliteit.

Bij een uurtje-factuur of productiebekostiging is er daarentegen geen begrenzing en worden de kosten betaald die voor dienstverlening door zorgaanbieders wordt gefactureerd. De enige sturing die er dan nog is, is die op kosten en de urgentie van de zorgvragen naar zorgaanbieders. Bij marktwerking zijn er meer financiële belangen. Gemeenten die dit hanteren, hebben nu te complexe jeugdzorg, kwaliteitsproblemen en stimuleert het vooral omzetverhoging.

Ik kom terug op de vragen. De vraag van Partij Hoensbroeks Belang over een kaart van maatschappelijke mogelijkheden in Hoensbroek. Ik kom daar graag schriftelijk bij u terug. Dan kunnen we het ook visueel zichtbaar maken.

Om terug te komen op de vragen van de Partij van de Arbeid. Het plan van aanpak voor GALA is gemaakt voor de jaren 2024 t/m 2026. Inhoudelijk is dat niet aan de raad voorgelegd, maar het is wel in de zomerno-

ta benoemd. Verder bent u in de update van het sociaal domein meegenomen in dit proces. De GGD als procesregisseur onderzoekt samen met gemeenten de mogelijkheden om middelen regionaal in te zetten. De GGD heeft hierin een adviserende rol. Besluitvorming van de inzet van de middelen ligt lokaal bij de gemeenten. Overigens acteert de GGD in opdracht van de gemeenten in de vorm van Gemeenschappelijke regeling van 16 Zuid-Limburgse gemeenten.

De huidige stand van zaken is dat de aanvraag, voorzien van een positief advies, ingediend is bij het ministerie van VWS. We verwachten vóór het eind van het jaar definitief uitsluitsel. Ik stel dan ook voor dat we het dan in de commissie uitgebreider bespreken.

De motie van de Ouderenpartij over de vrijwilligers in Heerlen. Zoals de Ouderenpartij de motie net toelichtte, is het de bedoeling om oud of jong op de been te krijgen en de sociale cohesie in de buurten te versterken. Maar het is ook aan buurtorganisaties en verenigingen zelf om vrijwilligers te werven. De gemeente wil dit wel aanjagen, en dat doen we dan ook middels de Maatschappelijke Ondersteuning. In de nieuwe opdracht die per 2024 ingaat is het terugdringen van eenzaamheid nadrukkelijk in de opdracht meegenomen en is de uitvoering hiervan belegd bij onze subsidiepartner. Die is verantwoordelijk voor het inzetten op voldoende zinvolle activiteiten voor ouderen in de buurten. Waarbij het welzijn van onze inwoners wordt nagestreefd, zodat ze op een gelukkige, gezonde en veilige manier ouder kunnen worden in hun vertrouwde omgeving.

Daarnaast is onze subsidiepartner verantwoordelijk om de verbinding te leggen met (buurt)organisaties en verenigingen en de voorzieningen die samen met de inwoners de sociale basis vormen.

Het bijeenbrengen van vraag naar vrijwilligers en het aanboren van het potentieel aan vrijwilligers zit daarmee impliciet in de nieuwe opdracht en daar zet de gemeente zich dan ook al voor in. Het formeren van een denktank is dan ook overbodig en het college raadt daarom dan ook de motie af.

Om terug te komen, zoals gisteren gezegd, op de huidige Fit & Fun regeling. Bij de huidige regeling krijgt iedereen binnen de doelgroep - alle Heerlenaren van 18 jaar of ouder met een inkomen tot 110% van het bijstandsniveau - automatisch een bedrag van € 75 per jaar.

Deze huidige praktijk van automatische verstrekking zonder aanvraag bespaart werk, tijd en kosten voor zowel de inwoner als de gemeente. Dit vanuit onze wens dat de beschikbare middelen zo veel mogelijk bij de inwoners terechtkomen en zo min mogelijk bij bureaucratie en ICT. Wat hierin ook zwaar meeweegt, is de laagdrempeligheid, want dat maakt het bereik heel groot.

Bij de introductie van een "Heerlen Fit en Fun app" zal het bereik ongetwijfeld afnemen en een app voor de doelgroep zal ook zeker niet als minder stigmatiserend worden ervaren. Bij vervanging van de huidige regeling door de voorgestelde app moeten deelnemers zelf actie ondernemen en dat zal onvermijdelijk leiden tot meer ondergebruik en hogere kosten. Digitaal minder vaardige mensen zullen afhaken.

Uit het feit dat armoederegelingen nodig zijn, blijkt dat er een fundamenteel probleem is met de bestaanszekerheid. Als die op een aanvaardbaar niveau zou zijn, dan zouden al die regelingen niet nodig zijn. Met de huidige regeling kunnen we dus iets doen aan de algemene inkomensproblematiek van onze inwoners. Als ondernemers daarbij meer willen bieden, zijn ze daar nu ook al vrij in, daar is geen app voor nodig.

Aan controle op besteding of een broodkruimelspoor in de app heeft het college geen behoefte. Er zijn immers vele andere inkomensondersteunende voorzieningen, waarbij we dat niet wensen en dat ook om die reden niet het geval is. Denk bijvoorbeeld aan zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en nog meer regelingen. Het college ontraadt deze motie dan ook.

De nieuwe motie van het CDA voor de kinderkrant. Het college is blij met het nieuwe project 'Krant van de buurvrouw'. Dat is gisteren via het programma Heerlen-Noord van start gegaan. Door de krant krijgen mensen meer informatie, een betere verbinding met de buurt en kan het een schakel zijn rond gelijke kansen. We zijn het dan ook eens met de geest van deze motie om de jeugd te betrekken bij de krant en nieuwsberichten die hen aanspreken.

Echter moet het college de motie in deze vorm afraden. Dit omdat deze te specifiek is en voorstelt om nadrukkelijk met één bedrijf aan de slag te gaan. Wel wil het college in het verlengde van de motie onderzoeken hoe we dit op een andere manier voor meer kinderen dan alleen Heerlen-Noord kunnen

realiseren. Door niet alleen lopende initiatieven uit de regio te bekijken, maar ook te kijken hoe we kunnen aansluiten bij reeds lopende platformen in onze stad. Wellicht dat we dan ook kinderen een actieve rol bij de krant kunnen geven waarvan het project net gisteren is gestart. Dat was het voor nu.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er nog vragen? De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik heb twee vragen aan de wethouder. De eerste vraag. Net als gisteren is de wethouder heel stellig dat marktwerking in de jeugdzorg niet zou werken. Ik neem aan dat daar rapporten van zijn en dat ik die zou kunnen inzien.

Wethouder Vrusch

We kunnen de cijfers van de laatste jaren nog wel bespreken.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Nee, daar vraag ik niet om. De cijfers van de laatste jaren heb ik. Dat is mijn tweede vraag. Dat geeft u net ook aan. Het voordeel boven uurtje-factuurtje is dat we een lumpsum hebben en dat we van tevoren weten waar we aan toe zijn. Als ik naar de cijfers van JENS kijk vanaf 2018 of 2019 zie ik eigenlijk alleen maar verliezen bij JENS. Daar hebben we elk jaar als gemeente moeten bijdragen. In de laatste raadsinformatiebrief staat dat we een verlies hebben van 4 miljoen. Ik heb dan de volgende vraag aan u. Hoe komt u erbij om te zeggen: we weten van tevoren waar we aan toe zijn? Uit de praktijk is gebleken dat al die jaren dat we met JENS samenwerken, we altijd miljoenen hebben moeten bijdragen.

Wethouder Vrusch

Tweeledig. De rapporten, we kunnen vergelijking maken met andere gemeenten. Als we dan kijken naar de afgelopen jaren met JENS heeft corona er ook een grote rol in gespeeld. Daardoor nam het aantal kinderen en jeugdigen die zorg nodig hadden toe. Die toename in de aantallen hebben we gedekt.

De voorzitter

Derde en laatste interruptie van de heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik heb even een vraag aan de wethouder. Hoe lang gaan we ons nog verschuilen achter corona? Hoor ik dadelijk over drie jaar nog steeds dat de jeugd problemen heeft met corona? Corona is nu wel langzaam voorbij. Moeten we nu niet eens vooruitkijken?

Mevrouw Vrusch, SP

Ik hoor dat die aantallen afnemen. Ik hoop natuurlijk dat het niet meer terugkomt en dat we dan weer kunnen kijken naar meer gezonde jeugdigen, maar daar kan ik geen garantie op geven. We zitten met een aantal maatschappelijke problemen. We stellen wel dat alle jeugdigen die zorg nodig hebben, die zorg ook gaan krijgen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)

De SP staat voor het volgende. Het staat ook in het coalitieakkoord. Wij gaan geen jeugdigen en jongeren niet helpen, omdat de middelen die wij onder meer van het Rijk krijgen zwaar ontoereikend zijn. Sterker nog, we hebben ons daar expliciet voor geëngageerd. Ik hoop eigenlijk dat u ook dezelfde mening bent toegedaan. Als het potje van de jeugdzorg leeg is en we hebben nog jongeren die onze hulp nodig hebben, dan helpen wij die toch, meneer Jacobs?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)

Ik denk dat u mij nergens hebt horen zeggen dat de jeugd niet belangrijk is en dat wij het geld niet moeten uitgeven aan de jeugd waar nodig. Ik denk dat ik op geen enkel moment, niet in mijn eerste of tweede termijn en ook nu niet heb gezegd.

De voorzitter

Dat was het antwoord. Ik ga naar meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het verbaast mij eigenlijk helemaal niet dat deze nieuwe wethouder ook in lijn met haar voorganger niet openstaat voor op zijn minst een onderzoek naar de implementatie van een app voor de Fit & Fun regeling. Ik vroeg mij het volgende af. U doet een aantal aannames over het wel of niet gebruiken, welke impact dat zou hebben en welke voor- of nadelen dat voor die € 560.000 heeft die wij daar nu voor inzetten. Mijn oproep aan u is niet meer of minder: laat u dat nou even fijn onderzoeken en kijk wat de voordelen zijn voor de mensen waarvoor het is bedoeld, zodat zij ervan kunnen genieten. Dat doet u geen pijn. Daarmee heeft u niet de regeling zoals die nu is onmiddellijk aan de kant gezet, maar u stelt de raad in de gelegenheid om op basis van een gedegen onderzoek een afweging te maken of er middelen zijn om die € 560.000 op een slimmere manier in te zetten. Meer of minder vraag ik niet aan u.

Wethouder Vrusch

De hoogte van de uitkering blijft ook met het gebruik van de app hetzelfde. Nu is het zo laagdrempelig mogelijk. Dat vinden wij vooral belangrijk. De mensen krijgen het nu op hun rekening. Zij kunnen het daarmee uitgeven. Anders moet het weer via een app. Dan is het niet meer laagdrempelig. Dan bereiken we minder mensen. Mensen die niet goed zijn met ICT of data kunnen we daardoor verliezen. Juist daar moet het ook terechtkomen.

Dat is ook waarom we het niet willen onderzoeken. Wij willen het namelijk echt op die laagdrempeligheid inzetten.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Misschien als laatste, en dan houden we erover op. Je kunt vaak proberen om een vierkantje door een rondje te duwen, maar dat wordt heel erg lastig. Ik snap die redenatie niet. Ten tijde van de coronacrisis hebben we de e-knip in het leven geroepen. Daar werd veelvuldig gebruik van gemaakt. Mensen hebben hartstikke enthousiast die middelen doelmatig in kunnen zetten. U heeft hier panklaar vanuit de Jongerenpartij een oplossing gekregen om dat op dezelfde manier voor de Fit & fun regeling te doen. Dan rest mij alleen om te zeggen, als u vindt dat die middelen niet specifiek moeten worden geormerkt aan die doeleinden, laten we dan de naam Fit & fun doorstrepen. Dan geeft u er maar een naam aan, zoals u denkt dat het goed is. Misschien een algemene ophoging van de uitkering. Dat vind ik ook helemaal prima, maar dan is het in ieder geval helder dat het wat u betreft geen fit & fun doel heeft.

De voorzitter

Het laatste woord is aan de wethouder.

Wethouder Vrusch

Laten we de naam fit & fun er vooral wel aan verbonden houden, want nu gaat het geld naar de mensen toe. Ze kunnen het op deze manier al inzetten, zoals zij denken dat het voor hen het beste werkt. We hoeven de naam dus niet te veranderen. Op dit moment werkt de regeling juist hartstikke goed, dus laten we hem ook zo in stand houden.

De voorzitter

Dank u wel. Ik ga naar wethouder Peters.

Wethouder Peters

Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik begin vandaag bij herstructurering. Allereerst dank aan D66 voor de complimenten met betrekking tot hoe we met het Willemskwartier aan de slag gaan. Het is best een enorme uitdaging, maar we gaan dat gewoon samen vlottrekken.

De Jongerenpartij heeft een motie ingediend. De motie MIJNplek. Ik heb gezien dat u die heeft aangepast. In de vorm zoals de motie nu voor ons ligt, kunnen wij die ondersteunen. Wij denken dat de belangen van jongeren en kinderen, zeker als het gaat bij herstructurering, ook een belangrijke plek verdienen.

Dan Hoensbroek Centrum. Daar sprak zowel de Jongerenpartij als ook partij Hoensbroeks Belang als ook de OPH over. Wij zijn bloedserieus over de herstructurering van Hoensbroek Centrum. We hebben een duidelijke startnotitie. We hebben een duidelijke planning met een concreet tijdspad om te komen tot resultaat. We hebben een toezegging gedaan dat waar we kunnen versnellen, we dat ook gaan doen. We hebben ook een toezegging gedaan dat we zo snel mogelijk resultaat willen laten zien. Er is geld gereserveerd in de voorliggende begroting.

Voorzitter, ten slotte. Het is nogal wiedes dat als we voor de ontwikkeling van het centrum van Hoensbroek nog middelen nodig hebben, we die ook gaan vrijmaken. Daar kunt u ons aan houden.

Volgens mij zei de heer De Groot dat Hoensbroek Centrum achteraan het lijstje stond. Nee, het staat juist heel hoog op ons lijstje, meneer De Groot.

Dan leefbaarheid en beheer en onderhoud. Zowel de SP als het CDA vroegen naar het groen, het onderhoud van het groen en de kwaliteit van het groen. De heer Reijnders vroeg heel specifiek: wat hapert er in de uitvoering? Daar komen wij graag bij u op terug. Ik wil aan u voorstellen om in januari een bijeenkomst te plannen om op locatie te gaan en u duidelijk te maken wat precies de kwaliteitsnormen inhouden, zoals u die als raad hebt vastgesteld. En vervolgens ook verder de diepte in te gaan als het gaat over de uitvoering en u te laten zien op welke punten het goed gaat en minder goed gaat. En op de punten waar het minder goed gaat, hoe wij er alles aan proberen te doen om daar juist de problemen aan te pakken.

Het CDA had het natuurlijk ook over de kwaliteit en over het toevoegen van kwaliteit in buurten en wijken. Zoals ook in de eerste termijn gezegd, wij gaan dit jaar al aan de slag om te kijken welke middelen we nog zouden kunnen inzetten om juist in onze buurten en wijken, de directe leefomgeving van onze mensen, de openbare ruimte lieflijker, sfeervoller, groener en - ik zie mevrouw Géron lachen - ook biodiverser en goed voor de dieren te kunnen maken. Dat is in ieder geval wat ik u ook heb toegezegd in eerste termijn.

De Partij Hoensbroeks Belang had het nog over het zwerfafval langs snelwegen. We zijn daar nog eens verder ingedoken. Voor het zwerfafval langs snelwegen zijn Rijkswaterstaat en de provincie aan zet om dat op te ruimen. In de eerste termijn heb ik de toelichting gegeven dat het bij langzaam verkeer interessanter is om zoiets in te zetten. Daar heb ik al van aangegeven dat we dat op sommige plekken ook al doen. Waar we dat zouden kunnen doen, zijn we ook echt wel bereid om dat verder in te zetten.

Dan heeft de heer Daamen het over de kroonjuwelen, ofwel kroonringen. De een gebruikt de ene term en de ander weer de andere, maar het komt allemaal op hetzelfde neer. Er is een proef mee gedraaid. In het verleden zijn er ook artikel 33 vragen over gesteld. Uit die proef blijkt dat het ophangen van die ringen zorgt voor een groter risico op het te vroeg aanbieden. Dat is ook de reden waarom we hebben gezegd dat we dat niet structureel door de hele stad willen invoeren.

Dan de buurtconciërges. U vraagt om structurele banen. Initieel betreft het een proef die na een jaar wordt geëvalueerd, omdat er dan wederom gelden voor zouden moeten worden vrijgemaakt. We gaan er positief in. De mensen staan al te popelen om daar verder mee aan de slag te gaan.

Dan de Fractie Damen. Is het college bereid om met de verantwoordelijken als het gaat over glasvezel het gesprek aan te gaan over het trottoir dat op veel plekken te wensen overlaat? Het antwoord daarop is: ja. Sterker nog, deze maand mag het college aansluiten bij een gesprek met een van de aanbieders waar we op een aantal punten ontevreden zijn over hoe het gaat. De krachten zoals u die beschrijft, delen wij. De verantwoordelijkheid ligt bij de glasvezelbedrijven om voor deugdelijk herstel te zorgen. Daarnaast is er

ook nog die garantieperiode van een jaar op herstelwerkzaamheden. Desondanks zien wij ook dat het beter moet. Wij gaan in ieder geval ook de glasvezelbedrijven daarop aanspreken.

Dan het ouderenbeleid. Ik begin toch even met de KBO in Hoensbroek. Het antwoord zoals ik het gisteren heb gegeven dat in ieder geval met hen is afgesproken dat in deze maand, dus in november, ze een eerste subsidieverzoek bij de gemeente zullen indienen. Dat is hetgeen ik gisteren heb gezegd. Vervolgens zullen wij die subsidieaanvraag ook toetsen aan de kaders zoals ze er zijn. Dat laat natuurlijk onverlet dat de activiteit zoals die daar plaatsvindt een hele mooie activiteit is.

De OPH vroeg in dat kader om de toezegging om bij herstructureringsobjecten, zoals de marechausseekazerne et cetera eigenlijk te gaan voor ouderenwoningen. Ik denk dat ik daar gisteren ook duidelijk in ben geweest. In de Woonvisie wordt heel duidelijk gesproken over de behoefte van ouderen als het gaat over wonen en huisvesting. Dat is onze leidraad. Ik ga hier dus niet toezeggen dat we bij dergelijke objecten alleen gaan voor ouderenwoningen.

Dan de digitaliseringscursussen. Ook daar ben ik gisteren duidelijk over geweest. Klik en tik bij Schunck, de Knoppenwinkel en de digitale bibliotheek waar mensen gebruik van kunnen maken bij hun gratis bibliotheekabonnement. Ten slotte het CDA. Cultuureducatie. Het is eigenlijk een soort culturele intelligentie die je wil overbrengen. Zoals gezegd, lopen wij ook echt wel warm als het binnen het ouderenbeleid gaat om mensen zich verder te laten ontwikkelen. Dat nemen we mee bij wat we doen bij het vaststellen of bij het proces om tot nieuw ouderenbeleid te komen. Wat ons betreft zou het zomaar eens een belangrijke plek kunnen gaan krijgen binnen het Ouderenbeleid.

Ten slotte mobiliteit en verkeer. GroenLinks, de motie duurzame mobiliteit. Ik begrijp dat de nieuwe versie die u hebt aangeleverd eigenlijk een onderzoek behelst in de volste breedte als het gaat om duurzame mobiliteit, zo van: hoe kunnen we dat in Heerlen stimuleren? Daarbij heeft u voorbeelden genoemd van elektrische scooters en elektrische fietsen. Een gewone fiets is in principe natuurlijk ook duurzame mobiliteit. Lopen ook. Die willen wij dus ook omarmen. Wij zijn daar ook blij mee, omdat het past binnen de Mobiliteitsvisie zoals wij die met elkaar hebben vastgesteld.

Dan het CDA. De wensen van de bewoners en ondernemers in het centrum en de tijden van de afsluiting. Komend jaar gaan we ook aan de slag met het verkeerscirculatieplan. Daar nemen wij dat heel nadrukkelijk in mee, aangezien daar in de tweede fase van dat plan juist aandacht voor komt.

Fractie Damen. De fietslaadpalen. Volgens mij was ik die nog even vergeten, meneer Damen. Excuus daarvoor. We bekijken de mogelijkheid om bij inpandige fietsenstallingen oplaadvoorzieningen te realiseren. Ondernemers bieden ook steeds meer laadpalen aan om bezoekers te trekken. In de omgeving van Heerlen zijn al diverse horecagelegenheden met laadvoorzieningen. Aangezien het in de regel laadpunten zijn voor langeafstandfietsers, denken we dat de aanleg van dure voorzieningen in de openbare ruimte vooralsnog niet nodig is.

Dank u.

De voorzitter

Dank u wel. Levert dit vragen op? Ik zie vier vragen. De heer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Ik kom even terug op de opmerking met betrekking tot de lunch voor de ouderen. Ik heb gisteren toch echt iets anders gehoord. Ik heb er het volste vertrouwen in dat het in orde gaat komen. We hebben ook begrepen dat het subsidieverzoek inmiddels is ingediend. Ik denk dat we daar wel uit moeten gaan komen. Sterker nog, ik denk als het niet zou doorgaan, de wethouder in Hoensbroek met de ouderen een robbertje moet gaan vechten. Ik ga er dus van uit dat dit in orde komt. Ik heb er volledig vertrouwen in.

Even terugkomend op het afvalgebeuren. Uw beantwoording was gisteren heel helder. Daar hebben we ook geen vragen meer over gesteld. De enige oproep die u nog zou kunnen doen is aan de provincie vragen wat de provincie nog zou kunnen doen. Het klopt inderdaad dat de stadsautobanen de verantwoordelijkheid van de provincie zijn. Daar zijn we ons van bewust. Kijk eens wat u eraan kunt doen. Is er een mogelijkheid? Stel die vraag en meer niet. Dan zijn wij tevreden.

Wethouder Peters

Ja, dat gaan we doen.

De voorzitter

Kijk eens, mooi geregeld. De heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik concludeer uit de woorden van de wethouder dat ten aanzien van de gevraagde toezegging om wat meer actief te sturen op projecten die geschikt zouden zijn in de wijken voor bewoning door ouderen, de wethouder zich verschuilt achter de Woonvisie. Hij is nota bene wethouder Ouderenbeleid. Ik kan niet anders concluderen dan dat wonen voor ouderen de wethouder niet interesseert. Het is een zeer spijtige conclusie die wij moeten trekken. We hadden graag iets anders gehoord.

Hetzelfde geldt voor het antwoord dat hij gisteren gaf ten aanzien van de digitale cursussen, namelijk dat ouderen daarvoor maar naar het centrum moeten en het liefst naar de bibliotheek waar ze online een cursus kunnen volgen. Dat is nu net het probleem. Dat hebben we al eerder aangegeven. Als ik het goed heb begrepen, even een concrete vraag. Is het zo dat hij geen voorstander is om die cursussen ook weer in de wijken en de buurten te geven, zoals het voorheen was? Klopt dat?

Wethouder Peters

Volgens mij zijn er ook bibliotheken in Hoensbroek, Heerlerbaan en Heerlerheide. Daar kunnen mensen dat natuurlijk ook gewoon doen. Natuurlijk vinden wij het belangrijk dat het bij mensen in de buurt gebeurt. Alleen het gaat erom dat je een goede modus vindt om dergelijke cursussen aan te bieden. Aangezien hetgeen u zei in principe een onderzoek was dat sowieso in 2022 afliep. Dit is gewoon in lijn met hoe wij het Ouderenbeleid richting de toekomst verder willen vormgeven voor meer fundament en een meer structuur. Hiervan weten wij sowieso dat dit in de komende jaren gaat doorlopen. Wat ons betreft, is dat belangrijk. Mensen moeten gewoon op redelijke afstand die cursus kunnen doen. Je hebt vier locaties. Ze moeten gewoon kunnen worden geholpen als het gaat om digitale ondersteuning.

Met betrekking tot die herstructureringslocaties, we verschuilen ons helemaal nergens achter. De Woonvisie is duidelijk. Ouderen hebben een belangrijke petitie. We zijn nota bene samen tot dat voorstel gekomen waar u mee hebt ingestemd. Dat is wat ons betreft de leidraad. Aan de voorkant iets dichttimmeren, lijkt ons onverstandig.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik heb goed geluisterd naar het betoog van de wethouder. Ik meen wat dingen niet gehoord te hebben, maar dat kan aan mij liggen. Wethouder Gelderblom wees naar wethouder Peters. Hij zei: daar komt wethouder Peters mee, hij zal het een en ander wel bevestigen. Ik meen dat nog niet gehoord te hebben, dus ik ben benieuwd.

Ik heb dat in mijn tweede termijn herhaald, net zoals in de eerste termijn. Hoe zit het met de evaluatie van het Maankwartier waar € 39.000 aan is uitgegeven? Ik meen dat dit ook onder wethouder Peters valt. Hoe zit het met de heliostaat waar momenteel werkzaamheden aan worden uitgevoerd? Wat is er aan de hand en wat kost dat? Ik heb die vragen nu voor de tweede keer gesteld. Ik verwacht dat daar een antwoord op komt. Wat de heer Gelderblom voorstelde, daar ga ik ook van uit dat de wethouder daar nu op ingaat. Ik hoop dat ik daarmee duidelijk was. Dank u wel.

Wethouder Peters

Dank u wel voor de herinnering, meneer Leers, want ik vergeet ook weleens wat. De bestemmingsplannen. We zijn inderdaad op dit moment aan het kijken hoe we in het kader van meer goede woningbouw kunnen kijken hoe we de eigenaren van de percelen van de reeds geschrapte bouwtitels in staat zouden moeten

kunnen stellen om daar alsnog iets te kunnen realiseren. Daar kunt u binnen afzienbare tijd, in ieder geval voor het einde van het jaar, een raadsinformatiebrief over verwachten.

Het is goed dat u mij daar even aan hebt herinnerd.

Er wordt op dit moment gewerkt aan de heliostaat. Met betrekking tot de financiën heb ik reeds de toezegging gedaan dat ik voor 1 december bij u terugkom om daar meer duidelijkheid over te geven. Die staat in het overzicht van de commissie ROLO.

We komen schriftelijk terug op de € 39.000 van het Maankwartier.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

De werkzaamheden aan de Heliostaat zijn inmiddels begonnen en u komt terug op de financiën. Ik ga ervan uit dat u van tevoren afspraken hebt gemaakt over: dit gaat u doen en dat mag het kosten. Of is er gewoon begonnen en is naderhand gezegd: wat het kost, betalen we wel. Dat vind ik een beetje vreemd. U zult toch enig inzicht hebben in de situatie? Wat is dat en wat kunt u er nu al over met ons delen?

Wethouder Peters

Die werkzaamheden zijn begonnen, maar ik weet op dit moment even niet precies wat het kost. Ongetwijfeld zullen ze het bij ons wel weten. Zoals gezegd, de toezegging is gedaan. Uiterlijk 1 december komt het naar u.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Naar aanleiding van de vragen van de heer Damen vertelde de wethouder over de fantastische kwaliteit van onze stoepen nadat er glasvezel is aangelegd. Zo ook bij mij in de straat en in mijn buurt, waar ik regelmatig loop. Waar moet ik nu melden dat op plek a, b, c of d die stoep slecht is, of misschien wel ooit goed is aangelegd, maar verzakt is na verloop van tijd? Is er een meldpunt bij de aannemer? Is er een meldpunt bij het telefoonbedrijf dat ze aanlegt? Is er bij de gemeente een meldpunt? Waar moet de inwoner van Heerlen met een klacht zijn? We hebben natuurlijk allemaal mensen in de stad rondlopen die zien hoe de stoep erbij ligt. Die kunnen zeggen: dat is ten gevolge van dat en dus moet dat nog worden hersteld. Maar waar moet ik me melden?

Wethouder Peters

Daar zijn in principe twee mogelijkheden voor. In de regel wordt u geïnformeerd over de werkzaamheden. Dat wordt dan geregeld via de aannemer of de provider. Via die kant is er de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Anderzijds kunt u dat ook via het meldingsstelsel van de gemeente doen. Het zijn dus twee mogelijkheden.

De heer Verreck, PvdA (interruptie)

Als ik het doorgeef aan het meldpunt van de gemeente, dan zorgen zij ervoor dat het naar de provider gaat. Of gaat de gemeente het herstellen en stuurt de rekening naar de provider?

Wethouder Peters

Als het binnen de periode ligt dat zaken moeten worden hersteld, gaat het uiteraard naar de provider en de aannemer.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we nu naar wethouder Clemens.

Wethouder Clemens

Ik heb enkele vragen gekregen. Eerst de vraag van de VVD over Zuyd Hogeschool. De eerste vraag ging over of er een tijdlijn beschikbaar is. Die zijn wij op dit moment met elkaar aan het vormen. Ik gaf daar gisteren al over aan dat we een intentieovereenkomst hebben. We zijn met elkaar een marktconsultatie

aan het opzetten. Ik kan eraan toevoegen dat we er daarmee op koersen om voor april 2024 te komen tot een ontwikkelovereenkomst. Dat is ook het moment waarop er een planologisch kader moet komen. Vanzelfsprekend, los van het feit dat we de raad voortdurend informeren, is dat ook het moment waarop u aan zet bent.

De VVD vroeg ook naar een integraal financieel plaatje. Voor een deel is dat natuurlijk iets dat volgende week en ook komende raadsvergadering besproken gaat worden bij het voorstel. Dat lijkt mij dus ook het goede moment om het over dat deel daarvan te hebben. Vanzelfsprekend speelt ook de ontwikkelovereenkomst daarin een rol.

Dan nog terugkomend op gisteren, de Jongerenpartij. We hadden het nog even over de sportgelegenheid op de Molenberg. Daar hadden we een soort van misverstand. Het komt erop neer dat we ontzettend goed geanticipeerd hebben. Het Mulier Instituut - een deskundig instituut op het vlak van onder andere gymnastiekvoorzieningen - heeft gekeken naar welke behoeftes er zijn op verschillende plekken in de stad aan sportfaciliteiten en hoe we daar op de een of andere manier aan tegemoet kunnen komen. Daar hebben zij al geanticipeerd op de komst van het Grotius College naar Heerlen Centrum. Daarbij komt een sportgelegenheid. Die sportgelegenheid hebben zij als suggestie neergelegd als een oplossing voor het probleem dat de sportvoorziening op de Molenberg op dit moment nogal knelt, omdat die overbezet is. Dat is voor de korte termijn natuurlijk geen oplossing, maar het is voor de lange termijn natuurlijk wel degelijk een reëel scenario.

De heer Leers vroeg naar de bezoekerscijfers van het Filmhuis. Die hebben we nog even gecheckt. Het Filmhuis komt van een gemiddeld 5.000 á 6.000 bezoekers. Dat was in de tijd zo dat zij nog bovenin Schunck zaten. Dat was in de begintijden in de Royal ook zo. Inmiddels zijn die verdubbeld. Dat hebben wij nog eens gecheckt. Dat is zo. Dat betekent dat ze nu rond de 10.000 bezoekers zitten en verwachten uit te komen rond de 12.000. Dan heb ik het slechts over de betalende bezoekers van het Filmhuis. Daarnaast vinden er nog vele andere duizenden bezoeken plaats door verhuur en educatie. Met andere woorden, je kunt wel zeggen dat het Filmhuis en de Royal op dit moment draaien als een tierelier.

Partij Hoensbroek Belang had nog een vraag over het kasteel en meer specifiek over welke evenementen daar plaatsvinden. Ik moet eerlijk zeggen dat de wethouder Erfgoed wel verbaasd was over de veelzijdigheid van de evenementen in het kasteel. Ik noem maar eens wat. Er was een themarondleiding hygiëne in het kader van de nationale poepdag. Ik wist niet dat die bestond. Er was een voorjaarsevenement historisch eten en vermaak. Er was een brocante fair. Er was de Dag van het kasteel, de Vriendenloterijdag, de expo ridderverhalen en nog veel meer. Ik kan daar gelukkig een heel mooie lijst van maken. Ik heb me ook laten verzekeren dat er in het kasteel voortdurend wordt nagedacht over hoe we nog meer activiteit, nog meer levendigheid kunnen toevoegen.

Geheel in dat kader werd ook door Partij Hoensbroeks Belang de oproep gedaan als we doorgaan met de ambitie van culturele hoofdstad - dat gaan we - zorg dan dat de stadsdelen daarbij worden betrokken. Ik zou het zelfs willen omdraaien. Als culturele hoofdstad in Heerlen niet culturele hoofdstad van de buurten en de stadsdelen wordt, dan wordt het niet een Heerlense culturele hoofdstad. Met andere woorden, dat is een voorwaarde. Dat wordt de basis van hoe wij het willen gaan doen.

Een heel concreet voorbeeld van dingen die we al op korte termijn kunnen gaan doen en die daar zeker in zullen passen, is uw oproep om de geschiedenis op straat te laten zien, niet alleen in Heerlen, maar ook in Hoensbroek en Heerlerheide, door onze hele stad. Daar kan ik met groot enthousiasme over zeggen dat we dat met plezier gaan doen.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen? De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)

Ik ben blij dat de wethouder nu met concrete cijfers komt. Hij geeft aan dat er een groei is geweest van 6.000 naar 10.000, zeg een toename van 4.000. Ik verwacht niet dat hij vanavond het antwoord geeft. Maar in het vooruitzicht naar die hele grote investeringen die men denkt daar te moeten gaan doen, hoe

verhoudt zich dat tot de prognose? Vooruit is zijn wij ingelicht, zo van als dit gaat gebeuren, dan verwachten we dat. Hoe verhoudt het een zich tot het ander? Licht het in de lijn der verwachtingen en gaat het zoals we dachten? Valt het tegen of valt het mee? Het is misschien goed om ons daar op enige termijn, niet al te lange termijn, gewoon eens over bij te praten. Dat kan trouwens schriftelijk.

Wethouder Clemens

Ik wil het ook wel mondeling doen. Zoals gezegd, die 12.000 waar we dit jaar hoogstwaarschijnlijk op gaan uitkomen is puur bezoek van het Filmhuis. Maar wat we graag willen in de Royal, is om daar een complex te maken waar niet alleen film kan worden gekeken, maar waar ook wordt geproduceerd en waar allerlei activiteiten die met film en media te maken hebben, kunnen plaatsvinden. Als je dan in bredere zin gaat kijken naar de bezoekersaantallen die we daar straks verwachten, we koersen op rond de 25.000, dan zijn we heel erg hard onderweg die kant op. Als je die 12.000 van het Filmhuis optelt bij die duizenden leerlingen die in de Royal komen, die duizenden bezoekers van de verschillende evenementen, dan kom je al heel gauw in de buurt van die 20.000. Dan zijn we nog niet eens in die vernieuwde Royal.

Met andere woorden, als ik zeg dat het loopt als een tierelier, dan is daar volgens mij heel veel reden voor. Er is heel veel reden voor enthousiasme. Ik zou zeggen dat wij ons aangemoedigd moeten voelen om een heel groot succes te maken van die nieuwe Royal, dat complex van film, beeld en geluid.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Het loopt als een tierelier. Dat was ik als jongen van de Molenberg eigenlijk niet van plan. Maar ik heb het rapport inderdaad gelezen. Ik heb begrepen dat zo'n sporthal binnen 1.000 meter van een school moet liggen. Er is ook een behoefte Broederschool, vrije school aan die kant. Vergeef het mij, maar ik ben heel nieuwsgierig, ik wil niet vanavond met een stappenteller door het Aambos gaan lopen om te kijken waar die sporthal mogelijk zou kunnen komen. Op welke termijn kunt u ons een beetje meer vertellen over waar we dat ongeveer kunnen verwachten?

Wethouder Clemens

Voor zover wij u niet al geïnformeerd hebben over dat onderzoek door het Mulier Instituut, zeg ik bij deze toe dat we dat zullen doen. Als we het wel al hebben gedaan, laten we u weten waar en wanneer.

De voorzitter

Heeft u daar een termijn bij?

Wethouder Clemens

Dat checken doen we binnen een paar dagen. Als er nog een brief moet komen, doen we dat dit jaar nog.

De voorzitter

Heel kort aanvullend.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)

Even kort ter verduidelijking. Het onderzoek heeft u al gedeeld, maar dat was in het slagveld van de informatie van de Algemene Beschouwingen. Ik kan me voorstellen dat niet iedereen het heeft gezien. Maar ik wacht wel met smart op een mogelijke locatie voor het Grotius en de vrije school en daarmee dan ook mogelijk de nieuwe sporthal voor de Molenberg.

Wethouder Clemens

Dat ongeduld delen wij, maar er is nog geen locatie. Zodra die er is, delen wij die met u.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Wethouder, ik meen mij te herinneren dat wij dit najaar een businesscase voorgezet zouden krijgen rondom de Royal/ filmhub. Die hebben wij nog niet gezien. Ondanks dat u aangeeft dat die bezoekersaantallen oplopen - wat natuurlijk hartstikke goed is - kan ik me voorstellen dat er nog wel naar een aantal andere criteria moet worden gekeken om te kijken of de zaak exploitabel is. Wanneer kunnen wij die businesscase verwachten?

Wethouder Clemens

Daar heeft de heer De Groot groot gelijk in. Er zijn meer variabelen van belang, zeker gezien de omvangrijke investeringen die we daar willen gaan doen om het rijksmonument te behouden en om de nieuwe zalen toe te voegen. Ik stel voor dat wij u integraal informeren, over de businesscase, wat er gebouwelijk moet gebeuren en wat er inhoudelijk gebeurt middels een raadsinformatiebrief. Die gaan we dit jaar nog naar u sturen.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

We hebben kunnen lezen dat volgend jaar bij Schunk de tentoonstelling komt van Andy Warhol. Bij de grote tentoonstelling van Basquiat gaf u aan dat daar 25.000 bezoekers zijn gekomen. Ik zou de wethouder willen vragen of hij de ondernemers erbij zou kunnen betrekken. Dan denk ik bijvoorbeeld aan het voorbeeld van het Van Gogh Museum dat de Pokémonkaarten bij de tentoonstelling heeft betrokken. Ik denk dat kunst en economie best bij elkaar kunnen liggen en juist elkaar kunnen versterken. Zou dat kunnen worden meegenomen?

Wethouder Clemens

Ik weet dat er bij Schunck volop wordt nagedacht over hoe we onderwijs, ondernemers en andere culturele instellingen betrekken bij wat daar gebeurt. Maar deze extra aanmoediging om nog wat meer proberen te doen en nog wat vindingrijker proberen te zijn, neem ik met plezier mee naar Schunck.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan we als laatste naar wethouder De Beer.

Wethouder De Beer

Voorzitter. Dat gaat wel heel vlot. Als laatste namens het college dan het woord over de begroting, althans van onze zijde. Ik mag wel zeggen dat de discussies op zich misschien wel wat levendiger hadden gekund, maar dat er uit een heel breed politiek spectrum beschouwingen zijn gegeven en meegegeven op de begroting, maar ook op het besturen van de stad. Van het libertarische besturen tot het proletarisch besturen, en alles ertussenin. Ik moet ook bekennen dat Milton Friedman we wel enigszins aansprak, omdat ik een voorbeeld van hem jarenlang gebruikte in mijn lessen economie. Dat was het filmpje - u kunt dat vinden op YouTube - met de uitleg over de potlood, pencil. Dat was overigens geen uitvinding van Milton Friedman, maar dat was een essay dat in 1958 is geschreven door een, Leonard Read. Dat essay heet 'I, pencil'. Dat is een beschrijving van de potlood, hoe die gekomen is tot de vorm van een potlood en de magie van de vrije markt. Ik zou het de heer Van Zutphen zeer aanbevelen om dat eens te bekijken.

Voorzitter. De vragen, heel serieus. De OPH en D66 hebben vragen gesteld over het sportpark Welten, waar inderdaad meer druk op de accommodatie is ontstaan. Dat is in positieve zin, want er is een groeiende vereniging en daarmee moet er dus ook veel meer worden ingeroosterd. Wij zijn daarover in gesprek met de vereniging, maar we hebben wel laten weten dat we ook conform onze afwegingen die we ook bij andere verenigingen maken, altijd willen kijken hoe robuust die groei is. Dus niet na één moment al meteen de conclusie trekken: "We gaan een extra kunstgrasveld aanleggen. Dat kost om en nabij de € 700.000." Maar dat we ook echt kijken of dat een groei is die zich ook in volgende seizoenen voortzet.

We hebben ook gekeken naar wat we op korte termijn kunnen doen. Wat bleek was dat het veld van Eikenderveld niet voorzien was van verlichting. Dat is in ieder geval alvast een eerste stap om de speelbaarheid te vergroten. Dat neemt niet weg dat weersinvloeden daar natuurlijk ook een belangrijke

rol in spelen. Aan de andere kant is het weer natuurlijk niet alleen een fenomeen in Heerlen, maar ook in de rest van Nederland. Als ik bij andere accommodaties buiten de gemeente Heerlen kom, valt het mij altijd op dat nog heel veel voetbalverenigingen gewoon op een grasveld spelen. We zijn wat dat betreft ook wel een beetje verwend dat we vinden dat elk veld maximaal speelbaar moet zijn. Het is nu eenmaal een fenomeen dat soms het weer dermate slecht is dat het veld niet speelbaar is. Dat neemt niet weg dat we wel heel serieus kijken naar hoe die groei verdergaat. We blijven ook met de vereniging in contact om te kijken of er aanleiding is om volgend seizoen wel een investeringsbeslissing te nemen. Leidend daarbij zijn wat ons betreft de aantallen die we ook via de KNVB krijgen en de afwegingskaders die de KNVB daar zelf over meegeeft.

De Jongerenpartij vraagt: kunt u ons op de hoogte houden van de lobby ten aanzien van de Einsteintelecoop? Ja, dat kunnen wij.

De PVV vroeg hoe het met de verhuizing van Avon staat. Daar zijn we een heel eind gekomen met de vereniging, maar we hebben ook, volgens mij mede op verzoek van uw raad, gezegd: kunnen we dat ook breed met andere verenigingen gaan bespreken, want wellicht moet er ook breder worden gekeken naar de wens van andere verenigingen op het sportpark? Dat onderzoek loopt, waarbij we ook nadrukkelijk de positie en de toekomst van de sporthal Varenbeuk hebben betrokken. Met andere woorden, we hebben de scoop van het geheel vergroot. Dat maakt dus dat het niet zomaar een een-op-een verhuizing is van a naar b, maar dat we toch aan het kijken zijn naar wat de mogelijkheden zouden kunnen zijn van een groter investeringsprogramma voor het sportpark. Dat staat ook als zodanig in de begroting benoemd.

De VVD stelde vragen ten aanzien van wonen over het aantrekken van internationale kenniswerkers. Of en hoe we dat doen. Collega Gelderblom heeft die vragen beantwoord. We zijn in gesprek met de Zuid-Limburgse partners als het gaat over onze Zuid-Limburgagenda en de propositie hoe wij onszelf naar buiten toe willen verkopen. Daar speelt ook nog nadrukkelijk de dienstverlening die we gezamenlijk hebben georganiseerd als het gaat over internationale kenniswerkers, bijvoorbeeld het expat centre in Maastricht. We hebben een aantal samenwerkingsverbanden lopen die zich ook nadrukkelijk manifesteren op het gebied van talent en het aantrekken van talent, denk aan de samenwerking met de medisch logistieke bedrijven. We moeten die initiatieven, die bewegingen die nu lopen, wat meer naar elkaar toe brengen om te zeggen: dadelijk hebben we een propositie en een gericht verhaal, waarmee we ook eventueel, als de arbeidsmarkt erom vraagt, internationale kenniswerkers op te werven.

Dan vroeg u zich nog af of alleen lobby via de VNG niet te afwachtend is als het gaat over het ravijnjaar. Het is wat prematuur om nu al te zeggen dat we gaan herprioriteren, laat staan bezuinigen, tegen het licht van 2026 en 2027. We hebben goede hoop dat het nieuwe kabinet een uitspraak gaat doen over het ravijnjaar en dus over de opschalingskorting. Maar goed, dat zal naar verwachting niet komen voor de zomer van 2024. Maar om te zeggen dat wij nu al gaan prioriteit of herprioriteren, ik denk dat we ons wel bewust moeten zijn dat we bij de projecten die nog niet gefinancierd zijn een duidelijke slag om de arm moeten maken. Daar zijn wij ook met z'n allen bij om te kijken of we uiteindelijk die dekking gaan vinden. Dan stonden er nog een aantal gewijzigde moties in. De gewijzigde motie van de Jongerenpartij als het ging om de netcongestie, is in die zin gewijzigd dat de verantwoordelijkheid niet op het bordje van de gemeente ligt, maar dat we wel als gemeente kunnen kijken in hoeverre we met partners oplossingsrichtingen kunnen verkennen. Die motie kan ik namens het college omarmen.

Dan hadden we nog de gewijzigde motie in het kader van sociaal lokaal bedrijventerrein. Ik heb daar gisteren van gezegd dat het heel belangrijk is dat de gemeente in de rol blijft van het faciliteren van de dialoog tussen bedrijven, omdat we ook aan het zoeken zijn naar wat een goede manier is om die bedrijven in een modes te krijgen, zodanig dat ze meer gezamenlijk gaan opwekken en dat ze ook onderling energie gaan uitwisselen.

Er is geen bedrijventerrein dat dermate zelfvoorzienend is in duurzame opwek dat er een surplus is. Toevallig had ik gisteren na de vergadering nog even bekeken wat er op De Beitel aan de hand is. Daar is 80.000.000 kWh aan stroom nodig. In theorie is de maximale opwek als ze alles zouden uitrusten met zonnepanelen 25.000.000 kWh. Met andere woorden, er zit nog een enorm tekort. Ik vind het in deze fase niet opportuun om als gemeente als vragende partij van energie aan tafel te gaan zitten. Ik denk dat we

in deze fase vooral moeten zorgen dat het gesprek op gang komt en blijft als het gaat over het vinden van creatieve oplossingen. Dat neemt niet weg dat als het sociaal lokaal energiebedrijf meer vorm heeft gekregen en zelf ook als gesprekspartner mee aan tafel kan gaan, we dat zeker zullen bevorderen.

De voorzitter

Dank u wel. Zijn er vragen aan de wethouder? De heer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

In de tweede termijn hadden wij het nog gehad over het artikel sport. We hadden het gehad over de criteria, of daar postcodes ook een onderdeel van kunnen zijn. We hadden gevraagd: hoe vindt de controle plaats met betrekking tot de capaciteit die we hebben gevraagd en uiteindelijk ook daadwerkelijk hebben gebruikt.

Wethouder De Beer

Naar mijn weten had u die vragen niet uitgesproken. Wel? Dan is het mijn fout. Die criteria zijn dus vastgesteld met de Sportraad. Maar goed, we hebben het er regelmatig over gehad. Die zijn ook geëvalueerd. Daar zit het criterium van postcodes niet in. We hebben al vaker aangegeven dat als de raad vindt dat we opnieuw moeten gaan kijken naar het volgende seizoen en naar andere criteria, dan moeten we het daar met elkaar over hebben. We hebben daar nu in deze vorm in ieder geval niet voor gekozen, ook omdat je dan anders bij wijze van spreken de ledenadministraties moet gaan opvragen om te kijken waar mensen vandaan komen. Hoe moet je dat dan weer gaan controleren? Wat gebeurt er als mens weer gaan verhuizen?

Hoe wordt gecontroleerd of verenigingen zich houden aan de gereserveerde uren? In principe gaan we ervan uit dat als die uren gereserveerd zijn, ze ook worden benut. De beheerders van de accommodaties bekijken dat ook geregeld. Die staan natuurlijk niet voortdurend met de klok in elke accommodatie te controleren of dat ook daadwerkelijk zo is.

De voorzitter

Een aanvullende vraag van de heer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)

Vooralsnog neem ik hier even genoegen mee, maar we komen daar in een later stadium in de commissie op terug.

Wethouder De Beer

Ja, dat is goed.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Inzake wel of geen kunstgrasvelden op het complex Terworm hoor ik de wethouder zeggen dat er wel sprake moet zijn van een structurele toename. Volgens onze informatie zijn beide verenigingen al vanaf 2020 in gesprek met de gemeente, waarbij ze hebben aangegeven dat er toen al een stijging waarneembaar was van het aantal teams voor de competitie. Het aantal leden bedroeg destijds bij Weltania 266. Inmiddels is dat al gestegen naar 375. Het aantal competitieteams, seniorenteams, op de zondag is gestegen van 4 naar 7. Eikenderveld is gegroeid van 86 naar 130 leden. Beide verenigingen hebben aan het begin van het seizoen de keuze gemaakt om geen extra team in te schrijven - dat had wel gekund - om de reden van de beperkte veldcapaciteit. In dat kader vraag ik toch aan de wethouder hoe hij deze informatie ziet in relatie tot zijn opmerking dat er wel sprake moet zijn van een structurele toename.

In het verlengde daarvan. Als u daar wellicht nog een keer serieus naar zou willen kijken, zou u dan niet ook de toezegging kunnen doen dat als er dan nog steeds sprake is van die structurele toename, er in ieder

geval medio volgend jaar serieus gekeken gaat worden naar een extra kunstgrasveld? Dat hebben beide verenigingen keihard nodig op die plaats.

Wethouder De Beer

Dat laatste punt heb ik al toegezegd. Dat hebben we nu trouwens ook gedaan. Als het gaat over de toename, had ik er misschien bij moeten vertellen dat het dan gaat tegen de achtergrond van de KNVB-criteria. Als de ledenaantallen stijgen, dan is dat natuurlijk helemaal. Maar dat wil nog niet zeggen dat daarmee druk op de accommodatie ontstaat. Zolang het inpasbaar is, is er natuurlijk geen vuiltje aan de lucht. Op het moment dat de inroostering echt een probleem wordt tegen de achtergrond van de KNVB-normeringen, zien wij dat als een signaal dat er scherper moet worden gekeken.

Overigens hebben wij in onze afwegingscriteria - dat hebben wij niet als zodanig gecommuniceerd - altijd gezegd dat als het tijdelijk is, verenigingen altijd moeten kijken of er andere momenten zijn dat je kunt inroosteren. Iedereen wil altijd op hetzelfde moment op het gewenste tijdstip. Dat is bij binnensport ook niet anders. Daar moet je dus naar kijken. Als het slecht weer is, kun je wellicht een keer uitwijken met een wedstrijd of een training naar een andere accommodatie. Het is natuurlijk niet zo dat de velden van Weltania of Eikenderveld zijn. Ze zijn van de gemeente Heerlen, net zoals alle andere accommodaties. Als je moet uitwijken, moet dat ook een mogelijkheid zijn. Maar nogmaals de toezegging, wij gaan dit nu serieus blijven volgen om uiteindelijk de afweging te kunnen maken of een extra kunstgrasveld opportuun is.

De voorzitter

Een aanvullende vraag van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)

Ik begrijp dat ergens medio volgend jaar de vereniging weer met u in gesprek kan gaan over hoe de stand van zaken is.

Misschien nog even een algemene opmerking ten aanzien van de flexibiliteit die u eigenlijk van verenigingen vraagt. U kunt ervan uitgaan dat die vereniging natuurlijk alles doet om zo veel mogelijk teams te kunnen laten spelen en ook uitwijkt daar waar mogelijk bij bevriende verenigingen om elkaar uit te helpen. Het is dus echt niet zo dat er alleen maar star wordt gekeken, zo van iedereen moet op hetzelfde tijdstip op zondag voetballen. Er wordt echt heel ruim gekeken naar flexibele tijden. Dat wil ik toch nog graag even kwijt.

Wethouder De Beer

Ik denk dat we elkaar daar helemaal in kunnen vinden. Het zijn twee verenigingen die altijd heel constructief in de wedstrijd zitten, letterlijk en figuurlijk. Dus in die zin ook kijken naar andere mogelijkheden. Het is inderdaad niet zo dat ze bij het minste of geringste aan de deur staan te rammelen. Hier is serieus iets aan de hand.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Uit uw reactie op de betreffende motie over het sociaal lokaal bedrijfsterrein ontleed ik drie tegenargumenten die volgens mij niet helemaal haaks staan. Ik zal er één op één op ingaan. Als eerste noemt u dat het uw sterke wens is dat de gemeente een bepaalde neutrale faciliterende rol zal aannemen ten aanzien van die bedrijven, waarbij ze een wat passievere bemiddelende rol zou moeten innemen. Maar het een sluit het ander helemaal niet uit. U kunt bemiddelend blijven door enkel te wijzen op een nog nader vast te stellen financiële prikkel. U kunt bemiddelend blijven door pas na de lopende gesprekken een proactieve rol in te nemen. U hoeft geen vragende partij te zijn. De controle ligt dan hoe dan ook volledig bij het college.

Het tweede tegenargument dat u gaf, was dat er op het niveau van bedrijfsterreinen nu al een onderling tekort aan duurzame stroom is. Daarop vallen twee dingen te zeggen. Allereerst, zelfs als het zou kloppen

over de bedrijfsterreinen, als dat overal zo extreem zou zijn als bij De Beitel, wil dat nog steeds niet zeggen dat dit op bedrijfsniveau ook zo is. Op bedrijfsterreinniveau oké, maar op bedrijfsniveau niet per se. Bovendien, als na oriëntatie van ook de bedrijfsterreinen zou blijken dat er helemaal geen energieoverschot is, dan nog heeft u daarmee voldaan aan de eisen van de motie. Dus ook hier treft u geen enkel obstakel in uw beleid.

Als derde benoemt u enkel de mogelijk toekomstige rol van het sociaal energiebedrijf. U lijkt zich in de redenering te beperken tot een toekomstige rol van het energiebedrijf, maar er zijn tot die tijd ook genoeg energiebehoeftige energiecoöperaties die zitten te wachten op dat energieoverschot voor zover aanwezig. Klimaatkeuzes en 7.000 gezinnen die de energierekening niet kunnen betalen, kunnen gewoon niet langer wachten, ook niet op de koers van het gemeentelijk beleid op deze route.

Wethouder De Beer

Zeker als het gaat over bedrijven die energie overhouden, dan zouden zij de energie idealiter in de omgeving moeten kunnen afdragen. Dan is een sociaal lokaal energiebedrijf, of een energiecoöperatie in de omgeving, volgens mij de meest geprefereerde partij om dat te doen. Ik heb dus geen moeite met dat uitdragen en benadrukken. De titel van de motie is: sociaal lokaal bedrijventerrein. Om te zeggen generiek in elk bedrijventerrein gaan we het surplus aan energie ophalen ten behoeve van het sociaal lokaal energiebedrijf. Daar heb ik moeite mee om met die boodschap vanuit de raad op pad te worden gestuurd en dan vier keer per jaar te rapporteren hoeveel energie al is opgehaald. Ik wil eigenlijk vragen om ons de ruimte te geven om toch echt meer de verdieping te kiezen in de gesprekken met die bedrijven. Bedrijventerreinen is feitelijk niets. Er is vaak een bedrijventerreinenvereniging, maar het gaat uiteindelijk natuurlijk om de bedrijven en met hen te kijken in hoeverre er meer opgewekt kan worden, hoe er meer uitgewisseld kan worden en in hoeverre energiecoöperaties en het sociaal lokaal energiebedrijf daar een rol in zouden kunnen hebben. Als wij elkaar daarin kunnen vinden, dan neem ik dat zeker mee in de gesprekken.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

U zegt dat u eerst de verdieping wenst te vinden, maar nogmaals, de motie sluit dat helemaal niet uit. De proactieve rol kunt u daarna pas toepassen. Die verdieping, die volledige beleidsvrijheid blijft gewoon bij u. Wat dat onderdeel per kwartaal betreft - ik had u ook al persoonlijk benaderd - dat kan per halfjaar zijn. Daar kunnen we makkelijk tot overeenstemming komen conform uw wens. Dus ook daarin vind ik geen obstakel. Ik blijf maar zoeken. Heeft dit een principiële grond of wat is de reden dat het niet kan?

Wethouder De Beer

De principiële grond zit erin dat het nu de rol van de gemeente is om te zeggen dat wij in eerste instantie met De Beitel aan de slag gaan. Pardon? Dan kunnen we beter afspreken dat ik terugkom met de resultaten van De Beitel. Wat is daar daadwerkelijk uit gehaald? In hoeverre is dat ook mee te nemen naar de andere bedrijventerreinen? In hoeverre zitten daar aanknopingspunten voor het sociaal lokaal energiebedrijf? Als dat de volgorde is, dan vind ik dat prima. Ik denk alleen dat het in deze fase niet opportuun is om op pad te worden gestuurd met de volgende boodschap. Iedereen zit met een aantal ingrediënten aan tafel en ik moet de boodschap brengen: zodra de koek gebakken is, moet ik de helft van de energie meenemen. Dan worden die ingrediënten ook niet in de pan gegooid, om het zo maar even te zeggen.

De voorzitter

Derde en laatste interruptie.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

Nogmaals, ik zie hierin geen obstakel. U kunt deze hele fase ook met betrekking tot De Beitel prima afronden om daarna door te gaan op deze andere route. Ook ten aanzien van de andere bedrijventerreinen

kan dat gewoon, ongeacht of u wel of geen leer trekt van De Beitel. Waarom kunt u deze motie dan niet zodanig omarmen?

Wethouder De Beer

Volgens mij is het meer de volgorde der dingen. Ik zeg toe dat we met de resultaten vanuit De Beitel terug naar de raadscommissie komen. Daarin zal ik meenemen in hoeverre er aanknopingspunten zijn voor het sociaal lokaal energiebedrijf en welke leerpunten daarvoor ook weer te kopiëren zijn of mee te nemen zijn in de aanpak van de verduurzaming van de andere bedrijventerreinen.

De voorzitter

Volgens mij gaan we het nu eindigen. U heeft het antwoord drie keer gegeven. Ik beëindig dus de discussie. Dank. Hiermee zijn we aan het einde van de bechouwingen en gaan we over naar de stemmingen. Ik zie een aantal mensen reageren. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-van Dartel, CDA

Wij trekken de motie voor het onderzoek met betrekking tot de boa's in. De motie van de kinderkrant willen we intrekken als de wethouder toezegt dat ze bij ons terugkomt na het onderzoek.

Wethouder Vrusch

Ja, dat wil ik zeker toezeggen.

De voorzitter

Dat is toegezegd. De heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP

Wij zouden heel graag even een kwartiertje willen schorsen.

De voorzitter

De heer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Wat betreft de bijenmotie. U hebt gisteren een toezegging gedaan. Wij gaan mee in uw voorstel. Wij komen daar naderhand op terug. Wij vertrouwen erop dat u dan ook daar positief adviseert.

De voorzitter

De andere meneer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen

Ik heb nog een openstaande vraag waar ik nog geen antwoord op heb gekregen. Die heeft te maken met de bezorging van de stadskrant.

De voorzitter

Klopt. Die was ik vergeten. Begin januari gaan we op zoek naar een andere bezorger. We hebben één heel positief punt: we kunnen de Stadskrant gaan zien als gemeentelijke informatie. Daarmee mogen wij hem straks willekeurig bij welke sticker dan ook bezorgen. Daar wordt bezorgen een stuk makkelijker door. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks

Als het inderdaad klopt wat de heer De Beer zegt en hij kan die toezeggingen zodanig leveren, dan is GroenLinks in ieder geval wel bereid om de motie sociaal lokaal bedrijventerrein terug te trekken, maar

met inachtnaam van de toezegging dat de verbinding wel wordt gemaakt met het sociaal lokaal energiebedrijf. Dat daar proactief naar wordt gezocht.

De voorzitter

Die wordt hierbij gedaan. Ik wijs erop dat daar bevestigend op wordt geknikt. Daarmee kan de motie worden ingetrokken.

Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren

Voorzitter. De motie dierenartszorg. Het college omarmt deze motie nog niet. Wij begrijpen het als volgt. Vanwege de schaarse middelen ligt de prioriteit niet bij dit punt. Er wordt gekeken naar mogelijkheden. Er lopen gesprekken met de Dierenvoedselbank. We lezen graag later wat de uitkomsten zijn. Weten dat dieren lijden en dat mensen daar stress door hebben, is gewoon pijnlijk. We blijven samen kijken naar oplossingen.

De voorzitter

Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD

Voorzitter. Ik wil een motie inbrengen over het grondbeleid. Ik wil de wethouder nog één escape geven om een antwoord terug te koppelen voor het zomerreces van 2024. Dus in plaats van de zes maanden die in de motie staan, zomerreces 2024.

De voorzitter

Voor het zomerreces. Ook hier wordt bevestigend geknikt. Dus ook hier akkoord. Dan kan de motie worden ingetrokken.

Is er nog meer van dit soort spannend nieuws? Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Ik heb een praktische vraag. Kunnen wij een nieuwe lijst krijgen van alle nog openstaande moties?

De voorzitter

We passen de lijst even aan tijdens de schorsing van een kwartier.

Ik schors tot 20.25 uur.

Schorsing

De voorzitter

Ik heropen de vergadering. Ik kom bij de stemming over de begroting en het aan u toegezonden erratum. Dat is een integraal onderdeel van de begroting. Wenst u een stemverklaring af te leggen over de begroting? Dat is niet het geval.

Dan gaan we over tot stemming.

Wie kan instemmen met de voorgestelde begroting? Dat zijn de fracties van het CDA, SP, de Ouderenpartij, de Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, D66, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de VVD.

Wie is tegen? Dat zijn de fracties Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie.

Met 31-4 is de begroting aangenomen. Dank u wel.

3. Moties en amendementen eerste en tweede termijn

De voorzitter

We gaan de moties een voor een langslopen. Behalve de motie die te maken heeft met de verordeningen. Die komt namelijk bij het volgende agendapunt aan de orde. Ik vraag de griffier om de moties, inclusief het advies van het college, op te lezen. Dan gaan we even kijken of we die bij acclamatie kunnen vaststellen of dat toch nog een stemming wordt gevraagd. De griffier.

De griffier

Ik begin toch even met een formaliteit. Als de heer Rozestraten niet in de zaal is, moet de uitslag anders luiden. Klopt dat? Dan waren er 34 mensen in de zaal en geen 35. Dan wordt het 30-4. Dan ligt het maar vast als de raad daarmee akkoord is.

De voorzitter

Dan de moties. De eerste.

De griffier

De eerste motie is van de SP en gaat over het ontzien van de zestien Heerlense buurten. De motie wordt omarmd door het college.

De voorzitter

Wenst u daar stemming over? Een stemverklaring. Gaat uw gang, meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Wij onderschrijven de inhoud van de motie grotendeels. Toch gaan wij nee stemmen, omdat wij vinden dat het hier niet enkel moet gaan om 16 specifieke wijken of buurten, maar om alle wijken in Heerlen. Als de motie zo zou zijn opgesteld, zouden wij uiteraard akkoord gaan. Maar omdat het hier enkel om 16 specifieke buurten gaat, moeten wij helaas tegenstemmen. Wij vinden dit soort ontwikkelingen nergens in Heerlen thuishoren.

De heer Leers, Hart-Leers

Beter dan de heer De Groot het net heeft verwoord, kan ik het niet doen. Daar sluit ik me dus graag bij aan.

De voorzitter

Kunnen we het zo doen dat we de motie aanvaarden met de stemmen van OPH, fractie Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie geacht te hebben tegengestemd? Nee? Dan gaan we gewoon stemmen.

Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van het CDA, de SP, de Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, Forum voor Democratie, VVD, D66, PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren.

Wie is tegen? Dat zijn de fracties van de PVV, Hart-Leers en de Ouderenpartij. 27 voor en 8 tegen. De motie is aanvaard.

De volgende motie.

De griffier

Deze motie is ook van de SP. De renovatie nieuwbouw huurwoningen. Ook omarmd door het college.

De voorzitter

Is dat akkoord voor iedereen? Dat is het geval.

De volgende motie.

De griffier

Deze motie is van de OPH en de Jongerenpartij over het werven van vrijwilligers in Heerlen. Deze motie is ontraden door het college.

De voorzitter

Wenst u daar stemming over? Dat is het geval.

Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, Hart-Leers, Jongerenpartij, Fractie Damen en de PVV.

Wie is tegen de motie? Dat zijn de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, Partij Hoensbroeks Belang, Forum voor Democratie, SP en CDA.

23 tegen en 12 voor. De motie is niet aanvaard.

De volgende motie.

De griffier

Motie 4 is van de OPH over de werving van boa's en politiepersoneel in Randstad en buitenland.

De voorzitter

Wenst u daar stemming over of kunnen we deze zo aanvaarden?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Om het ordentelijk te laten verlopen, zou ik willen voorstellen om alle moties in stemming te brengen. Anders wordt het volgens mij heel onoverzichtelijk voor de griffier.

De voorzitter

Als u unaniem zegt dat we er niet over hoeven te stemmen, dan zijn we gewoon akkoord. Dat vind ik nog steeds het makkelijkste. Als u bij deze zegt: wij omarmen en er is niks aan de hand, dan is het akkoord. Ik zie niemand knikken dat er gestemd moet worden. Dan is deze motie aanvaard. Niet? Deze motie is omarmd door het college. Ik heb dat zelf gezegd. Excuus, maar deze motie heb ik niet ontraden. Ik weet dat heel zeker. Staat het verkeerd in het document?

De griffier

Ja, dat is nog van gisteren, maar u hebt het net omarmd.

De voorzitter

Ik heb het net omarmd. Dat was ook het voorstel. Gaat iedereen akkoord? Ja.

We gaan naar de volgende.

De griffier

Nummer 5. Die motie is wat makkelijker, want die ging over een aparte boekhouding voor Heerlen-Noord. Die motie is ingetrokken.

Motie 6 is ook van de Ouderenpartij en de Jongerenpartij samen en ging over om de diensten grensoverschrijdend werken naar de regio te halen. Die is omarmd.

De voorzitter

Is dat voor iedereen akkoord? Met dien verstande dat we daar rijksdiensten van hebben gemaakt. Ja. Volgende.

De griffier

Motie 7 is weer een motie van de Ouderenpartij en Jongerenpartij samen over de Einsteintelecoop. De motie is omarmd door het college.

De voorzitter

De Einsteintelecoop. Ook voor iedereen akkoord zie ik. Dank u wel.

De griffier

Motie 8 van het CDA over de boa's wordt weer een aardige, want die is ingetrokken.

Motie 9 is ook van het CDA en gaat over de dienstverlening en communicatie met de inwoners. De motie is omarmd door het college.

De voorzitter

Deze motie is ook voor iedereen akkoord. Dank u wel.

De griffier

Motie 10 is van de Jongerenpartij samen met de Ouderenpartij, nu omgekeerd, over MIJNplek. De motie is in gewijzigde versie omarmd door het college.

De voorzitter

Kan ook iedereen daarmee leven? Dan is ook deze motie aanvaard.

De griffier

Motie 11 slaan we even over, want dat is de motie die strikt genomen bij de belastingverordeningen hoort. De motie gaat over de leges.

Dan zijn we bij motie 12 van de Jongerenpartij, de aanpak en oplossing voor de netcongestie. De motie is in gewijzigde vorm omarmd door het college.

De voorzitter

Kunt u leven met de netcongestie? Dank u wel. Waarschijnlijk niet, maar dat is heel wat anders.

De griffier

Het ligt waarschijnlijk zwaar op de maag. Motie 13 van de Jongerenpartij en de Ouderenpartij over de app voor de Fit & Fun regeling. De motie is ontraden door het college.

De voorzitter

Wenst u daar stemming over? Ja, dat is het geval. Wie is voor de motie over de app? Dat zijn de Jongerenpartij, fractie Hart-Leers en de Ouderenpartij.

Wie is tegen? Dat zijn het CDA, de SP, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, PVV en de Fractie Damen.

8 voor en 27 tegen. Dan is deze motie verworpen.

De griffier

Motie 14 van Partij Hoensbroeks Belang over de afvalvangers is ingetrokken.

Motie 15 is eveneens van partij Hoensbroeks Belang over de APV-wijziging met betrekking tot de bijen. Die is ook ingetrokken. Deze komt terug bij de APV-behandeling.

Motie 16 is van de VVD en D66 over de uitgifte van gronden voor woningbouw. Deze motie is uiteindelijk ingetrokken na de toezegging van de wethouder.

Motie 17 is van de VVD en D66 over de regionale groeiagenda. De motie is omarmd door het college.

De voorzitter

Kunt u daar allen mee instemmen? Dat is het geval. Dank u wel.

De griffier

Motie 18 van de VVD en D66 over het bevroren van de leges in relatie tot wederom de netcongestie. Deze motie is ook omarmd door het college.

De voorzitter

Is ook deze motie akkoord voor iedereen? Dank u wel.

De griffier

Motie 19 is van D66, VVD en PvdA, aan de slag met de burgerbegroting. De motie is in gewijzigde versie omarmd.

De voorzitter

Is deze motie ook voor iedereen akkoord? Nee? Wenst u stemming of kan ik deze drie fracties geacht worden tegen te hebben gestemd? Ja.

Dan is deze motie aanvaard met de stemmen tegen van de Ouderenpartij, PVV en Forum voor Democratie. Dan gaan we naar de volgende.

De griffier

Motie 20 van D66 en VVD over het versterken van de tripoolsamenwerking. Deze motie is omarmd door het college.

De voorzitter

Is deze motie voor u akkoord? Dank u wel.

De griffier

Motie 21 is van de Partij voor de Dieren en gaat over het begeleiden bij het initiatief verduurzaming. De motie is omarmd door het college.

De voorzitter

Meneer Jacobs, gaat uw gang.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Als ik zie dat het voor particuliere verhuurders steeds moeilijker wordt gemaakt om enig rendement op hun verhuur te krijgen, dan kan ik niet akkoord gaan met deze motie.

De voorzitter

Zijn er nog meer fracties die tegen wensen te stemmen? Ook fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers

Dat is ook voor mij een argument om daarbij aan te sluiten.

De voorzitter

Dan is deze motie aanvaard met de stemmen tegen van Hart-Leers en Forum voor Democratie. We gaan rustig naar de volgende motie.

De griffier

Motie 22 is ook van de Partij voor de Dieren en gaat over de dierenartskosten. De motie is ingetrokken, maar de motie komt terug.

Motie 23 is van GroenLinks en de PvdA over elektrisch rijden voor arm en rijk. De motie is gewijzigd en is zojuist nog een keer gewijzigd met het schrappen van één zin. Die is omarmd door het college.

De voorzitter

De heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Ik geef nogmaals een korte stemverklaring. Wij willen de energietransitie erdoorheen duwen en vervolgens komen we erachter dat het toch allemaal wat duurder is, waardoor de armen er geen gebruik van kunnen maken. Daarom stem ik tegen.

De voorzitter

Wil nog iemand anders een stemverklaring afleggen? Dan is deze aangenomen met de stem van Forum voor Democratie tegen.

De griffier

We maken het voor de vorm en voor iedereen thuis even af.

Motie 24 is van GroenLinks en PvdA en gaat over de sociaal lokale bedrijventerreinen. Die motie is ingetrokken na de toezegging van de wethouder.

Motie 25 is van het CDA en gaat over de kinderkrant. Ook die motie is ingetrokken na de toezegging van de wethouder.

4. Belastingverordeningen 2024

De voorzitter

Wenst u stemming over de belastingverordeningen? U wenst stemming.

Wie is voor dit voorstel? Dat zijn de fracties van het CDA, SP, Fractie Damen, fractie Hart-Leers, PVV, Forum voor Democratie, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, PvdA, GroenLinks en de Partij voor de Dieren.

Wie is tegen dit voorstel? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij en de Jongerenpartij.

28 voor en 7 tegen. Dit voorstel is aanvaard.

Dan hebben we nog één ding te doen, en dat is een motie.

De griffier

De laatste voor vanavond. Dat is motie 11. Het betaalbaar maken van de omgevingsvergunningen en daarmee het terugdringen van de leges. De motie is van de Jongerenpartij en Ouderenpartij samen. De motie is ontraden door het college.

De voorzitter

Wenst u hierover stemming? Dat is het geval. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, Hart-Leers, de Jongerenpartij, PVV en Forum voor Democratie.

Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van de SP, CDA, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en Fractie Damen.

De motie is verworpen met 11 voor en 24 tegen.

Sluiting

De voorzitter

Ik wil u enorm hartelijk danken voor twee dagen hard, maar goed werken met elkaar, toch weer op een fijne en gezonde manier. Ik nodig u ook uit voor een drankje, maar niet nadat ik namens u allen de bodes enorm heb bedankt voor het enorm goede werk dat zij twee dagen lang hebben gedaan. (*applaus*) Dit was applaus één. Nadat ik de griffie heb bedankt voor de ondersteuning van u allen en mij voor deze vergadering (*applaus*). Ten slotte wil ik al die ambtenaren bedanken die hier op de tribune, maar ook achter hun schermen het college gigantisch hebben bijgestaan om de goede antwoorden te geven. Dank u wel. (*applaus*)

Ik sluit de vergadering en roep u op om wat te drinken met ons.

De voorzitter sluit de vergadering om 20.55 uur.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 31 januari 2024,

de griffier,

de wnd. voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

mevrouw M.H. Schreurs